དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མཛད་པ་པོ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0017

བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་ཁྲོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༦ ཟླ་གསུམ་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༡ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གསལ་བཤད།
གཞུང་འདིའི་པར་རྩ་༢༠༡༣ལོར་སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཀྱིས་པར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། ཞུ་སྒྲིག་པས་
གསལ་བཤད་དུ་གསལ་བའི་ཤོག་གྲངས་དག་ནི་སྐབས་དེའི་པར་གཞིའི་ཤོག་གྲངས་ཡིན་པ་ལས་འཕྲུལ་དེབ་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་མིན་ནོ། །

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

i

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། ii

གསལ་བཤད། ix

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ....1 སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ།..1 སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ།..38 སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ།..52 སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ།...70 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པ། ....75 སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པ། ....79 སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པ།...372 སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ།..373 སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པ།..378 སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ།...379 ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། ....381 དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ།...442 ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་།...447 ལུང་མཆན།...451

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...551

ii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའམ་ཨཱཙཱརྱ་ཙནྡྲ་ཀཱིརྟི་མཆོག་ནི། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་མནྟར་ཞེས་བྱ་བར་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཞུགས་ནས་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་གནང་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང༌། དཔལ་ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཚིགས་སྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པས་མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ལས་དྲངས་ཏེ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བཏགས།
དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་བླངས་ཏེ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་གསན། ཇི་ལྟར་གསན་པ་ལྟར་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ལུས་ལ་སྒྲུབ་པར་གཞོལ་བར་མཛད། ཕྱི་ནང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་བཞིན་བཞུགས་པས་ཐ་མལ་པ་དག་གི་སྣང་བ་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པ་དང༌། བཤང་གཅི་འདོར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཉལ་བ་འབའ་ཞིག་ལྷུར་མཛད་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་མ་རངས་ཏེ། ཟླ་བ་གྲགས་པ་འདི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་དང༌། དགེ་འདུན་གྱི་ལས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཟོས་ཀྱིན་ཉལ་སྡོད་པ་ཞིག་བྱུང་བས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས། འདི་སྔར་མུ་སྟེགས་པ་ཡིན་པས། ད་དུང་མུ་སྟེགས་པར་ལྡོག་པར་འདུག །འདི་སྒྱུ་ཐབས་སུ་གནས་ནས་ད་བཟོད་འོ་སྐོལ་ལ་གནོད་ནས་འོང༌། འདི་ནི་ལས་ངན་སྨེ་ཤ་ཅན། །མུ་སྟེགས་ཉིད་ཀྱང་མ་དོར་བས། །དགེ་འདུན་བྱ་བ་མི་བྱེད་དེ། །འདི་ཡིས་གནོད་སྐྱེལ་འདོན་པར་རིགས། །བྱས་པས། ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་ཟླ་བ་མགོན་པོས་འདིའི་ངང་ཚུལ་རྟོགས་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བར་ཐ་མལ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྡིག་གསོག་པར་འདུག་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་གཉེར་ཅིག་གྱིས། ཉི་མ་གྲགས་པ་རོགས་ལ་བཏང་གི་གསུངས་པས་གཉེར་མཛད་ནས་མ་ཧེ་དང་བ་ལང་ཐམས་ཅད་རི་ལ་ཡན་དུ་བཅུག་སྟེ་རི་མོའི་བ་ཞིག་བྱས་ནས་

iii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསཡོད་པ་ལ། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཧེ་ལ་སོགས་པ་ནགས་ལ་བརྒྱབ་ནས། ད་འདིས་ཅི་བྱེད་བལྟའོ་བྱས་པས། ཉི་མ་གྲགས་པས་གཡོག་བྱས་ནས་ཞོ་དང་འོ་མ་མང་པོ་ཁྱེར་བྱུང་བས་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་མ་ཧེ་སོགས་རི་ལ་བརྒྱབ་ནས་ཞོ་དང་འོ་མ་འདི་ཙམ་འོང་བ་ཅི་ཡིན་བྱས་ནས་ཇི་ལྟར་བྱེད་བལྟས་པས། རི་མོའི་བ་ལས་བཞོས་ནས་འོང་བ་མཐོང་བ་གསང་ནས་བསྡད་པས། དེ་ནས་གཉེར་ཐོན་ནས་འབྲས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་གཏད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཧེ་སོགས་རི་ལ་བརྒྱབ་ནས། འབྲས་དང་མར་ལ་སོགས་པ་མ་ཟད་པ་ཅི་ལས་བྱུང་ཟེར་བ་ལ། ཉི་མ་གྲགས་ན་རེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡིས། །རི་མོའི་བ་ལས་ཞོ་བཞོས་ནས། །དགེ་འདུན་འཚོ་བ་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། །བྱས་པས། མཁན་པོ་ན་རེ། སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རི་མོའི་བ་ལས་ཞོ་འཇོ་བ་ངོ་མཚར་ཆེ་གསུངས།
ཡང་ལན་ཅིག ཏུ་རུ་ཥྐའི་དམག་བྱུང་ནས་ནཱ་ལེནྡྲར་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་ལམ་ན་སླེབས་ཟེར་ནས། པཎྜི་ཏ་དང༌། ནུས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམག་བཟློག་པའི་ཐབས་ཡོད་དམ་ཞུས་པས། ཐབས་མ་བྱུང་བའི་ཚེ། ནཱ་ལེནྡྲའི་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས། བྱ་རོག་ཅིག་བྱུང་ནས། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་ཟློག་ཐབས་ཞུས་ཟེར་བ་ལྟར་ཞུས་པས། ཟླ་བའི་ཞལ་ནས་ཐབས་ཡོད་ཀྱིས། རྡོའི་སེང་གེ་གཅིག་གྱིས་ལ། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབས། མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་ཐོབས་ཤིག་གསུངས་ནས། དེར་རྡོའི་སེང་གེ་བཅོས་ཟིན་པ་དང༌། དེ་གས་ཤིང༌། དེའི་ནང་ནས་མི་གཅིག་བྱུང་ནས། ངས་བྱ་དགོས་ཟེར་ལེགས་པ་ཞིག་བཅོལ་ཟིན་པ་དང༌། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཕེབས་ནས། ནཱ་ལེནྡྲའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བཅོ་ལྔ་པའི་བར་གྱི་རྡོའི་སེང་གེ་བཞག་པ་ཅན་དུ་དམག་རྣམས་སླེབས་བྱུང་བ་ན། དམག་རྣམས་སླེབས་བྱུང་ངོ་བྱས་ཀྱང་སེང་གེ་འགྲོར་མ་འདོད་པ་ལ། དགེ་འདུན་རྣམས་ན་རེ་འདིས་བསླུས། འོ་སྐོལ་ཕུང་ངོ་ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀོག་གིས་བཞེངས་ནས་ཙན་དན་གྱི་དབྱུག་པ་འདོམ་གང་པ་ཞིག་ཁྱེར་ནས་སེང་གེའི་མགོ་ལ་ཐེངས་གསུམ་བརྒྱབ་པས་གཡུ་རལ་ལན་གསུམ་སྤྲུགས་དམག་ཐམས་ཅད་བསྐྲད་ནས་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཁྲག་ཏུ་སོང་ནས་འདུག་པས། དེའི་དུས་

iv

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ལྡན་གཞོན་ནུས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡིས། །སྟོབས་ལྡན་རྡོ་ཡི་སེང་གེ་བསྐུལ། །ཏུ་རུ་ཥྐ་ཡི་དམག་བཟློག་ཀྱང༌། །ཤི་རྨས་མེད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ན་རེ། འདི་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ནུས་པ་མིན། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་གནས་བྱ་དགོས་ཟེར་ནས། རབ་གནས་བྱས་པས་སེང་གེ་སའི་ནང་དུ་ནུབ་པས། མཁན་པོ་ན་རེ། འདི་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱིན་རླབས་ཡིན་གསུངས།
ཡང་སློབ་དཔོན་ནགས་ན་སྒོམ་གྱིན་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ནགས་ལ་མེ་ཤོར་བས་ཡུལ་མི་རྣམས་བལྟ་རུ་ཕྱིན་པ་ན། ཤིང་གི་ལྷ་མོ་ཞིག་གིས་རོ་སྟོད་བཏོན་ནས། བྱམས་མགོན་སྙིང་རྗེའི་བློ་ཅན་ཉིད། །མེ་ཡིས་མི་འཚིག་ཆུས་མི་འཁྱེར། །རླུང་གིས་འཐོར་བར་ག་ལ་ནུས། །ཞེས་ཟེར། མི་རྣམས་ཕྱིན་པས། སློབ་དཔོན་གྱི་རྩྭའི་སྤྱིལ་བུའི་འདོམ་གང་ཚུན་ཆད་མེས་མ་ཚིག་པར་འདུག་ཅིང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས། ང་ཡི་བླ་མ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེས་དངོས་པོའི། །བུད་ཤིང་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་པ་ཡིན། །མཁན་པོ་ཡིས་ཀྱང་བསྲེགས་པ་ཡིན། །ངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མེས། །དངོས་པོའི་བུད་ཤིང་བསྲེགས་པ་ཡིན། །དངོས་པོའི་མེ་ཡིས་ག་ལ་ཚིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ནཱ་ལེནྡྲ་ན་པཎྜི་ཏ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་མི་ནུས་ན་ཕྱིར་ཆོས་འཆད་མི་ནུས་ལ། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཕྱིར་ཆོས་འཆད་པ་ན། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཙནྡྲ་གོ་མི་སློབ་དཔོན་ཆོས་འཆད་པའི་སར་འོངས་ཏེ་འདུད་པ་མི་བྱེད་པར་འགྲེངས་ཏེ་གནས་པ་ན་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ལ་རྩོད་དམ་བགྲོ་བར་འདོད་པ་ཞིག་འོངས་པ་ཡིན་སྙམ་ནས་དེ་ལ། ཕྱོགས་གང་ནས་འོངས། ཆོས་ཅི་ཤེས་དྲིས་པས། ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་འོངས། སྒྲ་པ་ཎི། ཤེར་ཕྱིན་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཤེས་ཟེར། སྒྲ་དང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་དང༌། སྔགས་ཀྱི་རྩ་བ་སྨོས་པས། ལུང་རིགས་ལ་མཁས་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང༌། ཚིག་ཁེངས་བསྐྱུངས་པར་འདུག་པས། ཙནྡྲ་གོ་མི་མིན་ནམ་དྲིས་པས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འདོགས་སོ་གསུངས། འོ་ན་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཐོག་བབས་སུ་ཕེབས་པ་མ་ལེགས། བསུ་བ་བྱ་དགོས་པས་རེ་

v

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསཤིག་ཕྱིར་གཤེགས་ཤིག་བསུ་བ་བྱའོ་གསུངས།
ཙནྡྲ་གོ་མིས་བདག་དགེ་བསྙེན་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསུ་བ་བྱར་ག་ལ་རུང༌། ཟླ་གྲགས་ན་རེ། འདི་ལ་ཐབས་ཡོད་དེ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཞིག་སྤྱན་འདྲེན་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྔ་ཡབ་གཡོབ་ཅིང་བྱོན་ཅིག །དགེ་འདུན་གྱིས་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ལ་བསུ་བ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་གསུང༌། ཆོས་འཆད་འཕྲོ་བཅད་དེ། གཎྜི་བརྡུངས་པཎྜི་ཏ་རྣམས་བསགས་ཏེ། འདིར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཙནྡྲ་གོ་མི་བྱོན་གྱིས། བསུ་བ་བྱ་དགོས་པས་ཤིང་རྟ་འཆོས་ལ་ཙནྡྲ་གོ་མི་མཆོད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲོངས་ཤིག་ཅེས་བསྒོས་ཏེ། ཤིང་རྟ་གསུམ་ལས། དབུས་མ་ལ་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བཞུགས། གཡས་ན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་རྔ་ཡབ་གཡོབ། གཡོན་ན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་རྔ་ཡབ་གཡོབ། མདུན་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་བསུས། སྐྱེ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འོངས། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས། འཇམ་དབྱངས་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་བྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པར་གྱུར་མོད་དེ་ལྟ་ནའང༌། ཞེས་སོགས་བསྟོད་པ་ན། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཞལ་ཕྱིར་ལོག་གིས་བསྟན་ནས་གསན་པ་བྱུང་བས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གཟུགས་ཕ་གི་འདི་ལྟར་བྱེད་དོ་བྱས་པས་དེ་ཁ་ལ་ལུས་ཏེ་འཕགས་པ་འཇིང་ཡོན་མར་གྲགས།
དེ་ནས་ཙནྡྲ་གོ་མི་ནཱ་ལེནྡྲར་བྱོན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞིང༌། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་གདན་འཛོམ། ཕན་ཚུན་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་བ་མཛད་པས། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་གང་དྲིས་པའི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་བཏབ། ཙནྡྲ་གོ་མིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་དྲིས་ཤིང་ལན་ཐོགས་བཅས་སུ་འདེབས། དེའི་ཚེ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་གཟིགས་པས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྡོ་སྐུ་བཞུགས་པའི་ཁང་པ་ནས་བྱུང་བས། ལན་ཅིག་དེར་སོང་སྟེ་རྒྱབ་ནས་ཉན་པས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྡོ་སྐུ་དེས་ཆོས་འཆད་ཅིང་འདུག་པ་དང༌། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་འཕགས་པ་ལ་ཉེ་རིང་མི་མངའ་འམ་ཞེས་སྒོ་ཕྱེ་བས་དེ་ཉིད་དུ་རྡོ་སྐུར་གྱུར་ཏེ། ཆོས་སློབ་བཞིན་པའི་ཕྱག་སོར་ཀེར་རེ་པ་ལ་ལུས་པས་འཕགས་པ་འཛུབ་ཀེར་མར་གྲགས། དེ་སྐབས་ནས་རྩོད་པ་རང་ཞི།
སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། མནལ་ལམ་དུ་ཁྱོད་

vi

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ངས་བྱིན་གྱིས་རློབ་མི་དགོས་ཀྱིས། ཙནྡྲ་གོ་མི་ལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་གྱིས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་གསུངས། མནལ་སད་ཚེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཀྱང་ཞལ་སྟོན་པར་ཞུ་ཞུས་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །
དེའི་ཚེ་བདག་གི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བཞུགས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐོང་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་ཡང༌། དེ་རྣམས་ལས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པས་ང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་གསུངས། ཅིས་ཀྱང་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། འཕགས་པ་སྤྱི་བོར་ཁྱེར་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕེབས་ནས་བདག་གི་སྤྱི་བོ་ན་འཕགས་པ་བཞུགས་སོ། །ཕྱག་མཆོད་གྱིས་བྱས་ཀྱང་ལ་ལས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང༌། ལ་ལས་ཁྱི་རོར་མཐོང༌། ཕལ་ཆེ་བས་ཆོས་མང་དུ་བཤད་པས་རླུང་སྨྱོ་ཡིན་ཟེར། ཆང་ཚོང་མ་ཞིག་གིས་ཞབས་ཙམ་མཐོང་བས་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་གྲག་གོ །
ནཱ་ལེནྡྲའི་མཁན་པོའང་མཛད་པར་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབས་ཟིན་ཡོད་མེད་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་མང་པོར། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་སློབ་མ་རིམ་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་བསྟན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སྟེ། སློབ་མའི་མཐའ་མ་ཟླ་གྲགས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་མཐའ་མ་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །ཅེས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་ཁར་གསུངས་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །
སློབ་དཔོན་འདིས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས་པ་ལས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་དང༌། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་མཛད་པས་ཚིག་གསལ་དང་འདི་གཉིས་

vii

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསལ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་གཉིས་ས་ལ་གསལ་བ་གཉིས་ཞེས་བསྔགས་པར་གྲགས། གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དང༌། རིག་པ་དྲུག་ཅུའི་འགྲེལ་པ་དང༌། དབུ་མ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སྨྲེ་སྔགས་སུ་གསོལ་བ། གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ། གསང་བ་འདུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས། ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས། སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་སོགས་མཛད་དོ། །
བོད་འགྱུར་ལ། སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་པོད། ༼འ༽༼ཡ༽ གཉིས་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར། སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་པོད། ༼ཤ༽ རྣམས་སུ་ཡོད།
མཐར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་ཏེ་གོངྐུ་ནའི་ཡུལ་དུ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒོལ་བ་མང་པོ་ཚར་བཅད། བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་བདག་ཕལ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ་བཅུག་ནས་ཆོས་གཞི་ཆེན་པོ་མང་དུ་བཏབ། སླད་ཀྱིས་མ་ནུ་བྷཾ་ག་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཐོབ་པར་བཞེད་པས། ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་འཇའ་ལུས་སུ་སོང་བར་སྔགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་འདོད་དེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་དགུང་ལོ་སུམ་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད།
སློབ་དཔོན་འདི། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ཚན་ཡང་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐུ་ཡི་སྤྲུལ་པར་འཁྲུངས། །ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་པ་མཛད་ཡོད།
སློབ་མ་ལ། རིགས་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ་བ་[རྣམ་ཐར་ཁ་ཤས་སུ་འདི་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་དང་། དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་ལོ་ཚིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་དཔྱད་དགོས་པ་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་འབྱུང་བ། སློབ་དཔོན་འདི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་སོགས་དཔྱད་དགོས་པ་མང་ནའང་འདིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས་བཏུས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་ནོ། །] སོགས་མང་དུ་བྱུང་།

viii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་། ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་རྣམ་ཐར་དང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་མང་པོ་ན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །
༢༠༡༩.༠༧.༠༣.ལ་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

ix

གསལ་བཤད།

འདིར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བཤད་འགའ།
དང་པོ། པར་གཞི་ངོ་སྤྲོད།

དེ་ཡང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་འདི་ལ་དཔེ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྣང་ཞིང་། བྱེས་སུ་
དེབ་གཟུགས་གསར་བསྒྲུབས་ཀྱིས་པར་བསྐྲུན་བྱས་པའང་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ང་ཚོས་བཀའ་བསྟན་དཔེ་སྡུར་ཁང་ནས་དཔེ་བསྐྲུན་བྱས་པའི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་ཁྲོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དེ་ཉིད། སྡེ་དགེའི་བསྟན་འགྱུར་གཙོར་བཟུང་གིས་པར་རྩ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་པས་ཆད་ལྷག་དང་། ནོར་སྐྱོན་ཉུང་ཞིང་། བསྡུར་གཞི་གཙོ་བོ་ཇི་བཞིན་དཔེ་བསྐྲུན་བྱས་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་མ་དཔེ་རུ་བཟུང་བ་ཡིན།
རང་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ཐོག་མ་ནས་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་མ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་ནག་ཚོའི་འགྱུར་
ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་ན་ཡང་ང་ཚོའི་ལག་ཏུ་མ་སོན་པས་ཞིབ་བསྡུར་བྱ་ཐབས་མ་བྱུང་ལ། རྩ་བར་ལོ་ཙཱ་བ་ནག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་བསྒྱུར་བ་གཅིག་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་གཅིག་བཅས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྔ་མ་དེར་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཀྱིས་འགྱུར་བཅོས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བྱས་ཡོད། འགྱུར་གཉིས་ལས་སྔ་མ་དེ་ཕྱི་མ་ལས་ཚིག་སྣ་ཐུང་བས་ཟུར་བཀོལ་གྱིས་དཔར་ན་མ་གཏོགས། ཟུར་མཆན་འགོད་སྟབས་མི་བདེ་བས་ང་ཚོས་རྩ་བའི་ཞིབ་བསྡུར་གྱི་གཞིར་པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར་དེ་བཟུང་བ་ཡིན། འདི་དང་རང་འགྲེལ་ལོ་ཙཱ་བ་གཅིག་གི་འགྱུར་ཡིན་པས་ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་ན་ཡང་། རྩ་འགྲེལ་སོ་སོར་བསྒྱུར་བས་སམ། པར་ཡིག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནམ་རྩ་བ་གཉིས་ལ་ཚིག་ཕྲད་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཟུང་འབྱུང་བས་དཔྱད་གཞིར་ཕན་དུ་རེ་ནས་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ལུང་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད།

x

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

གཉིས་པ། ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས།

ཐེངས་འདིར་ང་ཚོས་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྟབས་བདེར་དམིགས་ཏེ་གཞུང་འདི་ཞུ་སྒྲིག་
གི་སྐབས་སུ་གཞུང་ཡིག་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་ཆོད་པ་དག་ཟུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཅིང་། གཞུང་དཀྱུས་སུ་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་བསྡུར་མཆན་ཡོད་པ་དག་ལ་བསྡུར་མཆན་དང་། བསྡུར་མཆན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ནོར་བཅོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་བཞག་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། མ་ཕྱིའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་རྩ་ཡལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ནོར་ལྷག་ཏུ་ཐག་བཅད་པའི་གཞུང་ཡིག་དེ་མཇུག་དུ་ཟུར་མཆན་གྱི་ངོ་བོར་བཀོད་ཡོད།
ནོར་བ་དང་ལྷག་ཆད་དུ་ངོས་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་། རེ་ཟུང་མ་གཏོགས་མ་ཕྱིའི་བསྡུར་
མཆན་ཡོད་པ་དག་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། པར་གཞི་ཨ་མའི་གཞུང་ཚིག་དེ་དང་། དེའི་བསྡུར་མཆན་གཉིས་ལས་གང་དག་མིན་གྱི་ཐད་ལ། འགྲེལ་བཤད་དང་། བོད་མཁས་སྔ་མ་དག་གིས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཤས། རང་འགྲེལ་གྱི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་རེ་ཟུང་ལའང་ཞིབ་བསྡུར་དང་བརྟག་དཔྱད་། བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་དག་མིན་དང་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་དེ་ནོར་བ་སོགས་སུ་ཐག་ཆོད་ཚེ་ནོར་བཅོས་བྱས་པ་དང་། ཡི་གེ་ནོར་བའི་རིགས་ཀྱང་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་དང་བརྡ་དག་ཚད་ལྡན་དག་ལ་ཁུངས་བཅོལ་ཞིང་། ནོར་བཅོས་མ་བྱས་ཐུ་མེད་ཀྱི་རིགས་ལས་གཞན་མཁས་པ་སོ་སོའི་ལག་ལེན་མ་འདྲ་བ་དང་། ཁུངས་མ་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
པར་གཞིའི་གཞུང་ཚིག་ལས་དོགས་གནས་ཅན་རེ་བྱུང་ཚེ་ཐོག་མར་བསྡུར་མཆན་ཡོད་མེད་བརྟག་དཔྱད་དང་། བསྡུར་མཆན་མེད་ཚེ་གཞུང་གོང་འོག་བསྒྲིགས་ཏེ་བརྟག་དཔྱད་དང་། འགྲེལ་པ། འགྲེལ་བཤད་སོགས་ལའང་ཞིབ་ལྟ་དང་ཞིབ་བསྡུར་སོགས་ཀྱིས་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་བཅད་པ་མ་གཏོགས། འོལ་ཚོད་དང་རང་འདོད་ཀྱིས་བསྡུར་མཆན་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོགས་གནས་ཚང་མ་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་བཅད་དེ་ནོར་བཅོས་བྱས་མེད་ཅིང་། མ་ཕྱི་སོར་བཞག་ལ་གཙོ་འདོན་དང་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད།

xi

གསལ་བཤད།

མདོར་ན་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ནོར་བཅོས་བྱས་ཡོད་པ་ཚང་མར་ཟུར་མཆན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ང་
ཚོས་ནོར་བཅོས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དོགས་གནས་ཡོད་ཚེ། ཟུར་མཆན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་གཞུང་ཡིག་དེ་ཚུར་དྲངས་ཏེ་འགྲེལ་བརྒྱབ་ཆོག་ཅིང་། པར་གཞིའི་ནང་གི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ནོར་བཅོས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་དག་བླངས་ཤིང་། ཟུར་མཆན་ལས་ཆད་རྟགས་ཅན་རྣམས་ཕུད། ཟུར་མཆན་གཞན་དག་ཚུར་དྲངས་ཏེ་གཞུང་དཀྱུས་དང་སྦྱར་ན་མ་ཕྱི་སྟེ་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་པར་གཞི་འདིའི་མ་ཕྱི་དངོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །
འདི་ནི་དེབ་གཟུགས་འདིར་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་གསུང་རབ་ལ་བསྲེ་ལྷད་
དང་བཟོ་བཅོས། ཐ་ན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་བཅོས་ལྷད་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་དགོས་པའི་རྩ་དོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པའང་ཡིན་ནོ། །
ཡང་འདིར་གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། གཞུང་འདི་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་གི་སྐབས་སུ།
གཞུང་འདིར་གཞུང་གཞན་ལས་དྲངས་པ་དག་ཀྱང་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚིག་རིས་དང་གཅིག་གྱུར་ལ་འབད་བརྩོན་བྱས་མེད་པར། ལུང་འདྲེན་ནོར་བཅོས་སོགས་ཀྱང་གཞུང་དཀྱུས་ལྟར། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་བསྡུར་མཆན་དང་ཞིབ་བསྡུར། གོང་འོག་གི་གཞུང་དོན་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་ཆོད་པ་དག་ལ། མཆན་འགོད་པ་དང་། མཆན་དུ་དྲངས་པ་སོགས་བྱས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། བསྡུར་མཆན་དང་མི་མཐུན་པ་ཚང་མ་དྲངས་པ་དང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་དང་གཅིག་གྱུར་ལ་འབད་རྩོལ་སོགས་བྱས་མེད་ཅིང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་ལུང་མཆན་དུ་དྲངས་པ་དག་ལའང་། ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ཡོད་པ་རེ་ཟུང་ལ་དཔེ་མ་འདྲ་བ་གཞན་ལས་གསལ་བཤད་སོགས་བྱས་པ་ཕུད། ནོར་བཅོས་སོགས་བྱས་མེད་པར་མ་ཕྱི་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།
གསུམ་པ། ཞུས་དག་བྱེད་སྟངས།

གཞུང་འདིའི་བུ་ཡིག་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ལག་ཏུ་འབྱོར་སྐབས་ཞུས་དག་ཐེངས་ལྔ་པ་སོང་
འདུག་ནའང་། ད་དུང་ནོར་བ་དང་ལྷག་པ། ཡིག་རྡོག་དང་ཐིག་ཕྲེང་གཅིག་གཉིས་རེ་ཆད་པ། རང་

xii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

འདོད་དང་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་ནོར་བཅོས་སོགས་ཤོག་ངོས་རེ་རེ་ན་བཅུ་ཕྲག་བརྒལ་བ་རེ་ཡོད་པས་ཞུ་སྒྲིག་པས་གསར་དུ་འགོ་རྩོམ་དགོས་བྱུང་།
ཞུས་དག་གི་ལས་རིམ་འདི་ནི་ཧ་ཅང་གནད་འགག་ཅན་ཞིག་དང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཞིག་
ཡིན་པས། ཞུ་སྒྲིག་པས་ཐོག་མར་བུ་ཡིག་ཞིབ་ཀློག་གིས་གཞུང་དོན་རགས་རིམ་ཞིག་བློ་ལ་ངེས་པར་བྱས་ཤིང་། དོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དག་མ་ཕྱི་དང་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ནོར་བ་སོགས་བཅོས་ཏེ་ཞུས་དག་ཐེངས་དང་པོ་གྲུབ་པར་བྱས།
དེ་ནས་མ་ཕྱི་དང་བུ་ཡིག་གཉིས་གྱི་ཡིག་རྡོག་གཉིས་གསུམ་རེ་ཕན་ཚུན་མཛུབ་འདེད་ཀྱིས་
ཐེངས་གསུམ་བཞི་རེར་ཕན་ཚུན་ལྟ་ཀློག་གིས་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཤིང་། དོགས་གནད་ཅན་དང་ལྷག་པར་དུ་བསྡུར་མཆན་ཡོད་པ་དག་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་པར་གཞི་གཞན་དང་ཞིབ་བསྡུར་དང་། བརྗོད་པ་དུམ་བུ་རེའི་མཚམས་སུ་འགྲེལ་བཤད་དང་། རྣམ་བཤད། འགྲེལ་པ་གཞན་དག་བཀླགས་ཏེ་ཞིབ་སྡུར་བྱེད་ཀྱིན་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་ཆོད་པ་དག་ལ་བུ་ཡིག་གི་སྟེང་དུ་སྙུ་གུ་དམར་པོས་ནོར་བཅོས་དང་། མཆན་བཏབ་སྟེ་ཞུས་དག་ཐེངས་གཉིས་པ་གཟབ་ནན་དང་ཞིབ་ཚགས་གྱིས་གྲུབ་པར་བྱས། སླར་ཡང་བུ་ཡིག་རྐྱང་པ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱར་ཀློག་ཐེངས་གཅིག་གིས་ནོར་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་
ལ་ཞིབ་ལྟ་དང་། ཚེག་ཤད་སོགས་ལ་ཆད་ལྷག་ཡོད་མེད་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་ཞུས་དག་ཐེངས་གསུམ་པ་གྲུབ། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲེང་ཐུང་ངུ་རེ་ཕན་ཚུན་མཛུབ་འདེད་ཀྱིས་ཐེངས་གཉིས་གསུམ་རེར་ཕན་ཚུན་ལྟ་ཀློག་གིས་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ། བསྐྱར་ཞིབ་ཐེངས་གཅིག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་ཅི་ཡོད་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་ཞུས་དག་ཐེངས་བཞི་པ་གྲུབ་པར་བྱས། དེ་ལྟར་ཤོག་ངོས་རེ་རེར་ཞུས་དག་ཐེངས་བཞི་རེ་བྱས་ཏེ་བུ་ཡིག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཤོག་སྟེང་གི་ཞུས་དག་ཚར་བ་དང་། གློག་རྡུལ་རྩིས་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་བུ་དཔེ་དང་ཞུས་དག་ཚར་བའི་ཤོག་སྟེང་གི་བུ་དཔེ་གཉིས་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ནོར་ཆད་སོགས་མ་དཔེ་དང་སྡུར་གྱིན་རྩིས་འཁོར་གྱི་བུ་དཔེར་བཟོ་བཅོས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཤོག་སྟེང་གི་བུ་དཔེ་ཟུར་མཆན་ཡོད་པ་དག་ལ་འགྲེལ་བཤད་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ། འགྲེལ་པ་གཞན་དག་ལ་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་མཆན་དེར་ནོར་འཁྲུལ་

xiii

གསལ་བཤད།

ཡོད་མེད་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་རྩིས་འཁོར་གྱི་བུ་དཔེར་ཞུས་དག་དང་པོ་སྟེ་ཞུས་དག་ཐེངས་ལྔ་པ་
གྲུབ་པར་བྱས།

དེ་ནས་ཡང་བསྐྱར་ཞུས་དག་ཚར་བའི་ཤོག་སྟེང་གི་བུ་དཔེ་དང་། རྩིས་འཁོར་གྱི་བུ་དཔེ་
གཉིས་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ནོར་བཅོས་སོགས་ལ་ཆད་ལྷག་ཡོད་མེད་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཏེ། རྩིས་འཁོར་གྱི་བུ་དཔེར་ཞུས་དག་ཐེངས་གཉིས་པ་སྟེ་ཞུས་དག་ཐེངས་དྲུག་པ་གྲུབ་པར་བྱས་ཏེ་དེབ་གཟུགས་ཀྱི་པར་རྩ་བསྒྲིགས།
དེ་ནས་ཞུས་དག་ཚར་བའི་བུ་དཔེ་དང་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་རྩ་གཉིས་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ཆད་ལྷག་དང་། ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་མེད་ཞིབ་ལྟ་བྱས་ཏེ་ཞུས་དག་ཐེངས་བདུན་པ་གྲུབ་པར་བྱས་ཏེ་ཞུས་དག་གི་ལས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞུས་དག་གི་སྐབས་སུ་ལག་ལེན་དང་ཁུངས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཚིག་ཕྲད་དང་བྱ་
ཚིག་སོགས་སྦྱོར་སྟངས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གྱུར་ཅིང་དང་གྱུར་ཞིང་། ཀུན་ཏུ་དང་ཀུན་དུ་རེས་མོས། སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ། དྭངས་པ་ལ་དངས་པར་བྲིས་པ་སོགས་ཡོད་པ་དག་ལས་ཁ་ཤས་ཟུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཅིང་ད་ལྟའི་ལག་ལེན་ལྟར་བྲིས་ཡོད།

བཞི་པ། ལུང་མཆན་འདེབས་སྟངས།

ལུང་མཆན་ནི་གཙོ་བོར་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་དག་གི་མཆན་ཡིན་
ཞིང་། ༼ཞུ་སྒྲིག་པའི་གཞུང་སྤྱིའི་བསྡུར་མཆན་ཡང་འདིའི་ནང་དུ་བསྡུས་ཡོད། ༽འདི་ལ་ལུང་ཁུངས་ངོས་འཛིན་གྱི་མཆན་དང་། རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ཚིག་དང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་གཉིས་ཞིབ་བསྡུར་གྱི་མཆན། ལུང་ཁུངས་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཆན་སོགས་ཡོད།
ཀ༽ ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་མཆན་དུ་དྲངས་པ་དག་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་འདྲེན་བྱས་
པ་དང་མི་འདྲ་བ་དག་ཡིན་ཞིང་། རྩ་བ་མཆན་དུ་དྲངས་པ་དག་ཀྱང་བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་དང་ཚིག་རིས་སོགས་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ་དག་ཡིན།

xiv

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཁ༽ ལུང་མཆན་གྱི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་པར་གཞིའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར། མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་
ཆད་ལྷག་ཏུ་ཐག་ཆོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུ་དག་ཕུད། མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་ཡོད་ཅིང་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་དང་བསྡུར་གཞིར་མི་སྣང་བ་དག་ལ་ལྷག་རྟགས་དང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་དང་བསྡུར་གཞིར་ཡོད་པ་གང་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་མེད་པ་དག་ལ་ཆད་རྟགས་བཏབ་ཡོད། མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་གང་ཞིག །ལུང་ཁུངས་དང་བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་གཉིས་དང་དོན་གཅིག་ཀྱང་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཆད་ལྷག་གི་རྟགས་བཏབ་མེད་ན་ཡང་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་དང་མི་ནོར་ཆེད། གུ་རྟགས་ནང་དུ་བཞག་ཡོད།
ལུང་ཚིག་མི་འདྲ་བ་དག་ལས་ལུང་ཚིག་ཉུང་ངུའི་རིགས་ཕལ་ཆེ་བ་དྲངས་ཡོད་ལ། ལུང་
ཚིག་རིང་པོ་དག་ལས། མི་འདྲ་བ་དག་ངོས་འཛིན་སླད་དུ་ཉུང་ངུ་རེ་མི་མཐུན་པ་དང་མཉམ་དུ་དྲངས་པ་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་མ་དྲངས་པར་སྡུད་རྟགས་ (་་་་་) འདིས་བསྡུས་ཡོད།
འདིར་གཞུང་དེ་དག་གི་ཆད་ལྷག་སོགས་དང་མི་མཐུན་པ་དག་མཚོན་ཕྱིར། གོང་དུ་རྟགས་“འདི་དང་། འོག་ཏུ་རྟགས་’འདི་བཞག་ཅིང་ལུང་ཁུངས་དང་བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་ཚིག །མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཚིག་དག་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆེད་དུ་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་སྟེ་ཁ་ཁར་ཕྱེས་ཡོད་ལ༑ ལུང་ཁུངས་དང་བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའམ། མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཚིག་ལྷག་པ་དག་གུ་རྟགས་ནང་དུ་བཞག་ཅིང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་དངོས་གསེག་ཡིག་བྱས་ཡོད།ག༽ ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་སའི་གཞུང་དང་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་དང་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ཚེ་དེ་ཉིད་དྲངས་པ་མ་གཏོགས་ང་ཚོའི་པར་གཞི་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྡུར་གཞིར་བཀོད་མེད།
ང༽ མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཚིག་དང་། ལུང་ཁུངས་དང་བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་ཚིག་དག་མཐུན་ན་ཡང་ང་ཚོའི་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིར་མི་མཐུན་པའི་རིགས་ལའང་ལུང་མཆན་བཏབ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་ལ་ང་ཚོའི་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་དེར་མཆན་རྟགས་ངེས་པར་དུ་འབྱུང་། ང་ཚོའི་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་མཆན་རྟགས་ཅན་ལུང་མཆན་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི། མཆན་

xv

གསལ་བཤད།

གྲངས་ལས་འོག་གི་ཟུར་མཆན་དེ་ཉིད་དྲངས་ཏེ་ལུང་མཆན་དང་བསྡུར་བ་མ་གཏོགས། ང་ཚོའི་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་དེ་དང་བསྡུར་རྒྱུ་མེད། གཞུང་ཡིག་དངོས་དེ་མཆན་གྲངས་ལས་དཔོག་ནུས། གཟིགས་པ་པོར་ལུང་མཆན་དང་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་དང་ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་བདེ་བའི་ཆེད། ལུང་མཆན་དུ་མཆན་གྲངས་མཉམ་དུ་བཀོད་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་མཆན་གྲངས་དེ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞིའི་མཆན་གྲངས་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས།
དཔེར་ན། ཤོག་གྲངས་ ༡༧ ག ༥ ན།

གཞན་“གྱིས1

་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །
ཟུར་མཆན་དུ། 1 གྱིལྟ་བུར་མཚོན་ན། མཆན་གྲངས་1 ནི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞིའི་མཆན་གྲངས་དང་། དེ་
དང་འོག་གི་ཤོག་གྲངས་ ༡༧ པའི་ཟུར་མཆན་ 1 གཉིས་ཐོ་གཏུགས་པས། ཟུར་མཆན་དེར་གསལ་བའི། “གྱི’ དེ་ཉིད་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་ཡིན་པ་ཤེས་ནུས། འདིའི་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་དང་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་གཉིས་མཐུན་པས་ཟུར་དུ་ལུང་མཆན་འདེབས་མི་དགོས་མོད། འདི་ལ་ལུང་མཆན་བཏབ་པ་ནི་ང་ཚོའི་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་དང་མ་མཐུན་པས་གསལ་རྟོགས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།
ཅ༽ ང་ཚོས་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་མཆན་རྟགས་ཅན། ལུང་ཁུངས་
དང་བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་འོག་གི་ཟུར་བཀོལ་གྱི་ནོར་མཆན་ཏེ་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་དྲངས་ནས་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་པ་ལས་ང་ཚོའི་པར་གཞི་ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་མེད།
དཔེར་ན། ཕྱོགས་“མཐས1

་གཏུགས་“པའི2

་སྙིང་རྗེ་དང་། །15

ལྟ་བུར་ལུང་མཆན་དུ།

ཕྱོགས་མཐ“ས’༼“འ’༽1གཏུགས་“པ’༼“བ’༽ འི 2 ་སྙིང་རྗེ་དང་། །

xvi

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

འདིའི་ནང་དུ་མ་ཕྱི་དང་ལུང་ཁུངས་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ནི། “མཐས’ དང་“བའི’ཡིན་ན་
ཡང་འདིར་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། པར་གཞིའི་ནང་གི་“མཐས’ དང་“པའི’ ནི་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཞུ་སྒྲིག་པས་ནོར་བཅོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་ཞིང་མཆན་གྲངས་ལས་ཀྱང་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། འདིའི་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་ནི། འོག་གི་ནོར་མཆན། ཤོག་གྲངས་ ༥ པའི་མཆན་གྲངས་ 1 དང་ 2པ་ན་ཡོད་པའི་“མཐའ’དང་“བའི’ཡིན་པས་དེ་འདིར་དྲངས་ཤིང་སྦྱར་ཏེ་བསྡུར་གཞིར་བཀོད་ཡོད།ཆ༽ ང་ཚོས་ལུང་མཆན་འདེབས་པའི་སྐབས་སུ་རེ་ཟུང་ལ་མཆན་དུ་དགོད་རྒྱུའི་གཞུང་
དེར་བསྡུར་མཆན་ཡོད་ན་བསྡུརམཆན་དེ་ཉིད་ཀྱང་དྲངས་ཏེ་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་མ་ཕྱིར་གསལ་བ་ལྟར། སྣར་ཐང་ལ་སྣར་དང་པེ་ཅིང་ལ་པེ་བཞག་ཡོད།
དཔེར་ན།

“སྟོན’༼“བརྟེན’ 3 < སྣར> བརྟན༽་པ་མེད་“ལས་’༼“པར་’༽རབ་ཏུ་“སྐྱེ’༼“འབྱུང་’༽། །
ལྟ་བུ།

ཇ༽ འདིར་ལུང་མཆན་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་གི་ཤོག་གྲངས་སོགས་
ཀྱང་གཞུང་དཀྱུས་དང་འདྲ་བར། བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྡུར་མ་ལྟར་ཡིན།
ཉ༽ ལུང་མཆན་འགོད་སྐབས་སུ། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་དེ་བཀའ་བསྟན་གང་གི་ཁུངས་ཡིན་པ་ཤེས་ཆེད། ཐོག་མར་བཀའ་བསྟན་གང་རུང་གི་མཚན་བྱང་དང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་གཏུགས་ས་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྡུར་མ་ཡིན་པས་མཚན་བྱང་ཡང་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའམ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ་ཞེས་བཀོད་ཡོད། གཉིས་པར་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་གི་མཚན་བཀོད་ཡོད། འདིའི་མཚན་བྱང་ཡང་དཔེ་བསྡུར་མའི་གཞུང་གི་ཡ་ལྡེབ་ཀྱི་ཐོད་ཡིག་ལ་བཀོད་པའི་མཚན་བྱང་དེ་སྤྱད་ཡོད། གསུམ་པར་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་དེ་སྡེ་ཚན་གང་གི་ཁུངས་ཡིན་གྱི་ཁ་བྱང་། དཔེར་ན། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་དཔེ་བསྡུར་མའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ཁ་བྱང་ལ་གང་འཁོད་ལྟར་བཀོད་ཡོད། དེ་ནས། པོད་རྟགས། སྤྱིའི་པོད་གྲངས། དེབ་གཟུགས་

xvii

གསལ་བཤད།

པོད་གྲངས། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས་དང་སྤྱིའི་པོད་གྲངས་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པར་འབྱུང་ན་ཡང་། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པས་གཉིས་ཀ་བཀོད་ཡོད། མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་འདི་ལ་ཨང་གྲངས་སྤྱད་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་ལ་ཨང་གྲངས་དང་། སྤྱིའི་པོད་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་ལ་བོད་གྲངས་སམ་བོད་ཀྱི་གྲངས་ཡིག་སྤྱད་ཡོད། དེ་ནས་བམ་གྲངས་དང་། ལེའུའི་གྲངས། ཤོག་གྲངས། ཡིག་ཕྲེང་བཅས་རིམ་པར་བཀོད་ཡོད།
ལྔ་པ། ཟུར་མཆན་འདེབས་སྟངས།

ཟུར་མཆན་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་ནོར་ཆད་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ཡིན། དེ་ཡང་དམ་པའི་
གསུང་རབ་ལ་བསྲེ་ལྷད་དང་གང་བྱུང་བཟོ་བཅོས་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆད་ལ་ཉེ་བའི་པར་ཤིང་གི་རྒྱུན་ནམ་མཁས་པ་སྔ་མས་ཞུས་དག་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྗེས་གསལ་བའི་དཔེ་རིང་གི་པར་གཞིའི་རྒྱུན་གཅེས་གཉེར་དང་། ཐ་ན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་བཅོས་ལྷད་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་དགོས་པའི་རྩ་དོན་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱིས་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་ཆོད་པ་རྣམས་སྐབས་འདིར་ཟུར་མཆན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཆད་རྟགས་ཅན་རྣམས་ཕུད་གཞན་རྣམས་འདིའི་མ་ཕྱི་རང་འགྲེལ་དཔེ་བསྡུར་མའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་ཡིན། ༼འདིའི་སྐོར་གོང་དུའང་གསལ་བཤད་ཐུང་ངུ་ཞིག་སོང་ཟིན།༽

ཀ༽ མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་ཆད་ལྷག་དང་ཡིག་ནོར་དུ་ཐག་ཆོད་པ་དག་ལ། མ་དཔེའི་འོག་གི་
བསྡུར་མཆན་ཡོད་པ་དག་ལ་བསྡུར་མཆན་ཚུར་བཤུས་ཏེ་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། བསྡུར་མཆན་མེད་པ་དག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བཅོས་ཡོད།
ཁ༽ མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་ནོར་བའི་རིགས་ལ། གང་དུ་ནོར་བ་དེའི་གོང་ངམ་མཚམས་དེར་
༼ཚེག་དང་ཤད་བཅས་ནོར་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གོང་དང་༽ མཚམས་རྟགས་སམ་མཚམས་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྦྱར་ཡོད།
དཔེར་ན། མ“ཀ2

་ཏཱ་རལྟ་བུར་མཚོན་ན། མའི་རྗེས་དང་ཀའི་གོང་དུ་མཚམས་རྟགས་སྦྱར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་

xviii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

མཚམས་དེ་ནས་ནོར་བ་མཚོནཞིང་། ཀའི་རྗེས་ཀྱི་མཆན་གྲངས་དེས་གང་གི་བར་དུ་ནོར་བའི་མཚམས་ཀྱང་མཚོན། གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིའི་སྐབས་སུ་གཞུང་ཡིག་ལ་ནོར་ལྷག་བྱུང་ཚེ། གང་ནོར་བ་དང་ལྷག་པ་དག་གཞུང་དཀྱུས་དང་ཁ་ཁར་དབྱེ་བའི་ཆེད་དུ། མཚམས་རྟགས་དང་མཆན་གྲངས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་ཡོད། རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡི་གེ་དེ་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་མ་ཡིན་པའང་མཚོན།
འདིའི་ཟུར་མཆན་གྱི་སྐབས་སུ། ༡༽1 མཱ 2 ཀ་ཨ 3 ཥུའདི་ལྟར་ཡོད།
གོང་གི་གྲངས་ ༡༽ གིས་མཆན་སྦྱར་སའི་ཤོག་གྲངས་དང་། གོང་གི་གཞུང་ཡིག་དེར་
མཆན་གྲངས་ 2 ཡོད་པ་ལྟར་ཐོ་གཏུགས་པས། གོང་གི་དེའི་མཆན་ནི། ཀ་ཨ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་ཀ་ཨ་ནི་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་ཀྱང་ཡིན།
ག༽ མ་དཔེ་ནང་དུ་ཆད་པའི་རིགས་ནི། གོང་ལྟར་མ་ཕྱིའི་ཆད་པའི་མཚམས་དེར་མཚམས་རྟགས་དང་། གང་གི་བར་དུ་ཆད་པའི་མཚམས་དེར་མཆན་གྲངས་བཀོད་ཅིང་། ཟུར་མཆན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆད་པ་དེ་གསལ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན། མཆན་དུ་འདི་ལ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆད་རྟགས་སྦྱར་ཏེ་བཀོད་ཡོད། འདི་ནི་བསྡུར་མཆན་ལས་དྲངས་པའམ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་པ་ལས་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་མིན།
དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་བ་“ཉིད་ཀྱིས་2

དེ་ལལྟ་བུར། ཟུར་མཆན་དུ། 2 - ཉིད་ཀྱིས ལྟ་བུ།
ང༽ མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་ལྷག་པ་དག་ལ། གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིར་མཆན་གྲངས་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། གང་ལྷག་པ་དེ་ཟུར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད།
དཔེར་ན། ཅིའི་1

རྒྱུ་ཅན།
ལྟ་བུར་ཟུར་མཆན་དུ། 1 + ཕྱིར་

xix

གསལ་བཤད།

ལྟ་བུ།

འདིའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་ཡིན་ཞིང་། མཆན་གྱི་སྐབས་སུ་རང་རྟགས་
*འདི་སྦྱར་མེད་པས་འདི་མ་ཕྱིའི་བསྡུར་མཆན་དུ་འབྱུང་བ་སྟོན།
ཅ༽ ཡང་ཟུར་མཆན་གྱི་སྐབས་འདིར་རང་རྟགས་ * འདི་ཅན་གྱི་མཆན་ཡང་མི་ཉུང་བ་
ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་ཆོད་ཅིང་མ་ཕྱིར་བསྡུར་མཆན་མེད་པ་དག་ཡིན།དཔེར་ན། 2*པོ ལྟ་བུ།

འདི་ལ་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིར་མཆན་གྲངས་སོགས་གཞན་དང་མཚུངས་པར་
སྦྱར་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་མཆན་དུ་རང་རྟགས་སྦྱར་བས། གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིར་འདིའི་ཚབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡི་གེ་དེ་མ་ཕྱིའི་བསྡུར་མཆན་མིན་པར་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཡིན་པ་མཚོན། འོན་ཀྱང་ཟུར་མཆན་དུ་ཡོད་པའི། པོ་ཡིག་འདི་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་ཡིན།
དྲུག་པ། དཔེ་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས།

ཀ༽ མདུན་ཤོག་ནང་མར་མཐའ་རིས་པ་ཏྲ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་གཞུང་གི་མཚན་བྱང་དང་།
དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལས་རྟགས། གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡིན། མཛད་པ་པོའི་མཚན་བཅས་བཀོད་ཡོད།ཁ༽ མདུན་ཤོག་ནང་མའི་ཤོག་གྲངས་གཉིས་པར་ཞུ་སྒྲིག་པའི་དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད་
དང་། དེ་རྗེས་གཞུང་གི་དཀར་ཆག །དེའི་རྗེས་སུ་གཞུང་དངོས་དང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་གི་མཚན་བྱང་། ལུང་མཆན། ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་སའི་གཞུང་དག་གི་མཚན་བྱང་། ཟུར་མཆན་བཅས་རིམ་པར་བཀོད་ཡོད།
ང༽ ལྡེབ་རེ་རེའི་མགོར་ཐོད་ཐིག་ཕྲ་མོ་རེ་བརྒྱབ་སྟེ་སྟེང་དུ་ཐོད་ཡིག་བཀོད་ཅིང་། ཡ་
ལྡེབ་ལ་ཆོས་ཚན་སོ་སོའི་ལེའུ་གྲངས་དང་། ཆ་ལྡེབ་ལ་གཞུང་གི་མཚན་བྱང་བཀོད་ཡོད།
ཅ༽ (“) རྟགས་འདི་ནོར་ཆད་ཀྱི་མཚམས་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། མཚམས་གང་ནས་ནོར་བ་དང་ཆད་པའི་མཚམས་དེར། རྟགས་འདི་དང་གང་གི་བར་དུ་ནོར་ཆད་ཀྱི་མཚམས་དེར་མཆན་གྲངས་སྦྱར་ཡོད།

xx

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་བ་“ཉིད་ཀྱིས་2

དེ་ལ།

ལྟ་བུར་མཚོན་ན། “ རྟགས་འདི། ཉིད་ཀྱི་གོང་དུ་ཡོད་པས་མཚམས་དེ་ནས་ནོར་ཆད་
བྱུང་བར་སྟོན། མཆན་གྲངས་ 2 དེ་ཀྱིས་ཀྱི་ཚེག་གི་རྗེས་སུ་སྦྱར་ཡོད་པས་དེ་བར་དུ་ནོར་ཆད་བྱུང་བར་སྟོན།
ཆ༽ མཆན་གྲངས་ནི་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་རྩ། ཟུར་མཆན་དང་ལུང་མཆན་གཉིས་
དང་ཕན་ཚུན་ཐོ་གཏུག་བྱེད་ཡིན། དེ་ལ་ཟུར་མཆན་གྱི་མཆན་གྲངས་ལ་བོད་ཀྱི་གྲངས་ཡིག་སྤྱད་ཡོད། འདིས་ནོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་མའི་མཚམས་ཀྱང་མཚོན།
མཆན་གྲངས་དང་མཚམས་རྟགས་གཉིས་སྦྱོར་སྟངས་ཀྱང་། ཚེག་གམ་ཤད་བཅས་ནོར་
ཆད་ཡོད་ན་ཚེག་གམ་ཤད་ཀྱི་རྗེས་དང་། ཚེག་གམ་ཤད་ལ་ནོར་ཆད་མེད་ན་ཚེག་གམ་ཤད་ཀྱི་སྔོན་དུ་བཞག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཤོག་ངོས་རེ་རེར་ཡོད་པའི་མཆན་གྱི་མང་ཉུང་ལྟར་མཆན་གྲངས་གཅིག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་མཆན་གྲངས་བཏབ་ཡོད། འོག་གི་ཟུར་མཆན་གྱི་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་ཤོག་གྲངས་དང་དེ་རྗེས་ཤོག་ངོས་དེར་ཡོད་ཀྱི་ཟུར་མཆན། མཆན་གྲངས་ལྟར་གོ་རིམ་བཞིན་བསྒྲིགས་ཏེ་བཀོད་ཡོད།
ལུང་མཆན་གྱི་མཆན་གྲངས་ལ་ཨང་ཡིག་སྤྱད་ཡོད་ལ་དེར་ལུང་ཇི་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་
ཨང་གྲངས་རིམ་པར་སྦྱར་ཡོད་པས་ཨང་རིམ་ལྟར་བཙལ་ན་ལུང་མཆན་རྙེད་ཐུབ།
ཇ༽ (-) རྟགས་འདི་ཆད་རྟགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། གཞུང་དཀྱུས་སུ་ཆད་པ་དག་ལ་ལུང་
མཆན་དང་ཟུར་མཆན་གཉིས་སུ་མཆན་གྱི་གོང་དུ་རྟགས་འདི་འབྱུང་ཞིང་། རྟགས་འདིས་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་མཆན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ཆད་པར་སྟོན།
ཉ༽ (+)རྟགས་འདི་ལྷག་རྟགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། གཞུང་དཀྱུས་སུ་ལྷག་པ་དག་ལ་མཆན་གཉིས་སུ་མཆན་གྱི་གོང་དུ་རྟགས་འདི་འབྱུང་ཞིང་། རྟགས་འདིས་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་མཆན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ལྷག་པར་སྟོན། གཞུང་ཡིག་གི་ནང་དུ་འདི་ལ་མཆན་གྲངས་མ་གཏོགས་མཚམས་རྟགས་མེད།

xxi

གསལ་བཤད།

ཏ༽ (་་་་་)རྟགས་འདི་ལུང་མཆན་གྱི་སྐབས་སུ་སྡུད་རྟགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་དང་། བསྡུར་གཞིའི་གཞུང་ཚིག་གཉིས། མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཚིག་དང་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་སྐབས་སུ། ལུང་མཆན་དུ་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་སྦྱར་ཏེ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་གཞུང་ཚིག་འདྲ་བ་རྣམས་ལས་ཕལ་ཆེ་བ་བཀོད་མེད་པར་དེ་དག་གི་ཚབ་ཏུ་རྟགས་འདི་སྦྱར་ཡོད། རྟགས་འདིས་གཞུང་དེ་དག་གི་མཐུན་པ་རྣམས་མཚོན་ཞིང་། སྡུད་རྟགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་བསྐུངས་པའི་གཞུང་ཚིག་དག་ཤེས་འདོད་ཚེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་གཟིགས་ན་རྙེད་ཐུབ།
ཐ༽ (*) རྟགས་འདི་ནི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་རང་རྟགས་ཡིན། མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་བསྡུར་མཆན་མེད་
ན་ཡང་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་ངེས་པ་གང་ཞིག་ལ་མཆན་གཉིས་སུ་མཆན་གྱི་གོང་དང་མཆན་གྲངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྟགས་འདི་འབྱུང་ཞིང་། རྟགས་འདིས་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་མཆན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་ནོར་ཆད་སོགས་སུ་བཞག་པ་དེ་ཞུ་སྒྲིག་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་བསྡུར་མཆན་མེད་པར་སྟོན། ༼རྟགས་འདི་ཞུ་སྒྲིག་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་སྤྱད་ཡོད།༽
ད༽ པར་རྩ་སྒྲིག་སྐབས་སུ་ཚིགས་བཅད་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག་ངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་མར་
བསྒྲིགས་ཡོད་ལ། རྩ་བ་ཚང་མ་ཡིག་སྦོམ་བྱས་ཡོད། རྩ་བ་ཚིགས་བཅད་རེ་རེའི་རྗེས་སུ་ལེའུ་རེར་ཚིགས་བཅད་དུ་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་ལྟར་ཨང་གྲངས་རིམ་པར་སྦྱར་ཡོད།
ན༽ ཀློག་པ་པོར་བཀླག་བདེ་བའི་ཆེད་དུ། གཞུང་གི་ཚན་པ་རེ་རེའམ་གལ་ཆེ་བའི་
མཚམས་སུ་ཐིག་ཕྲེང་མར་ཕབ་སྟེ་ཡིག་ཕྲེང་གསར་དུ་འགོ་བཟུང་ཞིང་ཡིག་ཕྲེང་དེའི་དབུར་སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་རེ་བཞད་ཡོད།
པ༽ (ག་ དང་ འ་) ནི་ཡིག་ཕྲེང་གོང་འོག་གི་མཚོན་རྟགས་ཡིན། གས་ནི་ཐིག་ཕྲེང་གོང་
ནས་མར་རྩིས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། འ་ནི་འོག་གི་ཐིག་ཕྲེང་ནས་ཡར་རྩིས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
དཔེར་ན། ༢༦འ ༢ ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ༢༦ ནི་ཤོག་གྲངས་དང་། འ་དང་ ༢ ཀྱིས་འོག་ནས་

xxii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཡར་བརྩིས་པའི་ཐིག་ཕྲེང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་དང་།
༢༧ ག༡ འདིའི་ ༢༧ ནི་ཤོག་གྲངས་དང་། ག་དང་༡ གིས་གོང་ན་མར་བརྩིས་པའི་ཐིག་ཕྲེང་
དང་པོ་ན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་སྐོར་འདིར་གསལ་
བོར་བཀོད་པ་ནི་གཞུང་འདི་ཀློག་པ་པོ་དག་ལ་བཀླག་བདེ་བའི་ཆེད་དང་། རྗེས་འཆར་གྱི་གསུང་རབ་ཞུ་སྒྲིག་གི་སྐབས་དག་ཏུ་འཁྱེར་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་བརྗེད་ཐོར་བཏབ་ཅིང་། སླད་མར་པར་རྩ་འདི་ཉིད་བསྐྱར་པར་གྱི་སྐབས་སུ་ལེགས་བསྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་གཞུང་འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་སོགས་ལ་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་ཇི་ཡོད་ང་ཚོར་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱིས་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་དང་གཞན་ཉེས་སྐྱོན་ཇི་བྱུང་གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་རྣམས་ལ་འཆགས་སོ། །
ཞེས་ཞུ་སྒྲིག་པ་བྱ་གཞུང་ཀླུ་སྒྲུབ་པས་ 2013/04/19 ལ།

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ།

༽

༄༅༅།།རྒྱ་གར་སྐད་དུ། “མ1

་དྷྱཱ་མ“ཀཱ2

་བ་ཏཱ་ར་བྷཱ“ཥྱཱཾ3

་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། དབུ་
མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་

འཇུག་པ་རྩོམ་པར་འདོད་པས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པས་ཀྱང་ཐོག་མར། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོ། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྡམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོད་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །
སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང༌། །
སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་བློ་དང༌། །

1 མཱ
2 ཀ་ཨ
3 ཥུ

2

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །{༡}

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྨོས་སོ།།
དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བས།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པས་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་དང༌། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེའི་བཀས་མངའ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་ཐུབ་དབང་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ལས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་དག་ལས་བསྐྲུན་པའོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཉན་པ་དང་
སེམས་པ་དང་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་
ཅིག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་སུ་ཟིན་ཀྱང་མཐོང་བའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཉེ་བར་“བསྟན4

་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་དག་གིས་
ལས་རྣམ་པར་སྨིན་“པ5

་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ལྟར་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་མངོན་པར་
འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་གོར་མ་ཆག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ལྷས། ༢

4 སྟོན
5 པར

3

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །
མྱ་ངན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང༌། །
སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །༣
ངེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་བཤད་དོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལས་ཀྱང༌། ༤

རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང༌། །
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །
“བརྟེན6

་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང༌། ། ༥
ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་
ཐོས་དག་སྟེ།འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་༦ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུའི་མཆོག་གམ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ༧

6 རྟེན

4

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །
བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲགས་པར་བགྱི། །

བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །
དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་ཟད་འདྲ། ། ༨
ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྒྲོགས་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཅར་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲས་རང་སངས་རྒྱས་དག་བསྙད་དོ།།དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌།རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་པས་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་ངོ་།།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་མ་བསྟན་པར་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་ཞིང་བདག་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་རང་

ཉིད་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་སོ།།

5

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཡང་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་རྣམས་གང་ལས་བལྟམས་ཤེ་ན།
སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང༌། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་
ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤེ་ན། འདི་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་སོ། །
དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་པར་བསྟན་ཏོ།།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆེས་བརླིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། རྒྱུ་
ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོད་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་

6

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་སྨན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་
ངེས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེར་བ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་མཐོ་ཞིང་ལོ་མ་འཇམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྟར་བསྒྲིམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་
ཞིང༌། དུས་དེར་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་

པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་བསྔགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས།༩ འོད་སྲུངས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།འོད་སྲུངས་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་༡༠ ངོ་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བྱུང་༡༡ ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཅིའི་7

རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་བློ་དང༌། །

7 +ཕྱིར

7

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་ནི་བརྩེ་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་དང་
རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ནོ།།གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་“བོ།

8 །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བའི་མདོ་ལས།༡༢བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བགྱིའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའོ།།གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་
མི་གནས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པར་བགྱི་བ་ཙམ་དང་། ཤེས་པ་པོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བགྱི་བ་ཙམ་དུ་བས་ན་ཆོས་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
སེམས་གང་སྐྱེས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་
བགྱིའོ།།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང༌། བླ་ན་མེད་པའི་སེམས་དང༌། བྱམས་པས་མཉེན་པའི་སེམས་དང༌། སྙིང་རྗེས་མི་ཟློག་པའི་
སེམས་དང༌། དགའ་བས་འགྱོད་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་

དྲི་མ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་། མཚན་མ་མ་མཆིས་པས་སྒྲིབ་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང༌། སྨོན་པ་མ་མཆིས་པས་མི་གནས་པའི་སེམས་༡༣ ཞེས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་

8 *པོ

8

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ནི་སྙིང་རྗེ་དང༌། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང༌།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས།༡༤

དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང༌། །
ཕྱོགས་“མཐས9

་གཏུགས་“པའི10་སྙིང་རྗེ་དང༌། །༡༥
གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་
སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྙིང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འདོད་པས།
གང་ཕྱིར་བརྩེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །
ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཆུར་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །༡༦
ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྨིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །
དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྙིང་རྗེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །{༢}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྲུ་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ། ཐོག་མ་དང་
བར་དང་ཐ་མ་རྣམས་སུ་ས་བོན་དང་ཆུ་དང་སྨིན་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་
ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྙིང་རྗེ་ཁོ་ན་དུས་གསུམ་ཅར་དུ་ཡང་རྒྱལ་

9 མཐའ

10 *བའི

9

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།འདི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཅན་ནི་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་
བར་བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།།དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ནི་སྙིང་རྗེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས།༡༧

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། །
སྙིང་རྗེ་སྔོན་བཏང་སྤྱོད་པ་ཀུན། །༡༨
ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་བཤད་པ། །
སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྨོད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་དུས་ཕྱིས་སྙིང་རྗེའི་ཆུས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅུས་པར་མ་གྱུར་ན། འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཡངས་པ་མ་བསགས་པ་འདི་ངེས་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་“ཀྱི

11་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་སྐབས་

11 ཀྱིས

10

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དུས་ཕྱིས་སྙིང་རྗེའི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན་

ནི་འདི་དུས་རིང་པོར་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་ལ།འཕགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་རིམ་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་རྣམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ཡུན་རིང་པོར་མངོན་པར་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
ད་ནི་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་རང་གི་ངོ་
བོའི་ཁྱད་པར་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་བརྩམ་པར་འདོད་པས།
དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་“ཅིང་12

། །

བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ། །ཟོ་ཆུན་འཕྱན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །{༣}

ཅེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྔ་རོལ་ཉིད་དུ་ངར་འཛིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང༌། འདི་ནི་བདག་གིའོ་སྙམ་དུ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ།།བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཐག་པས་ཆེས་དམ་དུ་བསྡམས་པ། འཁྲུལ་འཁོར་“སྐོར13་མཁན་རྣམ་

12 *ཞིང༌
13 བསྐོར

11

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པར་ཤེས་པའི་བསྐྱོད་པ་ལ་རག་ལས་པར་འཇུག་པ། འཁོར་བའི་ཁྲོན་པ་ཆེན་པོ་
སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ནས་མནར་མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཟབ་ལ་བར་མེད་པར་འཕྱན་པ། རང་གི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུར་དུ་འགྲོ་བར་འཇུག་པ་འབད་པས་ཅི་ཞིག་ལྟར་དྲང་བར་བྱ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དང་བར་གྱི་རིམ་པ་ངེས་པར་མི་ཟིན་པ། ཉི་མ་
རེ་རེ་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དག་གིས་གཅོག་པའི་ཕྱིར་ཟོ་ཆུན་ཁྱུད་མོའི་གནས་སྐབས་ལས་མ་འདས་པར་གནས་པ་ཞིག་
སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བ་“ཉིད་
ཀྱིས་14དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེས་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་པར་སྤྲོ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཆེས་ཐོག་
མ་ཁོ་ནར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ།།
ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒོ་
ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཆུ་ཡི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་“ཡི།15

།༡༩

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་བྱ་བ་དེ་དང་སྦྱར་
བར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཆུ་ཤིན་ཏུ་“དང་བ16་རླུང་ཏེ་པོར་དྲག་པོ་མ་ཡིན་པས་ཆ་ཤས་

14 - ཉིད་ཀྱིས་
15 ཡིས
16 དངས་པ

12

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བརླབས་པས་ཁྱབ་པའི་ནང་དུ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་སྔར་དམིགས་པའི་རྟེན་གྱི་

ཡུལ་དང༌། ལྷན་ཅིག་འཇིག་པ་དེ་དག་གི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་ལྟ་ “བུར17་ཤར་བ་ན། དམ་པ་དག་གིས་གཉིས་པོ་འདི་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་གནས་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་རྗེའི་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་
“མཚོ18་མ་རིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་“གི19་རྟོག་པ་མཐའ་དག་པའི་མཚན་ཉིད། འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཆུ་
སྔོན་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རླུང་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ནང་ན་གནས་པ་རང་གི་ལས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུར་མདུན་ན་གནས་པ་

རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང༌། རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན།དེ་དག་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འཇོམས་པ་ལྟ་
བུར་གྱུར་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་དག་གི་སྙིང་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་།
དམིགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བཏུད་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་

17 བུ
18 མཚོར

19 -གི་

13

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཇེ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་སྙིང་རྗེའི་དབང་གྱུར་“ཅིང་20། །{༤}
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་“པས

21

་རབ་བསྔོས་དགའ་བ་ལ། ། ༢༠
རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་“བྱ་འོ།22

།

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་རྗེ་ལ་
སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་

གྲངས་དང༌། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཀླགས་པ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུར་གཞག་གི །འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཇི་སྐད་དུ།༢༡

ཇི་ལྟར་བར་སྣང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །

20 ཞིང༌
21 ལམ

22 *བྱའོ

14

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཀྱང༌། །

བརྗོད་མི་ནུས་ན་མཉན་པར་ག་ལ་ནུས། །༢༢
ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ཡིན་ལ་མཐར་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བཅུ་པའོ། །
དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་སྙིང་རྗེའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་བའི་སེམས་གང་
སྙིང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་དེ་ལ་ནི། དང་པོ་
ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ།།
དེ་ལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་༢༣ ལ་སོགས་པ་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་ཕྲག་བཅུ་པོ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་འདེབས་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་

འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྨོན་ལམ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་བཟང་

པོའི་སྨོན་ལམ་༢༤ ཁྱད་པར་“དུ་23བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཞུགས་པ་དང༌། འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་

23 - དུ་

15

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གནས་པའི་དབྱེ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ “སྐྱེས24་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ་ལས།༢༥ མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོས་སྤྱོད་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ས་དང་པོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་པར་གནས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སའོ་༢༦ ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གནས་པ་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མིའི་མདོག་ལས་ནི་འདས་ལ། ལྷའི་མདོག་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་“མ25་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་༢༧ ཞེས་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་བཤད་དོ།།
ཡང་གང་གི་ཚེ་འདི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་པ།
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་དེ་ཐོབ་གྱུར་པ་ཡིས། ། ༢༨
24 སྐྱེད
25 - མ་

16

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་བསྙད་དོ། །{༥}

སེམས་དེ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲ་ཁོ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས།༢༩བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཏེ། གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་པའོ།།ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། མ་བྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པར་མ་བྱུང་བ་དང་ལོག་པ་དང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོའི་

སྐྱེ་“བོས

26

་བརྟགས་པ་དེ་“ལྟར27་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་
རྙེད་པ་དེ་“ལྟར28་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ།།དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའོ།།བྱང་ཆུབ་ནི་མ་བསྒྲུབས་པའོ།།བྱང་ཆུབ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་རྙེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།།ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའི།ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་
གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ། གང་དག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སེམས་འདི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་དུ་བདག་ཅག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་

26 *བོའི
27 ལྟ
28 ལྟ

17

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རློམ་སེམས་སུ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བར་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན། སེམས་སུ་མངོན་པར་ཞེན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན།༣༠ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ།།གང་གིས་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའི། ཡང་ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་ཆོས་དེ་རྣམས་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་
གང་ལ་ལ་ཞིག་ཆོས་འདི་མ་ཤེས་ཤིང་རྗེས་སུ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་རིང་བ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ལས་རིང་བ་ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་གིས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསླུ་བ་ཡིན་ནོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་
འདི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་ན། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་

གནོན་པ་འདི་ནི་གང་གི་ལས་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའོ་༣༡ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ནི་གནས་སྐབས་དེར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲ་ཁོ་ནས་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།

18

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་ཡང༌།
འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་སྟེ། །
འདི་ཡི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་གྱུར། ། ༣༢
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་འཆང་ཞིང༌། །
འཇིག་རན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་ནུས་པར་གྱུར་པའང་ཡིན། །{༦} ྟེསོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་

འདས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཚེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་འདི་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང༌ཐེ་ཚོམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་དང་ཡང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། སླར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ནི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དེ་ལམ་གཞན་དུ་འང་འགྲོ་བ་སྲིད་པ་

ཞིག་ན་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པས་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང༌། སའི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་སྐྱེས་
པས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དགའ་བ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།།རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ས་འདིས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཡང་རྙེད་པར་འགྱུར་

19

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རོ།།འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་བསྐྱོད་པར་ཡང་ནུས་སོ།།
ས་ནས་སར་གནོན་བྱེད་ཅིང་གོང་“མར

29

་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །
དེ་ཚེ་འདི་ཡི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་“འགག་པར་འགྱུར

30

། །

དེ་ཚེ་འདི་ཡི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད། ། ༣༣
འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །{༧}

ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཆོས་ལ་གོམས་པའི་ཕྱིར་དང༌།

ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནོན་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ས་ནས་སར་གནོན་པ་ན་
གོང་དུ་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །
མདོར་ན་ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་ལས་སྐྱོན་དང་བྲལ་ཞིང༌། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་ཡང་ས་རྟོགས་པ་ལས་རང་དང་འཚམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དང༌། སྐྱོན་ཟད་པར་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པའི་དཔེའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང༌། །
ཐུབ་དབང་གསུང་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། །
བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ཕམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ། །

ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས།༣༤ རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་

29 བར

30 འགགས་པར་གྱུར

20

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་བློན་པོའི་ཚོགས་རྒན་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ།།༣༥
རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གཤོག་པའི་རླུང་གི་ཤུགས་དང༌། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་རྒས་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་དབང་
པོ་ཆེན་པོའི་ཕྲུ་གུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གནོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་
ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་༣༦ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་བློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །{༨}

འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང༌།༣༧ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་

21

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ན་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་བློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི།

རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་ནར་སོན་པར་
གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་བློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་

དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ་༣༨ ཞེས་ཇི་སྐད་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རིང་དུ་སོང་བ་ཁོ་ན་ནས་བཟུང་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ཟིལ་
གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་གྱི། ས་འོག་མ་རྣམས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ།།
ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་

22

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རང་གི་བློས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་
པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་“པ31་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས།༣༩
ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །
དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཉིད། །
ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །
དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡི། །
ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །
དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་གྱི། །

རྒྱུ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང༌། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུའང་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །

ངར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །

31 པར

23

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་ནས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་དང༌། །༤༠
ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཡང༌།༤༡

ཇི་ལྟར་མིག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིས། །
མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་འཛིན་བྱེད་པ། །
དེ་བཞིན་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །
དེ་ལྟའི་ཡུལ་དག་འཛིན་པར་བྱེད། །
དབང་པོ་དང་ནི་དབང་དོན་རྣམས། །འབྱུང་བ་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་འདོད། །འབྱུང་བ་སོ་སོར་དོན་མེད་པས། །
འདི་དག་དོན་དུ་དོན་མེད་དོ། །
འབྱུང་རྣམས་སོ་སོར་ཐ་དད་ན། །
བུད་ཤིང་མེད་པའི་མེར་ཐལ་འགྱུར། །འདུས་ན་མཚན་ཉིད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །ལྷག་མ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ངེས། །
དེ་ལྟར་འབྱུང་རྣམས་རྣམ་གཉིས་སུའང༌། །དོན་མེད་པས་ན་འདུས་དོན་མེད། །འདུས་པ་དོན་མེད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །

གཟུགས་ཀྱང་དོན་དུ་དོན་མེད་དོ། །

24

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམ་ཤེས་ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་དང༌། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ། །སོ་སོར་བདག་ཉིད་དོན་མེད་ཕྱིར། །

དམ་པའི་དོན་དུ་དོན་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་ལ། །
དོན་དུ་བདེ་བར་ང་རྒྱལ་བྱེད། །དེ་བཞིན་བདེ་འཇོམས་བྱུང་བ་ལ། །སྡུག་བསྔལ་དུ་ཡང་ང་རྒྱལ་བྱེད། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །

བདེ་དང་ཕྲད་པའི་སྲེད་པ་དང༌། །
སྡུག་བསྔལ་བྲལ་བའི་སྲེད་པ་སྤོང༌། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གྲོལ། །
གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བརྗོད། །
སེམས་འབྱུང་མེད་པར་སེམས་མེད་དེ། །དོན་མེད་ཕྱིར་ན་ཡོད་མི་འདོད། །
དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །
འགྲོ་བའི་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། །རྒྱུ་མེད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་དུ། །

25

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གནས་མེད་ལེན་མེད་མྱ་ངན་འདའ། །༤༢
ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཅི་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཁོ་ནས་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མཇུག་ཐོགས་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས།༤༣

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང༌། །
མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འདོད། །
འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །༤༤
བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྲིད་མཚམས་སྦྱོར། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་དག་ལས་ཀྱང༌། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར།༤༥

གཟུགས་ནི་དབུ་བ་རྡོས་པ་འདྲ། །
ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན། །
འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །
འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །

26

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དབུ་བ་རྡོས་པ་དང༌། ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་དང་། སྨིག་

རྒྱུའི་ཆུ་དང༌། ཆུ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དག་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ངེས་པར་དཔྱད་པ་ཡིན་ནོ།།
དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།༤༦

ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །
གཞན་“གྱིས32་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །
ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །
གཅིག་པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །༤༧

ཞེས་བྱ་བ་དང༌།
དེ་བཞིན་དུ།༤༨

བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །
མཁྱེན་པས་ཀཱ་ཏཱ་ཡ་ན་ཡི། །
གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང༌། །
མེད་པ་གཉིས་ཀ་“དགག33་པ་མཛད། །༤༩
ཅེས་གསུངས་སོ། །
གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་
32 གྱི
33 གདགས

27

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ན་དེའི་ཚེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ས་དང་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་
བ་དང་ཚོགས་གཉིས་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས།༥༠

ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་དང༌། །
སྤྱོད་པ་ཡོངས་བསྔོ་མ་བཤད་དེས། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །
མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྩལ། །
ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྩལ་པ། །
དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང༌། །༥༡

ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་
ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །

28

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཇི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།༥༢

མཚན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། །
ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །
དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །
དེ་ནི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །༥༣
ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞར་ལ་འོངས་པས་ཆོག་གོ །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བློ་མ་དཀྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་“ཀྱིས34་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ནུས་པས་དཀྱུས་མ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་ཚེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་“རྒྱུ

35

། ། ༥༤

དང་པོ་སྦྱིན་པ་ཉིད་ནི་ལྷག་པར་འགྱུར། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་དང༌། ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་དང༌། སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་པོ་དག་ལས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁོ་“ན36་ཆེས་ལྷག་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་རྣམས་
མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།སྦྱིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་པོ་
ཡིན་ནོ། །
རང་ཤ་སྟེར་ལའང་གུས་པར་བྱས་པ་ཡི། །

34 ཀྱི
35 རྒྱུར
36 ནས

29

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྣང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཡང་གྱུར། །{༩} ༥༥

དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཡོན་ཏན་སྣང་རུང་མ་ཡིན་པས་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་
“གཏོང

37་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ལས་གསལ་བར་དཔོག་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མེ་ལ་སོགས་པ་དག་བཞིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་པོ་
དང༌།མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང༌།
གཏན་དུ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་པས།
སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང༌། །
མི་རྣམས་བདེ་བའང་ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ། །
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་མཁྱེན་ནས། །
ཐུབ་པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ། །{༡༠}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པ་ལ། བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་དང་ནད་དང་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ། སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ཙམ་སྲིད་པའི་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་
འཆིང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཉེ་བར་བརྟགས་པས། ཉེ་བར་འཚེ་བ་བསལ་བ་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་ཆེས་མངོན་པར་ཞེན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་མངོན་པར་འདོད་པ་དེའི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་
ཕྱིར་བཅོས་པ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་

37 *སྟོང

30

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལོངས་སྤྱོད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་
ལོངས་སྤྱད་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བར་མ་དམིགས་སོ།།སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་རྒྱུར་
གྱུར་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མ་བསགས་པ་རྣམས་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་མཁྱེན་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་བསམ་པའི་རང་བཞིན་མཁྱེན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་
རྣམས་པས་ཆེས་ཐོག་མར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་དོ།། “དེ༠38་ནི་“གཏོང39་པ་པོའི་སེམས་ཅན་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་
ཀྱང༌། རང་གི་བྱ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་སྦྱིན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
སྙིང་རྗེ་དམན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྩུབ་སེམས་ཅན། །
རང་དོན་ལྷུར་ལེན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གང༌། །
དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །
སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་སྦྱིན་ལས་བྱུང༌། །{༡༡} ༥༦

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ།གང་དག་ཚོང་པ་བཞིན་དུ་ནོར་ཆེས་ཉུང་ངུ་བཏང་བ་ལས་འབྲས་བུ་ནོར་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་ཡངས་པ་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བས་ཀྱང་
ལྷག་པར་དོན་དུ་གཉེར་བར་གྱུར་ཅིང་སྦྱིན་པར་འདོད་པར་གུས་ཀྱི། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྲས་རྣམས་ལྟར་སྙིང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་སྦྱིན་པར་འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་མངོན་པར་འཕེལ་བར་

38 དེ
39 *སྟོང

31

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡང༌། སྦྱིན་པའི་སྐྱོན་འཛིན་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡོན་
ཏན་ཙམ་འཛིན་པ་ལ་གཡེར་བག་ཐོབ་པ་དེས། ལོངས་སྤྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་
པ་ལ་སོགས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།གང་ཞིག་སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་ལྟོས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་འདོད་པར་གུས་པ་འདི་ཡང༌།

འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཚེ། །འཕགས་པའི་སྐྱེ་“བོ40་དང་ཕྲད་མྱུར་དུ་འཐོབ། ། ༥༧
དེ་ནས་སྲིད་རྒྱུན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ། །
དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ཞི་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །{༡༢}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །
སྦྱིན་བདག་གཏོང་བ་པོའི་ཐད་དུ་དམ་པ་དག་གིས་བགྲོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་འཕགས་

པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཕྲད་པས་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་འཁོར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་རིག་ཅིང༌། འཕགས་པའི་ལམ་དྲི་མ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་མ་རིག་པ་སྤངས་ནས། འཁོར་བའི་རྒྱུན་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཇུག་པ་དོར་ཏེ།ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ལྟ་ན་རེ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འཁོར་
40 བ

32

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།
འགྲོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་རྣམས། །སྦྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་“འཐོབ41

། ། ༥༨

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྦྱིན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་རྣམས་ནི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་མི་
འཇུག་པ་ཡང་སྲིད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྦྱིན་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་
ཁོ་ནར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡིད་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་བྱས་པ་ལས། མངོན་པར་འདོད་པའི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་“པས42་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་འཆང་ཞིང༌། དེ་ཉིད་དུ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཚེ་སྦྱིན་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས།
གང་ཕྱིར་བརྩེ་བདག་བརྩེ་བདག་མ་ཡིན་པ། །
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་རྒྱུ་སྦྱིན་པ་ཡིན་པ།དེ་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་“གཙོ་བོ43་ཡིན། །{༡༣} ༥༩

གང་ལས་དེ་རྣམས་དུས་རྟག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་གུས་པར་འགྱུར་བ། དོན་དུ་

41 ཐོབ

42 པ
43 རྩ་བ

33

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཉེར་བ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་“འགྱེད44་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཚིམ་པར་
བྱེད་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་ཀོ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན།
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲ་ཐོས་བསམས་ལས། །
རྒྱལ་སྲས་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་ཐུབ་རྣམས་ལ། །
ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱིན་མིན་ན། ། ༦༠
ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྨོས་ཅི་དགོས། །{༡༤}

རེ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་“ཀྱི

45་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཉིད་
སེམས་པར་བྱེད་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་བདག་ལ་སློང་བ་ཞིག་གོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཇེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་བས་ཀྱང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན།
ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་བཏང་བས། དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེ་བོ་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ཅི་སྨོས།
ཡང་ཅི་གང་ལས་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། བཤད་པ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ནི་སེམས་མེད་པ་རྣམས་བཅད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དེ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་

44 འགོད
45 ཀྱིས

34

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཛིན་ལས།༦༡ འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་སཱ་ལ་ཆེན་པོའི་ཚལ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་འགའ་ཞིག་འོངས་ནས་སཱ་ལ་གཅིག་བཅད་པ་ན། དེར་ཤིང་སཱ་ལ་ལྷག་མ་དེ་རྣམས་འདི་སྙམ་དུ་འདི་ནི་བཅད་པའོ། །བདག་ཅག་ནི་མ་བཅད་པའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ཤིང༌། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་དོ།།རྟོག་པ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ་༦༢ ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང༌།༦༣

དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མེད། །
ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ག་ལ་ཡོད། །
དེ་ནི་སྙིང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྡུག །
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་གནས། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཡང་ཆགས་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ལ་ལུས་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་ཡུལ་ཡང་དག་པར་བབས་པས་ལུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གདོན་མི་ཟ་
བར་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་དག་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་འཇུག་
པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།
ལུས་བཅད་སྟེར་ཞིང་བདག་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །
གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི། །

35

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྡུག་བསྔལ་རང་རིག་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་དེ། །
དེ་གཅད་བྱ་ཕྱིར་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། །{༡༥} ༦༤

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དམྱལ་བ་དང༌། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང༌། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་མི་བཟད་པར་ཆུད་པ་བར་མཚམས་མེད་པར་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་དྲག་པས་ལུས་འཇོམས་པ། རང་གི་ལུས་གཅོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བས་སྟོང་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྲན་དུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ན་རང་གི་ལུས་གཅོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ། རྩིས་མེད་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གཅོད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཆེས་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ།།
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།
སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྟོང༌། །
འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་དང་ངོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་

པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ།།
ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚིག་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་མི་
མངོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་

36

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མངོན་པར་མ་བྱས་པས་གཟུགས་སུ་འགྱུར་པའམ། པྲེ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་དུ་གཞག་གོ །
ཤེས་རབ་བཟུང་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་འདྲ་བས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།།ཡོངས་སུ་བསྔོ་
བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ངེས་པར་གཞག་ནས་ནི་སྦྱིན་པས་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ།།ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་
བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ།།
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱིན་པ་འདི་ཡང་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང༌། ལེན་
པ་པོ་དང༌། སྦྱིན་པ་པོར་དམིགས་“པ46་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། མི་དམིགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཕྱིར་ལ། དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་དག་
གིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་སོ།།
གཞན་ཡང༌།
གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྐྱེས་གྱུར་པས་དེ། །
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བསྟན། །{༡༦}༦༦

སྦྱིན་པ་དེ་ཉིད་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

46 པར་བྱ་བ

37

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྙད་དོ།།༦༧
ད་ནི་ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་

བའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང༌། །
དམ་པའི་རྟེན་ལ་འོད་ཆགས་མཛེས་པ་རྙེད་གྱུར་པའི། །
དགའ་བ་འདི་ནི་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ཇི་བཞིན་དུ། །
མུན་པ་སྟུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ། །{༡༧}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

རོ།།དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སའི་མིང་ཡང་དག་པར་སྒྲོགས་པའོ།།རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཕམ་པར་བྱས་ནས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།དེ་ནི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཡིད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་

མཐོན་པོར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

མུན་པ་སྟུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསལ་ཏེ་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ།།ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཉིད་དཔེས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ་ནི། ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ཇི་
བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བའོ།།དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའ། །ོབྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

38

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ།༽
ད་ནི་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
དེ་ཚུལ་ཕུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་ཕྱིར། །
རྨི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤངས། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ས་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡིག་པ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་མེ་ཞི་བས་བསིལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ།

བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་

ཁྲིམས་ཏེ་དེ་ཡང་སྤོང་བ་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།
ཆོས་གསུམ་པོ་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་དེ་དག་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུར་རྣམ་པར་བཤད་དོ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའོ།།ཡོན་
ཏན་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དག་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།།རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཚུལ་

39

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དྲི་མ་དག་གིས་མི་གོས་པའོ།།
ཡང་ཇི་ལྟར་ན་དེ་དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་འདི་ནི།

ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དག་གྱུར་པས། །
དམ་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་སོགས་པར་བྱེད། །{༡}༦༨

ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པ་ལས།༦༩ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིག་པ་སྤངས། མཚོན་ཆ་སྤངས། འཁོན་
དུ་འཛིན་པ་སྤངས་ནས། འཛེམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་སྙིང་རྗེ་ལ་ཞུགས་པས། དེ་སྲོག་ཆགས་
འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། སྙིང་བརྩེ་བ་དང༌། བྱམས་པའི་སེམས་
དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ཀུན་“ཏུ47་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། སྲོག་ཆགས་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བར་མི་
བྱེད་ན། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། ལུས་ “ཀྱིས48་མཐོ་འཚམས་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས།
མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོག་
ཤེས་ཤིང་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བག་བྱེད་པས་དེ་
གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་དག་ལ་གཞན་གྱིས་བཟུང་བར་འདུ་

ཤེས་ཤིང༌། རྐུ་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ཐ་ན་རྩྭ་དང་ལོ་མ་ཙམ་ཡང་མ་བྱིན་པར་མི་

47 *དུ
48 ཀྱི

40

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལེན་ན། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྨོས།
འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཆུང་མས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་། གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་འདོད་པ་མེད་པས། དེ་གཞན་གྱིས་བཟུང་

བའི་བུད་མེད་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་དང༌། རུས་དང་། མཚན་དང༌། ཆོས་ཀྱིས་བསྲུངས་

པ་རྣམས་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་ན། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དམ། གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྲོད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས།
བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་སྨྲ་ཞིང་ཡང་དག་པར་སྨྲ་ལ། དུས་སུ་སྨྲ་སྟེ། ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པའོ།།དེ་ཐ་ན་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ལྟ་བ་དང་བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་“རྟོགས་པར49་བསྒྱུར་ཏེ། བསླུ་བའི་བསམ་
པས་བརྫུན་གྱི་ཚིག་མི་སྨྲ་ན། ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་སྨྲ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས།
ཕྲ་མའི་ཚིག་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དབྱེན་མི་བྱེད་ཅིང༌།
རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ལ་ཞུགས་པས། དེས་དེ་དག་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚུ་གི་ལས་ཐོས་ནས་ཕ་གིར་སྙོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཕ་གི་ལས་ཐོས་ནས་ཚུ་གིར་སྙོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུམ་པ་རྣམས་མི་འབྱེད་ཅིང༌། བྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་གནོན་ཏེ། མི་འདུམ་པ་ལ་དགའ་ཞིང་མི་འདུམ་པ་ལ་མོས་པ་མ་ཡིན་པས། བདེན་ནམ་བརྫུན་ཡང་མི་འདུམ་པར་བྱ་བའི་ཚིག་མི་སྨྲའོ།།
ཚིག་རྩུབ་མོ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེར་འདེབས་པ་དང༌། བརླང་པ་དང༌། གཞན་ལ་གནོད་པ་དང༌། གཞན་གྱི་མཚང་འབྲུ་བ་དང༌། གྲོང་མིའི་ཚིག་དང༌། མ་

49 རྟོག་པ

41

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
རབས་ཀྱི་ཚིག་ངོར་བརྗོད་པ་དང༌། ངོར་བརྗོད་པར་གཞོལ་བ་དང༌། བརྫུན་དང་རྣར་མི་སྙན་པ་དང༌། ཁྲོ་ཞིང་གཤེ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། མི་སྙན་པ་དང༌། ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་སྙིང་ན་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཡིད་གདུང་བར་བྱེད་པ་དང༌། རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
དང༌། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མ་རུངས་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་
ཏེ། གང་འདི་མཉེན་པ་དང༌། འཇམ་པ་དང༌། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། བརྫུན་དུ་མ་ཡིན་པ་དང༌། རྣར་སྙན་པ་དང༌། སྙིང་དུ་སྡུག་པ་དང༌། གྲོང་ཁྱེར་པ་དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་སྙིང་

དུ་སྡུག་པ་དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང༌། རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
དང་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བརྗོད་དོ། །
ཚིག་འཁྱལ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་ལེགས་པར་གློན་པའི་ཚིག་དང༌། དུས་སུ་སྨྲ་བ་དང༌། ཡང་དག་པར་སྨྲ་བ་དང༌། དོན་སྨྲ་བ་དང༌། ཆོས་སྨྲ་བ་དང་། རིགས་པར་སྨྲ་བ་དང༌། དུལ་བར་སྨྲ་བ་དང༌། “གཟོབ50་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དུས་དང་རྨེད་དང་བཅས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐ་ན་བཞད་གད་དུ་བྱ་བའི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤོང་ན། ཚིག་གིས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། བརྣབ་སེམས་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞན་གྱི་ནོར་དང༌། གཞན་གྱི་འདོད་
པ་དང༌། གཞན་གྱི་རྫས་དང༌། ཡོ་བྱད་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ། བརྣབ་
སེམས་མི་བསྐྱེད་ལ། ཆགས་པར་མི་བྱེད་ལ། མི་སྨོན་ཏེ། ཆགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་དོ།།

50 གཟོད

42

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གནོད་སེམས་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང༌། ཕན་པའི་སེམས་དང༌། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང༌། བདེ་བའི་སེམས་དང༌།
འཇམ་པའི་སེམས་དང༌། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་གདགས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང༌། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང༌། ཐ་བ་དང༌། དྲི་མ་དང༌། གནོད་སེམས་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་སྤངས་ཏེ། བྱམས་པ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ།།
ལོག་པར་ལྟ་བ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་ལྟ་བར་གྱུར་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་གནས་ཤིང༌། དགེ་མཚན་དང་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་དྲང་ཞིང་གཡོ་མེད་ལ་སྒྱུ་མེད་པས། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང༌དགེ་འདུན་ལ་བསམ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་༧༠ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་ལ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་
དོ།།བར་གྱི་བཞི་ནི་ངག་གིས་སོ།།ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སོ།།དེ་ལྟར་ན་དགེ་
བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་ཡང་སོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ཅི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་རྣམས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་སོག་གམ་ཞེ་ན། དེས་ཀྱང་སོག་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང༌།
དགེ་བའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཅུ་ཆར་ཡང༌། །
དེ་ལ་ཀླགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

43

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྟོན་ཀའི་ཟླ་ལྟར་རྟག་ཏུ་རྣམ་དག་སྟེ། ། ༧༡
ཞི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས། །{༢}

ཞི་བ་ནི་དབང་པོ་བསྡམས་པའོ།།འོད་ཆགས་པ་ནི་ལྷམ་མེར་གསལ་བའི་ལུས་ཅན་ཉིད་དོ།།དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཡང༌།
གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། །
དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་མི་འགྱུར། །

ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས།༧༢ འོད་སྲུངས་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་ཤིང་གནས། ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ཡང་“འཇིགས51་པར་ལྟ་བ། ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་སློབ་ཅིང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་
པར་གྱུར་པས་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྲུངས་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་དང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། འོད་སྲུངས་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཀྱང༌། དམིགས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། འོད་སྲུངས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་པ་སྟེ།༧༣ ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གསུམ་ཆར་ལའང༌། །

51 འཇིག

44

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཉིས་བློའི་རྒྱུ་བ་ཡང་དག་བྲལ་བར་འགྱུར། །{༣}

སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དང་གང་གིས་བྱེད་པ་དེ་གསུམ་ཅར་ལའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བློ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱིར་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཉིད་དང༌། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།
སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང༌། །
སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྐང་པ་ཉམས་ལ་འབྱུང༌། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། སྦྱིན་པ་གང་ཁོ་ན་ལས་སྦྱིན་བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ། ལྷ་དང་མི་དག་གི་ནང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་

ངན་འགྲོའི་འགྲོ་བར་ལྟུང་བ་ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་བ་ལང་དང༌། རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང༌། སྤྲེའུ་དང༌། ཀླུ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཡི་དྭགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར།

45

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
བསྐྱེད་བཅས་དངོས་འདུ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་ན། །ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་མི་འགྱུར། །{༤}

གང་ཞིག་ས་བོན་ཆེས་ཉུང་ངུ་བཏབ་ནས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་རྙེད་ཅིང་སླར་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་པོའི་ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འཕེལ་བས་རིམ་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི། བྱས་པ་ཆུད་གསོན་པའི་ཚུལ་
ཅན་གང་ཞིག་བླུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ས་བོན་ཙམ་ཡང་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དེ་
ལ་ནི་སྐྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་འདུ་བ་ཡང་ཟད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བར་འགྱུར་

བའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད།
དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གནས་མ་ཡིན་པར་ལོངས་སྤྱོད་
ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བླུན་པས་སྔ་ན་མེད་པའི་འཕེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་འཕངས་པ་མ་ལུས་པར་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་

ལོངས་སྤྱོད་དག་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་པ་དང་བྲལ་བ་འདིའི་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་རྫོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་“འབའ52་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ངན་འགྲོར་སོང་བས་ངན་འགྲོ་ལས་ལྡང་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གང་ཚེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་པས། །
གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། །
གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །
52 འགའ

46

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་“ལས

53

་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སློང་བར་འགྱུར། །{༥}༧༤

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་དེའི་ཚེ། དཔའ་བོ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལྟར་འདོད་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་འཇུག་ཅིང༌། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་གནས་པ་ན། བདག་ཉིད་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། དཔའ་བོ་བཅིངས་ནས་རི་སུལ་ཆེས་ཆེན་པོར་བསྐྱུར་བ་ལྟར། ངན་འགྲོར་སོང་བ་དེ་
ཕྱི་ནས་གང་གིས་འདོན་པར་འགྱུར། དེས་ན་གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནས་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་
ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་སྒྲུབ་སྟེ་༧༥ ཞེས་གསུངས་སོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཉེས་པའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་གནས་སུ་གྱུར་པ།

དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་འགྲོའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྡིག་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་ཕམ་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བས་
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཆུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་
དུས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་ཁོ་ན་མཛད་དོ།།
གང་གི་ཕྱིར།
ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན། །
འབྲས་བུ་ཉེར་སྤྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར། །{༦}

53 ལ

47

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་ཀྱི་ཞིང་
ངོ་།།དེར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བརྒྱུད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རིམ་པ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཉེ་བར་འཕེལ་ཞིང༌། དུས་རིང་པོར་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱད་པར་ནུས་ཀྱི།

གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྐྱེས་དང༌། །
རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང༌། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་དང༌། །
མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། །{༧}

ཇི་སྐད་དུ་༧༦ མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་བསྟེན་པ་དང༌། མང་དུ་
བྱས་པའི་ཤས་ཆེ་བས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།འབྲིང་གིས་ནི་
དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།ཆུང་ངུས་ནི་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ།།དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་
གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་
ནང་དུ་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་སྒྲུབ་སྟེ། ཚེ་ཐུང་བ་
དང༌།ནད་མང་བར་འགྱུར་རོ།།
མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལོངས་
སྤྱོད་ཆུང་བ་དང༌། ཐུན་མོང་གི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།

48

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས། འཁོར་གཡོག་“ཡིད54་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། དགྲ་ཟླ་དང་བཅས་པའི་ཆུང་མར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
བརྫུན་དུ་སྨྲ་བས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྐུར་པ་
མང་བ་དང༌། གཞན་གྱིས་བསླུ་བར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
ཕྲ་མས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། འཁོར་གཡོག་མི་
འདུམ་པ་དང༌། འཁོར་གཡོག་ངན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
ཚིག་རྩུབ་མོས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་ཐོས་པ་དང་འཐབ་མོའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
ཚིག་འཁྱལ་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཟུང་
བར་འོས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པ་དང༌། མ་ངེས་པའི་སྤོབས་པར་འགྱུར་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
བརྣབ་སེམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཆོག་
མི་ཤེས་པ་དང༌། འདོད་པ་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
གནོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཕན་
པ་མི་ཚོལ་བ་དང༌། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།
ལོག་པར་ལྟ་བས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་
སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་

54 - ཡིད་

49

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

སྐྱེས་ན་ཡང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་སྒྲུབ་སྟེ། ལྟ་བ་ངན་པར་ལྟུང་བ་
དང༌། གཡོ་སྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་

ཆེན་པོ་ཚད་མེད་པ་སྡུད་པར་འགྱུར་གྱིས།༧༧

དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རྒྱུས་ནི་ལྷ་དང་མིར་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་གོང་དུ་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་དང༌།
ཁམས་གསུམ་པས་སྐྲག་པའི་ཡིད་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང༌། གཞན་ལས་
ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟེ་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་
བསྒོམས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།
དེའི་གོང་དུ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པ་དང༌། རང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཚང་རྒྱ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། ཐབས་མཁས་པ་མེད་པ་དང༌། རྐྱེན་ཉིད་འདི་
པ་ཟབ་མོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འགྲུབ་
པར་བྱེད་དོ།།
དེའི་གོང་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཚད་མེད་པའི་སྙིང་བརྩེ་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དང་
ལྡན་པ་དང༌། ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྡུས་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་བཏབ་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་

ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་

50

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ་༧༨ ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཅི་རིགས་པར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་འཁོར་བའི་བདེ་བ་དང༌། ངེས་པར་ལེགས་པ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཐར་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཐོབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།
གང་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི།

ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་དང༌། །
བཀྲ་ཤིས་སྣ་ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞིན། །
དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེ། །
དེ་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་མི་འདོད55

། །{༨}༧༩

སྣ་ནག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོ།།
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
བཤད་པ་ནི།
གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྤོང་བྱེད་པ། །
གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བཤད། །

ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་

55 *+དོ

51

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྟོང་དེ་འཇིག་རྟེན་འདས། །{༩}

ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཉིད་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གསུམ་པོར་དམིགས་པ་མེད་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ།།
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཆད་པ་ནི།

རྒྱལ་སྲས་ཟླ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་མིན་སྲིད་པ་ཡི། །
དཔལ་གྱུར་དྲི་མ་དང་བྲལ་དྲི་མ་མེད་འདི་ཡང༌། །
སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཟླ་བའི་འོད་ནི་ཇི་བཞིན་དུ། ། ༨༠
འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །{༡༠}

ཞེས་བྱ་བའོ།།
དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་མིང་ངོ་།།ཇི་ལྟར་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་འོད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་བོའི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ཟླ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཡང་
འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ།།འདི་ནི་འཁོར་བའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པས་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྲིད་པའི་
དཔལ་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང༌།
གླིང་བཞིའི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

52

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའོ། ། ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་མ་ལུས་སྲེག་པའི་མེ།།༨༡
འོད་འབྱུང་ཕྱིར་ན་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི།།
འོད་བྱེད་པ་སྟེ་་་་་་

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
འོད་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་པའི་མིང་ངོ་།།ཡང་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དང་མཐུན་པ་ཉིད་སྟོན་པར་
བྱེད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་མ་ལུས་པ་སྲེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཞི་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ།།
སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི།

་་་་་བདེ་གཤེགས་སྲས་དེ་ལ། ། ༨༢
དེ་ཚེ་ཉི་ལྟར་ཟངས་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང༌། །{༡}

ཇི་ལྟར་ཉི་མ་ཤར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ཏུ་ཟངས་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་
འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡང་དེར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་། །
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུ་རྙེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

53

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གལ་ཏེ་གནས་མིན་འཁྲུགས་པ་འགའ་ཡིས་དེའི། ། ༨༣ལུས་ལས་ཤ་ནི་རུས་བཅས་ཡུན་རིང་དུ། །
སྲང་རེ་རེ་ནས་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་དེའི། །
བཟོད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ་ལྷག་པར་སྐྱེ། །{༢}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

དང༌། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་གཞན་དག་གི་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དུས་གསུམ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་དོགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་
གྱི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་འཇུག་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་ན།

གལ་ཏེ་གནས་མིན་འཁྲུགས་པ་འགའ་ཡིས་དེའི། །
ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ།།
གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་
ལུས་ལས་ཤ་རུས་པ་དང་བཅས་པ་སྲང་རེ་རེ་ནས་སྡོད་ཅིང་སྡོད་ཅིང་ཡུན་རིང་པོར་གཅོད་ཀྱང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཅོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྡིག་པའི་ལས་དེའི་རྐྱེན་ཅན་དམྱལ་
བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་བཟོད་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌།
བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ།།

54

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ཞིག་གང་གིས་གང་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཅོད།།
གང་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱང་དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར།།མཐོང་བ་དེས་“ཀྱང

56

་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར། །{༣}༨༤

སྡིག་པའི་ལས་དེའི་རྐྱེན་ཅན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་ནས་ཆེས་ལྷག་པར་བཟོད་པར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།

གང་གི་ཕྱིར་དེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ཞིང༌། བདག་དང་བདག་གི་བའི་འདུ་“ཤེས57་དང་བྲལ་བ་འདིའི་ཕྱིར་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་པ་

ཉིད་དོ།།ཀྱང་གི་“སྒྲ58་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱུ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
བཟོད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཚམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྲུང་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པས་མི་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟར་ཁྲོ་བ་ལས་ལྡོག་པར་“རིགས59་པར་འཆད་པ་ནི།

གནོད་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཀོན་ན།།
དེ་ལ་བཀོན་པས་བྱས་ཟིན་ལྡོག་གམ་ཅི།།
དེ་ཕྱིར་དེ་བཀོན་ངེས་པར་འདིར་དོན་མེད།།
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར། །{༤}༨༥

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་ཁོང་འཁྲུགས་པའི་སྐབས་སྟེར་བ་འདི་གནོད་

56 *ན
57 བྱེད
58 སྒྲས

59 རིག

55

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་བྱས་པ་གཞན་ལ་ཁྲོ་ན་དེའི་ཚེ་གནོད་པ་བྱས་ཟིན་པ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་འཁམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་“དེ60། རྒྱུ་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་

རོ།།འདིའི་བཀོན་པ་དང་ལྟ་དགོས་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།ཁོང་ཁྲོ་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་“ན61

་རྣམ་པར་སྨིན་

པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་ཞིག་རང་གིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་པས་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་གནོད་པ་དེ་བྱས་སོ་སྙམ་དུ་
རྟོག་པ་དེ་ལ་མི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་ཉེ་བར་སྐྱེ་ལ། ལན་དུ་གནོད་པ་བསྐྱལ་བས་དེའི་གནོད་པ་ཕམ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།
“སྔོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང༌། །

62

ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ །གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་ནི་ཁྲོ་བས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར། །ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཁྲིད་པར་བྱེད། །{༥}༨༦

གང་ཞིག་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོའི་སོ་བབས་པས། དེ་ལ་ལུས་ལ་གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆེ་བ་“དགྲ63་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པ་དེ་ནི། འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཐ་མ་སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་སྔོན་བྱས་པ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང༌། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་

60 དོ།
61 *དང
62 *སྔོན་བྱས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང༌། །
63 སྒྲ

56

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དང༌། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་དྲག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར་ཅིང༌། རྒྱུ་དང་“མཐུན་པའི་64འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མར་ལུས་པ་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མ་ལུས་པ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཇི་
ལྟར་སླར་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་སྨན་གྱི་བཏུང་བ་ཐ་མ་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་ནད་གསོ་
བའི་རྒྱུ་ལྟར་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པ་དང༌། གཞན་ལ་གནོད་པ་དག་གིས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འདས་ཟིན་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པར་གནོད་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བཀྲི་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དེས་སྨན་པ་ནད་གསོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གཙགས་ཆ་རྣོན་པོའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་བྱ་བ་ལྟར། “འཕྲལ་དུ65་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་པར་རིགས་སོ།།
མི་བཟོད་པ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
“ཡངས66་པ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཁྲོ་བ་ཡིས། །
སྦྱིན་དང་ཁྲིམས་འབྱུང་དགེ་བ་བསྐལ་པ་བརྒྱར། །༨༧
བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
མི་བཟོད་ལས་གཞན་སྡིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །{༦}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་དུ་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ལ། ངེས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཉོན་

64 - མཐུན་པའི་

65 འབྲས་བུ
66 སྤངས

57

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མོངས་པ་གོམས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྱུར་པ་དང༌། བདེན་པར་“གྱུར་པ67་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་ན་ཡང༌། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
སྔར་བསྟན་པའི་སྦྱིན་པ་དང༌། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གོམས་པ་ལས་
བསྐྱེད་པ་འཇོམས་པར་འགྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུའི་ཚད་སྲང་གྲངས་ཀྱིས་ངེས་པར་མི་ནུས་པ་ལྟར། དེར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མཚམས་
ངེས་པར་མི་ནུས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དང༌། དགེ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྡིག་པ་ནི་མི་བཟོད་པ་ལས་གཞན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་སྐད་དུ་ཡང༌།༨༨ འཇམ་དཔལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཉེ་བར་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཁོང་
ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ་༨༩ ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཞན་ཡང་མི་བཟོད་པ་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་འཇོམས་པར་བྱེད་ལ། ནུས་པ་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་
དང་གཞན་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས།

67 འགྱུར་བ

58

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མི་སྡུག་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་དཀྲི། །
ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང༌། །

དུས་ཕྱིས་རིགས་མཐུན་པ་བཏང་ནས།
མི་བཟོད་པ་ཡིས་མྱུར་དུ་ངན་འགྲོར་སྐྱུར་བར་བྱེད། །

གལ་ཏེ་མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་ཡིན་ན་དེ་དང་འགལ་བ་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
བཤད་པ།
བཟོད་པས་བཤད་ཟིན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ། །{༧}
བཟོད་པས་མཛེས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ། །
ཕངས་དང་ལུགས་དང་ལུགས་མིན་ཤེས་པ་ལ། །
མཁས་པར་“འགྱུར

68་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི། ། ༩༠
ལྷ་མིའི་སྐྱེ་དང་སྡིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །{༨}

མི་བཟོད་པ་ལ་སྐྱོན་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བཟོད་པ་ལ་རིག་པར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས། །
ཁྲོ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་རིག་བྱས་ཏེ། །
མི་བཟོད་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །བསྔགས་པའི་བཟོད་པ་རྟག་ཏུ་མྱུར་བསྟེན་བྱ། །{༩}

68 གྱུར

59

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཁྲོ་བ་དང་བཟོད་པ་ནི་ཁྲོ་བ་དང་བཟོད་པའོ།།སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཁྲོ་བ་དང་བཟོད་པ་དག་གི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།།ཁྲོ་བའི་སྐྱོན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། མི་བཟོད་པ་སྤངས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཟོད་པ་ཁོ་ན་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
“ད69་ནི་བཟོད་པ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོས་ཀྱང༌། །
གསུམ་དམིགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་སུ་ཟིན་ཀྱང༌། གང་བཟོད་པ་དང༌། གང་གིས་བཟོད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་བཟོད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ན། བཟོད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བསྟན། །{༡༠}

ས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་

པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ།

ས་དེར་རྒྱལ་སྲས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང༌། །

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་“འགྱུར70། །༩༡
དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི། །
69 དེ
70 གྱུར

60

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་ནུས་པར་འགྱུར། །{༡༡}

བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་དོན་ཏེ།
སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱངའཛིན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་པ་༩༢ ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་བྱེད་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལས་དབེན་པ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དབེན་པ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ནང་ཡོངས་སུ་དང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་ཤིང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་
ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དེ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་
གནས་པ་བཏང་སྙོམས་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་ཏེ་སྔ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་ནུབ་པས། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བཏང་སྙོམས་དང་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའོ།།༩༣

61

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཐོགས་པའི་འདུ་
ཤེས་རྣམས་ནུབ་པར་གྱུར་ཅིང༌། སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་“བ71་སྟེ། འདི་དག་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞིའོ།།༩༤
ཚད་མེད་པ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། མི་གཉིས་པ། ཚད་མེད་པ། འཁོན་མེད་པ། འགྲན་ཟླ་མེད་པ། སྒྲིབ་

པ་མེད་པ། གནོད་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པ།

ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁྱབ་པར་བྱས་ནས་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དགའ་
བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་“ཡངས72་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
71 - བ་

72 ཡོངས

62

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །༩༥
མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་རྫུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་རྣམ་པ་དུ་མ་མྱོང་བར་བྱེད་དེ་ས་ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་དོ།།གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་རོ།།མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྣང་བར་“གྱུར73་“ཅིང74་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།རྩིག་

པ་ལ་ཡང་ཐད་ཀར་འགྲོ། ར་བ་ལ་ཡང་ཐད་ཀར་འགྲོ། རི་ལ་ཡང་མི་ཐོགས་པར་ཐད་ཀར་འགྲོ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གིས་འགྲོ་སྟེ་དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་བཞིན་ནོ།།ས་ལ་ཡང་སྟེང་དུ་འབྱུང་བ་དང་བྱིའུ་

འཛུལ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཆུ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།ཆུ་ལ་ཡང་མི་ནུབ་པར་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།དུ་བ་འཐུལ་བར་ཡང་བྱེད་འབར་བར་ཡང་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་མེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ།།བདག་གི་ལུས་ལ་ཆུའི་རྒྱུན་ཆེན་པོ་འབྱིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་

ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ།།ཆུའི་རྒྱུན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་འདི་ཀུན་ཏུ་འབར་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་ལ། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་མཆེད་ཅིང་འབར་ཏེ་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞི་བར་བྱེད་དོ།།ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་འདི་ལྟར་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་བ་འདི་ལྟར་མཐུ་ཆེ་བ་འདི་གཉིས་ལ་ཡང་ལག་པས་འཛིན་ཞིང་ཀུན་ཏུ་ཉུག་པར་བྱེད་དོ།།ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།།
དེ་ལྷའི་རྣ་བའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཡང་ཐོས་སོ།།ཕྲ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གང་དག་རིང་ཡང་རུང་ཉེ་ཡང་རུང༌།

73 འགྱུར
74 *ཞིང

63

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཐ་ན་སྦྲང་བུ་དང༌། ཤ་སྦྲང་དང༌། བུང་བ་དང༌། སྲིན་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་ཐོས་
སོ།།འདི་ནི་ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།།དེ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་“ཀྱང་སེམས་ཀྱིས75་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་
བཅས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་སུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང༌ཞེ་སྡང་དང་བྲལ་བ་དང༌། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང༌། ཆུང་བ་དང་ཡངས་པ་དང༌། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་ཚད་མེད་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང༌། སྐྱོན་ཅན་དང་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། སེམས་རགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་རགས་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།སེམས་རགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་སེམས་རགས་པ་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།།

75 དང་སེམས་ཀྱི

64

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་སྔོན་གྱི་གནས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ། ཚེ་རབས་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་
སུ་དྲན་ནོ།།ཚེ་རབས་གཉིས་དང༌། གསུམ་དང༌། བཞི་དང༌། ལྔ་དང༌། བཅུ་དང༌། ཉི་ཤུ་དང༌། སུམ་ཅུ་དང༌། བཞི་བཅུ་དང༌། ལྔ་བཅུ་དང༌། བརྒྱ་དང་སྟོང་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །ཚེ་རབས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་དང༌ཚེ་རབས་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། ཚེ་རབས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། ཚེ་རབས་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། ཚེ་རབས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་

འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དང༌། འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང༌། འཇིག་པ་དང༌། འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དུ་མ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།བསྐལ་པ་སྟོང་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །བསྐལ་པ་འབུམ་དང༌། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་དང༌། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་དང་། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་ནས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མའི་བར་དུ་
རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་བདག་མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟ། ཚེ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་ཐུབ།ཡུན་ནི་འདི་སྲིད་ཅིག་གནས་གནས། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མྱོང་ངོ་།།བདག་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་རྣམ་པ་དང་བཅས་དན་རྟགས་དང་བཅས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པར་སྔོན་གྱི་གནས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།དེ་ནི་སྔོན་གྱི་གནས་

རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།།
དེས་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང༌སྐྱེ་བ་དང་མདོག་སྡུག་པ་དང་མདོག་མི་སྡུག་པ་དང་བདེ་བར་སོང་བ་དང་ངན་

65

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པར་སོང་བ་དང༌། བཟང་པོ་དང༌ངན་པ་རྣམས་མཐོང་ངོ་།།ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ངག་གི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་སྤྱོད་པ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དག་སྟེ། ལོག་པར་ལྟ་བའི་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རྒྱུས་ལུས་ཞིག་སྟེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་རྣམ་པར་ལྟུང་བ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ངག་གི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྐུར་པ་མི་འདེབས་པ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དག་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རྒྱུས་ལུས་ཞིག་སྟེ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལྷའི་མིག་རྣམ་
པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་མདོག་སྡུག་པ་དང་མདོག་མི་སྡུག་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་དང་བཅས་དན་རྟགས་དང་བཅས། རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པར་མཐོང་སྟེ། ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།༩༦
དེ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་རྣམ་པར་ལྡང་ཡང་། གང་“དུ76་བྱང་

76 དག

66

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་བ་དེར་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས་པར་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཐབས་མཁས་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་
“འབྱུང་ངོ་།77།༩༧
དེ་ལྟར་ན་ས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“ལ78

་བསམ་གཏན་དང་མངོན་
པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།ཅི་ལྟར་རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དང་གི་སྒྲས་ནི་མ་སྨོས་པ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ་དེའི་གཏི་མུག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ཡང་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྐྱེན་ལ་རྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་འཕོ་བ་མེད་པ་
ཉིད་དང༌། རྣམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་དེ་བས་ཀྱང་ཤས་ཆེར་འདོད་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་“བསྲབ

79

་པར་འགྱུར་རོ།།གཟུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་
ཐམས་ཅད་དང་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་དང་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་“བསྲབ80་པར་འགྱུར་
རོ།།དེའི་ལྟ་བར་གྱུར་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ནི་སྔ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་བྱེད་པ་འདི་ལ་གནས་“པའི81་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་

77 འགྱུརརོ
78 ལས
79 བསྲབས
80 *བསྲབས
81 པ

67

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་དང་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། བསྐལ་པ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་དུ་མ་ནས་བསྐལ་པ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མར་

ལོག་པའི་འདོད་ཆགས་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།།ལོག་པའི་
ཞེ་སྡང་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།།ལོག་པའི་གཏི་མུག་འགྲིབ་

པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།དེ་ལྟར་ན་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།༩༨
དེ་ཅི་ལྟར་རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་ནུས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མདོར་བསྟན་པའོ།།དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ལྷའི་བདག་པོ་དབང་པོར་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཐབས་བསྒྲུབ་པ་ལ་
བྱང་བ་དང༌། གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་༩༩ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།དེ་ལྟར་“ན་82རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་ནུས་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་པར། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཚད་མེད་
པ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ནས། ད་ནི་

82 - ན་

68

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཐུག་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་
པར་དང་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྦྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ་དེ་དག་ཕལ་མོ་ཆེར། །
བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྔགས། །
བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །
སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐུ་ཡི་རྒྱུ། །{༡༢}

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཁོ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དབྱེ་བས་དེ་རྣམས་
ལ་གཉིས་སྲིད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཕལ་
ཆེར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྒྲུབ་པར་སླ་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ་ཅིག་ཤོས་དག་ལ་གཅིག་མི་སྲིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། གང་འདི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སོ།།དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་བོ།།བརྩོན་འགྲུས་ནི་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བསོད་ནམས་བརྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
རྨད་དུ་བྱུང་ཞིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་

69

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ནོ།།ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ནོ།།
ད་ནི་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཆེ་བར་བརྗོད་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་རྫོགས་པར་བཤད་པ།

རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་འོད་བྱེད་འདི། །
རང་གཏོགས་མུན་རྣམས་དང་པོ་ཡང་དག་བསལ་བྱས་ནས། །
འགྲོ་བའི་མུན་པ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་མངོན་པར་འདོད། །

ས་འོད་བྱེད་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་
རང་གི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་མི་ཤེས་པ་བདག་ཉིད་འབྱུང་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་དུ་བསལ་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ 83གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་གསུམ་པ་འབྱུང་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་མུན་པ་འཇོམས་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི།

ས་འདིར་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཁྲོ་མི་འགྱུར། །{༡༣}

དེ་ནི་ཉེས་པའི་མུན་པ་ཡོན་ཏན་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་བཅོམ་པས་ཉི་མ་ལྟར་ཆེས་རྣོ་བར་འཇུག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་འཁྲུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པ་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་གོམས་པའི་ཕྱིར་དང་སྙིང་རྗེས་རྒྱུད་སྣུམ་པར་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ།།

83 +དེ་ལས་

70

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའོ། ། ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པ།༽
ད་ནི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་པས་
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ།

ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགྲོ་ཞིང༌། །
བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། །
བརྩོན་འགྲུས་གང་དུ་འབར་བར་“གྱུར་པ

84་ཡི། །༡༠༠
ས་དེ་བཞི་པ་འོད་ནི་འཕྲོ་བ་འོ། །{༡}

དགེ་བའི་ལས་ལ་སྤྲོ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་འཇུག་པ་མེད་པས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་ལ།

སྔར་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསགས་པ་“སྤྲོ་བ85་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འཕེལ་བ་དང་ཐོབ་པ་སྲིད་པས་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ་ཅོག་གི་རྒྱུ་ནི་བརྩོན་
འགྲུས་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།བརྩོན་འགྲུས་དེ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒོ་ནས་ས་གང་ཞིག་ཏུ་
ལྷག་པར་འབར་བ་འཆང་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

84 འགྱུར་བ
85 སྤྲོས་པ

71

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། མིང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྲས་ལ་རྫོགས་པ་ཡི། །
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ལྷག་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི། །སྣང་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་བས་ལྷག་འབྱུང་“ཞིང་86

། །༡༠༡

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་བསྒོམས་པ་ལས་སྔར་བཤད་པའི་ཟངས་ཀྱི་
སྣང་བ་བས་ལྷག་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མེའི་འོད་འབྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ།།དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་བཞི་དང༌། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་དང༌། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་དང༌། དབང་པོ་ལྔ་དང༌། སྟོབས་ལྔ་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང༌། འཕགས་

པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱའོ།།
དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ནི།༡༠༢ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བརྟུན་པ་ཅན་དང་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས། འཇིག་རྟེན་ལ་བརྣབ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཉིད་རྣམ་པར་“སྤངས

87་ཏེ། ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ།།བརྟུན་པ་ཅན་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་དང་ལྡན་

86 ཞེས
87 སྤོངས

72

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་གྱུར་ནས་འཇིག་རྟེན་“ལ88་བརྣབ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། ཕྱིའི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ།།ནང་དང་ཕྱིའི་ལུས་ལ་

ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་བརྟུན་པ་ཅན་དང་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས། ནང་གི་ཚོར་བ་རྣམས་
དང༌། ཕྱིའི་ཚོར་བ་རྣམས་དང༌། ནང་དང་ཕྱིའི་ཚོར་བ་རྣམས་དང༌། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ནང་གི་སེམས་དང༌། ཕྱིའི་སེམས་དང༌། ནང་དང་ཕྱིའི་སེམས་ལ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ནང་གི་ཆོས་རྣམས་དང༌། ཕྱིའི་ཆོས་རྣམས༌དང་། ནང་དང་ཕྱིའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་གནས་སོ་༡༠༣ ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་
སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བརྩོན་འགྲུས་
རྩོམ་མོ།།སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཇོག་གོ །སྡིག་པ་མི་
དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་“སྤང89་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་མི་ཉམས་པ་དང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་
དང༌།ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་
དོ། །འབད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།༡༠༤
རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་
འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་

88 ན
89 སྤོང

73

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ་རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྒོམ་མོ།།དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་
པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དང༌། དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་
པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།༡༠༥
དབང་པོ་ལྔ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དད་པའི་དབང་པོ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང༌། ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ་དང༌། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ།།༡༠༦
སྟོབས་ལྔ་ནི་༡༠༧ དེ་དག་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཕམ་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།༡༠༨ དེ་དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ཡན་ལག་དབེན་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་
དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌།

ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དབེན་པ་ལ་
གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་༡༠༩ འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་

74

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ་རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྒོམ་མོ། །ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།ཡང་དག་པའི་ངག་དང༌། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང༌། ཡང་དག་

པའི་འཚོ་བ་དང༌། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང༌། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང༌། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དབེན་པ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།
ས་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒོམ་པ་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།
རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །{༢}

ས་འདིར་དེའི་རང་དུ་ལྟ་བ་ཟད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།༡༡༠ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་དང༌། སེམས་ཅན་དང༌། སྲོག་དང༌། གསོ་བ་དང༌། སྐྱེས་བུ་དང༌། གང་ཟག་དང་། ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལྷག་པར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དང༌། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་རྣམས་དང༌། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་

རྣམས་དང་། བརྟན་པར་འཛིན་པ་རྣམས་དང༌། བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམས་དང༌། ནོར་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་རྣམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་དང་དེ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའོ། ། ། །

75

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་ཀྱང༌། །
སྦྱང་དཀའི་ས་ལ་ཕམ་པར་ནུས་མ་ཡིན། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྔ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷའི་བུའི་བདུད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

ཕམ་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་ན། དེ་དག་ལས་གཞན་བདུད་ཀྱི་བཀའ་ཉན་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྨོས་སོ།།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ས་འདིའི་མིང་སྦྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“དེ90་ནི།

བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བློ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། །
ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ། །{༡}༡༡༡
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་
ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ།།བློ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་སོ།།དེ་དག་གི་བདེན་པ་རྣམས་ནི་བློ་བཟང་བདེན་པ་སྟེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།རང་བཞིན་ནི་རང་གི་ངོ་བོའ།ོ།ཤེས་པ་ཞིབ་མོས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་ཞིབ་མོ་སྟེ། དེ་ནི་བློ་གྲོས་བཟང་པོའི་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྲ་མོ་ཤེས་པ་ལ་ཆེར་མཁས་པར་འགྱུར་རོ།།
90 -དེ་

76

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ།།
གལ་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པ་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།།
ཇི་སྐད་དུ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།༡༡༢

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལས་མ་གསན་པར། །
བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །
གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །
བདེན་པ་གསུམ་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །༡༡༣
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དབུ་མ་ལས་ཀྱང༌།༡༡༤

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །
བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །
འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །
དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །
ཞེས་བཤད་དོ།།
དེའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་གཞན་ག་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། བཤད་པ། གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བླང་

77

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བར་བྱ་བ་“དང91་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་རེ་རེའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྙད་དོ།།
དེ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ།།དེའི་འབྲས་བུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའོ།།རྒྱུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའོ།།བླང་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡིན་ལ།དེའི་འབྲས་བུ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའོ།།དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ།།
དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ།།འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོའ།ོ།
དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱའོ།།
ཡང་ཅི་བདེན་པ་བཞི་ལས་ཐ་དད་པའི་བདེན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
བཤད་པ་ཡོད་དེ།ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྔ་པ་ལས།༡༡༥ འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པའོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །
དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་

91 ཡང

78

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མཁས་པ་ཡིན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། དངོས་པོའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ལམ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་གོ་“རིམ92་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

མཚམས་“སྦྱོར་བ་བསྒྲུབ93་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་བར་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་གི་བསམ་པ་ཤེས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རབ་
ཏུ་ཤེས་སོ།།བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་ལ་ཡང་དག་པར་གཞོལ་བས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རྟོགས་“པས94་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་

པར་གཞག་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པས་ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ལུས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པ་ཉམས་སུ་འབབ་པས་དངོས་པོའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།འགྲོ་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རིམས་ནད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཞི་བས་
ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།མི་གཉིས་པ་མངོན་པར་

92 *རིམས
93 སྦྱར་བ་སྒྲུབ
94 པ

79

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བསྒྲུབས་པས་ལམ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་གོ་ “རིམ95་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྒྲུབ་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་བར་གྱི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ་༡༡༦ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས། སྦྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྔ་པའོ། ། ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་མཉམ་གཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང༌། །
འདི་རྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ། །༡༡༧
ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །{༡}

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྔ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས་ས་དྲུག་པར་མཉམ་པར་གཞག“པའི96་སེམས་ལ་གནས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་

95 རིམས
96 པར

80

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་ནི་འགོག་པ་
ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ།།གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་

དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྔ་པར་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མངོན་
དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ས་འདི་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ།།
ད་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཇི་ལྟར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་བླག་ཏུ། །
མིག་ལྡན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི། །
ཡུལ་དུ་ཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བློས། །༡༡༨
མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །{༢}

ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་ལོང་བའི་ཚོགས་མཐའ་དག་མངོན་པར་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེ་བླག་ཏུ་ཁྲིད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་བླངས་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འཇོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་སྨྲས་པ།

81

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདི་རྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ། །
ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དེ་སྐད་དུ་གང་སྨྲས་ན། ཅི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཤད་པ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་མཐུག་པོས་བློའི་མིག་མ་ལུས་པར་གཡོགས་པ་བདག་ཅག་གི་ཡུལ་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་གྱི།

དྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་འགྱུར་“བ་ཡིན་ཏེ97། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དྲི་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
གྱི་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་མིག་སྨན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཐོག་འཇོམས་པས་བསྐུས་པ་བློའི་སྤྱན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཐོག་དང་བྲལ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་མངའ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ཉིད་ལ་“རྨེད98་པར་བྱའོ།།
གལ་ཏེ་འཕགས་“པ99་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་འཕགས་པ་ས་

བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་གང་དག་འདོན་པ་དེ་དག་ལས་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་“མ100་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་

97 ཞེ་ན
98 རྨད
99 པའི

100 -མ

82

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་འདྲ་བས་ལུང་ལས་

ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ།།
རང་དབང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཀྱི། བསྟན་བཅོས་
ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུས་བྱས་ཤིང་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་མཐོང་བ་ལས་ལུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་པས་ནི།
ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །༡༡༩
ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན། །
དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ལས། །
ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ། །{༣}

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་
རྣམས་“ཀྱི

101་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ལྟར། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་
ཀྱིས་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པ་
དང་ལུང་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་རང་བཞིན་
མེད་“པའི102་མཚན་ཉིད་ཅན་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།།དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་རིགས་པ་དང་ལུང་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་
ཉིད་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར། བདག་གིས་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

101 ཀྱིས

102 པ

83

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཅི་སྟེ་རེ་ཞིག་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དེ་ཉིད་ལ་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་ཅི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ལུང་ལས་ཤེས་ཏེ།
ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་༡༢༠ ལས།

ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །
དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །
དེ་མིང་ཀླུ་ཞེས་བོད་པ་སྟེ། །
ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །
ང་ཡི་ཐེག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། །
བླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བསྟན་ནས། །༡༢༡
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྒྲུབས་ཏེ། །
བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོ་འོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། ཡང་འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་༡༢༢ ལས་ཀྱང༌། ཀུན་དགའ་བོ་ལིཙྪ་བཱི་གཞོན་ནུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་ཀླུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ།
མཐར་གྱིས་རབ་ཏུ་དང་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པར་གྲུབ་བོ།།

84

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་
ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་སྔར་གོམས་པས་རྒྱུད་ལ་“སྟོང103་པ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་
བཞག་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བསྟན་པར་བྱའི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཉན་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།འདི་ལྟར་རེས་འགའ་ནི་མི་
མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྤངས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།།རེས་འགའ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པར་བཟུང་
སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་“པའི104་ལོག་པར་ལྟ་བ་“བསྐྱེད105་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་པོས་ལྷག་པར་མོས་པའི་ཁྱད་པར་ངེས་
པར་བྱས་ཏེ། ཉན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཤད་པར་བྱའོ།།
ཡང་ཅི་ལྟར་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པར་འོས་སོ། །འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་ངེས་པར་དཀའ་བ་ངེས་པར་ནུས་ཤེ་ན།
དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་ནུས་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཉེ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །
ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང༌། །

རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརླན་ཞིང༌། །
ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །{༤}༡༢༣
103 སྟོན
104 པ

105 སྐྱེད

85

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བློ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། །
དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྣོད་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། །
དེ་ལ་་་་་་་

འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་“གྱི

106

།
་་་་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ། །

དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཉན་པ་པོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་པོའི་འབད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང༌། །{༥}

ཉན་པ་པོ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་

ཉན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་ལ་གཏེར་རྙེད་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཤིང་དེ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར། །
སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྙིང་རྗེ་སྟེན་པར་བྱེད། །
བཟོད་པ་སྒོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །
འགྲོ་བ་དགྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་སྔོ་བྱེད་ཅིང༌། །{༦}༡༢༤རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱེད། ། 106 -གྱི

86

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལ་བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ངན་འགྲོར་ལྟུང་ན་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་སྙམ་དུ་རིག་ནས་རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་

ཡང་དག་པར་བླངས་ནས་གནས་སོ།།བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་
ཀྱང་དབུལ་པོར་གྱུར་ན་ཟས་དང་སྨན་དང་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཉན་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་སྙམ་ཞིང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་བྱེད་དོ།།སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྙིང་རྗེ་སྟེན་
པར་བྱེད་དོ།།ཁྲོ་བས་ནི་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཁ་དོག་ངན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་སྟེ་བཟོད་
པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ།།ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྔོས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རབ་ཏུ་སྔོ་བར་བྱེད་དོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱེད་དོ།།
དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་པོར་བར་ཆད་མེད་པར་དགེ་བའི་ཚོགས་གདོན་མི་ཟ་བར་བསགས་པར་གྱུར་ནས།
ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། །

87

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་ཐོབ་འགྱུར་བས། །༡༢༥
དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །{༧}

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་

ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་འདི་ནི་རེ་ཞིག་ལུང་ཡིན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་༡༢༦ ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་“དཔའི107་ས་ལྔ་པ་ལ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་གོ །བཅུ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། དབེན་པ་དང༌། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང༌། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང༌། བླང་བ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་དང་བྲག་ཅ་དང་ཆུ་ཟླ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ།།དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ན་
རྣོ་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ་༡༢༧ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་སྐྱེ་བ་“མེད་པར108་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་

107 དཔའ
108 དང

88

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པ་སླ་བར་དགོངས་ཏེ།
སློབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་༡༢༨ ཀྱི་དང་པོར།

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །
གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །
དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང༌། །
སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།
ནམ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞར་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གང་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འགར་ཡང་གི་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་རྟེན་གྱི་ཚིག་གིས་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་
མཐའ་བཤད་དོ།།གང་དག་གི་སྒྲ་བརྟེན་པའི་ཚིག་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་བརྗོད་པའོ། །དེས་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ལྟར་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་
སྦྲེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་
བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བ་གསུམ་ཅར་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །
དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།
དེ་ཉིད་དེ་ལས་“འབྱུང

109་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །༡༢༩

109 བྱུང

89

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །

བདག་ལས་“སྐྱེ་བ110་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན111། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་འདི་གང་ལས་ངེས་ཤེ་ན་འདི་ལྟར།

དེ་ནི་དེ་ལས་“འབྱུང

112་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །༡༣༠
སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད། །{༨}

དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།དེ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་ལས་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འདིར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཉིད་སྔར་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་འདི་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།

སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད། །
ཅེས་བྱའོ།།
110 སྐྱེས་པ
111 +་ཏེ
112 བྱུང

90

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་“ནི113་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། །
མྱུ་གུ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་རྙེད་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་པའི་ས་བོན་ཡང་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། གང་ “གིས་འདི་རང114་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སླར་ཡང་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་དང་སྡོང་བུ་དང་སྦུབས་འཆའ་
བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཏན་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌།
ས་བོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་སྟེ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྐྱེན་ཆུ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ས་བོན་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་ཅིང་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། མྱུ་གུ་དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ས་བོན་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ཉེས་པའི་སྐབས་མེད་ཅིང༌། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་
སྙམ་ན།

113 *ན
114 གི་འདི་ཡང

91

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར།
ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །{༩}

ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མྱུ་གུས་ཀྱང་འདི་
འཇིག་པར་བྱེད་པར་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ།།
གཞན་ཡང༌།
བྱེད་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་མྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ནི། །
ཁ་དོག་རོ་ནུས་སྨིན་པའི་ཐ་དད་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར། །

དེ་ལ་དབྱིབས་ནི་རིང་པོ་དང་ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་པའོ།།ཁ་དོག་ནི་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ།།རོ་ནི་མངར་བ་ལ་སོགས་པའོ།།ནུས་པ་ནི་མཐུའི་ཁྱད་པར་ནུས་མཐུའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། དཔེར་ན་གཞང་འབྲུམ་གྱི་སྨན་ལུས་དང་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་གཞང་

འབྲུམ་སེལ་བ་དང༌། རྩི་སྨན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཅངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་

ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ།།རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་
“འཐོབ115་པར་བྱ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་པི་པི་ལིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངར་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།།
གལ་ཏེ་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ས་བོན་གྱི་

རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ལྟར། མྱུ་གུ་ལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་མི་དད་
པར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒོག་སྐྱ་
115 *ཐོབ

92

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དག་ལས་ཆུ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མྱུ་གུ་རྣམས་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ།།
ཅི་སྟེ་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་འཐོབ་པས་
ས་བོན་ཉིད་མྱུ་གུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན།
དེ་ལྟར་ན་ཡང༌།

གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན། །
ངོ་བོར་འགྱུར་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །{༡༠}

དེའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་ཉིད་དེ་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྟོག་པ་འདི་ལས་མྱུ་གུའི་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས་འདིའི་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་“ཉམས་པ116་ཡིན་ནོ། །
ཅི་སྟེ་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་རྫས་ཐ་མི་
དད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མ་བཟུང་ན་དེ་དག་གི་རྫས་
མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང༌།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ས་བོན་མྱུ་གུ་འདིར་གཞན་མ་ཡིན་ན། །
ས་བོན་བཞིན་དུ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་དེ་བཟུང་མེད་པ་འམ། །༡༣༡
ཡང་ན་དེ་དག་གཅིག་པས་ཇི་ལྟར་མྱུ་གུ་འདི་བཞིན་དུ། །
དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཁས་མི་བླང༌། །{༡༡}

116 *སྙམ་པ

93

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་མྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་“སུ་117

ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་
གཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་བོན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་

རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟར་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱང་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།ཡང་ན་ཇི་ལྟར་མྱུ་གུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟར་ས་བོན་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འདོད་པས་ནི་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་དུ་ “བརྟགས118་པའི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་བཟློག་ནས་ལུགས་གཞན་དུ་བློ་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རྟོག་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་“ཕྱིར

119་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །༡༣༢
དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། །

འདི་ལྟར་རྒྱུ་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་འགགས་ཟིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ས་བོན་“དང་120མྱུ་གུ་དག་གཞན་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་དུ་མི་མཐོང་སྟེ། གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཡང་མཐོང་བར་

117 - སུ་
118 བརྟག

119 གི
120 -དང

94

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་དང་
འགལ་བ།
དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་འདི། །
དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །{༡༢}

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་མཛད་པར། བདག་ལས་མ་
ཡིན་ཞེས་སྤྱིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་“སྐྱེ་བ121་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་“པ་122ཅན་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསམ་པར་བྱའོ།།
གཞན་ཡང༌།
བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད༌དང་། །
ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི། །
གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་བར། །
བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །{༡༣}

ཇི་སྐད་དུ།༡༣༣

121 སྐྱེས་པ
122 - པ

95

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ། །
ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །
སྐྱེ་དང་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །༡༣༤
ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཅིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕ་དང་བུ་དག་གམ་མིག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །༡༣༥
བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པ་ལས་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ།།འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ན།
གང་འདི་སྐད་དུ།

གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །
ཅེས་སྨྲས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ།།

96

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ལྟར་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྐྱེན་བཞི་པོ་རྒྱུ་དང་དམིགས་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བདག་པོ་སྟེ། རྐྱེན་རྣམས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་གསུང་རབ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུའི་རྐྱེན་ནི་བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔའོ།།དེ་ལ་དམིགས་པར་“བྱ་བས123་ན་དམིགས་པ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ནོ།།ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནོ།།བྱེད་རྒྱུ་ནི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།
གཞན་དག་ན་རེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་གང་ཞིག་གང་གི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུའི་
རྐྱེན་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུ་རྒན་པོ་ལྡང་བ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལས་ “སྐྱེ124་བཞིན་པ་རྣམས་རྟེན་“མཁར125་བ་དང་འདྲ་བའི་དམིགས་པ་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཏེ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་མྱུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་

126ཡིན་
པ་ལྟ་བུའོ།།གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེའོ།།
123 བྱས

124 སྐྱེས
125 ཁར
126 +མ་

97

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཡང་རྐྱེན་གཞན་གང་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ཕྱི་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ།།དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར།

རྐྱེན་ལྔ་པ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།༡༣༦
ཞེས་ངེས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ།།
འདི་ནི་གཞག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལ་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ།

གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་“གཞན

127་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །
འོ་ན་མེ་ལྕེ་བས་ཀྱང་མུན་པ་མཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །

སྟེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ནི་མཐོང་བའམ་“རིགས་པ128་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།༡༣༧

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་དུ། །
ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། །
127 གནས
128 རིག་པ་ཡང

98

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཞན་ཡང༌།
ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་་་་་

རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དང་འབྲས་བུར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

་་་་་་་གང་གི་ཕྱིར། །
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་“ལ

129་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས། །{༡༤}

ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སཱ་ལུ“འི130་ས་བོན་རང་གི་འབྲས་བུ་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་
དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
“ཡང131་ཇི་ལྟར་སཱ་ལུའི་ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་འགྱུར་རོ།།
ཡང་ཇི་ལྟར་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུའི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སཱ་ལུའི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
129 པ

130 *- འི

131 -ཡང

99

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདིར་སྨྲས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
འདིར་ངེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།
རབ་ཏུ་བྱ་བར་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་ངེས་བརྗོད་ཅིང༌། །
གང་ཞིག་“དེ

132་བསྐྱེད་ནུས་པ་དེ་ནི་གཞན་ནའང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། །༡༣༨
རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་ནས་ལ་སོགས་ལས་དེ་ལྟ་མིན་ཞེ་ན། །{༡༥}

འདིར་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནུས་པའི་དོན་ལ་ཀྲི་ཏྱའི་རྐྱེན་ཅན་ཏེ། གང་
ཞིག་གང་གིས་བྱ་བར་ནུས་པ་དེ་ཉིད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་འབྲས་བུ་འདི་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་དེ་ནི་གཞན་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་གཞན་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་ཁོ་ནས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་133དངོས་པོ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིས་

ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་
ཐ་དད་པར་གཏོགས་པ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའམ། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་མ་ཡིན་པས་
ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
འདི་ནི་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ནི་སཱ་ལུའི་ས་བོན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ལ། སཱ་ལུའི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་ཁོ་ན་ཡིན་

132 དེས
133 +ངོས་པོ་

100

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཀོ་གང་ལས་ཡིན་ཞེས་རེ་ཞིག་འདི་ཉིད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྨྲ་བ་འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱའོ།།
སྨྲས་པ། ངེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ངེས་པར་
མཐོང་ཞེས་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ངེས་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྨྲ་བ་འདིས་ནི་ངེས་པའི་རྒྱུ་མ་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤང་བར་མི་ནུས་སོ།།
གཞན་ཡང་གཞན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་ཁྱད་པར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་ཤིན་
ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་འདིའི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཇི་ལྟར་ནས་དང་གེ་སར་དང་ནི་ཀིང་ཤུ་ཀ་ལ་སོགས། །
སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་མིན་ནུས་ལྡན་མིན། །༡༣༩
རྒྱུད་གཅིག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཉིད་དེ་བཞིན། །
སཱ་ལུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་ཕྱིར། །{༡༦}

ཇི་ལྟར་ནས་དང་གེ་སར་དང་ཀིང་ཤུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་མི་འདོད་ཅིང༌། སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སཱ་ལུའི་ས་བོན་ཡང་དེ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་

ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་གཞན་ཉིད་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་སུན་འབྱིན་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

101

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ད་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གི་གཞན་ཉིད་མི་སྲིད་པར་བཤད་པ།
མྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
གཞན་ཉིད་མེད་པར་ས་བོན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར། །དེས་ན་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་“པས

134

། །༡༤༠

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་གཏང་བར་བྱོས། །{༡༧}

འདི་ན་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཡོད་བཞིན་པ་དག་ཁོ་ན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གཞན་ཉིད་དུ་མཐོང་གི །ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པར་མྱུ་གུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་དུ་མྱུ་གུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར་ས་བོན་ལ་མྱུ་གུ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་ཉིད་མེད་ན་གཞན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་གཏང་བར་བྱའོ།།
དོན་འདི་ནི།༡༤༡

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །
རྐྱེན་ལ་སོགས་“ལ135་ཡོད་མ་ཡིན། །༡༤༢
བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། །
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡོད། །
ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
134 ནས

135 པ

102

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་རྐྱེན་ལ་སོགས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུའམ་རྐྱེན་དག་གམ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་
གྱི་ཚོགས་པའམ་དེ་ལས་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
མེད་ན་རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡོད་པས་ན་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།།གང་གི་ཚེ་གཞི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྐྱེན་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་འཁར་གཞོང་
དང་རྒྱ་ཤུག་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་“སྐྱེ་བ

136་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེ་མ་
དག་ལ་ཏིལ་མར་བཞིན་ཏེ།༡༤༣

ཅི་སྟེ་དེ་ནི་མེད་པར་ཡང༌། །
རྐྱེན་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །
རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཀྱང༌། །
ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་“སྐྱེ137་མི་འགྱུར། །༡༤༤
ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
སྦྱར་བ་ཁོ་ནས་ཆེས་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་ཉེ་བར་མ་བཀོད་དོ།།
འདིར་སྨྲས་པ།

136 སྐྱེས་པ
137 སྐྱེད

103

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྲང་མདའི་“མཐོ

138་

དམན་དག་དུས་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
འདི་ལྟར་གང་ཁོ་ནའི་ཚེ་ས་བོན་འགག་པ་དེའི་ཚེ་ཁོ་ནར་དུས་གཅིག་ཉིད་དུ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་འགག་པ་དང་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་
པའི་ཕྱིར་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་

ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ་ནི།
ཇི་ལྟར་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་“ནི139

་དམའ་བ་དག །

དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །༡༤༥
བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དག་གི་སྐྱེ་འགག་འགྱུར་ཞེ་ན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟ་ན་ཡང༌།

གལ་ཏེ་གཅིག་ཚེ་ཡིན་ན་འདིར་དུས་གཅིག་མེད་དེ་ཡོད་མིན། །{༡༨}༡༤༦

གལ་ཏེ་སྲང་གི་དཔེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་ན་དེ་མི་རུང་ངོ་།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡང་སྲང་གི་དཔེར་མཐོ་དམན་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དཔེ་

138 *མཐོན
139 -ནི

104

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལས་བྱུང་བའི་དོན་དངོས་པོ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་པས་འདི་མི་རིགས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་ཕྱོགས་པས་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །
འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་ལ་ཕྱོགས་པར་འདོད་གྱུར་པ། །
དེ་ཚེ་འདི་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་སྲང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །

དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ་འགག་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་

བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་ཡོད་པ་
ཉིད་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་འགག་པ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཚེ་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་སྲང་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར།
སྲང་མདའ་གཉིས་ལ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། “མཐོ་

140དམན་གྱི་བྱ་བ་དག་དུས་
གཅིག་པ་ཉིད་ཡོད་ཀྱི་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་དག་ལ་ནི་དུས་
གཅིག་མེད་པས་འདི་ནི་སྲང་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཅི་སྟེ་ཆོས་དག་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་བྱ་བ་དག་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡོད་
དོ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང༌།
སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོའང་མིན། །{༡༩}

140 *མཐོན

105

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་མྱུ་གུ་ནི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།།དེ་མེད་ན་ཡང་རྟེན་མེད་པར་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་141ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགག་པ་དང་དུས་གཅིག་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱ་

བ་དག་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །༡༤༧

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ། །
འགའ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་གྱུར་ན། །
དེ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་དངོས་པོ་དེ། །
མེད་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདིའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།།མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་“དེ་142སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། སྐྱེ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་ནི་འགའ་ཡང་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པར་གཞག་པར་མི་ནུས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྟེན་དངོས་པོ་“དེ་143སྐྱེ་
བའི་སྔ་རོལ་དུ་མེད་ན་སྟེ་མི་བདོག་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའོ། །
དེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་ནོ། །དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུན་པའོ།།མེད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་རོ།།ཅི་ཞིག་གི་སྒྲ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།དངོས་པོ་དེ་མེད་ན་ཅི་
141 +པ་

142 -དེ
143 -དེ

106

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གལ་ཏེ་སྲང་མདའི་“མཐོ་

144དམན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐད་ཅིག་གང་ཁོ་ན་ལ་ས་
བོན་འགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་འཕགས་པ་སཱ་ལུ་ལྗང་བའི་མདོ་ལས་༡༤༨ སྲང་གི་དཔེ་འདི་ཉེ་བར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བཀོད་པ་ནི་བདེན་མོད་
ཀྱི། དེ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞིང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༡༤༩

ས་བོན་ཞིག་དང་མ་ཞིག་ལས། །
མྱུ་གུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་“པས145། །
ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །
སྒྱུ་མ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་གསུངས། །
ཞེས་བཤད་དོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་ཅིག་ཅར་བ་ཉིད་མེད་པས་གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ན། གང་དུ་ཅིག་ཅར་བ་ཉིད་ཡོད་པ་དེར་གཞན་ཉིད་
ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེ་དང་

144 *མཐོན
145 པ

107

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཚོར་“བ146

་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ།།
མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཁོ་ནར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་ལ་སོགས་པ་དག་དང་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་ཁོ་ནར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྐྱེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ།།
དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གལ་ཏེ་མིག་གི་བློ་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པ། །
མིག་ལ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་ལས། །
གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
ཅི་སྟེ་དེ་མེད་ཅེ་ན་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །{༢༠}

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་རྣམས་མིག་གི་བློ་ད་ལྟར་བའི་རྐྱེན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་དེའི་ཚེ་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་
སྐྱེ་བ་མེད་དོ།།
ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འདོད་ནས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བློ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པ་ཁོ་ནའོ།།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ན་གཞན་ཉིད་སྲིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་

146 - བ

108

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཉི་ག་མི་སྲིད་ཅིང༌། སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་གཞན་ཉིད་མི་སྲིད་“ལ147་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་

གཉིས་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་“གྱིས148་སྟོང་པས། སོང་སོང་ནས་སྒྲ་ཙམ་འབའ་ཞིག་
ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་“རྟོག149་པ་འདི་ནི་མི་རུང་ངོ་།།

ད་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་དུས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་བསྐྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ན། །
ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་དང་གཉི་གའི་གཉིས་བྲལ་ཞིག་བསྐྱེད་གྲང༌། །༡༥༠
ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །
གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། །{༢༡}

ཞེས་བྱ་བ་ནི། རེ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བསྐྱེད་བྱ་ཡོད་པར་“གྱུར་པའི150་སྐྱེད་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་“ཡང151་སྐྱེ་བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད།།

ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

དེ་ལ་རྐྱེན་དག་གིས་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བོང་བུའི་རྭ་
147 པ

148 གྱི
149 རྟོགས
150 འགྱུར་བའི
151 ཡོད

109

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༡༥༡

འབྲས་བུ་ཡོད་པར་གང་འདོད་དང༌། །
འབྲས་བུ་མེད་པར་གང་འདོད་ལ། །
ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་སོགས། །
བརྒྱན་པའི་དོན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །༡༥༢
ཞེས་བཤད་དོ།།
དབུ་མ་ལས་ཀྱང༌།༡༥༣

འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན། །
རྒྱུས་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །
འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན། །
རྒྱུས་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད། །
སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །༡༥༤
རྒྱུ་ཉིད་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་ཉིད་འཐད་པ་ཡོད་མིན་ན། །འབྲས་བུ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

110

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཉིས་ཉིད་ཡིན་“ན་ཡང152་དེ་ལ་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བཤད་
ཟིན་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་གཉིས་ཉིད་
ཡིན་ཞིང་གཉིས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ནི་གཉིས་ཉིད་དོ།།ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ནི་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་གཅིག་ལ་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། དེའི་རང་བཞིན་ཅན་
གྱི་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པའི་རྐྱེན་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ།
ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།༡༥༥

མྱ་ངན་འདས་པ་དངོས་པོ་དང༌། །
དངོས་མེད་གཉིས་ཀར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །
དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
སྣང་བ་དང་ནི་མུན་པ་བཞིན། །༡༥༦
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༡༥༧

བྱེད་པ་པོར་གྱུར་མ་གྱུར་“པ153། །
གྱུར་མ་གྱུར་དེ་མི་བྱེད་དོ། །
ཡིན་དང་མ་ཡིན་གྱུར་ཅིག་ལ། །
ཕན་ཚུན་འགལ་བས་ག་ལ་ཞིག །༡༥༨
ཅེས་གསུངས་སོ།།
152 པར

153 དང་

111

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཉི་ག་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ཡང་རྐྱེན་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་མི་སྲིད་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་
དེ་དག་བཀག་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།གང་གི་ཚེ་འདི་གཉི་ག་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༡༥༩

དངོས་མིན་དངོས་པོ་མེད་མིན་པ། །
མྱ་ངན་འདས་པར་གང་སྟོན་པ། །
དངོས་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་དག །
གྲུབ་ན་དེ་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །༡༦༠
ཞེས་གསུངས་སོ།།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་གང་དང་གང་སྨྲས་པ་དེ་དང་དེ་ནི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མར་གྱིས་བྲན་པ་ལྟར། ཁྱོད་ཀྱི་བློའི་མེས་མ་ལུས་པར་
བསྲེགས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་“མེ154་སྤོར་བ་ལྷུར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་བུད་
ཤིང་བསྐུལ་བས་ཆོག་གོ །གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཉེ་བར་མ་བསྟན་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།དོན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས། གྲུབ་པ་དེར་ནི་རིགས་པས་ཅི་ཡང་བྱ་བ་

154 མེས

112

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ།
གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན། །
འདིར་ནི་རིགས་པ་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ཀོ་ཅི་ཞིག་བྱ། །
གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། །
དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པས་ཅི་ཞིག་དགོས། །{༢༢}༡༦༡

འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ལྟ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། རིགས་པ་“ཉེ་བར155་འགོད་པ་ཡང་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ

156

་འོས་ཀྱི་མངོན་
སུམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཐད་པ་མེད་པར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་
རྟོགས་ཤིང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་གཞག་པ་ཡོངས་
སུ་སྨིན་པ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཛའ་བོ་དང་བྲལ་བར་ཐོས་པ་མི་བཟོད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པའི་རྡོལ་ཐབས་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་
གྱི་བྱུང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་བཤད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པའི་བླ་
རྡོལ་ལས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

རེ་ཞིག་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་
པ།

155 ཉེས་པར
156 +ནི

113

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །
དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །
ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དེ། །༡༦༢
མཐོང་བ་བརྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །{༢༣}

འདི་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་པ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས།༡༦༣ འདུ་བྱེད་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ནང་
དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ།།དེ་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་
ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ།།གཞན་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་“བོ

157་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཐོག་གིས་བློའི་མིག་
མ་ལུས་པར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་བརྫུན་པའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ཡོད་པ་རྙེད་
པ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་“ཀྱིས158་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་“གྱུར་པ159་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
རང་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་དེ་གཉིས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །
རང་བཞིན་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཡང་དག་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་བཤད་པར་བྱའོ།།
157 +འི
158 ཀྱི
159 འགྱུར་བ

114

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མཐོང་བ་བརྫུན་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་ནས། མཐོང་བ་བརྫུན་པ་རྣམས་ལ་“ཡང་160

མཐོང་བ་ཡང་དག་པ་དང་བརྫུན་པ་ཉིད་ལས་གཉིས་ཉིད་ཡོད་
པས་དེས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དང༌། ཤེས་པ་གཉིས་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།
མཐོང་བ་བརྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །
དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །
སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །
དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད། །{༢༤}

དེ་ལ་དབང་པོ་གསལ་བ་ཅན་ནི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་ཞིང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་དང༌། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་འཛིན་པ་རྣམས་སོ།།སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་དག་གོ །དེ་ལ་དབང་པོ་ལེགས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལོག་“པའི161་
ཤེས་པར་འདོད་དོ།།
ཇི་ལྟར་འདི་དག་གི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།

160 -ཡང་
161 པར

115

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་རྣམས་ཀྱིས། །
བཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི། །
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་གཞག །{༢༥}༡༦༤

དེ་ལ་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ད་དུ་ར་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཏིལ་མར་དང་ཆུ་དང་མེ་ལོང་དང་བྲག་ཕུག་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང༌། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཡུལ་དང་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་དག་མེད་པར། གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཅ་དང་སྨིག་རྒྱུ་“དང162་ཆུ་“ཟླ་163

ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་
འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་དུ་མིག་“འཕྲུལ164

་མཁན་ལ་སོགས་“པས165་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་
སྔགས་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཡིད་ཀྱི་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྟར་སྣང་བ་དག་སྟེ། རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་ཇི་སྐད་དུ་

162 ལ

163 -ཟླ
164 འཁྲུལ
165 པར

116

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཤད་པ་མེད་པར་དབང་པོ་དྲུག་ཅར་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ནི་
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་པ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་
ན་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བལྟོས་ནས་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །
ད་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་དོན་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་མུ་སྟེགས་ཅན། །
རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང༌། །༡༦༥
སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང༌། །
དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །{༢༦}

མུ་སྟེགས་ཅན་འདི་དག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པས་སྐྱེ་བོ་མ་བྱང་
བ་གནག་རྫི་དང་བུད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་
འཇིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་མ་བཟུང་བར། ཕུལ་
དུ་བྱུང་བར་འགྲོ་བར་འདོད་པས་ཤིང་ལ་འཛེགས་པས་ཡལ་ག་སྔ་མ་བཏང་ནས་ཡལ་ག་
ཕྱི་མ་མ་བཟུང་བ་ལྟར་ལྷུང་བ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་ངན་པའི་“རི166

་སུལ་དག་ཏུ་ལྟུང་བར་
འགྱུར་ཞིང༌། བདེན་པ་གཉིས་མཐོང་བ་དང་བྲལ་“བས167

་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་གིས་གང་བརྟགས་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།།

166 +འི
167 བའི

117

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེའི་ཕྱིར་འདིར།

མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིས། །༡༦༦རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གནོད་མིན་ཇི་ལྟར། །དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་བློས། །
དྲི་མེད་བློ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །{༢༧}

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཡིན་ནོ།།གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་འདི་ཁྱད་པར་དུ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྲ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་རབ་
རིབ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མི་གནོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཀྱང་གཟིགས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་“བུའི168་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ།།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕ་རོལ་པོ་ནི་དམ་པ་དག་གིས་བཞད་གད་དུ་བྱ་བར་འོས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །
དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི། །

168 བུ

118

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །
བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ། །{༢༨}

དེ་ལ་འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བ་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཏི་མུག་སྟེ། མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་
རྫོབ་བོ།།ཀུན་རྫོབ་དེས་གང་ཞིག་བདེན་པར་སྣང་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དུ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
བདེན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བཅོས་མ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་“བའོ།

169

།

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཅ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བརྫུན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ལ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་ངོ་།།དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྫུན་པ་ནི170

་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །

169 ངོ་

170 - ནི་

119

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་“ཡང171

་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་“གྱི་མ་རིག172

་པ་སྤངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་“ཡིན་
173

གྱི་བདེན་པ་“ནི་174མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ།།བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་
འགྱུར་རོ།།
དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་“ཏུ175

་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྣང་

གི །སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་གཏན་ལོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བཅོས་ལྡན་འདས་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
ཙམ་176གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་

171 ལ

172 གྱིས་གཟིགས
173 -ཡིན་
174 -ནི
175 *དུ
176 +དུ་

120

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ལ།དེའི་རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའོ།།སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་སླུ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་སླུ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་ནས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པར་འདོད་པས་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་པའི་177ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པས། ཉན་པར་འདོད་པ་“རྣམས178

་ལ་

རང་གིས་མྱོང་བ་ཉིད་དུ་དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་བཤད་པ།

རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །
ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། །
དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །
མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས། །{༢༩}

རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ལག་ན་ཐོགས་པའི་བསེ་རུ་ལ་སོགས་“པའི179

་སྣོད་ཀྱི་ནང་ན་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
བཞིན་པར་མཐོང་བ་དེས་བསལ་བར་འདོད་ནས་སྣོད་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲེ་ཟློག་

177 +ཕྱིར་
178 སེམས
179 - པའི་

121

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བྱེད་པའི་ཚེགས་ཐོབ་པར་རིག་སྟེ། འདི་ཅི་བྱེད་པ་ཞིག་སྙམ་ནས་རབ་རིབ་མེད་པས་དེའི་གན་དུ་ཕྱིན་ནས་སྐྲ་ཤད་“ཀྱི

180་ཡུལ་དེར་མིག་གཏད་ཀྱང་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་

པ་དེ་དག་མ་དམིགས་ཤིང༌། སྐྲ་ཤད་དེའི་རྟེན་ཅན་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་སྐྲ་ཤད་དང་སྐྲ་ཤད་མ་ཡིན་པ་དང་མཐོན་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་མཐོང་ངོ་ཞེས་རང་གིས་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསལ་བར་འདོད་པས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དམིགས་པའི་ངོར་བྱས་ནས་འདི་ན་སྐྲ་ཤད་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པ་ལྷུར་བྱེད་པའི་ཚིག་སྨྲ་མོད་ཀྱི། སྨྲ་བ་པོ་འདི་དེ་ལ་སྐུར་པ་
འདེབས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
སྐྲ་ཤད་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
མཐོང་བ་དག་གིས་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་པའོ།།
181ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ་
རང་བཞིན་གང་གིས་གཟིགས་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།།

180 ལ་ཡུལ་གྱི
181 +གལ་ཏེ་

122

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་གཟིགས་ཤེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་182མ་
གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ་ཞེས་བརྗོད“་དོ། །183
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས།༡༦༧ ལྷའི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་

བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།འོན་ཀྱང་ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། སྨྲ་བར་བྱ་བ་དང་། སྨྲ་བ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའོ།།ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་ཏེ་སླུ་བའི་ཆོས་སོ།།ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ།།དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་སྟོན་པ་དང་། ཅི་སྟོན་པ་དང༌། གང་ལ་སྟོན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་རབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའོ།།རབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་པར་མི་ནུས་སོ་༡༦༨ ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང༌།

182 +དེ་
183 - དོ།།

123

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རང་གི་དངོས་པོ་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང༌། བདེན་པ་དང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་
དང༌། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང༌། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང༌། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། གཙང་བ་དང་མི་གཙང་བ་དང༌། བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང༌། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང༌། གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང༌། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་
བོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་འཕགས་
པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་
“སྤྱོད184་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང༌།
གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །
འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། །
ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །
བླུན་པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །{༣༠}

འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་ན། གང་གི་ཕྱིར་བླུན་པོ་ནི་ཚད་མར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།གང་ལ་གང་གི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་པ་ལ་དེ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ།།མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ལམ་ཁོང་དུ་

184 དཔྱོད

124

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། བསྒོམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་བསྒྲིམ་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་
ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར།
རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་མེད། །

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ལས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་
གྱིས་གནོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ཅི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
བཤད་པ།
འཇིག་རྟེན་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས། །
གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་འགྱུར། །{༣༡}

དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ངའི་རྫས་ཕྲོགས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང༌། ཅིག་ཤོས་
ཀྱིས་དེ་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པ། རྫས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེས་བུམ་པའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། བུམ་པ་ནི་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་དེ་དེས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་
པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་

གནོད་པར་འགྱུར་གྱི།གང་གི་ཚེ་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་

125

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མཁས་པ་ཚད་མར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །མཁས་པས་ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ཡང་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་
འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། ད་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་གཞན་ལས་“སྐྱེ་བ185་དགག་པར་འདོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།
གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །
བདག་གིས་བུ་འདི་བསྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང༌། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་“རྟོག

186

་དེས་ན། །༡༦༩
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །{༣༢}

ཕོའི་དབང་པོས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ན་བུ་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།འདི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་གི་ལུས་ལས་བཏོན་ནས་དེའི་མའི་ཁུང་དུ་འཛུད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་མི་གཙང་བ་ཙམ་ཞིག་གོ །གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེའི་རྒྱུ་བླུགས་ནས་རང་གི་བུ་“བཏོན་པར

187

་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་དང་བུ་གཉིས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བར་འཇིག་རྟེན་དུ་གསལ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་གང་

185 སྐྱེས་པ
186 རྟོགས
187 གཏོང་བར

126

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཟག་གཞན་ལྟར་དེ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།དེ་གཞིན་དུ་ས་བོན་དང་ལྗོན་ཤིང་དག་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
རྟག་པ་དང་ཆད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། །
དེ་ཕྱིར་མྱུག་ཚེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད། །
གང་ཕྱིར་“གཅིག188་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ཡང༌། །༡༧༠
མྱུག་ཚེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ། །{༣༣}

གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མྱུ་གུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བ་མེན་ཡོད་པས་བ་ལང་ཤི་བར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡོད་པས་འཕགས་པ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་

མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟར་ས་བོན་ཆད་“པ189་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།།གཅིག་ཉིད་མེད་པས་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་མ་ཡིན་པས་ས་བོན་མི་འཇིག་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཡང་བཀག་པར་འགྱུར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༡༧༡

ས་བོན་ཡོད་ན་མྱུ་གུ་ཇི་བཞིན་ཏེ། །
ས་བོན་གང་ཡིན་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །
188 *ཅིག
189 པར

127

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །
དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཆོས་ཉིད་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ས་བོན་ཡོད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་བོན་ཡོད་པར་“གྱུར་པ190་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་མྱུ་གུ་ཡང་འབྱུང་བ་“ན191་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་མི་
རུང་ངོ་ཞེ་ན།
གསུངས་པ།

ས་བོན་གང་ཡིན་མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ས་བོན་དེ་ཉིད་མྱུ་གུ་དེར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།
དེའི་ཕྱིར།

དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གཉི་གའི་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་མི་རིགས་སོ།།དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་ཡང་བཀག་པ་ན་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ།།
འདིར་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་འགའ་

190 འགྱུར་བ
191 ནི

128

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་གཉིས་གཅིག་པའམ་གཞན་པ་ཉིད་“དུ192་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་193ཚེ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རྨི་ལམ་དུ་དམིགས་པའི་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དག་ལྟར་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་གཞན་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
དོན་འདི་ཉིད།༡༧༢

འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་ཏེ། །
འདུ་བྱེད་དེ་དག་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་མིན། །
འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་གཉིས་སྟོང་པ་སྟེ། །
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གཡོ་

194དང་བྲལ་བའོ། །
ཞེས་བྱ་བས་བཤད་པ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༡༧༣

གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །
དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །
དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་རྟག་མིན་ཆད་པའང་མིན། །༡༧༤
ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གདོན་མི་

192 དུའང
193 +ཕྱིར་

194 +བ

129

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་སོ།།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་གྱུར་ན། །༡༧༥
དེ་ལ་སྐུར་པས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། །
སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། །
དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན། །{༣༤}

གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་རྣམས་“ཀྱི

195་རང་གི་
མཚན་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་གིས་བསྐྱེད་ན་ནི། དེ་གང་གི་ཚེ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་འདིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་
ཞིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ་ངེས་པར་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་སྐུར་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་རུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ།།
ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པའི་མདོ་ལས།༡༧༦ འོད་སྲུངས་གཞན་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི། གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང༌། གང་མཚན་མ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་མཚན་མ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མཚན་མ་མེད་པ་
195 ཀྱང

130

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དང༌། གང་སྨོན་པ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་སྨོན་པ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། གང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང༌། གང་མ་སྐྱེས་པས་ཆོས་རྣམས་“མ196་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། གང་མ་བྱུང་བས་ཆོས་རྣམས་མ་བྱུང་བར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་བྱུང་བ་དང་༡༧༧ ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཁས་བླངས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སེམས་པ་དེའི་ལྟར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།༡༧༨

སྟོང་མིན་སྟོང་ལྡན་མཐོང་མིན་ཏེ། །
མྱང་འདས་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །
ལོག་ལྟས་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །༡༧༩

ཞེས་བཤད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༡༨༠

196 - མ

131

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །
ངེས་པར་འབྱིན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །

གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །
དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །༡༨༡
ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་“སྐྱེ་བ་
དགག

197

་ལ་རག་མོད། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མངོན་སུམ་
དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ། བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།།དེ་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་“ཡོད198་
པ་ཉིད་དོ།།
འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་བདེན་མོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ན་བདེན་པ་
གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་དག་བདེན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ་༡༨༢ ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བདག་དང་གཞན་དག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་ཀྱིས་

ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

197 སྐྱེས་པ་བདག
198 མེད

132

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ལྟ་སྟེ།༡༨༣

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཕྱིར་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་དུ། །༡༨༤གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །{༣༥} ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ། །

འདི་ལྟར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཅི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ། ཅི་199གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པའི་200རང་བཞིན་ཅན་ལས་ཚུ་རོལ་ཏེ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པས་ཡོངས་སུ་མཐོང་བ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ།
འཕགས་པ་ལྷས།༡༨༥

ཇི་ལྟར་ཀླ་ཀློ་སྐད་གཞན་གྱིས། །

གཟུང་བར་མི་ནུས་དེ་བཞིན་དུ། །
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་རྟོགས་པར། །༡༨༦
འཇིག་རྟེན་གཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན། །
199 +ག
200 +ཕྱིར་

133

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།
བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༡༨༧

ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །
དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །༡༨༨
དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །
མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
རྣམ་པར་དཔྱད་པ་བྱས་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས།༡༨༩

དཔེར་ན་ཤིང་དང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱས་ལ། །
ལག་པ་རྩོལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཚོགས་ན། །
སྒྲོག་བྱེད་པི་ཝང་གླིང་བུ་ལ་སོགས་ལས། །
དེ་དག་ལས་སྐྱེས་སྒྲ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་ནས་མཁས་པ་ལ་ལས་“བརྟགས201་བྱས་ཏེ། །
དེ་ནི་གང་ནས་འོངས་ལ་གར་སོང་ཞེས། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་“བརྟགས202་བྱས་ན། །
སྒྲ་ཡི་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་རྙེད་མི་འགྱུར། །

201 བརྟག
202 བརྟག

134

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལྟར་རྒྱུ་དག་དང་ནི་རྐྱེན་དག་ལས། །འདུ་བྱེད་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ། །ཡང་དག་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ནི། །འདུ་བྱེད་སྟོང་པ་གཡོ་བ་མེད་པར་མཐོང༌། །ཕུང་པོ་དག་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི། །ནང་ཡང་སྟོང་ལ་ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་སྟེ། །
སེམས་ཅན་བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་གནས་མེད་ལ། །
ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །
ཅེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་གཅོད་པ་ན་བྲེད་ཤ་ཐོན་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་
གང་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྫས་ཀྱི་

བདག་ཉིད་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མ་ལུས་པར་འགྱུར་རོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །
བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །
རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་པས། །
ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། །{༣༦}

ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་

135

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང༌། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་མི་
རིགས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། དེའི་
ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
གང་དག་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་བཀག་པ་ཡིན་གྱི།།གཞན་
གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་“གི203་འདོད་པ་འདི་ཡང་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་མི་“འགྲུབ204་པས།དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ནི་གལ་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅི་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་འཇིག་རྟེན་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
བཤད་པ།
དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ། །ཚོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན། །
ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྟོང་ལས། །
ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། །{༣༧}༡༩༠དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང༌། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། 203 *གིས
204 གྲུབ

136

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༡༩༡

མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །
ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །
ལྗོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
བདེན་པ་གཉིས་སུའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །
དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན། །{༣༨}

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་གཟུགས་བརྙན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་
ཆར་དུ་ཡང་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་མེད་པ་ཉིད་
དོ།།

137

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།༡༩༢

གང་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ། །༡༩༣
དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་རྟག །
སྔོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །
དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༡༩༤

དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན། །
རྟག་དང་ཆད་པར་ལྟ་བར་ནི། །
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་དེ་ནི། །
རྟག་དང་མི་རྟག་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་བཞིན་དུ།༡༩༥

ཇི་ལྟར་སྟོན་པས་སྤྲུལ་པ་ནི། །
རྫུ་འཕྲུལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཞིང༌། །སྤྲུལ་པ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་པ་“ནི205། །༡༩༦
སླར་ཡང་གཞན་ནི་སྤྲུལ་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་དེ་ལས་གང༌། །

205 ན

138

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱས་པའང་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པ་བཞིན། །དཔེར་ན་སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་གཞན་ཞིག །སྤྲུལ་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །
ཉོན་མོངས་ལས་དང་ལུས་རྣམས་དང༌། །
བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དག །
དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང༌། །
སྨིག་རྒྱུ་རྨི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན། །
ཞེས་སྤྲུལ་པའི་དཔེས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏོ།།དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་“འབའ206་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ལས་

རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་པ་
ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་དང་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །
དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར། །
ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང༌། །
འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས། །{༣༩}

206 འགའ

139

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གང་གི་ལྟར་ན་ལས་འགགས་པ་དེ་ནི་འགགས་ཟིན་པའི་ལས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྩད་པའི་ལན་དུ། འགགས་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ། བུ་ལོན་གྱི་དཔང་

རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་གཞན་ཆུད་མི་ཟ་བའམ། “ཐོབ

207

་པ་འམ། ལས་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་“རྟོག208་པར་བྱེད་དོ།།
གང་གི་ལྟར་ན་ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི་དེ་
འགག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། མ་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་

ཡིན་པས། ལས་རྣམས་མི་འཇིག་པས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ “འཐད209་པར་འགྱུར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་ལས།༡༩༧

གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །
འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། །
གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །
དེ་ཕྱིར་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
མདོ་ལས་ཀྱང༌།༡༩༨

207 ཐོབ

208 རྟོགས
209 འཆད

140

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མི་ཡི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་སྟེ། །
དེ་སྲིད་འཚོ་ཞེས་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །

ལོ་ལ་ཕུང་པོར་སྤུངས་པ་མེད། །སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། །
ཟད་པ་མེད་ཅེས་གང་སྨྲས་དང༌། །
ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྨྲས་པ། །
སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །
ཐ་སྙད་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན། །
ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།
ཇི་སྐད་བསྙད་པའི་དོན་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ།

རྨི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །
སད་ཀྱང་བླུན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། ། ༡༩༩
ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡིན། །{༤༠}

ཇི་སྐད་དུ། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས།༢༠༠ རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་མི་ཞིག་ཉལ་བའི་རྨི་ལམ་ན་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་
རྨིས་ལ། དེ་ཉལ་བ་ལས་སད་ནས་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དྲན་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཅི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་
སྤྱོད་པ་རྨིས་ལ། དེ་ཉལ་བ་ལས་སད་ནས་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་དྲན་པའི་མི་དེ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་

141

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྨི་ལམ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་
ཡང་མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་ལགས་ན། དེ་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་དེ་ནི་ཕོངས་ཤིང་དུབ་“པའི210་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལགས་སོ།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་

སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བར་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཆགས་ནས་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བ་དང༌། གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་
ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ།།ལས་དེ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པར་གྱུར་ནས་འགག་གོ །འགགས་པ་ན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ནས་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌། དུས་གཞན་ཇི་ཙམ་ཞིག་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཚེ་དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་ལས་ཟད་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་སད་པའི་མིའི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་ལྟ་བུར་ཡིད་ལས་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ཡང་ན་ནི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཡང་ན་ནི་ཡི་དྭགས་རྣམས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་གང་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་

210 *བའི

142

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་འགྱུར་བར་མངོན་པ་དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་ངོ་།།རྒྱལ་
པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡང་མེད་ལ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ། གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ་ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའ།ོ།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་འབྱུང་བའི་“ཚེ211་ཡང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མས་སྟོང་ངོ་།།འཆི་འཕོ་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བས་སྟོང་ངོ་།།ལས་ནི་ལས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྟོང་
ངོ་།།སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བས་སྟོང་ལ་ལས་རྣམས་ཆུད་མི་ཟ་བར་ཡང་མངོན་ནོ་༢༠༡ ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟད་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་སྨིན་

པར་འདོད་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་དང༌། ཇི་ལྟར་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱུང་

བ་དེ་བཞིན་དུ།རྣམ་པར་སྨིན་པར་བྱས་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་པ་
དང༌། དེ་ལ་ལས་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་རྣམ་
པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན།
དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

211 ཆ

143

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཇི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང༌། །
རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རྣམ་པར་ནི། །མཐོང་གི་དངོས་212

གཞན་“རྣམ་པར

213་མ་ཡིན་ལྟར། ། ༢༠༢
དེ་བཞིན་སྨིན་ལས་སླར་སྨིན་མིན་ཤེས་ཀྱིས། །{༤༡}

དཔེར་ན་ཡུལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདྲ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་གི །དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་བོང་བུའི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་འགགས་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ།།
དཔེ་འདིས་ལས་རྣམས་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་མི་དགེ་ནག་པོའི་ལས། །
རྣམ་སྨིན་དགེ་ཉིད་དགེ་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང༌། །
དགེ་མི་དགེ་མེད་བློ་ཅན་མཐར་འགྱུར་ཏེ། །
ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པ་དགག་པ་མཛད། །{༤༢}༢༠༣

གལ་ཏེ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་བ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན།
རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་མ་ཡིན་ལ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ལས་མ་ཡིན་ནོ།།དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་མི་དམིགས་པས་ནི་ཐར་
212 +པོ་
213 རྣམས

144

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཤིན་ཏུ་ངེས་པར་
དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་སྙམ་སྟེ། ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ་ཞེས་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་པ་དགག་པ་མཛད་དོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་གཞག་ན། འོ་ན་
འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་“པ་
བརླབས214་རྣམས་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ215་མེད་པ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་གདུལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ།།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་
ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེས་“གདུལ216་
བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

214 རྦ་རླབས

215 +སྐྱེ་བ་
216 *འདུལ

145

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་སྐད་དུ་དགེ་སློང་དག་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁུར་རོ།།ཁུར་ཁུར་བ་ནི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་མཛད་དེ། སེམས་ཞེས་བྱ་བའམ་ཡིད་ཅེས་བྱ་བའམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དུས་རིང་པོར་དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་“བགོས་ཤིང་གོང

217་དུ་འགྲོ་བ་“ན218་ཕྱི་མ་ལ་

མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ།།འདིར་དགོངས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །
ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །
བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་ཟབ་དོན། ། ༢༠༤
རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ། །{༤༣}

གདུལ་བྱ་གང་དག་ཡུན་རིང་པོར་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
པས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་པར་མི་ནུས་ཤིང་བདག་མེད་དོ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོས་ནས་སྐྲག་པ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་གཡང་ས་དང་འདྲ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་

ཕྱོགས་པས་དོན་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

217 བསྒོས་ཤིང་གང
218 ནི

146

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

“ཆེས219་ཐོག་མར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་ནས་དེ་དག་གི་དོན་ཆེན་པོ་འདྲེན་པར་འགྱུར་ཞིང༌།
ཕྱི་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་
སྤོང་བར་འགྱུར་བས་ཡོད་ཏན་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ལྷས།༢༠༥

གང་ཞིག་གང་གང་ལ་དགའ་བ། །
དེ་ཡི་དེ་དེ་སྔར་དཔྱད་བྱ། །༢༠༦
ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཆོས་ཀྱི། །

སྣོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བཤད་དོ།།
གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།

འོན་ཀྱང༌།
འཇིག་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
ཇི་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་བསྟན་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱི། །ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །{༤༤}

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་

219 *ཆོས

147

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འཛིན་པ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང༌། ང་དང་ངའི་ཞེས་བསྙད་“པ220་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་དང་ངའི་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མཛད་དོ།།
ཇི་སྐད་དུ་ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྡེ་དང་མཐུན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་
ལས།༢༠༧

གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་རྣམས། །
འཇིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འཇུག་ན། །
སངས་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང༌། །
སངས་རྒྱས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར། །
ཕུང་པོ་དག་དང་ཁམས་རྣམས་དང༌། །སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན་གཅིག་བཞེད་ལ། །ཁམས་གསུམ་པོ་དག་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །མིང་མེད་པ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་རྣམས། །

བསམ་དུ་མེད་པའི་མིང་དག་གིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོངས་བརྗོད་པ། །

220 པའི

148

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །དངོས་མེད་ཉེ་བར་སྟོན་མཛད་ཅིང༌། །སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་ལ་བཞུགས་པས། །དངོས་མེད་འགའ་ཡང་འདིར་མེད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །དོན་དང་དོན་མེད་མི་གཟིགས་ལ། །
འགོག་པ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །
སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གསུངས་པ། །
འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །ཞིག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མེད་ལ། །
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་གྱུར་ཀྱང༌། །

བསྲེག་པའི་བསྐལ་པ་བརྗོད་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །དུས་གསུམ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི། །

རང་བཞིན་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱང་སྟོན་མཛད་པ། །
འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །༢༠༨
ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

149

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་“པོ་

221དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཇི་སྐད་
བསྟན་པ་མི་བཟོད་ཅིང༌། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ལུགས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། དོན་དག་འཇོག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལུགས་བསལ་
བའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ།
གཟུང་བ་མེད་པས་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང༌། ། ༢༠༩སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །ཤེས་རབ་ལ་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས། །རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། །{༤༥}

གནས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་བཞུགས་པ་ལ་འཇུག་གོ །ཤེས་རབ་ལ་གནས་
པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ཤེས་རབ་ལ་གནས་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱའོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའོ།།གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྷག་པར་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།།གཟུགས་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།ཡང་ཇི་ལྟར་འདིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར།
221 པ

150

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཟུང་བ་མེད་པས་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང༌། །
སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་འཆད་པར་
འགྱུར་བའི་རིགས་པས་སེམས་ལ་གཟུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་ཞིང༌། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་ཡུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་རང་རིག་པས་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རིམ་པ་འདིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་འདི་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ན། འོ་ན་འདིར་ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་
གྱི་དོན་མེད་པར་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།
སྨྲས་པ།
ཇི་ལྟར་རླུང་གིས་བསྐུལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །
ཆེ་ལས་ཆུ་རླབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །
ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལས། །
རང་གི་ནུས་པས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང༌། །{༤༦}

ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ཆུ་རླབས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆུའི་ཡན་ལག་རླུང་གིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱོད་པ་ལས། རླུང་ཙམ་“གྱི

222་རྐྱེན་ཉེ་བར་ལྷགས་པས་གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་
བུའི་རྦ་རླབས་རྣམས་འགྲན་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གི་ལུས་རྙེད་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་

222 གྱིས

151

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཡོངས་སུ་རྒྱུག་པར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་བདག་ཉིད་“ཀྱི

223་དངོས་
པོ་ཡོད་པ་ཐོབ་པར་འགག་བཞིན་པས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གང་བག་
ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་རྣམ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་
སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གཞག་པ་རིམ་གྱིས་རང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རྐྱེན་ལྷགས་པས་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཐོབ་པ་དེ་ལས་གང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་གཞན་གྱི་དབང་ཙམ་
ཞིག་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་གཟུང་
བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དཔེར་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་རྣམས།

བ་ནི་བ་སྦྲ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །
ཆུ་ཤེལ་ཆུ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང༌། །
པླག་ཤ་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་ལྟར། །

དེ་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱུ། །
ཞེས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དམིགས་པའི་ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཐམས་

223 ཀྱིས

152

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅད་པ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།གང་དབང་ཕྱུག་རྟག་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་གྲགས་པ།

དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང༌། །
དངོས་པོ་“བཏགས

224་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་“ཅིང་225

། ། ༢༡༠

ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ལ། །
ཡོད་དང་སྤྲོས་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད། །{༤༧}

གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། གང་
གི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོག་པའི་དྲ་བ་མ་ལུས་པའི་གཞིར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་
པ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་རིགས་ལ།བུམ་པར་འཁྲུལ་པ་ས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་
སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ཅིའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་གདོན་
མི་ཟ་བར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། གང་ཞིག་འདིར་ལྷག་མར་ལུས་པར་གྱུར་པ་དེ་འདི་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་

224 བརྟག

225 *ཞིང༌

153

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ལེགས་པར་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་བཏགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་མངོན་
པར་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་མདོར་བསྡུ་ན། འདིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ་རྣམ་པར་
གཞག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་སྤྲོས་པའོ། །གཅིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།།གདགས་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་གསུམ་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་དོ་ཞེའོ།།
འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེར་ན་གང་དུ་ཡོད། ། ༢༡༡

ཅེས་འདི་ཉིད་ཡང་དག་པར་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
སྨྲས་པ།
རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེ་ན་་་་་་་

ཁང་མིག་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ངུའི་ནང་དུ་ཉལ་“ཞིང226་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པས་ཁང་
པའི་ནང་དུ་གླང་པོ་ཆེ་མྱོས་པའི་ཁྱུ་རྨིས་པ་ནི་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་
226 ཤིང

154

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
འདི་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

་་་་་་་དེ་བསམ་བྱ། །

ཡང་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན།
བཤད་པ།
གང་ཚེ་ང་ལ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་སེམས། །
ཡོད་མིན་དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་མིན། །{༤༨}

གང་“བ227་གླང་མྱོས་པའི་ཁྱུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡང་གཉི་
ག་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་རྨི་ལམ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནོར་བ་མེད་ན་དེའི་ཚེ་སད་པས་རྨི་ལམ་
གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
འདི་ལྟར།

གལ་ཏེ་སད་ཚེ་རྨི་ལམ་དྲན་ལས་ཡིད། །ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

227 བན

155

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་མཐོང་སྙམ་དྲན་པ། །
དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །{༤༩}

ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་ལས་ཡིད་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་ཡང་ཡོད་པས་ཡུལ་ཡང་ཡོད་པའམ།
ཡང་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྨི་ལམ་ན་ཡོད་ན་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིད་ཀྱིས་དཀྲུགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་ཚོགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལྟར།

གལ་ཏེ་གཉིད་ནང་མིག་བློ་མི་སྲིད་པས། །
ཡོད་མིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད། །
དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ཞེན། །
རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན། །{༥༠}༢༡༢

སྟེ་རྨི་ལམ་དུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མེད་པས་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་གཟུང་

བར་བྱ་བ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་
ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་

ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ།།
ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་འབྱུང་བ་དེ་

156

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལྟར།

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཡུལ་རྨི་ལམ་དུ། །
མ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཡིན། །

དེའི་ཕྱིར།
མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་བསྐྱེད་སེམས། ། ༢༡༣
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན། །{༥༡}

ཇི་ལྟར་གཟུགས་མཐོང་བ་“ན228་མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་དེ་གསུམ་པོ་
ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་དུ་ཡང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།ཇི་ལྟར་དེར་མིག་དང་གཟུགས་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གསུམ་པོ་འདི་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ།

རྣ་སོགས་གསུམ་པོ་ལྷག་མའང་སྐྱེ་བ་མེད། ། ༢༡༤

རྣ་སོགས་ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་སྒྲ་དང་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བསྡུའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་

དུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མི་རིགས་སོ།།གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
228 ནི

157

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཞིག་རྨི་ལམ་ན་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པར་འགར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། རྨི་ལམ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་
ནི།དེའི་ཚེ་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བརྫུན་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་ལས་བྱུང་བ་དངོས་ཀྱི་དོན་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་
དུ་བསྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ན་གསུམ་ཅར་ཡང་མི་བདེན་པ་དེའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་གྲུབ་

པའི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ།
རྨི་ལམ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་སད་འདིར་ཡང༌། ། ༢༡༥
དངོས་རྣམས་བརྫུན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན། །
སྤྱོད་ཡུལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད། །{༥༢}

ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་དུ་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བརྫུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སད་པ་ན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར།༢༡༦

ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ལྟར། །
སྣང་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན། །

158

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ། །
དེ་ལྟའི་ཆོས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༢༡༧

སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །
འདི་ལ་སུ་ཡང་མི་སྐྱེ་འཆི་བ་མེད། །
སེམས་ཅན་མིང་དང་སྲོག་ཀྱང་མི་རྙེད་དེ། །
ཆོས་འདི་ནམས་ནི་ལྦུ་བ་ཆུ་ཤིང་འདྲ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་སད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་ཆར་ཡང་མ་སྐྱེས་པར་བཤད་ལ། རྨི་ལམ་ན་རྨི་ལམ་རྨི་བཞིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི།

འདི་ན་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན་ཇི་སྲིད་དུ། །
མ་སད་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། ། ༢༡༨

ཇི་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཉིད་དང་བྲལ་བས་སད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་
ཀྱིས་རྨི་ལམ་རྨི་བཞིན་པས་དམིགས་པར་གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།གཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་མ་ལངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་

དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་དོ། །

སད་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། །
གཏི་མུག་གཉིད་སད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །{༥༣}

159

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་གཉིད་ཟད་པས་སད་པར་གྱུར་པ་“ལ229་རྨི་ལམ་དུ་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པའི་གཉིད་མ་ལུས་པར་དྲུངས་ཕྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པས་བློ་གང་གིས། ། ༢༡༩
རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྲ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །
དེ་བློ་ལ་ལྟོས་གཉིས་ཆར་བདེན་པ་སྟེ། །
དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉི་གའང་བརྫུན་པ་ཡིན། །{༥༤}

རྨི་ལམ་ཁོ་ན་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ།།རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་
སྐྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་མེད་པའི་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉི་ག་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་“དེ230། ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་པ་ངེས་པར་དཀའ་བའི་
ཕྱིར་རོ།།
འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།

གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་བློ་ཡོད་ན། །
སྐྲ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྗེས་འབྲེལ་བའི། ། ༢༢༠

229 - ལ

230 དོ།

160

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རབ་རིབ་མེད་ལའང་སྐྲ་ཤད་བློར་འགྱུར་ན། །
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན། །{༥༥}

གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་དག་མེད་པར་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

ཤེས་པ་སྐྱེ་ན་ཡུལ་གང་དུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་དག་མཐོང་བ་དེར་མིག་གཏད་པའི་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ།།
འདིར་གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནི་
འདི་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སྔར་གཞག་པ་དེ་སྨིན་པ་དང་མ་སྨིན་པ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དག་གི་
རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྲའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་གཞག་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་
གི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སྨྲའོ།།
འདི་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བཤད་པ།
གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་བློ་ནུས་ནི། །
སྨིན་མེད་དེ་ལྟར་དེ་ལ་བློ་མི་འབྱུང༌། ། ༢༢༡
ཤེས་བྱ་ཡོད་དངོས་བྲལ་བས་མིན་ཞེ་ན། །
ནུས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན། །{༥༦}

ཤེས་བྱ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་

161

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གལ་ཏེ་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་“དེ231་
སྨིན་པ་དང་མ་སྨིན་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་འདི་མི་འགྲུབ་“བོ།

232 །
ཡང་ཇི་ལྟར་ན་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
བཤད་པ།
སྐྱེས་ལ་ནུས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
མ་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ནུས་ཡོད་མིན། །

འདིར་ནུས་པ་འདི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བའི་འབྲེལ་པ་ཅན་ཞིག་གམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་འབྲེལ་“པ233་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང༌། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ནུས་པ་སྲིད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཚེ་ནུས་པའི་ཞེས་དྲུག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་མྱུ་གུ་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་ས་བོན་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པ་
མི་སྲིད་དོ། །
གང་གི་ཚེ་ནུས་པ་ལས་ཞེས་ལྔ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་

231 -དེ
232 *པོ
233 *བ

162

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་ནུས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ལ་ནུས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར།
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །
མོ་གཤམ་བུ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ། །{༥༧}

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།།ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་ཞེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། ནུས་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཡིན་ནོ།།གང་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ།།གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འདི་ནི་འདིའི་ནུས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་“གིས234་ནུས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འདི་ནི་འདི་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་མ་སྨྲས་པ་འདིས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།ཡང་གལ་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ནུས་པ་འདོད་ན།མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་ཡང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་ལ་
ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ནུས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་

234 གི

163

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྙིང་ལ་བསམས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདིའི་ནུས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་
པར་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་ཚོས་ཤིག །སྣལ་མ་འདི་ལ་རས་ཡུག་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་“སྨྲ235་ལ།
བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༢༢༢

མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དང་རང་འབྱུང་གཉིས། །༢༢༣
ཞེས་བཤད་དོ་སྙམ་ན།དེ་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བསྙད་འདོད་ན། །
ནུས་པ་མེད་“པར

236་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད། ། ༢༢༤

རེས་འགའ་གང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། རྟག་ཏུ་འབྱུང་

བ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའམ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་
མི་འགྱུར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་འདིར་གལ་ཏེ་ནུས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མོ་གཤམ་
གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ནུས་པ་མེད་པར་དེའི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།འདིས་ནི་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

235 སྨྲས
236 པ

164

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནུས་པ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འགྱུར་ལ་རག་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར།

ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི། ། ༢༢༥
གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །{༥༨}

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
འགྱུར་མོད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་ངུར་འགྱུར་ལ་ཐུང་ངུ་ཡོད་ན་རིང་པོར་འགྱུར་ཞིང༌། ཕ་རོལ་ཡོད་ན་ཚུ་རོལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཚུ་རོལ་ཡོད་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟར་བཏགས་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་དག་ལ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྨྲ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །
ཇི་སྐད་དུ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།༢༢༦

འབྲས་བུ་མེད་པར་རྒྱུ་ཡི་ནི། །
རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་ཀུན། །

རྒྱུ་ཉིད་དུ་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། །༢༢༧
ཞེས་བཤད་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༢༢༨

165

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ལྟོས་འགྲུབ། །
དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་ནི། །
ལྟོས་བྱ་གང་ཡིན་དེ་འགྲུབ་ན། །
གང་ལ་ལྟོས་ནས་གང་“ཞིག237

་འགྲུབ། །༢༢༩

ཅེས་གསུངས་སོ།།
འདིའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་འགྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བདག་ཉིད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལྟོས་པར་བྱ་བ་དངོས་པོ་ནུས་
པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་འགྲུབ་ན། “ད238་ནི་གཉི་ག་འགྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་གང་ཞིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།
གཞན་ཡང༌།༢༣༠

དངོས་པོ་ལྟོས་འགྲུབ་གང་ཡིན་པ། །
དེ་མ་གྲུབ་ན་ཅི་ལྟར་ལྟོས། །
ཅི་སྟེ་“གྲུབ239་པ་ལྟོས་ཤེ་ན། །༢༣༡
དེ་ནི་ལྟོས་པར་མི་རིགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདིའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། གལཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
237 ཞེས
238 དེ
239 འགྲུབ

166

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྲུབ་ན། དེ་གྲུབ་པའམ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་གྲང༌། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བོང་བུའི་རྭ་ལྟར་ནུས་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ།།འོན་ཏེ་གྲུབ་པ་
ལ་ལྟོས་ན་ནི། གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟོས་པར་མི་རུང་ངོ་།།དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་མཁྱེན་རབ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་

སོ།།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ད་ནི་འདས་པ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།
གལ་ཏེ་འགགས་པའི་ནུས་མིན་ལས་འགྱུར་ན། །
གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་སྐྱེས་ནས་འགགས་བཞིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གཞག་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར།
རྒྱུན་ཅན་རྣམས་དེར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད། །

ཏ་ནུ་ནི་རྒྱས་པ་ལའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ལྟར་ན། བརྒྱུད་པས་ན་རྒྱུན་ཏེ་ཆུ་ཀླུང་གི་རྒྱུན་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་པ་རྒྱུན་ལུགས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ན་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་བརྒྱུད་པས་བར་མེད་པར་རིམ་པ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་གནས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དུས་གསུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ལ་བྱ་ལ། དེ་རྒྱུན་གྱི་ཆ་

167

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཤས་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན་རྒྱུན་གྱི་ཡན་ལག་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
རྣམས་ལ་རྒྱུན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ།།དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཏེ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཐ་དད་ཅིང་གཞན་ཉིད་དུ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་སྐད་
ཅིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱུའི་སྐད་ཅིག་བག་ཆགས་
འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ནུས་པ་

ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
ཅི་སྟེ་འདོད་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །{༥༩}

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ནི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་“པར240་བཤད་ཟིན་པས་
སླར་ཡང་མི་བརྗོད་དོ།།
འདིར་སྨྲས་པ།

གལ་ཏེ་དེར་ནི་རྒྱུན་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི། །
དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཐ་དད་མེད་དེའི་ཕྱིར། །
ཉེས་མེད་ཅེ་ན་་་་་་་་

གལ་ཏེ་ཡང་དེར་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རྒྱུན་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་གཞན་ཉིད་
ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུན་འདི་ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཐམས་
ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

240 པ

168

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན།
འདི་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་ན།

་་་་་་་་འདི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཞིག །

གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཐ་མི་དད་རྒྱུན་སྐབས་མི་རིགས་ཕྱིར་རོ། །{༩༠}

སྐབས་ནི་གོ་སྐབས་སོ།།བདག་གི་དངོས་པོ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུན་ཐ་མི་དད་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་མི་འོས་ཏེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་“རྒྱུད241་གཞན་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

བྱམས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །
གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །
གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །
དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། །{༦༡}༢༣༢

དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཉིད་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ།།དེ་ལ་ནུས་པ་སྨིན་པ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་
གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ནི་ནུས་པ་མི་སྲིད་པར་བརྗོད་པས་ཚུལ་
འདིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་མེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།

241 - རྒྱུད

169

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་དང༌། སླར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བས་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པ་ལྷུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་
བསམས་ཤིང་སྨྲས་པ།
མིག་བློའི་སྐྱེ་བ་རང་ནུས་གང་ཞིག་ལས། ། ༢༣༣
དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང༌། །
རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །{༦༢}

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་གང་ཞིག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་“འཇིག242་བཞིན་པ་ན་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་དུས་ཕྱིས་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་བར་མེད་“པ243་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་བར་མེད་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་གཏི་མུག་གིས་འཇིག་རྟེན་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ཀྱི། རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཞན་ཡང་ངེས་པར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་མེད་པར་བསྟན་ནས། གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་གནས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ།

242 འཇོག
243 པར

170

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱུང་རྣམ་པར་རིག །
ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །
སྔོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། །
སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །{༦༣}༢༣༤

ཇི་ལྟར་བན་དྷུ་ཛི་བ་ཀ་དང་ཀིང་ཤུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་དག་དམར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ན། ནོར་བུ་དག་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉེ་བར་བསྒྱུར་བའི་ཚོན་ལ་མི་
ལྟོས་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་རང་གི་ས་བོན་གྱིས་འཕངས་པའི་

ནུས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ལས་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ།
དཔེར་ན་མཚོ་ཆུ་ཤིན་ཏུ་“དང244་“བས245་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ངོགས་ཀྱི་མཐར་

སྐྱེས་པའི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་བཏགས་པའི་པདྨ་རཱ་གའི་གཟུགས་བརྙན་ཆུ་ནང་ན་ཡོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཆུའི་ནང་ན་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་དམིགས་མོད་ཀྱི།

དེ་དེའི་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན།

རྨི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པར། །

244 དངས
245 *པས

171

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
རང་ནུས་སྨིན་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་ཅན་སེམས། །
འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་སད་ལའང་འདིར། །
ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེ་ན། །{༦༤}

དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཇི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་རྨི་ལམ་དུ། །
སྔོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་སེམས་འབྱུང་དེ་ལྟར། །
“མིག246

་དབང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ནི། ། ༢༣༥
སྨིན་ལས་ལོང་བ་ལ་འདིར་ཅིས་མི་སྐྱེ། །{༦༥}

གལ་ཏེ་འདིར་ཇི་ལྟར་སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་ལྟ་བ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆེས་གསལ་བ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མིག་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྐྱེ་ན། སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལོང་བ་ལ་ཡང་གང་གིས་ན་འདིས་མ་ལོང་བ་ལྟར་
མཐོང་བར་འགྱུར་བ་རང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཅིའི་
ཕྱིར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉི་ག་ཡང་མིག་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཅི་
སྟེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ནི་མིག་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་
ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་གང་“ན་247

ནུས་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ཡོད་པ་“དེར248་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་

246 དམིགས
247 -ན
248 དེ

172

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྨི་ལམ་

ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་སད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ།།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་རྨི་ལམ་དྲུག་པ་ཡི། །
ནུས་པ་སྨིན་ཡོད་སད་པར་མེད་འགྱུར་ན། ། དྲུག་པའི་ནུས་སྨིན་ཇི་ལྟར་འདིར་མེད་པ། ། ༢༣༦
དེ་ལྟར་རྨི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་རིགས། །{༦༦}

དྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གལ་ཏེ་ཚིག་གི་ཚུལ་ཙམ་ཁོ་ནས་རྨི་ལམ་དུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པར་འདོད་ཀྱི། སད་པ་ལ་མ་ཡིན་ན་ངེད་ཅག་གི་ཚིག་གིས་ཀྱང་འདི་ནི་
ཇི་ལྟར་སད་པ་ལ་རྣམ་པ་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ། ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

ཇི་ལྟར་མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱུ་མིན་ལྟར། །
རྨི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན། །

པར་བརྗོད་པར་ནུས་སོ།།
རྨི་ལམ་མཐོང་བ་ནི་སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལོང་བ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དེའི་རྟེན་དབང་པོ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིག་གི་དབང་པོ་ནུས་པའི་མིང་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པའི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་

173

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མིག་མེད་“པ249་སད་པའི་ལོང་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཉིད་ཀྱང་རྨི་ལམ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་
སྨིན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་“ལྟ་ཡིན་པ250།

དེ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་དེ་དངོས་མིག །
བརྫུན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ཁས་བླང༌། །{༦༧}

དེའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་དུ་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང༌།
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།

འདི་ཡིས་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ། །
དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་མཚུངས་མཐོང་བས། །
རྩོད་འདི་སེལ་བྱེད་་་་་

སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གསུམ་པོ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ།
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་“བཞིན251་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་དང༌།
ཕ་རོལ་པོ་གང་ཞིག་སད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང༌།

249 པས

250 ལྟར་ཡིན་ལ
251 ཡིན

174

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྫུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌།
དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་མེད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རུས་སྦལ་གྱི་སྤུའི་གོས་བཞིན་
ནོ་ཞེས་སྨྲའོ།།དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཀྱི་དཔེ་དག་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ།།དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་འདིས་ལན་གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེ་དང་དེ་ནི་མཁས་པ་དབུ་མ་པས་དམ་བཅའ་བ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ན་རྩོད་པ་འདི་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ལུང་གིས་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར།
་་་་་་་་་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །
འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ། །{༦༨}

ཇི་སྐད་དུ།༢༣༧

སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ། །
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད། །
བཏགས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ནི། །
རྟོག་གེ་པ་དག་རྟོག་པར་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །ཀུན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། །

175

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
བྱིས་པ་ངན་པ་རྟོག་གེ་པ། །
རོ་དང་འདྲ་བས་འདི་དག་བརྟགས། །༢༣༨
ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་ནོ་༢༣༩ ཞེས་ལུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།བ་ལང་
རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་
པར་བྱའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་༢༤༠ བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་“ལ252་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ལ་འཇུག་པ་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཏེ་མིག་གི་དབང་པོ་དང༌། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང༌། སྣའི་དབང་པོ་དང༌། ལྕེའི་དབང་པོ་དང༌། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། ཡིད་
ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། མོའི་དབང་པོ་དང༌། ཕོའི་དབང་པོ་དང༌། སྲོག་གི་དབང་པོ་དང༌། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང༌། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌།
ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང༌། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། དད་པའི་དབང་པོ་
དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
དབང་པོ་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང༌། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དབང་པོ་དང༌། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང༌། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ།

252 དག

176

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་སོ།།གང་དུས་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་མ་ལགས་སོ།།གང་མིག་གི་དབང་པོ་མ་ལགས་པ253་དེའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཚལ་བར་བགྱི། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཆང་པ་སྟོང་པ་ནི་བརྫུན་པ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་མིང་དུ་གདགས་
པར་བས་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ནི་སྟོང་པ་མི་དམིགས། ཆང་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། དེ་
བཞིན་དུ་མིག་གི་དབང་པོ་ཡང་ཆང་པ་སྟོང་པ་ལྟར་བརྫུན་ཞིང་མ་མཆིས་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་སྟེ། ལོག་པར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིས་པ་འདྲིད་པ་མ་མཆིས་པ་
ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ།འདི་ལྟར་མིང་དུ་གདགས་པར་བས་ཀྱི།དོན་དམ་པར་ནི་
མིག་དང་དབང་པོ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་ནས་ཅི་ཙམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ “གཟུང་བའི254་སླད་དུ་མིག་གི་དབང་པོ་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་
ལགས་སོ།།དབང་པོ་ནི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་ཞིང་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་
ལ་མིག་ནི་མིག་ཉིད་དུ་མཆིས་པ་མ་ལགས་ལ། དབང་པོ་ནི་དབང་པོ་ཉིད་དུ་མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ།།དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། མིག་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ལགས་ཏེ། ཆོས་གང་ལ་རང་བཞིན་མཆིས་པ་མ་ལགས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ལགས་སོ།།གང་དངོས་པོ་མ་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ།།དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པའོ།།དེ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་

ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་

253 +དེ་
254 *གཟུད་པའི

177

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཞིག་གི་རྨི་ལམ་ན་དགོད་པ་དང་དགའ་བ་དང་རྩེ་བ་དག་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་སད་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་ལ་དེ་དྲན་ཡང་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་ན་ཡང་དེས་དེ་དག་མ་རྙེད་ན་ཉལ་བ་ལས་སད་པའི་ཚེ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ་ཏེ་འདིའི་གནས་མ་མཆིས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ།དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ།དེའི་སླད་དུ་དེ་དག་ནི་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི་སྟེ་༢༤༡ ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དབང་པོ་ལྟར་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།དེས་ན་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཀོ་ག་ལ་ཡོད༌།དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་“དཔྱད255་པ་དག་གིས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པར་སྦྱར་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་འདི་བསལ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
འདིར་སྨྲས་པ།གལ་ཏེ་ཡུལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན།འོ་ན་གང་བླ་མའི་མན་ངག་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཀེང་རུས་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་མཐོང་བ་དེ་ཅི་ལྟར་“ཞེ་ན།256
བཤད་པ།
རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བླ་མའི་མན་ངག་ལས། །
ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་། །
དེར་ཡང་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་། །

255 དཔྱོད
256 -ཞེ་ན།

178

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྟེ་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ།།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི།

ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །{༦༩}

འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

རོ།།འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཁྱོད་ཀྱི་དབང་བློའི་ཡུལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ། །
དེ་ལྟར་མི་སྡུག་ཡིད་ཀྱི་ཡང་འགྱུར་ན། །
དེ་བཞིན་ཡུལ་དེར་བློ་གཏད་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས། །
རྟོགས་འགྱུར་དེ་ནི་བརྫུན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །{༧༠}

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟློས་གར་གྱི་ལྟད་མོ་ལ་སོགས་པ་བལྟ་བ་ན།ཡུལ་དེར་
མིག་གཏད་པ་རྣམས་ལས་ཇི་ལྟར་གཅིག་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།རྣལ་འབྱོར་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པ་ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།།ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་“ཡིད257

་ལ་བྱེད་པར་“ཡང258་
མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ།
257 ཡང

258 ཡིད

179

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། ། ༢༤༢
ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང༌། །

ཤེས་པར་བྱའོ།།

རབ་རིབ་མཐུ་ལས་སྐྲ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །
ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །

མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །
བློ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །{༧༡}

ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༢༤༣

མ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །
དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས་མེད་པ། །
དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག །
རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །༢༤༤

ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།

རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར། །
ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། །

180

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཡི་དམིགས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
ངེས་པར་སྒྱུ་མའི་དངོས་དང་འདྲ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་སུ་སྨྲ་བའི་“རྗེད259་བྱེད་ཀྱི་གདོན་གྱིས་གཟུང་
བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་འདི་ནི་ཅི་ནས། བདག་ཉིད་གཡང་སར་ལྷུང་
བར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་དམ་པ་སྙིང་རྗེ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་
གསང་སྔགས་བཟང་པོ་བཏབ་པས་ཚབས་ཆེར་མནན་ཏེ་གཟུང་བར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས་
དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་“པ260

།
གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང༌། །
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །
འདི་ནི་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། ། ༢༤༥
མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང༌། །{༧༢}

གལ་ཏེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཞན་གྱི་

དབང་ཡོད་ན་དེའི་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་གང་གིས་དམིགས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
འཛིན་པར་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།འདི་
ལྟར་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཅོད་ལ། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་
ཉིད་ལ་མི་རེག་ཅིང༌། ལེགས་པར་བསླབས་པའི་གཡེར་ཞིང་ཡང་གཟོར་ཅན་གྱིས་

259 བརྗོད
260 ལ

181

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཀྱང་རང་གི་ཕྲག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་ནུས་ཤིང༌། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྲེག་ལ། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་པ་གཞན་ཞིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེའི་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་མ་བཟུང་བ་ལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་དོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་གཞན་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཁོ་ནས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་གྲུབ་“བོ།

261 །འདིར་ཁ་ཅིག་
གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།ཇི་
ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། སྒྲས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ཉིད་ན་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་དང༌། ཡུལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་
261 *པོ

182

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
གང་ཞིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་པ་ཁས་བླང་བར་
བྱ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་“ན262

་མཐོང་ངོ་ཞེས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དྲན་པས་ཡུལ་
དྲན་པ་ཉིད་དང༌། ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་
རོ།

263།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དྲན་པ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡང་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བས་དྲན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
རང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་མྱོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།འདི་
ལྟར་སྔོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཅོད་པར་ཁས་ལེན་ན། སྔོན་པོའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡང་མྱོང་བ་པོ་གཞན་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཡང་གཞན་ཞིག་འགྱུར་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་ལོ།།ཤེས་“པ264

་ཡུལ་གཞན་

ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལུགས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་

262 མ

263 +དེ་
264 པས

183

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བ་རྣམས་འཇུག་པ་མྱུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་
རིག་པ་ཁས་“བླང་བར265་བྱ་དགོས་སོ།།
དེ་ལྟར་ན་ནི་ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་གཉི་གའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་དུས་ཕྱིས་

འབྱུང་བ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་རང་བཞིན་རང་རིག་པ་མ་རྟོགས་པར་ནི་དེའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་དེ་མི་རིགས་སོ།།དེའི་ཕྱིར་ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དུས་ཕྱིས་དྲན་

པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ལས་གང་ལས་དུས་ཕྱིས་གཉི་གའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་ཡུལ་གྱི་བདག་ཉིད་མྱོང་ཞིང་སྐྱེས་“པ266

་དཔོག་པར་བྱེད་དོ།།
དེའི་ཕྱིར་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་པ་ལས་རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་ན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདི་
ནི་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་གང་སྨྲས་པ་ལ། འདི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །
གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་གྲུབ་ན། ། ༢༤༦མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི། །མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན། །{༧༣}

དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྫས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་
265 བླངས་པར
266 པར

184

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྐད་དུ་སྨྲ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དྲན་པས་མ་གྲུབ་པའི་རང་རིག་པ་ “སྒྲུབ267

་པར་འགྱུར།
འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་
རྒྱུ་ཅན་“གྱི

268་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདིར་མེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་རིག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཡོད་པས་དུ་བས་མེ་ལྟར་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་རིག་པ་དེ་ནི་ད་རུང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་རང་རིག་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་དྲན་པ་ག་ལ་ཡོད། འདི་ལྟར་ཆུ་ཙམ་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལམ་མེ་ཙམ་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་མེ་ཤེལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་ཡང་ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆུ་དང་མེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རང་རིག་པ་མེད་པར་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ནི་དེ་མེད་པར་མེད་པས། མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་ཚིག་བརྗོད་
པའི་མ་གྲུབ་པ་འདི་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཉིད་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་བཏང་ནས་ཀྱང༌།

267 འགྲུབ
268 གྱིས

185

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །
དེ་ལྟའང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །
གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །
གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཇོམས། །{༧༤}

གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་ཡུལ་རིག་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་དྲན་པའི་ཤེས་པས་དེ་དག་དྲན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དྲན་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ལྟར་བྱམས་པའི་ཤེས་པའི་རང་རིག་པ་དང་ཡུལ་མྱོང་བ་ནི་སྔར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བས་ཉེར་སྦས་ཀྱི་ཤེས་པས་དྲན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པའི་
རྒྱུད་“ལ་སྐྱེས

269་པ་ལྟར་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དུས་ཕྱིེས་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་དོན་དག་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བའི་
ཕྱིར་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
ཅི་སྟེ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གནས་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར།

གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཇོམས། །

གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་འདིས་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་དང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་

269 ལས་ཤེས

186

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ། །དྲན་པའི་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དུས་ཕྱིེས་འབྱུང་བ་ནི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་
བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།
ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་འགྱུར་དེ་ལས། ། ༢༤༧
དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །
འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན། །{༧༥}

གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་བ་“སྟེ270

་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་“ནི271་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།གང་གི་ཕྱིར་དྲན་པ་གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་
མྱོང་བ་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་དྲན་པ་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་“བཅད272་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་

270 དེ
271 ན
272 གཅོད

187

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
“ཡང་273
འགྱུར་རོ།།
འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ།

དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །
ཁྱོད་“ཀྱི

274་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། ། ༢༤༨
བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། །{༧༦}

བདག་རིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་ལས་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ལ་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང༌དེའི་བྱ་བ་ཡང་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན། འདི་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་།།འདི་ལྟར་གཅོད་པ་པོ་དང་ཤིང་དང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་།༢༤༩

ཇི་ལྟར་རལ་“གྲིས
275་རང་གི་སོ། །
གཅོད་པར་མི་བྱེད་སོར་མོ་ནི། །

273 -ཡང་

274 ཀྱིས
275 གྱི

188

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རང་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །
རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །༢༥༠
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རང་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། །
བདག་ཅན་གཞན་དབང་ངོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན། །

གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་“རིགས276

་པ། །

གཞན་ལ་མོ་གཤམ་“བུས་གནོད་ཅི277་ཞིག་བྱ། །{༧༧}༢༥༡

གཞན་གྱི་དབང་བདག་དང་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི་གོང་དུ་“སྤྱིར

278

་བསྟན་

པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནི་མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་279་དུ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁས་ལེན་ན། གང་ལས་གཞན་གྱི་དབང་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་བ། ཁྱོད་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུས་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་
གྱིས་ཤིག་གང་ཡང་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིང་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་
276 རིག
277 བུ་གནོད་ཇི
278 ཅིར

279 +ཉིད

189

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཡང་གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན།
རིགས་པ་ཞིག་ན།
གང་ཚེ་གཞན་དབང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །
ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་རྒྱུར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར། །

ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ།།དེའི་
ཕྱིར་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ཉིད་“ཀྱིས280་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པས་ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད།
གཞན་གྱི་ལྟར་ན་རྫས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །
འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཀྱང་བརླག །{༧༨}

ཤེས་རབ་མེད་པས་རྫས་“ཆ་281ཤས་ཙམ་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་

དབང་གི་བུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བར་ཆུ་དང་འདྲ་བ་བླུགས་ནས་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཚུལ་ངན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པ་འདུག་“ཅིག282་སོང་“ཞིག283་བྱོས་ཤིག་ཚོས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་284ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་རྟོགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྒུད་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྲིད་པར་
འགྱུར་གྱི། མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
280 ཀྱི

281 -ཆ

282 ཤིག
283 ཤིག
284 +ཞེས་བྱ་བ་

190

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
སྦྱར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་“ལ

285་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། ། ༢༥༢

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །
དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་གྲུབ་ཡོད་མིན། །{༧༩}༢༥༣

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐར་པ་མི་ “འགྲུབ286་ཅེ་ན།
བཤད་པ།
ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང༌། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་“བྱུང

287

་གྱུར་པ་“སྟེ288

། ། ༢༥༤

དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །
དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས། །{༨༠}

ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལས།༢༥༥

285 པ

286 གྲུབ
287 འབྱུང
288 དེ

191

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། ། བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །གང་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས། །བདེ་བའི་དོན་དུ་དད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
རྒྱལ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སླད་དུ། །
འཇིག་རྟེན་ཕན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་དེ་བསྟན་ཏོ། །
སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་དྲུག་གང་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་དང༌། །ལྷ་མིན་རིས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །
མི་ཡི་སེང་གེས་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་མཛད། །རིགས་དམའ་དེ་བཞིན་མཐོ་བའི་རིགས་རྣམས་དང༌། །ཕྱུག་པོའི་ཁྱིམ་དང་དབུལ་“པོའི289་ཁྱིམ་རྣམས་དང༌། །
བྲན་གྱི་ཚོགས་དང་དེ་བཞིན་གཡོག་གི་ཚོགས། །
བུད་མེད་ཚོགས་དང་སྐྱེས་པ་མ་ནིང་དང༌། །
འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ཇི་སྙེད་གང་ཡང་རུང༌། །
མཚུངས་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་མཛད་པ། །

289 བོའི

192

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མཁས་པས་ཐུགས་ཆུད་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཕན་པས་མི་ལ་དེ་བསྟན་ཏོ། །
འདི་ལ་དགའ་བའི་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ན། །
འགྲོ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ནི་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྙན་དང་མི་སྙན་དང༌། །
བསྟོད་དང་སྨད་དང་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཐོབ་པ་རྙེད་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེད། །
མ་ཐོབ་གྱུར་ན་དེས་ཀྱང་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །གང་གཞན་མ་བསྟན་ཚུལ་འདིས་ཤེས་པར་བྱ། །ནད་རྣམས་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་རྒྱུན་གནོད་པར་འགྱུར། །
ཀུན་རྫོབ་དེ་ལ་དོན་དམ་སུ་སྨྲ་བ། །
དེ་དག་ནོར་བའི་བློ་ལྡན་ཤེས་པར་བྱ། །
མི་སྡུག་སྡུག་དང་སྡུག་བསྔལ་བདེ་བ་དང༌། །
བདག་མེད་རང་བཞིན་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང༌། །
མི་རྟག་ཆོས་ལ་རྟག་ཅེས་སྨྲ་བགྱིད་ཅིང༌། །
དེ་ལྟར་དགའ་སྟེ་མཚན་མར་གང་གནས་པ། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་ཐོས་གྱུར་“ན290། །འཇིགས་ཤིང་ཇི་བཞིན་མི་རྟོགས་སྤོང་བར་“འགྱུར291། །

290 ནས

291 བགྱིད

193

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་སྤངས་གྱུར་ནས། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་མྱོང༌། །དེ་དག་ཚུལ་མིན་བདེ་བ་ཚོལ་བགྱིད་ཀྱང༌། །
སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་དག་བྱིས་པས་མྱོང་བར་འགྱུར། །
འཇིག་རྟེན་ཕན་པའི་བསྟན་པ་སུ་ཞིག་གིས། །མ་ལོག་བློ་ཡིས་རྣམ་པར་རྟོགས་“གྱུར292་ན། །སྦྲུལ་གྱི་པགས་པ་རྙིང་ལྟར་རབ་སྤངས་ཏེ། །
སྲིད་པ་ཀུན་ལས་འདས་ནས་ཞི་བར་འགྱུར། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་“དབེན293་པ་སྟེ། །སྟོང་པ་མཚན་མ་མེད་པ་དོན་དམ་ཞེས། །
གང་གིས་ཐོས་ནས་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་དག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དབེན་པར་གཟིགས། །
ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
དབང་པོའི་གྲོང་ནི་མཚན་མས་དབེན་པ་དག །
ཀུན་ཀྱང་ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་གཟིགས། །༢༥༦
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་དབེན་པ་རྣམས་ལ་

292 མྱུར
293 འབྱིན

194

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཐར་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོག་པ་དག་གིས་ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའོ།།
འདིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༢༥༧

ཡི་གེ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །
ཉན་པ་གང་དང་སྟོན་པ་གང༌། །
འགྱུར་བ་མེད་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པས། །
འོན་ཀྱང་ཉན་ཞིང་སྟོན་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཏེ་དོན་དམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་
པ་བསྟན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་འཐོབ་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།༢༥༨

ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །
དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་འགྱུར། །
དམ་པའི་དོན་ལ་མ་བརྟེན་པར། །༢༥༩
མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལ་དོན་དམ་པ་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་ཞིང་འབྲས་བུར་

195

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གྱུར་པ་སྟེ། ཐབས་ལས་བྱུང་བ་དང་འབྲས་བུ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་“རྟོག294་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐད་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟོས་པ་
མེད་པར་སྨྲ་ན། ད་ནི་ངེད་ཅག་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཙམ་ལ་མཁས་པར་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་འཐད་པས་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་ན། འོ་ན་ད་ནི་ཇི་སྐད་
སྨྲས་པའི་འཐད་པ་ཁོ་ནས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་བསགས་པའི་ནོར་གྱི་ཚོགས་འཕྲོག་པ་པོ་“ལ་295མཛའ་བོའི་ཟོལ་གྱིས་དུག་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཟས་
བྱིན་ནས་སླར་ཕྲོགས་པ་བཞིན་དུ་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱས་པས་རངས་པར་གྱུར་ན་འགྱུར་ལ་རག་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་དགེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །
འདི་ལྟར།

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །
ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས། །
འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །
འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད། །{༨༡}

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་གནས་ནས། རང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་

294 རྟོགས
295 - ལ

196

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཞིག་
སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ནི་ཁོ་བོས་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པར་གྱུར་པས་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོ་ཁོ་ནར་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༢༦༠ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི། ང་

ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དེ། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།།གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ཅི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་འདི།

ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་སྤངས་ནས་ཞིར་ཞུགས་“པ

296

། ། ༢༦༡

དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། །
འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི། །
འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྨྲ། །{༨༢}

ཇི་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཁོ་བོ་མི་སྨྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་བླངས་ཀྱི་རང་དབང་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
296 པས

197

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཁས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ནས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་སེལ་བ་ན་བསལ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གནོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། །
ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྩོད་གྱིས་དང༌། །ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་“བརྟེན

297

་པར་བྱ། །{༨༣}༢༦༢

ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་
ཚེགས་ཆེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཅིག།གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སྟོངས་
གདབ་པར་བྱའོ།།འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གནོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་
ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རྩོད་གྱིས་དང༌། །

དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་རྒྱལ་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པ་ཉིད་“ཡིན298་
པས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ།།འོན་ཏེ་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས་ན་ནི་དེའི་
ཚེ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བདག་ཉིད་བརྟེན་པར་བྱའོ།།འདིར་སྨྲས་པ་གལ་ཏེ་འཐད་པ་དང་བྲལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པས་

297 བསྟེན
298 ཡོད

198

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཇིགས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་བླངས་ན་ནི། ལུང་གི་གནོད་པས་འཇིགས་
པས་སེམས་ཙམ་ཉིད་དུ་ཡང་ཁས་བླང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༢༦༣ དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ནོར་བུ་ཨན་ད་རྙིལ་ལས་སྦྱར་བའི་མདོ་སྡེའི་ས་གཞི་བསྟར་བ་ལ། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཟིན་པར་བྱས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ཆུའི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་འཁྲུལ་པ་ཁྱོད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ཆུ་ཙམ་ཞིག་བཅུ་བར་འདོད་པས། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སའི་བུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བ་བཤལ་ཞིང་བསྙུགས་ནས་དུམ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱར་ཀློག་པ་ན། བདག་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ།།
མདོའི་དགོངས་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་འདིར་མདོའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མངོན་གྱུར་མངོན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །
སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་རྟོགས་པ། །
རྟག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། །
བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས། །{༨༤}

གང་གི་ཕྱིར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ལུགས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་རྟོག་གོ །དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

199

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལྗོན་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་མོ།།དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ།།གང་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དེ་ན་དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ་སྙམ་མོ།།དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་“པོ་

299གང་དག་དེ་བཞིན་
བཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདག་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་བྱེད་པ་པོ་མཐོང་ཞིང་ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། བྱང་ཆུབ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།དེར་སེམས་པ་སྟེ་སེམས་ཤིང་མནོ་བ་དེ་ལ་ཡོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ། ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་བདོག་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཡོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའམ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཟག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཚིག་བསྡུ་བའོ།།རྟོགས་པ་ནི་ཁོང་དུ་ཆུད་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།མངོན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པའོ། །མངོན་གྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་དྲུག་པར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མདོའི་དོན་བཤད་ནས། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་

299 -པོ

200

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དེ་ཕྱིར་བློ་ལྡན་བློ་ནི་འཕེལ་བྱའི་ཕྱིར། །
ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། །མུ་སྟེགས་སྤོ་མཐོན་རི་འཇོམས་“ངག

300་རང་བཞིན། ། ༢༦༤
རྡོ་རྗེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས། །{༨༥}

འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདོན་པ་ནི།༢༦༥གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་དང༌། །
དེ་བཞིན་རྐྱེན་དང་རྡུལ་དག་དང༌། །
གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །༢༦༦
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་འདོན་པ་ཡིན་ནོ།།
འདིའི་དོན་དགྲོལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །
མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །
སྨྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །
རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །{༨༦}

མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་བསྟན་པ་སྟེ་ཆོས་འདི་པ་དག་

300 *དག

201

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གིས་ཀྱང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དག་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་“བསྟན301་པ་འདི་ནི་ཀུན་ལ་
ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །
ཇི་སྐད་དུ།༢༦༧

གང་ཟག་ཕུང་པོར་སྨྲ་བ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་གྲངས་ཅན་འུག་ཕྲུག་དང༌། །
གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །
ཡོད་མེད་འདས་པ་སྨྲ་ན་དྲིས། །
དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །
བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བསྟན་པ། །
ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་“ཤེས302་གྱིས། །༢༦༨

ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ཉིད་དུ་རིག་
པར་བྱའོ།།ཇི་ལྟར་རང་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་

301 བསྟེན
302 *ཞེས

202

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པས་འདིར་རྟོག་པ་ཅི་ཞིག་མ་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིང་ཅི་ཞིག་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར། འདི་ལྟར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཡང་སྤོང་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་སྣང་བ་ཉིད་དོ།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་
བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་མ་གཟིགས་པ་ན་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་
དུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་པས་དོན་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཙམ་
གྱི་སྒྲས་ཤེས་བྱ་འགོག་པར་མི་ནུས་པར་བརྗོད་ནས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་བཤད་པ་
ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྙད་ཇི་བཞིན། །
དེ་བཞིན་སེམས་ཙམ་གཙོར་གྱུར་འཇིག་རྟེན་ལ། །
མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་གཟུགས་ནི་འདིར། །
འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན། །{༨༧}

ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཚིག་སྔ་མ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཙམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་གཞན་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཁམས་གསུམ303་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་སེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་

ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཡོད་པ་ཉིད་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།མདོའི་དོན་འདི་ནི་ཇི་སྐད་ཁོ་བོ་
303 +ན་

203

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཅག་གིས་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ།།ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར།
གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་ཞེས་མཁྱེན་ནས། །
དེ་ལས་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་ནི། །
སླར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས། །
གཏི་མུག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས། །{༨༨}

འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།གལ་
ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་མ་རིག་པའམ་འདུ་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རབ་
རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་ཡོད་ན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་
དུ་བསམས་པའོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༢༦༩ དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་རྟོག་གོ །དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མ་རིག་པའོ།།མ་རིག་པས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ།།འདུ་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་“སྐྱེ་བ304་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་
304 *སྐྱེས་པ

204

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བཞི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ།།མིང་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ །དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཕྲད་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རེག་པའོ། །རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་ཚོར་བའོ། །ཚོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ནི་སྲེད་པའོ། །སྲེད་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི་ལེན་པའོ།།ལེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྲིད་པའོ།།ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཕུང་
པོ་
305འབྱུང་བའོ།།ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ནི་རྒ་བའོ།།རྒས་པའི་ཕུང་པོ་འཇིག་པ་
ནི་འཆི་བའོ།།འཆི་ཞིང་འབྲལ་བའི་ཚེ་མྱོས་ཤིང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པས་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ནོ།།མྱ་ངན་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་དུ་བརྗོད་པ་ནི་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པའོ། །དབང་པོ་ལྔའི་ཉམས་སུ་བབ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལོ།།ཡིད་ཀྱི་ལྟ་

བ་ཉམས་སུ་བབ་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ།།སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མང་པོ་འབྱུང་བ་ནི་འཁྲུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྗོན་པ་
བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་འདི་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་མོ།།དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་
བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་ཡང་

305 +རྣམས་

205

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བྱེད་པ་དང༌། མིང་དང་གཟུགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།མིང་
དང་གཟུགས་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་རྟེན་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།སྐྱེ་མཆེད་
དྲུག་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡང་སྟོན་པ་དང༌། རེག་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།རེག་པ་ཡང་བྱ་བ་
གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་རེག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། ཚོར་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ། །ཚོར་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་གཉི་ག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་“བ306་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། “སྲེད

307

་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་
འབྱིན་པའོ།།“སྲེད308་པ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། ལེན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ། །ལེན་པ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་
ཏེ། གོང་མ་ལྟ་བུ་དང༌། སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།སྲིད་པ་

ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་རྒྱུ་གཞན་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།སྐྱེ་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་
སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་མ་ལྟ་བུ་དང༌། རྒ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་
འབྱིན་པའོ།།རྒ་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཡོངས་

306 བས

307 *སྲིད
308 *སྲིད

206

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སུ་འགྱུར་བར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། འཆི་བ་དང་ཕྲད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་
འབྱིན་པའོ།།ཇི་སྲིད་དུ་འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་
འབྱིན་པའོ་༢༧༠ ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་དང༌། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་
དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་ཡོད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བྱས་མོད་ཀྱི།དེ་མེད་པས་དེ་ཡང་མེད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྐྱེན་མ་རིག་པ་མེད་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་“བརྟེན309་པ་མེད་པའོ།།འདུ་བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྐྱེན་འདུ་བྱེད་མེད་“པས310་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་“བརྟེན311་པ་མེད་པའོ་༢༧༡ ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས།
དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདུ་བ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་འབྱུང་ངོ་།།བྲལ་བ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་མི་འབྱུང་ངོ་།།ཚོགས་པ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་འབྱུང༌ངོ་། །མ་ཚོགས་པ་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་།།དེ་ལྟས་བདག་གིས་འདུས་བྱས་ཉེས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་ཆགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཤེས་པར་བྱས་ལ་འདུ་བ་འདི་དང་ཚོགས་པ་འདིའི་རྒྱུན་གཅད་པར་ཡང་བྱ་ཞིང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པར་ནི་མི་བྱའོ་སྙམ་མོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་དེ་ལྟར་

309 རྟོན
310 པ

311 རྟོན

207

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཉེས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་ཆགས་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་༢༧༢ ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་སུ་ཞིག་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྟ་བས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། ལུང་འདི་གཟུགས་མེད་པ་“ཉིད་312གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ནོ།།
སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང༌། །
སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་འགོད། །
འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས། །
སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །{༨༩}

དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་སེམས་ཅན་རང་གི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་རྣམས་སོ།།སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་དེ་དག་ཁོ་ནའི་
ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་འོག་མིན་
གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་མཐར་ཐུག་པ་དག་གོ །དེ་ལ་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་

མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའི་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའོ།།པདྨ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་སེམས་
312 - ཉིད

208

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ཐུན་མོང་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༢༧༣

སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རི། །
ནག་པོ་དུས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་དཔེར། །
སེམས་དམྱལ་མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་དུ། །
མཚོན་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་“ལས313་སོགས་པའི་ཕྱིར་

ལ།སེམས་མེད་ན་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལ།
སེམས་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་པས་མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་གཞག་གི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི། །
སེམས་བཞིན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །

གཟུགས་ནི་“བེམ314་པོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །

313 ལ

314 བེམས

209

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ། །
བཟློག་གི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །{༩༠}

འདི་ན་ཁ་ཅིག་དག་གིས་ནི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེམས་ལ་འདོད་ཀྱི། གཟུགས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་
ལ་ནི་རྩོད་པ་མེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་བྱས་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་བསལ་བའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་ནུས་པར་
མཐོང་བའི་སེམས་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་པ་ན་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་བསལ་ནས་རྩོད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གནོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་
ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དབང་བྱེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགྲ་ཟླ་

གཅིག་བཏོན་ནས་རང་གི་ཡུལ་འཐོབ་ཅིང་གཉི་ག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་
ཕལ་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གཉི་ག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ལ་རྟག་ཏུ་གནོད་པ་མེད་པས་གཟུགས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ། །
ཕུང་པོ་འཇིག་རྟེན་“གྲགས

315

་ཏེ་ལྔ་ཆར་ཡོད། ། ༢༧༤
དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན། །
རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྔ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །{༩༡}

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

315 གྲངས

210

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཅིག །
སེམས་ཡོད་ཉིད་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཅིག ། ༢༧༥

གང་གི་ཚེ་འཐད་པས་གཟུགས་མེད་པར་རྟོགས་ན་ནི། དེའི་ཚེ་གཉི་གའི་ཡོད་པ་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་མེད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཡང་གང་གི་ཚེ་སེམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཉི་ག་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལུང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར།

དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་མངོན་པའི་ཆོས་ལས་གསུངས། །{༩༢}

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ལྔ་ཆར་ཡང་མཚུངས་པར་གསུངས་༢༧༦ ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ནི་ལྔ་ཆར་ཡང་མཚུངས་པར་
བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་༢༧༧ ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡི།

བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཤིག་ནས་ཀྱང༌། །
ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་ནི་བཀག་པས་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །

གཟུགས་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་

211

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དོན་དམ་པ་དག་གི་རིམ་པ་ཇི་སྐད་དུ་སྨྲས་པ་བཤིག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བདེན་པ་དག་གི་རིམ་པ་དེ་དག་བཤིག་ནས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་རྫས་ནི་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
རོ།།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྔར་རྫས་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་བ་དོན་
མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །
དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །{༩༣}

འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་མདོའི་དོན་འདི་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་
ན་ཡང་ལུང་གཞན་ལས་སེམས་ཙམ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༢༧༨

ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང༌། །
ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །
སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །༢༧༩
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལ་ལུས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སོ།།གནས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ།།སེམས་
ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་
ཁོ་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་
གནས་པ་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཕྱི་རོལ་ལྟ་བུར་

212

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མངོན་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
མདོ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣང་ཡོད་མིན། །
སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ། །

དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །
གཟུགས་བཟློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད། །{༩༤}

དེ་ལ་འདི་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་དག་གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་རེ་བ་དང་བཅས་པ་དེའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དེ་དག་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱར་བ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་

རྐྱེན་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཅན་དག་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་

ཆགས་པ་འཇོམས་པའི་ཀེང་རུས་ལྟར། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་སེམས་ཙམ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཡང་ལུང་འདི་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་གང་ལས་ངེས་ཤེ་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་ལས་སོ།།
དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི།

འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང༌། །

213

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད། །

ཅེས་བྱ་བའོ། །
མདོ་འདི་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང༌།
རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །
དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །{༩༥}

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་“དེ་316གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་༢༨༠ ལས། བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། གཞན་
གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌།
དེ་བཞིན་དུ།༢༨༡

ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །
ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟར་འབབ། །༢༨༢
བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདི།༢༨༣

ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
སྨན་པས་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །

316 - དེ

214

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །
སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས། །༢༨༤
ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདིས་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དོ།།
དེ་བཞིན་དུ་༢༨༥ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
དཀྲིས་པ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྲིས་པ།

འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་
པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་“ནི317

་བརྗོད་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྨྲ་བ་
འདི་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་འདྲ་བ་མ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཁྱབ་པ་མི་འཇིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ནི་མུ་
སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། སྟོང་པ་

317 མི

215

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཉིད་དང༌། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། མ་སྐྱེས་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་“པར318་བྱས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་བདག་

མེད་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྒོ་བསྟན་“པས319་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྣང་
བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པར་མི་བྱའོ།།བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་རྫ་མཁན་ནི་འཇིམ་པའི་རྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་
གཅིག་ལས་ལག་པ་དང་བཟོ་དང་། ལག་གཟུངས་དང་ཆུ་དང་སྲད་བུ་དང་ནན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་སྣོད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པའམ་བདག་མེད་
པར་བསྟན་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྫ་མཁན་བཞིན་དུ་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ།།དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བའི་བསྟན་པ་དང་མི་
འདྲའོ།།བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་
བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
318 *པ
319 པ

216

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྙིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་བདག་ཏུ་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་རྣམ་པར་ལྷུང་བའི་བསམ་པ་ཅན་དག་རྣམ་པར་ཐར་པ་
གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌།
ཡང་དེ་ཉིད་༢༨༦ ལས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་མི་གཉིས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་
ཆུད་པ་འདི་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས།རིགས་པས་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་གསས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་“བསལ

320་བ་ནི། །
བདེ་བླག་རྙེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས། །
དང་པོ་ཤེས་བྱ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན། །{༩༦}༢༨༧

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་

རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འཛུད་པར་མཛད་དོ།།དེ་ལ་བསོད་ནམས་བྱས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་
320 *གསལ

217

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་ཐོག་མར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་བཀག་པ་ཡང་བདག་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

བཅོམ་ལྡན་འདས321་ཀྱིས་སྔར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་ཁོ་ན་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱའི་
བདག་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཤེས་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ།།ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་རེས་འགའ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་ཉིད་སྔར་གསུངས་སོ།།ཤེས་རབ་ཅན་དག་གིས་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ།
དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །
མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །
དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། །
སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །{༩༧}

མདོ་སྡེ་གང་དག་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དངོས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༢༨༨

འབྱུང་རྣམས་མིག་བཟུང་མ་ཡིན་ན། །
དེ་“བྱུང322་མིག་བཟུང་ཇི་ལྟར་ཞེས། །

321 +རྣམས
322 འབྱུང

218

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཟུགས་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ན། །
ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་པ་བཟློག །༢༨༩
ཅེས་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་ཀྱང༌། མི་རྟག་དོན་ནི་མེད་དོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༢༩༠

སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། །
ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། །
གང་“ལས323་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། །༢༩༡
ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༢༩༢

འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །
ང་ཡིས་མདོ་རྣམས་གང་གསུངས་པ། །
ཡི་གེ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། །
ཡོངས་སུ་བསྒྲག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །
དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམ་བྱས་ནས། །
དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྒོམས་འགྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་“གྱིས324་ཆོས་མང་པོ། །
323 ལ

324 *གྱི

219

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་སྙེད་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །
མི་གང་དོན་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

གནས་འདི་ལ་ནི་བསླབ་བྱས་ན། །
སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་རྙེད་མི་དཀའ། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ།།ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྦྲུལ་ནི་ཐག་“པ་བསྡོགས325་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་སྦྲུལ་དངོས་

326ལ་ནི་ཡོངས་སུ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་དུ་མ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་བྱས་པ་ཅན་ལ་ནི་ཀུན་ཏུ་
བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ།༢༩༣

རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང༌། །
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །
ཞེས་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།བཟུང་བཞིན་པའི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱས་པ་ཅན་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བ་ལ་བརྟགས་པ་

325 པས་བསྡོམས
326 +པོ་

220

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ནི་དངོས་ཡིན་ཏེ།ཀུན་ཏུ་མ་བརྟགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ།།གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་ལས་

མ་གཏོགས་པར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་གྱི་དབང་ལ་དེ་གཉིས་ཀུན་དུ་
བརྟགས་པ་ཉིད་བསམ་པར་“བྱ་སྟེ327། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །དཀྱུས་མ་ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བསལ་ནས། ད་ནི་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་བསལ་བར་འདོད་པས་བཤད་པ།
གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །
བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཚིག་གལ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་བདག་ལས་ཀྱང་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ལས་ཀྱང་འགྱུར་བས་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བར་སེམས་སོ།།དེ་ལ་འཇི་བའི་གོང་བུ་དང་དབྱུ་གུ་དང་འཁོར་ལོ་དང་། སྐུད་པ་དང་། ཆུ་དང་། རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་བུམ་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ན། གང་གི་ཕྱིར་འཇི་བ་དང་བུམ་པ་གཉིས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བུམ་པ་འཇི་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་

327 བྱས་ཏེ

221

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བདག་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ། གང་གི་ཕྱིར་རྫ་མཁན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་དག་འདིའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་
བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་སེམས་སོ།།
ཕྱི་རོལ་གྱི་བདག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་རྣམས་ལ་ཡང་བདག་དང་
གཞན་ལས་འགྱུར་རོ།།དེ་ལ་སྲོག་དང་སྲོག་མ་ཡིན་པ་དང༌། བསོད་ནམས་དང༌། སྡིག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་གི་དོན་དགུ་ནི་དེ་ཉིད་དག་གོ་ཞེས་ཚིག་གི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བྱས་ནས་གང་གི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ཚེ་རབས་
གཞན་དུ་ཡང་སྲོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པ་དེའི་ཕྱིར་

བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱམས་པ་དང་སྲོག་གཉིས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ།།སྲོག་ནི་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་“གྱིས328་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་
བར་རྒྱུ་བར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཕ་དང་མ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ཟག་པ་ལ་སོགས་
པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེའོ།།
རྩོད་པ་འདི་ཡང༌། མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

328 གྱི

222

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གི་ཕྱིར།

བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །
གང་གི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཉི་ག་དག་ལ་སྐྱོན་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་གཉིས་
གའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་ཡང་འབབ་པ་དེའི་ཕྱིར་གཉི་ག་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་
ནོ།།གང་གི་ཕྱིར་བུམ་པ་འཇི་བའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།

དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོད་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད། །
ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ལ་ཡང་

སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།གང་གི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཆུ་དང་

སྐུད་པ་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །
འོ་ན་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་མཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །
ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས། །

223

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
ཕ་དང་མ་ལ་སོགས་“པ་329གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་ལས་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
དེ་“ལ330་ཇི་ལྟར་གོང་དུ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་

རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚིག་གལ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་གོང་དུ་
བསྟན་པ་མཇུག་བསྡུ་བའི་ཕྱིར།
འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཁོ་ནས་གཉི་གའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་འདིར་བཤད་པས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །{༩༨}

དཔེར་ན་ཏིལ་གཅིག་གིས་འབྲུ་མར་འབྱིན་ནུས་པས།མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་འགྱུར་ལ། ནུས་པ་མ་མཐོང་བའི་བྱེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པ་ལྟར་རེ་རེས་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འགྱུར་

བ་ཞིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུ་དེ་འབྲས་བུའི་
329 - པ
330 ལས

224

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བདག་331དུ་གྱུར་པ་དང༌། གཞན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། གཉི་གར་གྱུར་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཉེས་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བདག་གིས་ནི་རྒྱུ་ཁས་མ་བླངས་པས་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་
ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་པད་མའི་ཆུ་བ་དང་དེའི་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩུབ་པ་དང་དེའི་འཇམ་ཤ་དག་འགའ་ཞིག་གིས་བསྒྲིམས་ཏེ་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ལ། དེའི་འདབ་མ་དང་ཟེའུ་འབྲུ་དང་ལྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་

ཚོགས་པ་དག་ཀྱང་བྱེད་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་པ་ན་ས་དང་བལ་པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་རྨ་བྱ་དང་བྱ་ཏི་ཏི་རི་དང་། བྱ་གག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དག་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་པས་བཟུང་ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་

སོགས་པ་འགོད་པར་མ་དམིགས་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་
ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྨྲའོ།།
འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །
དེ་ཚེ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང༌། །
འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། ། ༢༩༤
བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །{༩༩}

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གློ་བུར་བར་འགྱུར་ན་ནི་ཇི་ལྟར་པ་ན་སའི་
ཤིང་དེའི་ཤིང་ཐོག་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ནིམ་པ་དང་ཨ་མྲ་ལ་སོགས་པ་
331 +ཉིད

225

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ཤིང་ཐོག་པ་ན་ས་དེའི་ཤིང་རྒྱུ་
མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ལས་ཀྱང་འགྱུར་རོ།།ཡང་གང་ཞིག་ཨ་མྲ་དང་ལ་ཀུ་ཙ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བ་དུས་
ཚིགས་ལ་ལྟོས་ཤིང་རེས་འགའ་མངོན་པ་དེ་ཡང་དེ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་ཚིགས་ཀྱི་ལྟོས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྨ་བྱ་རྨ་
བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་བྱ་རོག་ལ་ཡང་མདོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོད་
པར་འགྱུར་ལ། རྨ་བྱ་ལ་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྟེ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་

ཡང་ནེ་ཚོའི་སྒྲོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བའོ་ཅོག་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་མི་རིགས་སོ། །
དེ་ལྟར་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་ནས།མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །

བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྡུད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང༌།
གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུ་ཡིས་སྟོང་པར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །
ཨུཏྤ་ལ་ཡི་དྲི་མདོག་ཇི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན། །
ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲའི་འཇིག་རྟེན་འཛིན་པའང་ཡིན་དེའི་ཕྱིར། ། ༢༩༥

226

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རང་གི་བློ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། །{༡༠༠}

གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་རྒྱུས་སྟོང་པར་གྱུར་ན་ནི་ནམ་མཁའི་ཨུཏྤ་ལའི་དྲི་དང་ཁ་དོག་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ན་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བློ་ལྟར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་གྱིས་ཤིག །ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཡུལ་སྔོན་པོ་“བསལ332་ནས་
ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ནི་སྔོན་པོ་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་གྱི་ངོ་

བོ་ཉིད་ལས་མ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་སོ།།སེམས་པ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དག་ནི་རྒྱུ་དམིགས་བཞིན་པ་ལ་ནི་བསྙོན་པར་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་བའི་ཕྱིར་

དང༌། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་འདི་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།།
དེ་ཉིད་ནི་བཞི་ཁོ་ན་སྟེ། འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ཁྱད་
པར་ལས་པད་མ་དང་བལ་པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། རྨ་བྱ་དང་བྱ་གག་“ལ་སོགས333་པ་དག་གི་སྣ་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པ་འཐད་པ་“འབའ334་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། བློ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་པོར་གྱུར་པ་
ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཆང་དག་ལས་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཕྲད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ལས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་མྱོས་པ་དང་

332 གསལ

333 གི་ཚོགས
334 འགའ

227

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བརྒྱལ་བའི་རྒྱུ་མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་བློ་དག་སྐྱེ་
ཞིང་། དེ་དག་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱུ་ལས་
འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདིར་རམ། འདིར་བྱས་
པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །

མཛེས་མ་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཅིང་བཟའ་བར་གྱིས། །

ལུས་མཆོག་འདས་གང་དེ་ཁྱོད་ལ་མི་འབྱུང༌། །
ལུས་འདི་ཚོགས་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། །
འཇིགས་མ་སོང་བ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སྨོས་ཏེ། འདི་ནི་བུ་མོ་ལ་མངོན་པར་བགྲོད་པར་འདོད་ཅིང་བུ་མོས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་
པའི་ངེས་པ་འདི་ག་ལས་ཡིན། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅི་མངོན་སུམ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང༌། མངོན་སུམ་མོ་ཞེ་ན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་མེད་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་

228

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཁྱོད་ལ་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
འགའ་ཡང་མེད་པས་ཟླ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་ན་ཡང་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། འཇིག་
རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན་ནི་རེ་ཞིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་བཟུང་བས། ཅི་ལྟར་མ་བཟུང་བ་དེའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར།

ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་འདི་ནི།

ཇི་ཙམ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་“བ335། །
སྐྱེས་བུ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད། །
བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྨྲ་བ། །
དེ་ནི་སྤྱང་ཀིའི་རྗེས་དང་འདྲ། །
ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ན། སེམས་པ་ཡོད་པ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་336ལ་སུན་འབྱིན་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་

335 བས
336 +པ་

229

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འབྲངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་མཐོང་བ་སྐྲ་ཤད་དང་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ཡང་མི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་
མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

འབྱུང་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློའི། །
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ན། །
གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་མཐུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །
དེས་ན་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །{༡༠༡}༢༩༦

ས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི་པོ་གང་དག་སྨྲས་པ་དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་
ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏེ་པོར་ཕྲ་བ་ལྷའི་མིག་གི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།།
གཞན་ཡང༌།
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། །
ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །
དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །

230

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན། །{༡༠༢}

མཚུངས་པ་ནི་མཉམ་པ་སྟེ་འདྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།རྟེན་ནི་གནས་པའི་རྒྱུའོ། །ལུས་ནི་ཁོག་པའོ།།དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའོ།།རྟེན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་མཚུངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ཞེས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་བསྡུ་བའོ།།རྟེན་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་ལུས་ཡིན་པས་ན་དེའི་ལྟ་
བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།།དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་མ་ཏུབ་ཀྱི་རྐྱེན་ནོ།།
དེའི་དངོས་པོ་ནི།

དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་སོ།།
རྟེན་དེ་ནི་ཇི་སྲིད་སེམས་པ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བའམ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྟེན་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལོག་པར་ལྟ་བ་
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་གནས་སྐབས་ནི་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་
ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་གནས་སྐབས་སོ།།གཞན་ནི་འཇིག་རྟེན་གཞན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་གནས་སྐབས་སོ།།དེ་ལ་གཅིག་ནི་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཞན་དཔེ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

231

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གང་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གནས་སྐབས་དེར་ཡང་དེའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་དུ་མཚུངས་པའི་ལུས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།ཅི་སྟེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་
ན་ཡང་བདག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་“པ337

་མ་

ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྱུང་བ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འབྱུང་བ་དག་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ338།
འབྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་“ཏེ

339

། ། ༢༩༧

གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་གཞན་ལས་དང་གཉི་ག་ལས། །
སྐྱེ་དང་རྒྱུ་མེད་ཐུན་མོང་དུ་ནི་བཀག་ཟིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
མ་བཤད་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །{༡༠༣}

དངོས་པོ་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་རང་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ན། འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་བདག་གིས་“སྤྱིར340་

བཀག་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་
337 - པ

338 +་སྟེ
339 ཏོ
340 ཕྱིར

232

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡིན་པས་དཔེ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང༌།དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དང༌། དབང་ཕྱུག་དང་དུས་དང་རྡུལ་དང་རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྨྲ་བ་རྣམས་དང༌། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་ཇི་ལྟ་“བུ341་ཡིན་པ་སྨྲ་བ་ན་རྟོགས་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
འདི་ལྟ་སྟེ།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། །
ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །
དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །

གང་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དགག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་གནས་སྐབས་འགར་
ཡང་མི་འདོད་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་
ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་
མ་མ་ལུས་པ་བསལ་བར་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོག་པའི་དྲ་བ་མ་ལུས་པར་བཀག་ “པས342་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ཙམ་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་

341 བ
342 པར

233

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཕྱིན་ཅི343་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འཇིག་རྟེན་གཞན་རྟོགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག །
ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །
བདག་གི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །

གང་གི་ཚེ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན། །
ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
དེ་བཞིན་དུ།

འདི་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག །
ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །
གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དག་ནི་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས་ནི།

དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །
གཉིས་ག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །
ཅེས་གང་དམ་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་མི་སྐྱེ་ན། འོ་ན་ཇི་ལྟར་སྐྱེ། བཤད་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་

343 +མ་

234

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་བདག་གམ་གཞན་ནམ་གཉི་གའམ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའམ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །
གང་དག་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བདག་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཞན་དུ་གྱུར་པའམ། གཉི་གར་གྱུར་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དག་ཀྱང་བཤད་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་ལྔ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་དང༌། །
རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་
ཡིན་ན། འོ་ན་མ་སྐྱེས་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཅི་ལྟར་བཟུང༌། བཤད་པ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་ཡུལ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་བཟུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ནི་འོ་ན་གང་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་

235

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མདུན་ན་སྣང་བར་མཐོང་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་འོས་ཤེ་ན། བཤད་པ། འདི་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ “ནས344་བདག་ཉིད་དེར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལ་མ་རིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་སྤྲིན་ཚོགས་དང་མཚུངས་གཏི་མུག་སྟུག་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ། ། ༢༩༨
ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་དག་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར། །{༡༠༤}

སྤྲིན་ཚོགས་ནི་ཆར་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་སོ།།གང་གི་ཕྱིར་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་དང་
འདྲ་བའི་གཏི་མུག་སྟུག་པོ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་གཡོགས་ནས་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་
བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་སུ་
གྱུར་པ་འདི་ནི་བྱིས་པ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གཏི་མུག་གིས་བཀབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་མཐོང་བར་ནི་འགྱུར་ལ་རག་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ག་ལས་ཤེ་ན། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞིག་སྐྲ་ཤད་ཟླ་གཉིས་དང༌། །
རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་

344 ན

236

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས། །
འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྣ་ཚོགས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །{༡༠༥}

འདི་ནི་མ་རིག་པའི་“རྐྱེན345་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང༌།དེ་བཞིན་དུ་
མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང༌། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང༌། མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས།

གལ་ཏེ་གཏི་མུག་བརྟེན་ནས་ལས་བྱུང་གཏི་མུག་མེད་པར་དེ། །
མི་འབྱུང་ཞེས་བྱར་མི་མཁས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་གོར་མ་ཆག །བློ་བཟངས་ཉི་མས་མུན་པ་སྟུག་པོ་རྣམ་པར་བསལ་བ་“ཡི346

། ། ༢༩༩

མཁས་པ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་གྲོལ་བར་འགྱུར། །{༡༠༦}

ཤེས་རབ་ཅན་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་ན་
འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་
ཀྱི། དེ་རྟོགས་པ་ལས་མ་རིག་པ་“སྤོང་ཞིང347

་འདུ་བྱེད་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་ལེན་ཏེ།

345 སྐྱོན
346 བཞིན
347 སྤངས་ཤིང

237

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བར་འགྱུར་རོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་ན། འོ་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།དེའི་
ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་ཡང་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ།།
ཞེས་སྨྲས་པ།

གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན། །
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་བུ་ཇི་བཞིན། །
དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད། །{༡༠༧}

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་གྱུར་པ། ། ༣༠༠
སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས། །
རེ་ཞིག་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྩད་བྱ་སྟེ། །
ཕྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རྗེས་འབྲེལ་ལའོ། །{༡༠༨}
348 ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཅག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་
དག་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་རེ་ཞིག་གང་དག་རབ་རིབ་ལ་སོགས་

348 +དེ་

238

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པས་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་བརྩད་པར་བྱ་ལ། ཕྱིས་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་མ་

སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློའི་མིག་བསྒྲིབས་པ་རྣམས་ལ་བརྒལ་
ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སོ།།
ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དེ་དག་འདི་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་གཞན་གང་དག་
རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་
སྐད་བཤད་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ།།ཞེས་ལུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆད་པར་“ཞུགས349་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློའི་མིག་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༣༠༡

ཕུང་པོ་རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །
བྱང་ཆུབ་རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །
གང་སྤྱོད་དེ་ཡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། །
ཡེ་ཤེས་ལྡན་པས་ཤེས་ཀྱི་བྱིས་པས་མིན། །
ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་འགྱུར་ཏེ། །༣༠༢
ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་གྱུར་ནས། །

349 བཞུགས

239

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཤེས་པ་པོ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་གྱུར་ན། །
བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་དེ་དག་སྤྱོད་ཅེས་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་མ་གཟིགས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་ལྟར་ཕར་འདུག་ཅིག །རེ་ཞིག་འདི་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལ་ཆེར་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།
གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་བཅས། །
སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་མིག་འཕྲུལ་གཟུགས་བརྙན་སོགས། །
སྐྱེ་མེད་མཐོང་ན་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང༌། །
ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་དེར་འགྱུར་དེ་མི་རིགས། །{༡༠༩}

དཔེར་ན་རྨི་ལམ་དུ་དམིགས་པ་དང༌། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་དུ་འདྲ་ཡང་རྨི་ལམ་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཡང་ངོ་།།སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་མིག་འཕྲུལ་ལ་ཡང་ངོ་། །གཟུགས་བརྙན350་སོགས་ཞེས་བྱ་བའི་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་བྲག་ཅ་དང་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ་།།དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། དེ་དག་མཐོང་གི་མོ་
གཤམ་གྱི་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་ཇེ་བདག་ཉིད་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་གྱིས་

350 +ལ་

240

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དང༌། དེ་ནས་ཕྱིས་ང་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཉིད་དུ་འདི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང༌། །
མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་“པ

351

། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྨྲས་འདི་མ་ངེས་པའོ། །{༡༡༠}༣༠༣

ཞེས་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།༣༠༤

འགྲོ་བ་དག་ནི་རྨི་འདྲར་བཤད། །
དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་མ་བཞག །
རྨི་ལམ་གང་ལའང་དངོས་པོ་མེད། །
ལོག་པའི་བློ་ཅན་མངོན་པར་ཞེན། །༣༠༥
དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་ལྟར་སྣར་གྱུར་ཀྱང༌། །
གྲོང་ཁྱེར་ཕྱོགས་བཅུར་ཡོད་མིན་གཞན་ནའང་མེད། །གྲོང་ཁྱེར་མིང་ཙམ་ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བཞག །
དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་འགྲོ་འདི་གཟིགས། །༣༠༦ཆུ་ཡི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ནི། །
མཐོང་ཡང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་མེད། །

351 ན

241

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་“རྟོག352་པས་“དཀྲུགས353། །སྡུག་པ་མིན་པར་སྡུག་པར་རྟོག །༣༠༧
མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །
ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །
ལྗོན་པ་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །༣༠༨

ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ལས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་“གྱི

354་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ།
མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ནི་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་རང་ཉིད་ལས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བརྩད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ་འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ནས་
དོན་དམ་པར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར།

མོ་གཤམ་བུ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་

355

དུའང༌། །

ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་ངོ་བོ། །

352 *རྟོགས
353 བཀྲུས
354 གྱིས
355 +གཞན་

242

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཉིད་“ཀྱིས

356་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས། །{༡༡༡}༣༠༩

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ།

དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །
གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བྲལ་རང་བཞིན་གྱིས། །
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདས་པ་གསུངས་གྱུར་པ། །
དེ་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །{༡༡༢}༣༡༠

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ལུང་བརྗོད་པ་ནི།༣༡༡

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་“ན357

། །

གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །༣༡༢
རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །
ཆོས་རྣམས་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན། །
ཞེས་བྱ་བའོ།།
དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞི་བའོ།།ཡང་
ཅིའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གང་གི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་
ཡུལ་ལོ།།ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཤེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་

356 *ཀྱི
357 ནི

243

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། འདིས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་

འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱིས་“བྱུང358་ནས་ཀྱང་ཡང་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།།གདོད་ནས་ཞེས་བྱ་
བ་སྨོས་པས་ནི་དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་མ་སྐྱེས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་གོང་རོལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་སྐབས་

སུ་ཡང་ཆོས་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྟོན་པར་
བྱེད་དོ།།གདོད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་དང་པོའི་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་

གནས་སྐབས་བརྗོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐོར་བའི་དུས་སུ་ཆོས་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྒྲིབ་པ་

ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བས་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ།།
རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་བརྒལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་པ།

བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང༌། །
འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་ཇི་བཞིན། །
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །༣༡༣
མོ་གཤམ་བུ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར། །{༡༡༣}

358 འབྱུང

244

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་གདགས་པའི་རྟེན་ས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང༌། གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བུམ་པར་

བརྟགས་པ་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ན། གང་གི་ལྟར་“ན་ཆོས359་ཐམས་ཅད་བརྟགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བརྟགས་པའི་རྟེན་རྫས་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་འདྲ་བར་ཐལ་བ་“བཟློག360་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བརྟགས་པའི་རྟེན་རྫས་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༣༡༤

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པར། །
ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཡོད་མིན་ལྟར། །
དེ་བཞིན་རླུང་སོགས་མ་གཏོགས་པར། །
གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །༣༡༥
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༣༡༦

ས་ཆུ་མེ་དང་རླུང་རྣམས་ནི། །
རེ་རེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད། །
གང་གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་མེད། །
གཅིག་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་དོ། །
གལ་ཏེ་གསུམ་མེད་རེ་རེ་མེད། །

359 ནས

360 ཟློག

245

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཅིག་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་ན། །
སོ་སོ་རང་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཅི་ལྟར་འདུས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །༣༡༧
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།
ཇི་ལྟར་རྟག་པ་ལས་མི་རྟག་པ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་“པ361་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༣༡༨

དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་བྱུང་བ། །
མི་རྟག་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །
རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ། །
ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །༣༡༩
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དཔེར་ན་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་བརྟགས་པ་ཙམ་དམིགས་པ་དང༌། བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་དུ་བརྟགས་པ་

དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་གི་རྟེན་ཅན་ནགས་བརྟགས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་
བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

361 པར

246

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བརྟགས་པ་ཡང་དངོས་པོ་བརྟགས་“པར362

་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་རིགས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༣༢༠

ཇི་ལྟར་སྟོན་པས་སྤྲུལ་པ་ནི། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས།
དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང༌། །
སྨིག་རྒྱུ་རྨི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན༌། །
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདི་བརྒལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་

བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཕྱོགས་གཉི་གར་ཡང་བཀག་“ན363། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཅི་ལྟར་ངེས་པར་བྱ།
དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི །
རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉི་ག་ལས། ། ༣༢༡
དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །
དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །{༡༡༤}

གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དབང་ཕྱུག་དང་དུས་དང་རྡུལ་དང་རང་བཞིན་
362 པ

363 ནས

247

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དང་སྐྱེས་བུ་དང་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང༌། བདག་
དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བཅད་པའི་དོན་དུ་
བརྟེན་ཏོ།།
ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་༣༢༢ དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྡ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང༌། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་
གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་༣༢༣ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།
དེ་བཞིན་དུ།༣༢༤

འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། །
རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་ངུ་བཞིན། །
འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ་དཔེར། །
མར་མེ་འབྱུང་བས་འོད་བཞིན་ནོ། །༣༢༥
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༣༢༦

བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང༌། །
ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །
བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །
“འགྲུབ364་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །༣༢༧

364 གྲུབ

248

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །
ལས་དང་བྱེད་པོ་བསལ་ཕྱིར་རོ། །
བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །
དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ན། རྒྱུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་མི་སྲིད་པ་“འབའ365་ཞིག་ཏུ་
མ་ཟད་ཀྱི། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་གཞན་དག་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །
“རྟོག་པ་འདི366

་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། ། ༣༢༨
དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །
ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །{༡༡༥}

གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་“པ367་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འཐོབ་
ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་

365 འགའ
366 རྟོགས་པ་ཉིད
367 པས

249

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གྱི་རིགས་པ་འདིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པས་ནི་དངོས་པོ་འགའ་“ལ་368ཡང་རང་བཞིན་ཁས་མི་བླངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ།༣༢༩

དེ་དང་དེ་“བརྟེན

369

་གང་འབྱུང་བ། །

རང་གི་ངོ་བོར་དེ་མ་སྐྱེས། །
རང་གི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་གང༌། །
“དེ370་ནི་སྐྱེས་ཞེས་ཇི་སྐད་བྱ། །༣༣༠
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༣༣༡

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང༌། །
དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །
དེ་ནི་རྒྱུར་བཅས་གདགས་པ་སྟེ། །༣༣༢
དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །
མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང༌།༣༣༣

གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །
368 -ལ

369 རྟེན
370 དེས

250

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །
རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །
གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །༣༣༤
ཞེས་གསུངས་སོ།།
གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་མ་བླངས་པ་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་གང་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བའང་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའམ། བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་འགྱུར་ཞིང༌། སྐྱེས་ཟིན་པ་གནས་པས་རྟག་པ་དང༌། འཇིག་པས་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་
སྲིད་པ་ཞིག་ན། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། ། ༣༣༥
དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དཔྱད་ཟིན། །
དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་དཔེར། །
བུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན། །{༡༡༦}

གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་དངོས་པོ་སྲིད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་
མཛད་པར་གྱུར་པས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པ་དག་གིས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་ཤིང༌། གཟུགས་དང༌། ཚོར་བ་དང༌། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང༌། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་

251

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རྟོག་“པའི371

་འདུ་བྱེད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་“ལ་
ལྡོག

372་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་སྨན་བསྐུས་པས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་ལོག་པ་ཉིད་རབ་རིབ་ཅན་ལ་འབྲས་བུར་འགྱུར་གྱི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རང་
བཞིན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར།
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །
མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས། །
རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་“དེ

373

། །

རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུངས། །{༡༡༧}༣༣༦

གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཉིད་འདི་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་རྟོག་པ་
ཁོ་ནས་བཅིངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་འདི་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ན་འཕགས་པ་
རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་བཀག་པ་ཉིད་སློབ་
དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །
ཇི་སྐད་དུ།༣༣༧

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །
སྟོང་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

371 པ

372 ལས་ལོག
373 *ཏེ

252

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །
དེ་ཉིད་འདིར་ནི་འགོག་པ་ཡིན། །༣༣༨
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྣམ་པར་
དཔྱད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོད་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། གཞན་ཟིལ་
གྱིས་མནན་པར་འདོད་པས་མ་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མཛད་པ་ན་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། སེམས་
ཅན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།།གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒོལ་བ་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀོད་ཅིང་བསྟན་
བཅོས་ལས་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འཇུག་པ་

ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ལྡོག་པ་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་འབྲས་བུར་ཅི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདི་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་
ཆུང་བས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐེན་མི་འཛུགས་ཤིང༌། སྣང་བ་
ཉེ་བ་ན་མུན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་

253

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །
གཞན་གཞུང་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད། །{༡༡༨}

ཇི་སྐད་དུ།༣༣༩

ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །

རྩོད་པ་མཛད་ཕྱིར་གསུངས་མ་ཡིན། །
འོན་ཀྱང་མེ་ཡིས་བུད་ཤིང་ལྟར། །
འདི་ཡིས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་སྲེག །
ཅེས་གསུངས་སོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉེ་བར་བསྟན་པར་གྱུར་ན་ནི།
དེའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ལ་སྡང་ཞིང༌། རིགས་པ་
དང་ལྡན་པའི་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས་རྟོག་པ་ལྡོག་པ་ཉིད་མི་སྲིད་དོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

རང་གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །
གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་འཁྲུག་གང་རྟོག་པ་ཉིད། །

དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མ་ལོག་པས་བཅིངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། ཐར་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཆོས་འདི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།

254

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་བསལ་ཏེ། །

རྣམ་དཔྱོད་པ་“ནི374

་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །{༡༡༩}༣༤༠

ཇི་སྐད་དུ།༣༤༡

རྩོད་མེད་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །
དེ་དག་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེད་དོ། །
གང་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེད་པ། །
དེ་ལ་གཞན་ཕྱོགས་ག་ལ་ཡོད། །
ཅེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༣༤༢

རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཡོད་ཅིང༌། །
གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་མི་དགའ་ན། །
མྱ་ངན་འདས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། །
གཉིས་སྤྱོད་ཞི་བར་ཡོང་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང༌།༣༤༣

གང་ཞིག་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཆགས་བྱེད་ཅིང༌། །
ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བྱེད། །
ང་རྒྱལ་རྒྱགས་པས་བཅོམ་པས་ལོག་པ་སྟེ། །༣༤༤

374 *ན

255

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ང་རྒྱལ་དབང་གིས་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་མྱོང༌། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྟན་
ནས་དེའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །

ལྟ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་“ཅིང་375

། །

བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །
རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །{༡༢༠}

དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་ངའི་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ལས་བྱུང་བས་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བའོ།།དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་སྐྱོན་རྣམས་སོ། །
དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །སྐྱོན་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་མྱ་ངན་ལ་སོགས་པ་དག་གོ །དེ་དག་ནི་མ་ལུས་པར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོ་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཅན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་འབྱུང་བ་ཅན་དག་གོ་ཞེས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
375 *ཞིང༌

256

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ན། མ་ལུས་“པ376་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །
དེའི་དམིགས་པ་ནི་བདག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ངར་འཛིན་པ་ནི་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་
འདོད་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་ “གི377་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས་ཐོག་མར་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་ཁོ་ན་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཀག་པ་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡང་སྤངས་པར་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱོན་མ་ལུས་པ་ལྡོག་པས་ན་བདག་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་

378ཐར་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཇེ་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ།།
འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་བདག་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན།
དེ་ལ་རེ་ཞིག །

ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །
ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས། །
དེ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །༣༤༥མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །{༡༢༡}

376 པའི

377 གིས
378 +ན་

257

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དག་ནི།

རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །
ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང༌། །
བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །
སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །
ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།
དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་ན་རང་བཞིན་ནོ།།གནས་སྐབས་གང་ཞིག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་མཐོང་བའི་དུས་སུའོ།།གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ལ་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་
སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་སྦྱོར་ཞིང་དེ་ནས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ།།དེ་ལ་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ལས་ནི་
ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ལས་ང་རྒྱལ་ལོ།།དེ་ལས་བཅུ་དྲུག་པོའི་ཚོགས་སོ།།བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྔ་ནི་ལྔ་ལས་ཏེ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ལྔ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་
ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ནི་ཡིན་ནོ།།
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར།

258

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆེན་པོ་“སོགས

379་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང༌། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་ཏེ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་རང་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་
ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།བློའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར།

བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །
ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་སོ།།
ནིའི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་སྟེ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་དོན་དུའོ།།
སྐྱེས་བུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི།

སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། །
ཞེས་བྱ་བའོ།།
རིམ་པ་འདིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པས་འདོད་པ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཉེ་བར་ཟ་བ་པོར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་བློའི་དབང་པོ་ཡིད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་སྒྲ་
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བློས་ཞེན་པར་བྱེད་ལ་དེ་ནས་བློས་ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུ་སེམས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་སེམས་པ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་

379 ལ་སོགས་པ

259

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཕྱིར། བདག་ཡུལ་དག་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པས་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། གང་གི་ཚེ་ཆགས་པ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་དག་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་བསྒོམས་ཤིང་ལྷའི་
ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་ལྷའི་མིག་གི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ་དེས་བལྟས་པ་དང་དེ་གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལྟར་ངོ་ཚ་བར་གྱུར་པས་བདག་ལ་མི་ཁྲོ་ཞིང་ “འབྲལ380་བར་འགྱུར་རོ།།རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལས་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཉག་གཅིག་གནས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།དེ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཞར་ཟིན་ཀྱང་ཞ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཡན་གར་བའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་
ཕྱིར་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།།
རང་བཞིན་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ།བདག་ནི་བྱ་བ་ལ་སྙོམ་ལས་ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་ན་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ།།ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཉིད་ནི་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ཟིན་པ་ཉིད་དོ།།རྡུལ་དང་མུན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་
ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད381་ཡིན་པའི་ཕྱིར་“ན382་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ།དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱེས་བུའི་ཁྱད་པར་དག་གོ །དེ་ལ་རང་བཞིན་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁ་

380 བྲལ
381 +མ་

382 ནི

260

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཅིག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་ཞེས་གང་སྨྲས་ན། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གང་དག་གཅིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ་གང་དག་གཅིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྡུལ་དང་མུན་པ་དང་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྡུལ་ནི་གཡོ་བ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།།མུན་པ་ནི་ལྕི་བ་དང་“གཡོག383་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།།སྙིང་སྟོབས་ནི་ཡང་བ་དང་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ནོ།།བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་གཏི་མུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དག་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །
འདི་དག་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། འདིར་ཡོན་ཏན་དག་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་རབ་ཏུ་“ཞི384་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་དག་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ནི་རང་བཞིན385་ནོ།།རང་བཞིན་ལས་“ནི386་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བློའི་རྣམ་གྲངས་སོ།།ཆེན་པོ་ལས་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ།།དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྙིང་སྟོབས་
ཅན་དང༌། མུན་པ་ཅན་ནོ།།
དེ་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ང་རྒྱལ་ལས་ནི་དེ་ཙམ་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་པ་དག་གོ །དེ་ཙམ་དག་ལས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཏེ། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ །
383 གཡོགས
384 ཞ
385 +ཅན་

386 -ནི

261

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དག་དང༌ལག་པ་
དང་། རྐང་པ་དང༌། རྐུབ་དང༌། “འདོམས

387

་དང༌། བློའི་དབང་པོ་ལྔ་པོ་མིག་དང༌། རྣ་
བ་དང༌། སྣ་དང་། ལྕེ་དང༌། པགས་པ་དང་། གཉི་གའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དེ་ལྟར་ན་བཅུ་གཅིག་གོ །
མུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི་ང་རྒྱལ་གཉི་གའི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ།།དེ་ལ་
ཆེན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་དེ་ཙམ་ལྔ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དབང་པོ་བཅུ་དང་ཡིད་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞུང་ལུགས་སོ།།
ཇི་ལྟར་གྲངས་ཅན་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་“བདག་388ཁས་བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཐ་

དད་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི། བློ་དང༌། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དང༌། འདོད་པ་དང༌། སྡང་བ་དང༌། འབད་པ་དང༌། ཆོས་དང༌། ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བའི་ཤུགས་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།དེ་ལ་བློ་ནི་ཡུལ་འཛིན་པའོ།།བདེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ།།སྡུག་བསྔལ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །འདོད་པ་ནི་འདོད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་འཆའ་བའོ། །སྡང་བ་ནི་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དོ།།འབད་པ་ནི་དོན་བསྒྲུབ་
387 མདོམས
388 -བདག

262

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་མཐར་ཐུག་པར་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་ཉིད་དོ།།གང་ལས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་འགྲུབ་པ་དེ་ནི་ཆོས་སོ།།དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་འདུ་བྱ་བའི་ཤུགས་སོ། །བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་པོ་དེ་དག་ཇི་སྲིད་དུ་བདག་ལ་འདུ་

“ཞིང389་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་དག་གིས་སྦྱར་བའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་པས་བློ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྩ་བ་དང་བཅས་པར་གཅོད་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་ཐར་པར་འགྱུར་རོ།།བདག་དེ་ཡང་རྟག་པ་དང༌། བྱེད་པ་པོ་དང༌། ཟ་བ་པོ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང༌། “ཁྱབ390་པའི་ཕྱིར་ན་བྱ་

བ་མེད་པར་ཡང་སྨྲའོ།།
ཁ་ཅིག་དག་ནི་བསྐུམ་པ་དང་། བརྐྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་

ཁས་ལེན་ཏོ།།
རིག་བྱེད་དུ་སྨྲ་བ་དག་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ལུས་ཐ་དད་པས་གཅིག་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་ཏོ།།དེ་ལྟར་བདག་གི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

ལུགས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ།།
མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རེ་རེ་ལས་བདག་གང་ཞིག་སྨྲས་པ་
དེ་ནི།
389 ཤིང

390 འཁྱབ

263

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །
དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང༌། །
འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །
འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །{༡༢༢}

རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་བདག་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར391་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་ངར་
འཛིན་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འདི་གཉིས་ཆར392་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།འདི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང༌།
གང་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་ཁྱད། །
མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་དེ་ཀུན་ལ། །
རང་གྲགས་མ་སྐྱེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པ། །
དེ་ཕྱིར་དེ་ཁྱད་ཀུན་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །{༡༢༣}

དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པའི་གཞུང་ལས་ནི་བདག་གི་ཁྱད་པར་རྟག་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཟ་བ་པོ་དང་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་བྱ་བ་མེད་པར་འདོད་དོ།།དེ་ལ་བདག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནས་བྱ་བ་མེད་པའི་བར་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་
391 +ཏེ་
392 +ཡང་

264

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་བྱེད་པ་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱེ་
བྲག་པའི་གཞུང་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
ཕྱོགས་འདིས་ནི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་དང༌། མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་དཔེས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་“བསལ393་བར་རིག་པར་བྱའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན།

དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །

དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མ་
གཏོགས་པར་བདག་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་སོ་སོར་གྲུབ་པར་བཟུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་
མེད་དེ།

ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །

ཇི་སྐད་དུ།༣༤༦

བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །
གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །

393 གསལ

265

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །
བཟུང་ཡོད་རིགས་ན་བཟུང་དུ་མེད། །༣༤༧
ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།༣༤༨

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །
ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།
གཞན་ཡང༌།
འཇིག་རྟེན་ངར་འཛིན་བློ་ཡི་རྟེན་དུ་ཡང༌། །མི་འདོད་དེ་“རིག394་མིན་པའང་བདག་ལྟའི་ཕྱིར། །{༡༢༤}༣༤༩

གང་དག་བདག་དེའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་མི་འཛིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཁྱད་པར་ལས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་བདག་འདི་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་སོ།།ཅི་སྟེ་གང་དག་ད་ལྟ་རྟག་པར་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་དེ་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྔར་གོམས་པའི་དབང་གིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ངར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁ་ཅིག་དག་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་

394 རིགས

266

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡོད་པ395་ཡིན་ནོ། །
གང་དག་ལ་སྔར་གོམས་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་འདིར་ངར་འཛིན་པ་འཇུག་པ་མཐོང་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ།

གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐལ་མང་སྐྱེས་གྱུར་པ། ། ༣༥༠དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །
ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད། །{༡༢༥}

སེམས་ཅན་གང་དག་བསྐལ་པ་གྲངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ད་རུང་དུ་ཡང་དུད་འགྲོའི་
སྐྱེ་གནས་ལས་བཟློག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མ་དམིགས་སོ།།ཀྱང་གི་སྒྲས་ནི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྡུད་པའོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མ་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ངར་འཛིན་པ་འཇུག་པར་མཐོང་ནས་ཤེས་རབ་ཅན་སུ་ཞིག་བདག་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་དོ། །
འདིར་རང་གི་སྡེ་པ་དག་ན་རེ།

ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་འོ། །

གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་

395 +མ་

267

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་དག་ལས་གཞན་པའི་བདག་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་བདག་

ནི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
ཕྱོགས་འདི་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀུར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་

ཡིན་ནོ།།
དེ་ལས་ཀྱང༌།
ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །
ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །{༡༢༦}

ཁ་ཅིག་དག་ནི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པར་འདོད་ཅིང་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡང་དེ་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༣༥༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་
གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཁྱེད་ཅག་གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་འཇིག་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི། བདག་གམ་བདག་གི་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསལ་བར་མཛད་པའི་སླད་དུ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་“སྨྲའོ།

396

།

396 སྨྲས་སོ

268

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་དག་ནི་སེམས་ལ་བདག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ།༣༥༢

བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །

གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །
བདག་ཉིད་ལེགས་པར་ཐུལ་བས་ནི། །
མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས་སེམས་ཉིད་ལ་བདག་གི་སྒྲར་གསུངས་སོ།།
འདི་གང་ལས་ཤེ་ན། ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།

མདོ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་སེམས་འདུལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།༣༥༣

སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །
སེམས་ཐུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་ངར་འཛིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་བདག་ཅེས་གདགས་སོ་ཞེའོ།།
འདི་ལ་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་“དེ

397

། །

མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །
རྫས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །{༡༢༧}༣༥༤

དེ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གང་གི་ཡིན་པ་དེའི་

397 *ཏེ

269

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལྟར་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་རོ།།
གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་བདག་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་སམ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པས་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་རོ།།
ཡང་ན་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་བྱའོ།།དེ་ལྟར་ཉེས་པ་འདི་ཕུང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་གཞན་ཡང་འདི་ལ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ།།འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་ན། བདག་ནི་མང་བ་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཕུང་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་དང༌། དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་བསྙད་པའི་ཕྱིར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ན།

དགེ་སློང་དག་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྙད་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། གང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ནམ་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌། གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌།༣༥༥
དེ་བཞིན་དུ།༣༥༦

ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །
བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །

270

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །
ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ན་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཕུང་པོ་
རྣམས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།གཞན་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྫས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་
དུ་མི་འགྱུར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་བའམ་སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པའི་“འདུན398་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌།
མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །
མྱ་ངན་འདས་སྔོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །
སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །
གཞན་གྱིས་བསགས་ལས་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར། །{༡༢༨}༣༥༧

གལ་ཏེ་བདག་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རྒྱུན་འཆད་པས་བདག་ཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པས་མཐར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་

398 *བདུན

271

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་“གིས399་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་བདག་ཉིད་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་འཛིན་པས་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་པར་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་

བདག་ནི་ཕུང་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །
མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་སྐད་ཅིག་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཕུང་
པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ངའི་ལུས་འདི་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན། ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་གསུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་བདག་ཀྱང་ལུས་ལྟར་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང༌།

འདིར་གཞན་ཉིད་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༣༥༨

ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །
དེ་དག་འབྱུང་དང་འཇིག་པ་ཡིན། །༣༥༩
ཉེ་བར་བླང་བ་ཇི་ལྟ་བུར། །
ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། །

399 གི

272

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༣༦༠

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །
སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་བདག་མེད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ལས་གང་གིས་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་ལས་ལ་ཡང་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་མེད་པས་ལས་རྣམས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་

ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ན། དེའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་
གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་གཞན་གྱིས་ཟ་བ་

འགྱུར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་རོ།།
བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༣༦༡

གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་གྱུར་ན། །
དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །
དེ་བཞིན་དུ་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང༌། །
དེར་མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
ཆད་དང་ལས་རྣམས་ཆུད་ཟ་དང༌། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི། །

273

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གཞན་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བ་དང༌། །
དེ་ལ་སོགས་“པར400་ཐལ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།།འདིར་
སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དག་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། རྒྱུད་
འདི་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ།།
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་“ན

401

། །
སྔར་“རྣམ

402

་དཔྱད་ཚེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན། ། ༣༦༢
བྱམས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །

ཞེས་བྱ་བ་དེར་རོ། །༣༦༣
གལ་ཏེ་ལྷ་ལས་མི་གཞན་ན། །
དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་རྟག་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ལྷ་མི་གཞན་ཡིན་ན། །
རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའང་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་

400 པ

401 དེ
402 རྣམས

274

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཏོགས་པ་ཉིད་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལྡོག་པ་མེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས། །༣༦༤

ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་འཐད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།

འདི་ལས་ཀྱང་སྟེ།

འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །{༡༢༩}

གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འདོན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་སེམས་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།།
འདི་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་ནི་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

འདོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། རྟག་ཀྱང་རྟག་ལ་མི་རྟག་ཀྱང་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ།།
འདི་དག་ནི་བརྡ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །
དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང༌། དགེ་སློང་ཞིག་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འཛིན་ན། ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྡེ་པའི་གཞུང་ལས།༣༦༥ འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསྐྲད་པའི་ལས་བྱའོ།།འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་

275

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསྐྲད་པའི་ལས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་རྟག་ཀྱང་རྟག་ལ་མི་རྟག་ཀྱང་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསྐྲད་པའི་ལས་བྱའོ།།འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ལ་ཡང་བསྐྲད་པའི་ལས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།།
དེ་ལྟར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་ཆར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།དེའི་
ཕྱིར་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲས་ཕུང་པོ་རྣམས་འཛིན་ན། དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་
བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་ལུང་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ།མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ལུང་བསྟན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་ལུང་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་
རྣམས་ཁོ་ན་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།།
གཞན་ཡང༌།
ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །
དེ་ཚེ་ངེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་སམ་སེམས་བདག་ཡིན་ན། གང་གི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པ་འདིས་བདེན་པ་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བདག་

276

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མེད་པའི་རྣམ་པར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་བདག་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་གང་གི་ཚེ་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པའི་དུས་སུ་བདག་གི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ་བདག་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་གང་གི་ཚེ་
བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་
སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་བྲལ་བ་འདུ་བྱེད་ཙམ་མཐོང་བ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་མཐོང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན།
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

རྟག་བདག་སྤོང་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ། ༣༦༦
ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་ཕུང་པོ་བདག་མི་འགྱུར། །{༡༣༠}

གལ་ཏེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་མཐོང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་འཇིགས་ནས། བདག་གི་སྒྲས་བདག་རྟག་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཞིང་ཕུང་པོ་རྣམས་སམ་སེམས་བདག་ཏུ་མི་འདོད་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་ཕྱོགས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།ཅི་སྟེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་འདི་འཇུག་པར་མི་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་
མེད་དོ་སྙམ་ན། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཡིན་ལ་གཞན་དུ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དགུར་སྤྱོད་པ་རིགས་པ་མེད་པར་འདི་ཀོ་ག་ལས་རྙེད་པ་ཡིན། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་

277

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལ་ཡང་འདི་འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།དེའི་ཕྱིར་གལ་

ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་བདག་གི་སྒྲ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་མི་འདོད་ན་གཞན་དུ་ཡང་མི་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།ཅི་སྟེ་གཞན་དུ་ཕུང་པོ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་འདིར་“ཡང403་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།གཞན་ཡང༌།
ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་“ཡིས404

། ། ༣༦༧

གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། །
གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །
སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར། །{༡༣༡}

ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ཁུ་བྱུག་ཡོད་ཅེས་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཟེ་འབྲུའི་མངར་པོ་ཉིད་མ་མྱངས་པར་སུས་ཀྱང་དེའི་མངར་པོ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཁུ་བྱུག་མེད་ཅེས་ཏེ་རོ་མྱངས་བཞིན་དུ་ཡང་མངར་བ་ཉིད་མ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེར་གཏོགས་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་བདག་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་ན། དེའི་ཚེ་དེའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་སྤོང་ན་ཡང་བདག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།

403 ཡོང
404 *ཡི

278

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གིས་ན་དེ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་དེ་ཡུལ་དག་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་འགའ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་ལ། དེ་སྡུག་བསྔལ་བར་དོགས་པས་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་ཕྲད་པ་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་
བསམས་པའོ།།
ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་གེའི་ཚད་མས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ལ་ལུང་གིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་བདག་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ།
ཇི་སྐད་དུ།༣༦༨ དགེ་སློང་དག་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན།

གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །
གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་འདོད་ན། །
དེ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགོག་སྟེ། ། ༣༦༩
གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ། །{༡༣༢}

མདོ་འདིས་ནི་གང་ལས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཅེས་བྱ་བར་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། འོ་ན་ཅི་

279

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མུ་སྟེགས་
ཅན་གྱི་གཞུང་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་བདག་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དེ་ལྟར་ག་ལས་ངེས་ཤེ་ན། མདོ་གཞན་༣༧༠ ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།
གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཚོར་བདག་མིན་འདུ་ཤེས་ཀྱང༌། །མ་ཡིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང༌། །
མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
མདོར་བསྟན་ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན། །{༡༣༣}

དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་འདི་ལས་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་བཀག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ།།གང་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་བཀག་པ་དེ་ལས་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པའི་བདག་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཕུང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།གང་གི་ཕྱིར་ཉེ་
བར་ལེན་པ་པོ་མ་དམིགས་ན་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འཐད་པ་ཉིད་དོ།།

280

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་གི་ཕྱིར་མདོ་གཞན་ལས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་

མདོར་བསྟན་ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན།གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུ་ངེས་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །
ཚོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན། །

དཔེར་ན་ཤིང་རྣམས་ནི་ནགས་ཚལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཤིང་གི་ཚོགས་པ་ནགས་ཚལ་ཡིན་གྱི། ཤིང་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་ནགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཤིང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཉིད་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན། །
དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །{༡༣༤}

གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ།༣༧༡

བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །
བདག་ཉིད་བདག་གི་དགྲ་ཡང་ཡིན། །
ལེགས་དང་ངན་པ་བྱས་པ་ལ། །
བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་ཡིན། །
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་མགོན་ཉིད་དང་དཔང་པོ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ།

281

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བས་ནི། །
མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །༣༧༢
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་འདུལ་བར་གསུངས་ནས། ཚོགས་པ་ཙམ་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་མགོན་ཉིད་དང་འདུལ་བའམ་དཔང་པོ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།ཇི་སྟེ་“ཚོགས་པ405་ཚོགས་ཅན་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་
པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མགོན་ཉིད་དང་འདུལ་བ་དང་དཔང་པོ་ཉིད་
རིགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། “འདི406་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང༌།
དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས། །
ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་མཚུངས། །

མདོ་ལས་ཀྱང༌།༣༧༣

བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས། །
ཁྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །
འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །
འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །

405 - ཚོགས་པ་
406 འདིར

282

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་“རྟར407་བརྗོད་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །
ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ན།

མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །
དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །{༡༣༥}

གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་

གྱུར་པ་བཞིན་ནོ།།ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཏགས་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་འདུས་
པ་ཙམ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཕུང་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། །
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། བརྒལ་ཞིང་“བརྟག408་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ།།
407 རྟ
408 བརྟགས

283

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ནི་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་

པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་མིང་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

དབྱིབས་ཤེ་ན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །
ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། །
སེམས་སོགས་ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། །

ཅིེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། །{༡༣༦}

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ།།
གཞན་ཡང༌།
ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །

འདིར་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་ལེན་པོ་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་ཉེ་བར་བླངས་པ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་ལས་སོ། །འདིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་བདག་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

284

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་བདག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན། འདི་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དག་དང་བུམ་པ་དང་རྫ་མཁན་དག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༣༧༤

བུད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །
བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ༣༧༥

མེ་དང་ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། །
ཉེ་བར་བླང་བའི་རིམ་པ་ཀུན། །
བུམ་སྣམ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །
མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད། །
ཅེས་གསུངས་སོ།།
འདིར་ཇི་ལྟར་མེ་དང་བུད་ཤིང་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །
ཅི་སྟེ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། འདི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ།

བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྙམ་བློ་ཡིན་ན། །

285

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད། །{༡༣༧}

དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་མི་འདོད་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་འདོད་པར་མི་བྱའོ།།
བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༣༧༦

དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །
ལས་དང་བྱེད་པོ་བསལ་ཕྱིར་རོ། །
བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །
དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདིར་དངོས་པོ་ལ་ལཱཊའི་རྐ྄ྱེན་བྱས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས། རང་གི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་བླང་བ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ཡིན་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྒྲས་ནི་ཀྲྀཏ་དང་ལཱཊ྄་ནི་ཕལ་ཆེར་ར྄ོ་ཞེས་བྱ་བས་ལས་ལ་
ལཱཊའི་རྐ྄ྱེན་བྱས་ནས་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ལས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཉིད་དོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སུ་གདགས་པར་བྱ་ལ། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བླང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་གདགས་པར་བྱ་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་བླང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཡང༌།༣༧༧

286

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལྟར་“ལེན་ལས409་གཞན་མ་ཡིན། །
དེ་ནི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །
བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མིན། །
མེད་པ་ཉིད་དུའང་དེ་མ་ངེས། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ན་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།ཡང་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི་ ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་
སྨིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའི།བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཡང་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་“བར410་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ།།
དེ་སྐད་དུ་ཡང༌།༣༧༨ མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།
གཞན་ཡང༌།
གང་ཕྱིར་ཐུབ་པས་བདག་དེ་ས་ཆུ་མེ། །
རླུང་དང་རྣམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ། །
ཁམས་དྲུག་དང་ནི་མིག་སོགས་རེག་པ་ཡི། །
རྟེན་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་བསྟན་ཞིང༌། །{༡༣༨}

409 ལན་པས

410 བ

287

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆོས་རྣམས་ཉེར་བཟུང་ནས། །དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྣམས་དང་། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཚོགས་411ཙམ་ཉིད་“མིན་ཏེ།

412

། ༣༧༩

དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་བློ་དེ་རྣམས་ལ་མིན། །{༡༣༩}

མདོ་སྡེ་ལས།༣༨༠ རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་དེ་ནི་ཁམས་དྲུག་དང༌། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།དེ་ལ་ཁམས་དྲུག་ནི་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་སོ།།
མིག་ལ་སོགས་པ་རེག་པའི་རྟེན་དྲུག་ནི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་སྟེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་སོ། །
ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་སྟེ།
དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་བདག་ཏུ་གདགས་སོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདག་ཏུ་གདགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་“ནི་དེ་413རྣམས་དང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
411 +པ་

412 དེ
413 - ནི་དེ་

288

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མ་ཡིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
དེ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་བདག་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་
ངར་འཛིན་པའི་བློ་མི་རིགས་སོ། །
གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་རྣམས་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མ་དམིགས་པ་ལས་བདག་གི་བ་ཡང་སྙིང་པོ་

དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང༌། འདུས་བྱས་མཐའ་དག་བསལ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་

དཔྱོད་པ་འདི་ཆེས་མཛེས་སོ། །
ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཇི་སྲིད་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་ངར་འཛིན་
པ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བཤད་པ།
བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང༌། །
འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །
དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །
ཅིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚར། །{༡༤༠}༣༨༡

གལ་ཏེ་བདག་རྟག་པ་དང་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་ནི། དེ་མེད་པས་ངར་འཛིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ན་ནི་གཞན་ཡིན་ཞིང་

289

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཞན་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་ལས་ངར་འཛིན་པ་ལྡོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཛེས་སོ།།
ཕན་ཚུན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བཤད་པ།

རང་ཁྱིམ་རྩིག་ཕུག་སྦྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །
འདི་“ན

414

་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །
སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པའང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །
ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་“གནམ

415་པོར་གྱུར་ཉིད་དོ། །{༡༤༡}༣༨༢

གང་ཞིག་འཇིགས་པའི་རྐྱེན་ཉེར་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཡོད་པའི་འཇིགས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་ཕྱིར་འཆོས་པར་མི་བྱེད་པ་“རྨོངས་པ

416་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་འཇིགས་
པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཕེབས་པ་རྙེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྦྲུལ་གྱིས་

འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་གླང་པོ་ཆེ་མེད་པས་ནི་དེའི་སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ་སེལ་བར་མི་
ནུས་སོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་དག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདིའི་ལྟར་ན་ཡང༌། རྟག་པའི་བདག་མེད་པས་ཕུང་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངར་འཛིན་པ་བསལ་བར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འདིའི་འཁོར་བ

417་ཉིད་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

414 ནི
415 གནས
416 སྤོང་བ

417 +པ་

290

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བདག་ནི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་ནས་བདག་གི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཕུང་པོ་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང༌། །
ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །
གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་“རྟོག

418་པའོ། །{༡༤༢}༣༨༣

གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་“པོར419་མཐོང་ངོ་།།ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་བདག་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ལ་བདག་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྡན་དོན་སྦྱོར་བ་མེད། །

418 རྟོགས
419 པོ

291

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གཞན་“ན

420་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །༣༨༤
བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད། །{༡༤༣}

བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་“ལས421་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། ལྡན་པའི་སྐྱོན་ཡང་ལྷ་སྦྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ལ། བ་ལང་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དེ་དག་ནི་གཟུགས་“དང་422བདག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་མི་སྲིད་དོ།།
ད་ནི་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་“བསྡོམས423་ཏེ་བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལོག་པ་ལ་འཇུག་པར་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །
གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །
དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་ཕུང་ཀུན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད། །{༡༤༤}

ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་བདག་དང་བྲལ་བ་དག་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བདག་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཉི་ཤུར་འགྱུར་རོ།།

420 ནི
421 -ལས

422 -དང་
423 *བསྡམས

292

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་རྣམ་པ་ལྔ་“ལྔ424་སྐབས་སུ་བབ་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང༌།༣༨༥

ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །
དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཆ་“ཉི་ཤུ་རྩ་

425ལྔར་འགྱུར་ན།
ཆ་ཉི་ཤུར་ཇི་སྐད་བརྗོད་ཅེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་ལ་དེས་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་ནུས་པས་རྣམ་པ་“བཞི་426བཞིའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་འཇུག་གོ །
འདི་ལྟར་ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་པར་ནི་འགའ་ལ་ཡང་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་ལྔ་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ཆ་ཉི་ཤུ་ཁོ་ནའོ།།
བསྟན་བཅོས་ལས་ལྔ་པ་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི་མུ་
སྟེགས་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་
424 ལ

425 - ཉི་ཤུ་རྩ་
426 - བཞི

293

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བཅོམ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི།
ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །
བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་བ། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་“སྟུག

427་ལ་གནས་པའི། ། ༣༨༦
རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ །{༡༤༥}

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མ་བབས་པས་
ཉིན་རེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་བྲག་རྡོ་འཕེལ་བ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུང་བ། དཔངས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཐོ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པ། མ་རིག་
པའི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལས་འཐོན་པ། བདག་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རྡོ་རྗེས་བཤིག་པ་ན། རྩེ་མོ་ཆེས་མཐོ་བ་གང་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རྩེ་མོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ད་ནི་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀུར་བ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །
ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད། །རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང༌། །
དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། །{༡༤༦}

དེ་ལ་རེ་ཞིག

427 སྡུག

294

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར།།

གང་ཟག་ཕུང་པོ་དག་ལས་གཞན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ།།ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་
ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་དོ།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།གང་ཟག་དེ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་
དང་ཟ་བ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང༌།
བཅིངས་པ་དང་ཐར་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ནི་བདག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་དོ།།
སྨྲ་བ་འདི་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས། །
དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །
གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་འགྱུར་ན། ། ༣༨༧
སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར། །{༡༤༧}

དེའི་ཕྱིར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་བུམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི། །
ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བས། །

295

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
བདག་གང་ཕུང་པོ་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །
རང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་བྱ། །{༡༤༨}

བུམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་བུམ་པ་ལྟར་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཉེ་བར་བསྟན་ནས། ད་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དག་དངོས་པའི་རྟེན་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས་དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་འགོག་པར་རྩོམ་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བདག་ལས་གཞན་ནི། །
མིན་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང༌། །
དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་གྱུར་པ། ། ༣༨༨
དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར། །{༡༤༩}

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན། འདི་ནི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་དག་གི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

བུམ་པ་ལྟར་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་པ།

296

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་“པོ428་མིན། ། ༣༨༩
ཕུང་ལས་གཞན་མིན་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན། །
ཕུང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྡན་མིན། །

ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ནི་ངེས་པར་གཞིག་པ་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པར་མི་རིགས་ཤིང༌། ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡང་མི་རུང་ལ། ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།ཡང་ན་འདི་ལ་རྟེན་ཕུང་པོ་ཡོད་པས་ན་ཕུང་པོ་ལ་རྟེན་ཞེས་བྱ429་སྟེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་གཉི་ག་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚིག་བསྡུ་བ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་ཏོ།།བདག་ནི་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་བདག་བཏགས་པའམ། མ་དམིགས་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་བདག་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།

འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་རྟེན་གྲུབ་པར་འགྱུར། །{༡༥༠}༣༩༠

ཞེས་བྱ་བའོ།།
ཇི་ལྟར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

བདེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་ཆད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མེད་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བསལ་

428 པོས

429 +བ་

297

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་“པ430་འདི་ཙམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་དུ་ཐ་སྙད་
བཏགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་
ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་ཞིང་བཤད་པ།

ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །
གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང༌། །
ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །
འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །{༡༥༡}

དེའི་ཕྱིར་འདིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། རྟེན་གྱི་

ཕྱོགས་དང་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཕྱོགས་ལྔ་པོ་དག་ནི་སྔར་བསྟན་ཟིན་པ་ཉིད་དོ།།
ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་
པས་དེ་དག་སྟོན་པ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །སིལ་བུར་གནས་ལ་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་གྱུར། ། ༣༩༡

འདི་ནི་སྔར་བཤད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཡང་ཉེ་བར་བཀོད་དེ་སྐྱོན་གཞན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

430 བྱ

298

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །
མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའང་མིན། །{༡༥༢}

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཡན་ལག་དག་མེད་པ་ཉིད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་གང་དག་གི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཤིང་རྟར་གྱུར། འང་གི་སྒྲ་ནི་བསྡུ་བའི་དོན་ཏེ། དབྱིབས་ཙམ་ཡང་ཤིང་རྟར་མི་རིགས་ལ་ཚོགས་པ་ཙམ་པོ་འང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ག་ལས་ཤེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་དག་མེད་པས་སོ།།དེའི་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་མི་རུང་ངོ་། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་པ་ཉིད་
དུ་ནི་དེ་དག་གི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འདོད་ན་དབྱིབས་དེ་ཡན་
ལག་དག་གིའམ། ཚོགས་པའི་ཡིན་པར་རྟོག་གྲང༌། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཡང་སྔར་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཏང་བ་དག་
གིའམ། སྔར་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཏང་བ་དག་གི་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་
ལ་གལ་ཏེ་གོང་མ་ཤོས་འདོད་ན་ནི་དེ་མི་རིགས་སོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཁྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྔར་ཡོད་གྱུར། །
ཇི་བཞིན་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ན། །
བྱེ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར། །

299

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ད་ལྟ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན། །{༡༥༣}༣༩༢

གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གོང་རོལ་ན་“འཕང431་ལོ་ལ་སོགས་པའི་
དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཀྱི་དུས་

སུའང་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཡན་
ལག་བྱེ་བར་གྱུར་པ་དག་ལ་མེད་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ནའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་སྟེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་སྟེ་དབྱིབས་གཞན་ཁོ་ན་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན།
དེ་ལྟ་ན་ཡང༌།

ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར། །
འཕང་ལོ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །
འདི་གཟུང་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །
དེ་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་ཡིན། །{༡༥༤}

གལ་ཏེ་འཕང་ལོ་དང་སྲོག་ཤིང་དང་གཟེར་བུ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ལྷམ་པ་དང༌། རིང་བ་དང་ཟླུམ་པོ་ལ་
སོགས་པ་གང་ཞིག་སྔར་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལས་དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
གཞན་ཞིག་ཁོ་ན་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ན་བཟུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
“འདི432་ལྟར་རྩིབས་དང་མུ་ཁྱུད་དང་ལྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་

431 *འཕོང
432 ཇི

300

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའི་དབྱིབས་ཅན་འཕང་ལོ་ལ་ནི་ཤིང་རྟའི་གནས་སྐབས་ན་རང་གི་དབྱིབས་གཞན་

དུ་གྱུར་པ་ཉིད་མ་མཐོང་ངོ་།།དེ་བཞིན་དུ་སྲོག་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ལྷམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྣམས་
ཀྱི་དབྱིབས་ཤིང་རྟའོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ།།
ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིང་
རྟ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན།
དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །
དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །
གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །
འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །{༡༥༥}༣༩༣

གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ “བརྟེན433་ཅན་དབྱིབས་སུ་གདགས་པར་འགྱུར་ན། ཡན་ལག་ཚོགས་“པ434་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དབྱིབས་སུ་

གདགས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་བཏགས་པ་ནི་རྫས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ནར་ཁས་
བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཅི་སྟེ་མི་བདེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བདེན་པའི་དབྱིབས་

433 རྟེན
434 ལ

301

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང༌།

ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །
མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །
འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། །{༡༥༦}

མ་རིག་པ་མི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ན་སྐྱེ་ལ། མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་མི་བདེན་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ལུས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འབད་རྩོལ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གིས་ཀྱང་གང་གིས་ཤ་དག་ཟ་བར་མི་ནུས་པའི་དངོས་པོ་གྲིབ་མའི་རི་དྭགས་ལྟ་བུ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དོན་མེད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།

འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །
བུམ་བློ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་ལ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བློར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་ཤིང་རྟའི་དཔེ་འདིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང༌།
སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱིབས་མི་རིགས། །{༡༥༧}

ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་

302

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གདགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རྫས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དུ་
འདོད་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་མི་རིགས་པས། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །
འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་འོ་ན་ཤིང་རྟ་འདི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟ་མེད་པས་གང་ཞིག་ཤིང་
རྟས་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ན། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག།ཤིང་རྟ་ཉོས་ཤིག །ཤིང་རྟ་ཆོས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན། ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།།
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཁོ་ན་ལ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་ཤིང་རྟ་མི་འཐད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱིས་

ཀྱང་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་ལ། གྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཁྱོད་ལ་ཅི་ལྟར་གྲུབ་པར་འགྱུར།
ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དེ།གང་གི་ཕྱིར།
དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །
རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །

303

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་“འདི435

། ། ༣༩༤

རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །{༡༥༨}

ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན།།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་“འདིས436་དེ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན།
དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཤིང་རྟ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་
ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་སྤངས་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཁས་
བླངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཆད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་ཉིད་
ཁས་བླང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཕྱོགས་འདིར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཆེས་གསལ་བར་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འདིའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
འདི་ལྟ་སྟེ།

དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་ཏེ་ཆ་ཤས་ཅན། །ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྙད། །

435 འདིས
436 འདི

304

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུའང་གྲུབ། ། ༣༩༥

དེ་ལ་ཤིང་རྟ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་ཉིད་དོ།།འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བླང་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ།།རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དོ།།
གང་འགའ་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཡན་ལག་
ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་བཞིན་དུ་ཆ་ཤས་ཙམ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅན་ནི་མེད་དོ།།ལས་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མེད་
དོ།།ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡོད་
ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་གནས་“པའི437་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་དེའི་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིེད་ཀྱིས་ཡན་

ལག་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས།

འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརླག་ཅིག ། {༡༥༩}

ཅེས་འདི་ནི་བཟློག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།།
གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འདི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡོད་
པར་མི་འགྱུར་ཞིང་མ་བརྟགས་པར་གྲགས་པས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་

437 པ

305

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པས་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན་ཆེས་མྱུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།

རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །
ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །{༡༦༠}

ཉེ་བར་“རྟོག438་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་རྣམ་པ་བདུན་ལས་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྙེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།།
འང་གི་སྒྲས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མ་བརྟགས་པར་གྲགས་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པར་བྱའོ།།མཁས་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་འདི་ནི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
438 རྟོགས

306

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདིར་སྨྲས་པ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤིང་རྟ་“མ439་དམིགས་ལ་རག་མོད་དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་སྣམ་བུ་ཚིག་ན་ཐལ་བ་ལ་སྣལ་མ་ཚོལ་བ་ཁྱོད་ནི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ།

ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཚེ། ། ༣༩༦
ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད། །

གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཞིག་ན་དེའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དམིགས་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། “རྟོགས440་པ་པོ་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་པར་རིག་པ་ཁོ་ནས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཤིང་རྟ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ཀྱི་

གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །
འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་པ་ཡང་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རྟོགས་སོ།།
གཞན་ཡང་དོན་འདི་ནི་དཔེ་འདི་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཤིང་རྟ་ཚིག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །
བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་“བསྲེགས

441་ཡན་ལག་གོ །{༡༦༡} ༣༩༧

439 མི

440 རྟོག
441 སྲེག

307

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་མེས་ཚིག་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་ངེས་པར་ཚིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལས་བྱུང་བ་བློའི་མེ་མི་དམིགས་པའི་སྲེག་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱིས་ཤིང་རྟ་ལུས་པ་
མེད་པར་བསྲེགས་“པ442་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེའི་བུད་ཤིང་དུ་གྱུར་པ་ཡན་ལག་དག་གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཟུག་ཚུགས་པར་མི་བྱེད་དེ་ངེས་པར་བསྲེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཇི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཏེ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ།

དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཕུང་པོ་དང༌། །
ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བརྟེན་ནས། །
བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། ། ༣༩༨

ཇི་ལྟར་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་འདོགས་ཤིང་དེར་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ལ་ཤིང་རྟ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་“ཡིན443་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀུན་ཏུ་མི་གཅད་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་དྲུག་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་བདག་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
སྟེ། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཇི་ལྟར་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དག་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
442 པས

443 *མིན

308

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དུ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བདག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ་ཞེས་བྱའོ།།
ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ།

ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ཡིན། །{༡༦༢}༣༩༩

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ལས་ཉིད་དང་བདག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །
བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ན་བདག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་“རྟོག444་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་པས་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ཟློག་པ་སླ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ།
དངོས་ཡོད་མིན་ཕྱིར་འདི་ནི་བརྟན་མིན་ཞིང༌། །
མི་བརྟན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན། །
འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང༌། །
ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མེད། །{༡༦༣}༤༠༠

ཕུང་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པའི་བདག་འདི་ནི་“བརྟན445་པ་ཉིད་
ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་གལ་ཏེ་བདག་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ།
444 རྟོགས
445 *བརྟེན

309

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །
དེ་དག་འབྱུང་དང་འཇིག་པ་ཡིན། །ཉེ་བར་“བླང་བ446་ཅི་ལྟ་བུར། །༤༠༡
ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།

མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་མིན་ཏེ། །
འདི་ལ་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །བདག་ནི་བྱས་པར་འགྱུར་བ་“དང་447། །
འབྱུང་བའང་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །༤༠༢
ཞེས་བྱ་“བའི448་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།༤༠༣

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན།།
སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
ན་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ཡང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་

འདི་ནི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འཐད་དོ།།

446 བླངས་པ
447 འམ
448 བའང

310

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ།
ཇི་སྐད་དུ།༤༠༤

འདས་པའི་དུས་“ན449་བྱུང་གྱུར་ཞེས། །
བྱ་བ་འདི་ནི་མི་འཐད་དོ། །
སྔོན་ཚེ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །
དེ་ཉིད་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཉིད་བདག་ཏུ་འགྱུར་སྙམ་ན། །
ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐ་དད་འགྱུར། །
ཉེ་བར་ལེན་ལས་མ་གཏོགས་པར། །
ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ཉིད་ལས་ན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་སློབ་དཔོན་“ཡང450་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་
གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་“བརྟག451་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བདག་ཡོངས་སུ་“རྟོག452་
449 ནི
450 གྱི
451 བརྟགས

452 *རྟོགས

311

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
པར་མཛད་པ་ན།༤༠༥

རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞི། །
ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། །
མཐའ་དང་མཐའ་མེད་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། །
གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཡོད་ཅེས། །འཛིན་པ་སྟུག་པོ་བཟུང་གྱུར་པ། །
དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་ལ། །
མེད་ཅེས་རྣམ་རྟོག་རྟོག་པར་བྱེད། །
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་དེ་ལ། །
སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདས་ནས་ནི། །
ཡོད་དོ་ཞེ་འམ་མེད་དོ་ཞེས། །
བསམ་པ་འཐད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
འདི་ནི་ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་།༤༠༦ གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།༤༠༧

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །
སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །

312

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌དེ་བཞིན་དུ།༤༠༨

ཤིང་ཉིད་མེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་བདག་ལ་མི་རུང་ཞེ་ན། དངོས་ཡོད་མིན་ཕྱིར་༤༠༩ ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་དངོས་པོའི་
རང་བཞིན་ཅན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བདག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེ་མེད་པ་ཁོ་ནའི་
ཕྱིར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས།༤༡༠

མི་བཟད་པ་ཡི་ཆོས་བཞི་ནི། །
འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། །
སེམས་ཅན་ནམ་མཁའ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་སོ། ། གལ་ཏེ་དེ་དག་རྫས་ཡོད་ན། །
དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཟད་འགྱུར་གྲང༌། །མེད་པ་དེ་དག་མི་ཟད་དེ། །
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཟད་མེད་གསུངས། །

313

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཞེས་གསུངས་སོ།།
གང་ཞིག་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་སྲིད་

ཅིང་གང་ཞིག་གི་མེད་པ་ཉིད་མ་མཐོང་ཞིང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པར་བྱས་ནས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་འདི་ནི་བདག་གོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ།

གང་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །
རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར། །
ང་ཡི་འཛིན་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། །༤༡༡
མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ། །{༡༦༤}

གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་“ན453་མུ་སྟེགས་པ་དེའི་རིགས་པས་མི་འཐད་པས་དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཞེན་ཞིང༌། རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་པས་ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་“ལ454།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་རིག་པར་བྱས་ནས་ལན་བརྒྱར་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ཞིང༌། འགྲོ་བ་མི་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་གནས་པ་མི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་མཐའ་དག་ལ་

453 ནི
454 པ་ལ

314

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྟག་ཏུ་གང་ཞིག་ལ་ངར་འཛིན་པའི་བློ་འབྱུང་བ་དེ་“བདག455་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། གང་དུ་འདི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་དམ་འབྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་གདགས་པའི་“རྟེན456་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དང༌། ཕྱི་རོལ་གང་
ཡིན་པ་དེར་བདག་གིར་འཛིན་པའི་བློ་འབྱུང་བ་བདག་དེ་ནི་“མི་457ཤེས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཏི་མུག་ལས་ཐ་སྙད་
འདོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་“མ458་
དམིགས་ལ། དེ་མ་དམིགས་ན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
འདི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༤༡༢

ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དག་ལ། །
བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་ཟད་ན། །
ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང༌། །
དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །

455 དག

456 རྐྱེན
457 -མི་
458 མི

315

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཅེས་གསུངས་སོ།།
ཡང་ཇི་ལྟར་459བདག་མེད་ན་བདག་གི་བ་ཡང་མེད་ཅེ་ན། བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།
གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །
དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན། །
དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་ཞིང༌། །
རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །{༡༦༥}

ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་མེད་པར་བུམ་པ་ཡང་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པར་བདག་གི་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་ཉེ་བར་མ་དམིགས་པས་འཁོར་བ་མ་གཟིགས་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་ན་ནི་དེ་ལ་དེར་གཏོགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་བས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལེན་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་རྣམ་པར་གཞག་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པར་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྙིང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྲེད་པའི་རྒྱུན་འཛིན་པར་བྱེད་པས་མཁས་པས་ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ།།
ཇི་ལྟར་བདག་དང་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གདགས་པ་ཤིང་རྟའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱིའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲེ་
བའི་ཕྱིར།

459 +ན་

316

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང༌། །
ཁང་ཁྱིམ་ཤིང་རྟ་ཕྲན་དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། །

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ།

དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་“པ་མ་ཡིན460་ཞིང༌།།དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་སྦྱར་རོ།།
གང་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན།
དེ་བཞིན་གང་དག་སྒོ་ནས་སྐྱེ་འདིས་བསྙད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །

མ་བརྟགས་པར་གྲགས་པ་ཁོ་ནར་རོ།།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གང་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྷན་ཅིག་རྩོད་མི་མཛད་ཕྱིར་རོ། །{༡༦༦}

འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི་ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དོ་༤༡༣ ཞེས་
བྱ་བའི་ལུང་ལས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་གནོད་པར་མི་བྱའོ།།
ཡང་འཇིག་རྟེན་དངོས་པོ་གང་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤེ་ན།
དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་དང༌། །༤༡༤
ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག །
དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དཔྱད་བྱས་པས་རྣམ་བདུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། །
ད་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཇིག་རེ ན་ ྟེ གྲགས་པའི་ས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། །{༡༦༧} ྒོ

460 མིན

317

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ་གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང་། བུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ལ་མེ་རིས་སྔོ་བསངས་ལ་སོགས་པ་དག་འདིའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་། བུམ་པ་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་ལྟོ་སྨད་ལྡིར་བ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་དང་མགྲིན་པ་རིང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།
འདོད་ཆགས་ནི་ལྷག་པར་ཞེན་པའོ།།ཆགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་
ནོ།།མེ་ནི་སྲེག་པར་བྱེད་པའོ།།བུད་ཤིང་ནི་བསྲེག་བྱའོ།།དེ་ལ་ཡན་ལག་རྒྱུར་བྱས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་“འདོགས

461

་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་
462

་འདོགས་པས་ཤིང་རྟའི་དཔེ་དང་མཚུངས་ཏེ། བུད་ཤིང་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བུད་ཤིང་ཡིན་པའི་བར་དུའོ།།འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་གྱི་
འདི་ལ་དཔྱད་“པ463་མི་གཞུག་གོ །
ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།
གང་གི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བསྐྱེད་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། །
གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་ན་ནི་དེ་མེད་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །༤༡༥
འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱུ་ཡོད་གྱུར་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

461 གདགས
462 +དག
463 ན

318

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འདི་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་“བྱའི464་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་ཁྱེད་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སེམས་ན་ཀྱེ།

གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ལས་སྔར་གང་ཞིག་འགྱུར་ད་སེ ས། །{༡༦༨} ྨོ ༤༡༦

ཅི་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་སྔར་གྲུབ་པ་གང་ལས་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་རྒྱུའམ་འོན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་

འབྲས་བུར་གདགས་པ་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྟར་རྒྱུར་བྱས་ནས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའི་རང་བཞིན་ལས་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཕྲད་
ནས་སམ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེད་བྱེད་གྲང༌།
དེ་ལ་རེ་ཞིག །

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་ཕྲད་ནས་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །དེ་དག་ནུས་པ་གཅིག་པས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་“འགྱུར

465་ཞིང༌། ། ༤༡༧
སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱུ་འདི་རྒྱུ་མིན་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་འགྱུར་ལ། །
གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །{༡༦༩} ྟོདེ་ལ་གལ་ཏེ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་ཕྲད་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་དེའི་ཚེ། ཕྲད་པ་ཡིན་

464 བྱའོ
465 གྱུར

319

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དང་ཀླུང་དང་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཕྲད་པ་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟར་“གཅིག466་ཡིན་པས་འདི་ནི་རྒྱུའོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་མ་ཕྲད་པར་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་གཞན་མི་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཕྲད་པར་འབྲས་བུ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་མ་ཕྲད་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་རིལ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་“རྟོག467་པ་གསུམ་པ་གཞན་ཡང་སྲིད་པ་མ་

ཡིན་པས།རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ།།དེའི་ཕྱིར།
ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འབྲས། །
“ཞེས

468་བྱ་ཡོད་མིན་་་་༤༡༨

གང་གི་ཚེ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་མེད་པས།
་་་་་་་འབྲས་བྲལ་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་མེད་ཅན་འགྱུར་ཡོད་པའང་མིན། །

རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཡང་རྒྱུ་“རྒྱུ469་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཉིད་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་

466 ཅིག
467 རྟོགས
468 *ཤེས
469 -རྒྱུ་

320

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར་ན་འདི་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཁྱོད་ཀྱི་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
བདག་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། །{༡༧༠}

གང་གི་ལྟར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི།གང་གི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་
རྣམས་ལོག་པར་ཀུན་བརྟགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ནི་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། འཇིག་
རྟེན་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་“བོ།

470 །
འདིར་ཁ་ཅིག་ལན་དུ་འདི་སྐད་དུ་ཅི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་ཕྲད་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་མ་ཕྲད་པར་ཡིན་ཞེས་གང་སྨྲས་“པ471་འདིར་ཁྱོད་ལ་ཡང་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་སོ།།
ཅི་ལྟར་ཞེ་ན།

470 *པོ
471 པས

321

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སུན་འབྱིན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཕྲད་ནས་འབྱིན་ནམ་མ་ཕྲད་པར། །
ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །༤༡༩

གལ་ཏེ་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་ཕྲད་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི་
དེའི་ཚེ་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་མ་ཕྲད་པར་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་“རྟོག

472

་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་

473

མ་

ཡིན། །
གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་སུན་འབྱིན་པ་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྱིན་པའི་
ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་སུན་འབྱིན་པ་ཉིད་སུན་ཕྱུང་བ་ཡིན་པས་
ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

སྨྲས་པ།
གང་ཚེ་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་“རྣམ

474་འཇོམས་པ། །
དེ་ཚེ་ཁྱོད་“ཀྱིས

475་སུན་དབྱུང་སུན་ནི་འབྱིན་པར་ནུས་མ་ཡིན། །{༡༧༡}༤༢༠
གཞན་ཡང༌།
གང་ཕྱིར་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་“ཀྱིས

476

། །༤༢༡

472 རྟོགས
473 +བ་

474 རྣམས
475 *ཀྱི
476 *ཀྱི

322

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་བཞེད་མི་འགྱུར་ཞིང་གང་གི་ཕྱིར། །
ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་མེད་པས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའང་ཡིན། །{༡༧༢}

དེ་ལ་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་མཚུངས་པ་ཉིད་ནི་སྨྲས་ཟིན་ཏོ།།རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་མཐའ་དག་ལ་སྐུར་འདེབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བཤད་པར་བྱའོ།།
གང་མ་ཕྲད་པར་མཚུངས་པས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་ལྟར་ཁབ་ལེན་གྱིས་མ་ཕྲད་པ་ཉིད་དུ་རུང་
བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་ལྕགས་འདྲེན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་མ་ཕྲད་པ་ཁོ་ནར་རུང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གཟུགས་མཐོང་གི །རིལ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་ཀྱང་མ་ཕྲད་པར་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་ཕྲད་པ་ཐམས་ཅད་“བསྐྱེད477་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འབྲས་བུ་རུང་བ་ཁོ་ན་
སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་པོའ་ཅོག་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་སྐྱེ་བོ་དམ་པས་བཞེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་ཁྱོད་ནི་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་
ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བ་ཙམ་ལ་ཞུགས་པའི་རྒོལ་
བ་ནི་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།།
ཁྱོད་ལ་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་
477 སྐྱེད

323

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པར་དཔྱད་པ་ནི་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་“སྨྲའོ།

478

།

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཕྲད་“སུན

479་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། ། ༤༢༢
འོན་ཏེ་ཕྲད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ། །
ངེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི། །
ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། །{༡༧༣}

དེ་ལ་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཀྱིས། ཞེས་གང་
སྨྲས་པ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་
ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཕྲད་ནས་ཀྱང་
སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཕྲད་པར་ཡང་སུན་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་དེ། སུན་འབྱིན་པ་དང་སུན་དབྱུང་བྱ་གཉི་ག་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པའི་བསམ་པ་མི་
བྱེད་དོ། །
ཇི་སྐད་དུ།༤༢༣ ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཅི་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་
ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་
འཐོབ་པར་འགྱུར།རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེས་
པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་ལ། མ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་
པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ།།ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་

478 སྨྲས་སོ
479 གསུམ

324

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་
དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཉིས་
ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང༌། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང༌།
ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
འདིར་ཇི་ལྟར་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེས་པའི་
ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་བཀག་ཅིང་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར། མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་སུན་འབྱིན་པ་དག་ཀྱང་ཕྲད་པའམ་མ་ཕྲད་པར་

མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བ་སུན་འབྱིན་པར་

བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
གཞན་ཡང༌།
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་ཁྱད་པར་རྣམས། །
གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟས་གཟུང་ལ་སོགས་རྣམ་འཚེ་མཐོང་འགྱུར་ལ། །
ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པ་ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་པར། །
མི་རིགས་མོད་ཀྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །{༡༧༤}
མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཕྱིར། །
དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང༌། །

325

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྦྱང་བར་བྱ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། །༤༢༤
འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ། །{༡༧༥}

ཇི་ལྟར་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན།

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྲད་པའམ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་“རྟོག་པ་རྣམས480་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྐྱེན་གཟུགས་ཉེ་བ་ལས་གཟུགས་བརྙན་དུ་
དམིགས་པ་ན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྱིན་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་ཞིང་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་“སྒྲུབ481་པ་
ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་“བ482་མཚུངས་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཤེས་རབ་ཉིད་གདོང་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་གདོང་ངོ་།།དེ་སྦྱང་བ་ནི་མ་རིག་པ་སྤངས་པས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་དོ།།དེ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེར་ནུས་མཐུ་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའི་དོན་ཏོ།།
གང་གི་ཕྱིར་བཏགས་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་འདི་མི་རིགས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྱིན་པ་དང་ལན་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་

ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གླགས་མི་རྙེད་དོ།།ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་“པ483་ལྷས།༤༢༥

480 རྟོགས་པ་རྣམ་པ
481 བསྒྲུབ
482 བར

483 པའི

326

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །
གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ལའང༌། །
ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །
ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ།༤༢༦

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩད་བྱས་“ཚེ།484 །
གང་ཞིག་ལན་འདེབས་སྨྲ་བྱེད་པ། །
དེ་“ཡི485་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན། །
བསྒྲུབ་པར་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །
འདིས་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ།།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དབུ་“མའི486

་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་
ཡིན་གྱི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པའི་བརྒལ་བ་ཡང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡིན་གྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཚིག་རྣམས་ལ་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་སྐབས་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གང་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་
འདི་ནི་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གླགས་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་ན་ཕ་
རོལ་པོ་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
484 ཏེ
485 ཡིས
486 མ་པའི

327

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གླགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་མི་རིགས་པ་ཉིད་དོ།།
གཞན་ཡང་འདིས་བསྟན་བཅོས་སུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་

ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སུན་འབྱིན་པ་རྣམས་ལ་ལྟག་ཆོད་འགོད་པར་
བྱེད་པའི་ལན་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གཞན་གྱིས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་
ན་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཏབ་པའི་ལན་ཁོ་ན་ཆེས་མཛེས་སོ།།
གཞན་ཡང༌།
གལ་ཏེ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དངོས་གྲུབ་དང༌། །
དངོས་སུ་གོ་བྱ་ཉིད་འགྱུར་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོ་བོའང་ཡོད་འགྱུར་ན། །༤༢༧
ཕྲད་པ་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞིག་ན། །
དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡི་ཆད་འབའ་ཞིག་ཡིན། །{༡༧༦}

ཡོངས་སུ་“མ་487དག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་488དག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་

སྟེང་དུ་འགོད་པ་ཁྱོད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དོན་མེད་པར་ཡིད་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་གཅིག་ཉིད་དང་། མང་པོ་ཉིད་དང༌། རིང་པོ་ཉིད་དང༌། ཟླུམ་པོ་ཉིད་དང༌། ནག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པས། རབ་རིབ་མེད་པ་རྣམས་ལ་མི་གནོད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་

གཉིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་སུན་འབྱིན་པ་བཀོད་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དོ།།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་དག་མིག་དང་ཁབ་ལེན་ལ་སོགས་པ་མ་ཕྲད་པར་རང་གི་

487 - མ་
488 +མ་

328

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱ་བ་བྱེད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དྲང་པོ་བཏང་ནས་རྟོག་གེ་ངན་
པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་འཁྱོག་པ། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཟོ་བོ་ངན་པས་སྦྱར་བ། ཡང་དག་པའི་ལམ་འགེགས་པར་བྱེད་པར་སྤྲོ་བ། ཏེ་པོར་ཚེགས་ཆེ་བ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།
གཞན་ཡང༌།
དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། །
ནུས་པ་ཆེས་སླ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྟོག་གེ་ངན་པའི་དྲ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་གཅོལ་བྱེད། །{༡༧༧}༤༢༨

ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་རྣམས་ཁོ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་སུ་གཞུག་
པར་ནུས་པ་དེ་ལྟར། འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉི་ག་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ།།དེ་ལྟར་ཡིན་དང༌། ཁོ་བོས་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟློག་པ་ཡིན་ལ་ལན་ཡང་སུས་ཀྱང་བརྗོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར། སུ་ཞིག་གིས་“སྦད489་

489 སྦེད

329

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཅིང་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་ཉོན་མོངས་དར་གྱི་སྲིན་བུ་ལྟར་རང་གི་རྟོག་པའི་སྦུབས་ཀྱིས་

གཏུམས་པའི་སྟེང་དུ་རྟོག་གེ་ངན་པའི་སྲད་བུས་བྲེས་པའི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་བསྲན་ཏེ་མ་ཀུན་ནས་འཛུགས་པར་ཅི་སྟེ་བྱེད། རྩོད་པ་འདི་ནི་དོར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་ཅིང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་ལ་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད། “འདིར490་ནི་མངོན་སུམ་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ནར་ཟད་དེ་གང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །
གཞན་ཡང༌།
སུན་འབྱིན་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་བྱས་ནས། །ཕྲད་པ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལན་གྱི་ཆེད་དུ་“འདིར491

་གཏང་བྱ། །༤༢༩

སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་སྐད་སྔར་བཤད་ལྷག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །{༡༧༨}

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་“པར492་འབྱུང་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སུན་འབྱིན་པ་གང་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་ལས་སུན་འབྱིན་པ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཅི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་ཕྲད་ནས་
སྐྱེད་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་མ་ཕྲད་པར་ཞེས་བྱ་བའི་སུན་འབྱིན་པའི་ལན་གྱི་དོན་དུ་
གང་གིས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་སུན་འབྱིན་གཏང་བར་བྱའོ།།

490 འདི
491 *འདི
492 *བར’

330

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་རྟོག་པ་ལྡོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་
ཉིད་ག་ལ་ཡོད། འདིར་བདག་གིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བསལ་བར་བྱས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། བསལ་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
དེའི་ཕྱིར་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བ་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། གང་གིས་ན་མཚན་ཉིད་
བྱས་པ་འདི་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སུས་རང་གི་ཕྱོགས་གཞག་ཅིང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བཟློག493་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒོལ་བའི་མཚན་ཉིད་འདི་
ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ།།དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སུན་འབྱིན་ལྷག་མ་ནི་
ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ།

དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་་་་་་་། །
ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ།

རྣམ་དཔྱོད་པ་“ནི494་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་པར་གསལ་བར་
བྱས་སོ། །

ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །

493 +པ་

494 *ན

331

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལྟ་ལས་“བྱུང495་བར་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདི་སྟོན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་
བཤད“པ496

།
བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་ཕྱིར། །༤༣༠
ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །

བདག་མེད་པ་འདི་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ།།
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྟན་ཞེ་ན། བཤད་པ། འགྲོ་བ་རྣམ་དགྲོལ་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང༌། ཉན་ཐོས་རྣམས་རྣམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་གཉི་ག་བསྟན་ཏོ།།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་“པར497་

495 འབྱུང

496 -པ
497 *བར

332

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འབྱུང་བ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་“བསྒོམས498་པ་མེད་དེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ།།དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །

དེ་ལྟར་སྟོན་པས་སླར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །
གདུལ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་གསུངས། །{༡༧༩}

བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་སླར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་

བའི་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མང་པོར་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ལ།

སྤྲོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །
བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ། །
སླར་ཡང་བཞིར་བཤད་དེ་དག་ནི། །
ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན། །{༡༨༠}

ཇི་སྐད་དུ།༤༣༡ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌།
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་

498 སྒོམ

333

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཉིད་དང༌། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་སྐད་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས།༤༣༢ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་།།དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ་། །རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་།།གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་
དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་སླར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་བསྟན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།།
སྟོང་པ་ཉིད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་དབང་གིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྙད་པར་ཟད་དོ།།
ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས།

གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །
སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །
མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །
སྟོང་པའང་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །༤༣༣
སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ། །
མི་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང༌། །གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་བྱ་སྟེ། །

334

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གདགས་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ། །༤༣༤
ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །
ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང༌། །
དེ་བཞིན་རྣ་བ་སྣ་དང་ལྕེ། །
ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྙད་པར་བྱ། །{༡༨༡}༤༣༥ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང༌། །
འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །
མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི། །
རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །
དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །{༡༨༢}༤༣༦

ཇི་སྐད་དུ།༤༣༧ དེ་ལ་གང་དག་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ན་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་དེ། དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་
བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་མི་འདོར་བ་ལ་བྱའོ།།དེ་ཡང་དུས་ཅུང་ཟད་ཅིག་གནས་ནས་ལྡོག་པར་ཡང་འགྱུར་བས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ།།འདི་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་

335

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་དེ་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐེར་ཟུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡོག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༤༣༨

རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ལས། །
འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་“ཡི499། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་“འགྱུར500། །
རང་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །
ཇི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །
རང་བཞིན་ཉིད་ནི་བཅོས་མིན་དང༌། །
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་ཅི་གང་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སློབ་དཔོན་“གྱི

501་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་
ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང༌། མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་
ཉིད་དོ་༤༣༩ ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །

499 ཡིན
500 གྱུར
501 གྱིས

336

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག །མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། འདི་དག་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའ། །ཅི་དེ་ཡོད་དམ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་
“བསྒོམ502་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༤༤༠ རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་
པ་དང༌། འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང༌། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང༌། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྙད་དུ་

མེད་ཅིང་སྤྲོས་པས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་
ཅིང་ཞི་བ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱའོ།།
རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་
བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་དག་བྲེགས་ནས་གོས་ངུར་སྨྲིག་བགོས་ཏེ། ཡང་དག་པར་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་
པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང༌། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཆོས་“ཉིད་དེ503་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

སྐྲའམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་གནས་པ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པའོ། །

502 སྒོམ
503 དེ་ཉིད

337

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ “དོན504་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་“པ505་དེ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
འདིར་སྨྲས་པ། ཀྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང༌། གློ་བུར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང༌། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ །
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ།
འདིའི་དགོངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་“ཀྱི

506་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། “དེ507་ལྟ་བའི་དོན་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ།།གང་ཞིག་
བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
504 -དོན་
505 པར

506 ཀྱིས
507 དེའི

338

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ།།རང་བཞིན་འདི་ནི་
སློབ་དཔོན་“གྱི

508་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཡང་དོན་
འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་གཞག་གོ །
གང་དག་མེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཚ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དེ་
དག་གི་ལྟར་ན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཡོད་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལ་བཅོས་མ་ཉིད་མེད་པ་དང༌།གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་མེད་པ་ཡོད་
དོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེན་པོས་ཆོག་གོ །
དཀྱུས་མ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ།།དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲས་པས་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་
ཉིད་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ནི་ནང་གི་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་སྟོང་ཞིང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་གཅིག་ལ་
གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི།

གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །

508 གྱིས

339

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང༌། །སྒྲ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང༌། །
ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །{༡༨༣}
གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །
ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །

ཇི་སྐད་དུ།༤༤༡ དེ་ལ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ།།དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་ཆར་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི། །
ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །{༡༨༤}

ཇི་སྐད་དུ།༤༤༢ ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྙད། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །
ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན། །{༡༨༥} སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གང༌། །
སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །
སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །

340

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཛིན་པ་“བཟློག

509

་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །{༡༨༦}༤༤༣

ཇི་སྐད་དུ།༤༤༤ དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་“སྟོང་པ་ཉིད་510གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༤༤༥

ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །

སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་བསྟན་པར་མཛད། །
གང་ལ་དེ་ལའང་འཛིན་ཡོད་པ། །
དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨད་པར་མཛད། །
ཅེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་ཅན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། །
མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང༌། །
ཚད་མེད་དཔེ་“ཡིས511་མུ་མཐའ་ནི། །༤༤༦
མེད་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད། །{༡༨༧}

ཕྱོགས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་མེད་ཅིང་སྣོད་ཀྱི་

509 *ཟློག
510 -སྟོང་པ་ཉིད་
511 ཡི

341

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འཇིག་རྟེན་མེད་པས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་རྣམས་
ཆེན་པོ་ཉིད་དོ།།གང་གི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་
བཅད་ནས་སྒོམ་པས་ན། ཕྱོགས་རྣམས་ཚད་མེད་པའི་དཔེ་ཅན་དུ་གནས་པ་དེའི་
ཕྱིར་མུ་མེད་པས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ།།

འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས། །
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ། །
ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །
ཆེན་པོར་འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས། །{༡༨༨}

ཇི་སྐད་དུ།༤༤༧ ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཤར་ཕྱོགས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་
ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་གང་དག་ཕྱོགས་ཚད་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཆེན་པོར་འཛིན་པ་དེ་དག་གི་འཛིན་པ་དེ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱེ་བྲག་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་རྣམས་རྫས་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ། །

དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། །
དོན་དམ་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །
དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །
དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ། །{༡༨༩}
མྱ་ངན་འདས་དངོས་བློ་ཅན་གྱི། །༤༤༨འཛིན་པ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །
དོན་དམ་མཁྱེན་པས་དོན་དམ་པ། །
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པ་མཛད། །{༡༩༠}

342

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཇི་སྐད་དུ།༤༤༩ དེ་ལ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་སྟོང་སྟེ། ཞེས་
རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ངོ་།།དེ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོར་འཛིན་པ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །དོན་གྱི་སྒྲ་ནི་
དགོས་པའི་ཚིག་གམ་ཤེས་བྱའི་ཚིག་གོ །

རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ། །
འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྙད། །
དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང༌། །
དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས། །{༡༩༡}

ཇི་སྐད་དུ།༤༥༠ དེ་ལ་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་མོ།།དེ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་
ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད། །
དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས། །
དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང༌། །
དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད། །{༡༩༢}

དེ་ཡིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༤༥༡ དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་པ་དང༌། འཇིག་པ་མེད་པ་

343

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དང༌། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མེད་པའོ།།དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད། །
དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །
མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྙད། །{༡༩༣}

ཇི་སྐད་དུ།༤༥༢ དེ་ལ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་སྟེ། གང་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པའོ།།མཐའ་ལས་འདས་པ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པས་སྟོང༌སྟེ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཐོག་མ་དང་པོ་ཐ་མ་མཐའ། །
དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི། །
ཐོག་པ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད། །
འགྲོ་འོང་བྲལ་“ཕྱིར

512

་རྨི་ལམ་ལྟའི། །{༡༩༤}༤༥༣
སྲིད་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང༌། །
དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། །
མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས། །
བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ངེས་པར་བསྙད། །{༡༩༥}

ཇི་སྐད་དུ།༤༥༤ དེ་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་

512 ཞིང

344

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དབུས་མེད་ཅིང༌། གང་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་ “དང513་དབུས་མ་དམིགས་པ་དེ་ལ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་མེད་དོ།།དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་
དབུས་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་དབུས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།ཐོག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་པོ་ལ་བྱའོ།།ཐ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐའོ། །

དོར་བ་ཞེས་བྱ་འཐོར་བ་དང༌། །
འབོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །
དོར་མེད་སྟོང་པ་མེད་པ་སྟེ། །
འགའ་ཡང་འབོར་མེད་གང་ཡིན་པའོ། །{༡༩༦}༤༥༥དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །
དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན། །
དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ། །
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད། །{༡༩༧}

ཇི་སྐད་དུ།༤༥༦ དེ་ལ་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དོར་བ་ནི་འཐོར་བ་དང་འབོར་བ་དང་གཏོང་བའོ།།དེ་ལ་དོར་བ་མེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པས་སྟོང་སྟེ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།དོར་བ་ནི་གཏོང་བ་ཡིན་ལ་དོར་བ་མེད་པ་ནི་གང་ལ་འགའ་ཡང་གཏོང་བ་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

འདུས་བྱས་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །

513 -དང་

345

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
གང་ཕྱིར་སློབ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །
རྒྱལ་སྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། ། མ་མཛད་དེ་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ། །{༡༩༨}༤༥༧སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །
རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྙད་པ་སྟེ། །
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང༌། །
དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །{༡༩༩}

ཇི་སྐད་དུ།༤༥༨ དེ་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

རང་བཞིན་མ་བྱས་ཤིང་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་

མ་བྱས་༤༥༩ ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེག་དྲུག་དང༌། །
དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །༤༦༠
གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན། །
འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། །{༢༠༠}
ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །
དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང༌། །

ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༤༦༡ དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།དེ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནི། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་
དང་། ཕྱིའི་དྲུག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ །རེག་པ་དྲུག་ནི་མིག་གི་

346

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་༤༦༢ ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །རེག་པའི་

རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཚོར་བ་ཡང་དྲུག་གོ །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

སྟོང་ངོ་། །

གཟུགས་རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང༌། །
དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད། །{༢༠༡}

ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །
ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །
འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། །
འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །{༢༠༢} ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །
རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་“དོ།514

།༤༦༣

ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་ཉིད། །
ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྦྲུལ་གདུག་འདོད། །{༢༠༣}

འཛིན་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་རྣམས་ནི་སྦྲུལ་གདུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཉིད་དུ་གསུངས། །

514 *དེ

347

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཏེ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང༌། །
དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཚན་ཉིད་དོ། །{༢༠༤}

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་འདུ་འཕྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན“ཏེ515། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདུ་འཕྲོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །
ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཚན་ཉིད་བཟོད། །
ཁྲོ་མེད་མཚན་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །
ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ། །{༢༠༥}

བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ།།
བསམ་གཏན་སྡུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །

ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཚན་ཉིད་“དེ།

516

།༤༦༤

མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྲོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ།།
ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྣམས་ཀྱི། །
515 -ཏེ
516 *དོ

348

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད། །{༢༠༦} བསམ་གཏན་རྣམས་དང་ཚད་མེད་དང༌། །
དེ་བཞིན་གཞན་གང་གཟུགས་མེད་པ། །
དེ་དག་ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡིས། །
མི་འཁྲུགས་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས། །{༢༠༧}༤༦༥

དེ་དག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཁོང་ཁྲོ་བ་སྤངས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ནི་སུམ་ཅུ་བདུན། །༤༦༦
ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཚན་ཉིད། །

ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།འཁོར་བ་ལས་འདའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པར་ནུས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །
དམིགས་པ་མེད་པས་རྣམ་དབེན་ཉིད། །{༢༠༨}

དངོས་པོ་མ་དམིགས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མས་ཉེ་བར་མ་སྦགས་པའི་
ཕྱིར་ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།

མཚན་མ་མེད་པ་ཞི་ཉིད་དེ། །
གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །གཏི་མུག་མེད་་་་་་་

349

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ནི། མཚན་མ་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།གསུམ་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་གཏི་མུག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

རང་བཞིན་ལ་ལྟ་བ་ན་སྨོན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་གཏི་མུག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།
་་་་་་་་་་རྣམ་ཐར་རྣམས་“ཀྱི

517

། །༤༦༧

མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ། །{༢༠༩}

རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།གཟུགས་ཅན་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོའ།ོ།ནང་གཟུགས་“མེད་པར518་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་
གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་པའོ།།སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་གསུམ་པའོ།།གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ནི་ཇི་སྐད་༤༦༨ བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།འདུ་ཤེས་དང་། ཚོར་བ་འགོག་པ་ནི་བརྒྱད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་དག་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།

སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ནི། །

517 ཀྱིས
518 སུ

350

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས། །

འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྟོབས་བཅུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོབས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།།

སྐྱོབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ནི། །
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། །{༢༡༠}

མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན། ཀྱེ་མ་དེ་ལ་ཆོས་འདི་རྣམས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེ་འམ། ལྷའམ་། བདུད་དམ། ཚངས་པའམ་སུ་ཡང་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བདག་ལ་རྒོལ་ལོ་སྙམ་པའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ་༤༦༩ ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང་། ཀྱེ་མ་ང་ཟག་པ་ཟད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན། ཀྱེ་མ་དེ་ལ་ཟག་པ་དེ་རྣམས་ཟད་པར་མ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་བདག་ལ་དགེ་སྦྱོང་ངམ་༤༧༠ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ངོ་།།
ངས་གང་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་དག་བསྟེན་ན་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དོ་༤༧༡ ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།
གང་ཡང་ངས་ལམ་འཕགས་པའི་ངེས་པར་འབྱིན་པ་དེ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་

351

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ནན་ཏན་བྱས་ན། སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བར་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ངོ་༤༧༢ ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་།།འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ་སུས་ཀྱང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། །
སྤོབས་སོགས་ཆད་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །༤༧༣

སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ནི་ཆད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །
འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉེར་སྒྲུབ་པ། །
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་འོ། །{༢༡༡}

བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །
སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྐྱོབ་“པ

519

། །༤༧༤

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ་་་་་་་་

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །

་་་་་་་་་་དགའ་བ་ནི། །
རབ་དགའི་མཚན་ཉིད་་་་་་

དགའ་བ་ཆེན་པོ་ནི། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།

519 པའི

352

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

་་་་་་་་་་་་་་་་་་བཏང་སྙོམས་ནི། །
མ་འདྲེས་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ

520། །{༢༡༢}

བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་ནི། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །
བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་དག །
གང་ཕྱིར་སྟོན་དེས་མི་འཕྲོགས་པ། །༤༧༥
དེ་ཕྱིར་མི་འཕྲོགས་རང་མཚན་ཉིད། །{༢༡༣}

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དེ།༤༧༦ འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་
འབྱོར་གང་གི་ནམ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་521དང༌། གང་གི་ནམ་ལ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་མངའོ། །ཅ་ཅོ་མི་མངའོ།།བསྙེལ་བ་མི་མངའོ། །ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་དང༌། འདུན་པ་ཉམས་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་དང༌། དྲན་པ་ཉམས་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་དང༌། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའོ།།ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང༌། ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་

520 +་བ

521 +དག་’

353

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང༌། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་། འདས་པའི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འཇུག །མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།དེ་ལྟ་བུའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མི་
འཕྲོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མངའ་བས་གླགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་དག་“གི522་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་
ཞུས་པ་༤༧༧ ལས་རིག་པར་བྱའོ།།
༤༧༨ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་དེའི་ལུས་འཁྲུལ་པས་བྱིས་པའམ་

མཁས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་འཁྲུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་ལྟ་བ་དང་བསྐུམ་པ་དང་“སྨྱང523་བ་དང༌། ཆོས་གོས་སྦྱར་མ་དང༌། ཐད་པ་དང༌། ལྷུང་བཟེད་དང༌། ཆོས་གོས་ཐོགས་པས། སྤྱོད་ལམ་མཛེས་པར་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཡོད་པ་དང༌། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་ན་རྐང་མཐིལ་ས་ལ་མི་རེག་སྟེ། འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་པ་ས་ལས་འབྱུང་ཞིང་དྲི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་པདྨ་
མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“ཞབས524་འཇོག་གོ །དེ་ལ་

522 གིས
523 *སྨྱོང
524 རྐང་པ

354

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གང་བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“ཞབས525་ལ་རེག་པ་དེ་དག་ཞག་བདུན་རབ་ཏུ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ཆོས་གོས་སོར་བཞི་ཙམ་གྱིས་མི་རེག་མོད་ཀྱི། རྫི་རླུང་ཡུག་པའི་རླུང་
གིས་ཀྱང་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ།།ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་མནར་མེད་པའི་བར་གྱི་
སེམས་ཅན་བདེ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“སྐུ526

་ལ་འཁྲུལ་པ་

མེད་ཅེས་བྱའོ།།བྱིས་པའམ་མཁས་པ་དག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་རྩོད་
པར་འགྱུར་བའི་ངག་གི་འཁྲུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ། །
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དུས་སུ་སྨྲ་བ། “ཚིགས་སུ527་སྨྲ་བ། ཡང་དག་པར་སྨྲ་བ། ཇི་སྐད་སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པའོ།།ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ།།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ།།མི་ཟློས་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ། །དོན་དང་ཚིག་འབྲུས་བརྒྱན་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ།།སྐད་ཅིག་བརྗོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“གསུང528་འཁྲུལ་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ།།གང་གི་ཕྱིར་དེའི་“ཐུགས529་འཁྲུལ་པས་བྱིས་པའམ་མཁས་པས་ཀྱང་རུང་

སྟེ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་འཁྲུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་

525 རྐང་པ
526 ལུས

527 ཚིག་ཏུ
528 ངག
529 སེམས

355

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་ལ་མེད་དོ།།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་མི་འདོར་ཞིང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱང་སེམས་དེར་མི་གཏོང་ཞིང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“ཐུགས530་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ།།ཇི་ལྟར་དེའི་“ཐུགས531་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བཅོ་ལྔ་པའོ།།འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་དང་པོའ།ོ།
༤༧༩ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེའི་ཅ་ཅོ་གང་ལས་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་

ལྷའམ་གཞན་མུ་སྟེགས་ཅན་དག་གིས་གླགས་རྙེད་པར་འགྱུར་བའི་ཅ་ཅོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཅ་ཅོ་འམ་རྗེས་སུ་ཅ་ཅོ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་སྟི་བྱས་ཀྱང་མཐོ་བར་མི་སེམས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་སྟི་མ་བྱས་ཀྱང་སྲོ་ཤི་བར་མི་འགྱུར་རོ།།གང་གི་
ཕྱིར་དེ་འགྱོད་པས་རྗེས་སུ་ཅ་ཅོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་“བ532་བྱ་དཀའ་བའི་བྱ་
བའམ།།མཐར་མ་ཕྱིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གང་དང་ཡང་རྩོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་

530 སེམས
531 སེམས

532 བར

356

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་ལ་ཅ་ཅོ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། ངའི་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ། ལེན་པ་མེད་པ་མདུད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཅ་ཅོ་མེད་དོ།།ཇི་ལྟར་དེ་ལ་ཅ་ཅོ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་ཅོ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བཅུ་དྲུག་པའོ།།འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །
༤༨༠ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་བསྙེལ་བ་གང་གིས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྨོངས་
པར་འགྱུར་བའི་བསྙེལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྙེལ་བ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་གཡོ་བ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་སོ་སོ་
ཅི་རིགས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བསྙེལ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དོན་དང་ཆོས་དང་ངེས་པའི་ཚིག་དང་སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ལ་བསྙེལ་བ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ལ་བསྙེལ་བ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟར་བདག་ལ་བསྙེལ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བཅུ་བདུན་པའོ།།འདི་“ནི་533སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་

533 -ནི

357

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ནི་གསུམ་པའོ།།
༤༨༡ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འཆག་གམ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཟབ་མོའི་མཆོག་ཐོབ་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་
པའི་བསམ་གཏན་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་“གྱིས་

བརླབས534་མ་གཏོགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་ཅན་གང་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་རུང་མཉམ་པར་མ་བཞག་ཀྱང་རུང་སྟེ།སུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ལ་བལྟ་བར་ནུས་པ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟར་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་

འདྲེས་པ་ནི་བཞི་པའོ།།
༤༨༢ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་གང་གིས་སེམས་མི་མཉམ་པར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཞིང་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞིང་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་དོ།།རང་བཞིན་གྱིས་བདག་

མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ535་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་536མེད་དོ།།ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདྲེས་པ་མེད་ཅིང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་

534 གྱི་རླབས [འོག་ཏུའང་འདི་བཞིན་འབྱུང་ནའང་མཚམས་རྟགས་ལས་འོག་མཆན་བཀོད་མེད།]
535 +འང
536 +པ་

358

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།
ཕྱིར།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་དོ།།འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་
རྣམས་ལ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད། ངང་ཚུལ་ངན་པ་ཅན་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད། ཕན་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་མེད།གནོད་པ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ལན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མེད། གདུལ་བར་འོས་པ་རྣམས་ལ་རི་མོར་མ་ཡིན། ལོག་པར་ངེས་པ་རྣམས་ལ་སྨོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་ལྔ་པའོ།།
༤༨༣ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ལམ་བསྒོམས་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་མ་བསྒོམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ཤེས་རབ་བསྒོམས་པ་ཡིན་གྱི་མ་བསྒོམས་པ་

537

མ་

ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པར་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནིབཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་སྙོམས་དེ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་
ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ།

537 +ཡང་

359

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་དྲུག་པའོ།།
༤༨༤ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་
“དོ།

538 །དེ་ལ་འདུན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའོ།།དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། ཆོས་སྟོན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་འདུལ་བ་དང༌།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་དང༌། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་བྱང་
ཆུབ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལ་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་གཅོད་པ་ལ་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདུན་པས་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བདུན་པའོ།།
༤༨༥ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་ལ་བརྙས་པ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།།གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་ཆོས་ཉན་པ་གང་བསྐལ་པར་ཡང་ཆོས་ཉན་པས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་བ་
རྙེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཆོས་སྟོན་ཞིང་ཁ་ཟས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་ཀྱང་བསྐལ་པར་ཡང་མི་ལྡང་ངོ་།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བས་ཐ་

538 པའོ

360

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ན་གང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་འདའ་ཞིང་འགྲོ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལུས་ངལ་བའམ་། ངག་ངལ་བའམ་སེམས་ངལ་བ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསྔགས་པ་སྨྲ་

བ་སྟེ། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྔགས་པ་བྱེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་

འདྲེས་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ།།
༤༨༦ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲན་པ་ནི་ཡོང་ཡེ་
ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྙེལ་བ་མེད་དོ།།རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་“ཏུ539་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་ཏུ་འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་
བལྟས་ཀྱང་“དེ་ལ540་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྙེལ་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་དོ།།སེམས་
ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡེ་ཤེས་གཏོང་བ་ཡང་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་དགོད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་

ལ་འཇུག་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མེད་
539 -ཏུ

540 -དེ་ལ་

361

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དྲན་པར་བྱས་སམ་བསམས་སམ་རྣམ་པར་བརྟགས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་དོ། །སྟོན་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་ཇི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་
དགུ་པའོ།།
༤༨༧ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་མི་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།།ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་གང་དང་མཉམ་པ་དེ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཉམ་མོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་དང་མཉམ་པ་དེ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམ་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཞེས་“བྱའོ་ཞེས་541བྱ་བ་ནས། ཁམས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་མེད་དེ།དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
ནི་བཅུ་པའོ།།
༤༨༨ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མེད་དོ།།ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ་གཞན་གྱི་

541 -བྱའོ་ཞེས་

362

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དྲིང་མི་འཇོག་པའི་ཤེས་པའོ།།སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་པའོ།།སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་མཁས་པས་ཚིག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པའོ།།ཚིག་གཅིག་ལ་འཇུག་པས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་གནས་ཤིང་སྟོན་པ་ཤེས་པའོ།།ཇི་ལྟར་དྲིས་པ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཤེས་པའོ།།ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའོ། །ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་དགོད་“པ542་བསྟན་པ་ཤེས་པའོ།།སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟོང543་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའིཤེས་པའོ།།ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སོ་སོ་
ཅི་རིགས་པར་སྟོན་པ་ཤེས་པའོ།།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་མཐའ་ཡས་པ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཟད་པ་མེད་པ་ཚད་མེད་པ་བསྟན་པའོ།།ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཉམས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པའོ།།འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་
གཅིག་པའོ།།
༤༨༩ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མེད་དོ།།དེ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་སྒྲའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའོ།།རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་རྐྱེན་ཁོང་དུ་ཆུད་
པའོ།།སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཆགས་པ་དང་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ཡང་མ་བཅིངས། ཕྱི་

542 པ ར

543 +དུ་

363

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

མའི་མཐར་ཡང་མི་འཕོ། “ད544་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཡང་མི་གནས་སོ།།མིག་དང་གཟུགས་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དང་ཆོས་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ།།སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པའོ།།
༤༩༠ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་
ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དེ་དང་
ལྡན་པས་ལྟ་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ། སྨྲ་བ་དང་ཅང་མི་སྨྲ་བ་དང་ཟ་བ་དང་སྤྱོད་ལམ་དང་མཚན་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་གང་སེམས་ཅན་
འདུལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། འདི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་གསུམ་པའོ།།
༤༩༡ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའོ།།ཆད་པར་ལུང་སྟོན་

544 དེ

364

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པའོ།།ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བའོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་དེ་ཡང་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །མི་མཐོ་བའོ།།མི་དམའ་བའོ།།མི་གཡོ་བའོ།།ལྡབ་ལྡིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་ནམ་མཁའི་ཚད་“ཀྱི

545་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའོ།།རྣམ་པའི་མཆོག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང༌། རིགས་ཀྱི་བུ་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་བཞི་པའོ།།
༤༩༢ གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་
སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། ཡིད་ཀྱིས་མ་ཡིན། རྣམ་པར་
ཤེས་པས་མ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་
པའོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་བསམས་པའོ།།ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པའོ།།ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་
གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པའོ།།དམིགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའོ།།རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའོ།།སྲིད་པ་གསུམ་བསལ་བའོ།།བདུད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་

གྲོལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ།།འདི་ནི་དེ་བཞིན་

545 ནི

365

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅོ་ལྔ་པའོ།།
༤༩༣གཞན་ཡང་འདས་པའི་དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་
ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ །འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱུང་བ་དང་
ཞིག་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་དག་ན་རྩྭ་དང་ཤིང་གེལ་བ་དང༌། སྨན་དང་ནགས་ཚལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་དག་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་རེ་རེས་ཆོས་བསྟན་ཞིང་བརྗོད་པ་ཇི་སྙེད་པ་དང༌། ཇི་སྙེད་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་
བཏུལ་བ་དང༌། ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཏུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ།།སེམས་གང་གི་འོག་ཏུ་སེམས་གང་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བགྲང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་
པས་སོ།།དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འདས་པ་བཏང་བ་རྣམས་
ཀྱང་དམིགས་སོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་“ཁྱད546་པར་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པའོ།།
༤༩༤ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

546 ཕྱད

366

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ །སེམས་ཅན་ནམ་ཆོས་སམ་ཞིང་གང་དག་ཅིག་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའམ་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང༌། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྐལ་པར་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་པར་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་བདུན་པའོ།།
༤༩༥ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང༌། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། སའི་ཁམས་རྡུལ་
ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་གྱི་ཆར་བརླགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་

རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆུའི་ཁམས་སྐྲའི་རྩེ་མོས་བླངས་པ་བགྲང་བའི་ཚུལ་དང༌། མེའི་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་བགྲང་བའི་ཚུལ་དང༌། རླུང་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་སུ་གྱུར་པ་ལ་བབ་པའི་ཚུལ་དང༌། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྐྲའི་རྩེ་མོས་རྒྱས་པར་དགང་བའི་ཚུལ་གྱི་བར་གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་།དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལྷའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་

367

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཤེས་སོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་པའོ།།

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །
མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །
མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ། །{༢༡༤}
གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང༌། །
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་། །
དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །༤༩༦
དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད། །{༢༡༥}

རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ད་ལྟར་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང༌། །༤༩༧
འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །
གང་དུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ། །
དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད། །{༢༡༦}
མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་བོ། །
དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ། །
ཐེར་ཟུག་གནས་མིན་འཇིག་མིན་པས། །མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །{༢༡༧}

368

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ལ། ད་ལྟར་

བ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ཆར་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དུ་དུས་གསུམ་མི་དམིགས་པའོ།།
ཇི་སྐད་དུ།༤༩༨ དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པས་སྟོང་ངོ་།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་ལ། །
འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་མེད། །
འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །
སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ། །{༢༡༨}

འདུས་པ་པ་ནི་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའོ།།རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་

འདུས་པ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།༤༩༩ སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་“པ547་བཤད་དོ། །
གང་གཞན་བཞི་པོ་དེ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །
ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན། །
དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང༌། །

547 པར

369

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དེ་དངོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །{༢༡༩}

དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའོ།།དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་༥༠༠ ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོང་མ་བཞིན་ཏེ་འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

མདོར་བསྡུས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ། །
འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད། །༥༠༡
དེ་ནི་དངོས་མེད་དེས་སྟོང་ཉིད། །༥༠༢
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ། །{༢༢༠}

དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་ནམ་མཁའ་
དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ །དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་སྟེ། འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།།

རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །
རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །
འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས། །
རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྙད། །{༢༢༡}༥༠༣

རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ།འདི་ནི་རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་འམ། །
མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ནི། །༥༠༤
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །

370

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །{༢༢༢} ༥༠༥
ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །
དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །

གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ།།དེའི་མཆོག་ཏུ་
བྱུང་བ་ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།།རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་ཡེ་
ཤེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་།།
ཡང་ན་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོའ།ོ།འཁོར་བ་ལས་འདས་
པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ།རྣམ་པར་འགྱུར་
བ་མེད་པས་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལས། །
དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །{༢༢༣}

ད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་བློ་གྲོས་ཟེར་གྱིས་སྣང་བ་གསལ་བྱས་པ། །
རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་དུ། །
སྲིད་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར། །
རྟོགས་དེ་ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྲོ །{༢༢༤}

དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་དོན་

371

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དུའོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་
གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་མུན་པ་འཇོམས་པའི་སྣང་བ་གསལ་བར་བྱས་པ་གང་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་
རོ།།འགོག་པའི་ངོ་བོས་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།

རྟག་ཏུ་འགོག་པར་རྟོགས་པའི་བསམ་“གཏན

548་ཡིན་མོད་ཀྱི། །༥༠༦
འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྙིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད། །

འདིའི་སྦྱོར་བ་ནི་འཁོར་བར་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པས་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་འདིའི་སྙིང་རྗེ་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་གོང་བདེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་བཅས་ནི། །
མ་ལུས་པ་རྣམས་བློ་ཡིས་ཕམ་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །{༢༢༥}

སངས་རྒྱས་བར་མ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འབྲིང་

བཅས་སོ།།དེ་དག་སུ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཏེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་དེའི་གོང་རོལ་བདུན་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཕམ་པར་བྱེད་དོ།།

548 ལྡན

372

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །
ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །
མདུན་དུ་བདར་ནས་དགེ་བའི་རླུང་གི་ཤུགས་སྟོབས་ཀྱིས། །
རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །{༢༢༦}

དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པར་རབ་ཏུ་འབར་བར་
འགྱུར་རོ།།གང་གིས་ན་འདི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་བདེན་པ་
གཉིས་པོ་དེ་ནི་འདིའི་གཤོག་པ་ཡངས་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དྲུག་པའོ། ། ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་སྐད་ཅིག་དང༌། །
སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང༌། །
ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལེགས་འབར་བ་ཐོབ། །{༡}༥༠༧

འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྙོམས་པར་
འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་འདིར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི་ས་དྲུག་པ་
ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྙོམས་

373

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༠༨ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་

ཅིག་དང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།
འདིའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་
འགྱུར་རོ།།ཤེས་རབ་ཉིད་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་དང་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་ཤེས་རབ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་གཞན་དུ་

ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའོ། ། ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

ཡང་ཡང་སྔར་དགེ་ལས་ལྷག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །
གང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ། །མི་གཡོ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་འཇུག །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྔར་གྱི་དགེ་བ་ལས་ལྷག་པ་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གང་དུ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

374

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྔར་
གྱི་དགེ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པ་ནི།
ཇི་སྐད་དུ།༥༠༩ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་གྲུ་བོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཆེད་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱིན་མ་ཐག་ཏུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་

འཁོར་གྱིས་བསྐྱོད་ནས་ཆེད་དུ་འབད་མི་དགོས་པར་འགྲོ་སྟེ། དེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཉིན་གཅིག་གིས་ཅི་ཆོད་པ་དེ་ནི་སྔོན་“ཆེད549་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བས་ལོ་བརྒྱར་ཡང་དེ་སྲིད་དུ་ཚད་མེད་པར་ཕྱིན་པར་མི་ནུས་སོ།།
ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་བསགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་ཙམ་གནོན་པ་དེ་ནི་སྔོན་
གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་འབུམ་དུ་ཡང་དེ་སྙེད་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནོན་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་ཡི་སྨོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་འགྱུར་ཞིང༌། །{༡}
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སློང་བར་མཛད། །

འདིས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་ན་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་ཕྲག་བཅུ་གང་དག་མངོན་པར་བཏབ་

549 *ཆད

375

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་དེ་དག་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བས་འདིའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བ་འདི་ནི་གཞོན་ནུའི་སར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དགུ་པར་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཐོབ་ལ། བཅུ་པར་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ལྟར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ས་མི་གཡོ་བར་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སློང་བར་ཡང་མཛད་དོ། །
ཇི་སྐད་དུ།༥༡༠ ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་
བསྐྱེད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྒོའི་རྒྱུན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ།རིགས་ཀྱི་བུ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་
ན། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུ་གང་ངེད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ཀྱི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་
བྱོས་ཤིག །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་དོར་ཞིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་ཀྱང་བྱིས་

པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་གཡེན་སྤྱོ་བ་འདི་དག་ལ་

376

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སོམས་ཤིག །གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་དང་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་
ནས། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མཛད་དུ་ཟིན་ན། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གང་གི་ཕྱིར་འདི་དེ་ལྟར་འགོག་པ་ལས་སློང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདིའི།
ཆགས་པ་མེད་པའི་བློ་ནི་སྐྱོན་རྣམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །
ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩར་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང༌། །
ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀ་ནི། །{༢} ྱིའབྱོར་པ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་བྲལ་མ་ལུས་ཐོབ་པར་ནུས་མ་ཡིན། ། ༥༡༡

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བས་མུན་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྔར་བྱུང་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་དང་བཅས་པར་ཞི་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། དེ་དེ་སྤངས་པས་“ཁམས550་གསུམ་གྱི་བླ་མ་ཉིད་དུ་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འདིས་གནས་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཐོབ་
པར་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདིས་བསྒྲིམ་པར་བྱ་དགོས་སོ།།དེ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་སྲིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།གལ་ཏེ་
550 ས

377

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདིས་དེར་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ན། དེའི་ཚེ་འཁོར་བ་འགགས་པས་ཇི་ལྟར་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན།
བཤད་པ།
འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཞིང་དེ་དག་གིས། །༥༡༢
སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །

འདིར་འཁོར་བ་ནི་འགགས་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ལ་དབང་བཅུ་པོ་དེ་
དག་ཉེ་བར་སྐྱེ་ལ། དེ་དག་གིས་འདིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདག་
ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།དེའི་ཕྱིར་འདིའི་ཚོགས་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགལ་ལོ།།དེ་ལ་དབང་བཅུ་ནི།
ཇི་སྐད་དུ།༥༡༣ བསྐལ་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཚེ་ཚད་
བྱིན་གྱིས་རློབ་པས་ཚེ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་“བོ།

551 །ཏིང་ངེ་འཛིན་ངེས་པར་སེམས་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཇུག་པས་སེམས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་ “བོ།།འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཀོད་པ་དུ་མས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་
བྱིན་“གྱིས་བརླབས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་འཐོབ་“བོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྨིན་པ་བྱིན་“གྱིས་བརླབས་ཀྱིས་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ལས་ལ་
དབང་བ་འཐོབ་“བོ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སྐྱེ་
བ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་“བོ།།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། དུས་གང་དུ་ཅི་དགའ་བར་

551 *པོ [འོག་གི་འཐོབ་ཚང་མའི་རྗེས་སུའང་པོ་བྲིས་འདུག་ནའང་མཚམས་རྟགས་ལས་འོག་མཆན་བཀོད་མེད།]

378

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་“པར552་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་“བོ།།འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གང་

“བར553་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་མོས་པ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་“བོ།།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཐམས་ཅད་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་
“བ554་འཐོབ་“བོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་དང༌། མི་འཇིགས་པ་དང༌།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དང༌། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང༌། མངོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་ “བོ།།མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སྣང་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཆོས་ལ་དབང་
བ་འཐོབ་“བོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའོ། ། ། །༼སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་དག་འགྱུར་ཞིང༌། །
ད་བཞིན་ཡང་དག་རིག་ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཐོབ། །{ ༡} ེབྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་ཀྱི་ཕ་

552 པ
553 བ

554 པོ

379

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་“ཆེས555་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ཞིང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་ཡང་འཐོབ་སྟེ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང༌། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ།།དེ་ལ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དོན་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ།།ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སྟོན་“པར556་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའོ། ། ། །

༼སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ།༽
ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

བཅུ་པའི་ས་ལ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐུར་བ། །
དམ་པ་ཐོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའང་ཡིན། །༥༡༤
ཆར་སྤྲིན་རྣམས་ལས་ཆུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི། །
དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ལས་ཀྱང་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབབ། །{༡}

555 *ཆོས
556 པ

380

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༡༥ དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་ཇི་སྙེད་པའི་ཐ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐུར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་པདྨའི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པས་སྤྲས་པ།
ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར།
སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུར་ཚང་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་པདྨའི་
འཁོར་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ལུས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམ་ཞིང་དེའི་རྐྱེན་དུ་འབབ་པར་གནས་སོ།།དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་པདྨ་དེ་ལ་འདུག་པར་ཀུན་ཏུ་སྣང་ངོ་།།
དེ་དེ་ལ་འདུག་པ་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཀུན་ནས་གདན་འཛོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ནས་འོད་ཟེར་དག་ཕྱུང་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་དབང་བསྐུར་བར་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་འགྱུར་ལ།
སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་མངོན་པར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། ལྷུན་
གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཡང་མངོན་པར་འབེབས་སོ།།སེམས་བསྐྱེད་

381

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་བཅུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པའོ། ། ། །༼ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།༽

ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་

གྲངས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

དེའི་ཚེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང༌། །
དེ་དག་བྱིན་“གྱིས་བརླབས

557་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས། །
དེ་ཉིད་ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང༌། །
སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འཇུག །{༡}
བློ་ལྡན་ཏིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བྱེད་དེ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྣང་བར་ནུས། །དེ་བཞིན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་སྨིན་བྱེད་ཅིང༌། །
བརྒྱ་ཕྲག་གྲངས་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར། །{༢}
དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་ཐུབ་དབང་སྲས། །
རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །
རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་འབྱོར་ལུས་ནི་རེ་རེ་ཞིང༌། །
རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའང་སྟོན། །{༣}༥༡༦

ཇི་སྐད་དུ།༥༡༧ རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་འཐོབ་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་འཇུག་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང༌།དེ་དག་གི་བྱིན་“གྱིས་བརླབས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་

557 གྱི་རླབས

382

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཤེས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཞིང་བརྒྱར་ཡང་
འགྲོ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་བརྒྱ་
ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་གནས་པར་བྱེད་པ་དང༌།
བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་འཇུག་པ་དང༌།ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་དང༌། ལུས་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང༌། ལུས་རེ་རེ་ཡང་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བློ་ལྡན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི། །
ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་དྲི་མ་མེད་གནས་པས། །
དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་“འཐོབ558

་པར་འགྱུར་“ཏེ

559་་་་་་

སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་ཡོན་ཏན་གྲངས་བརྒྱ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་གང་དག་ཐོབ་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་སེམས་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྟོང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བགྲང་བར་བྱའོ།།ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉིད་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་“པ།

་་་་་་་་་ས

560

་ལྔ་“པོ། །༥༡༩
འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་འབུམ་ཕྲག་དང༌། །{༤}
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འཐོབ་ཅིང་དེ་ཡིས་བྱེ་བ་སྟོང་འགྱུར་འཐོབ། །
དེ་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་འགྱུར་ཡང་འཐོབ་བྱེ་བ་ཕྲག །
ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་སྒྱུར་དང་སླར་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །

558 ཐོབ

559 བ་སྟེ
560 པའོ

383

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ཡང་དག་པར་ནི་སྒྱུར་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །{༥}༥༢༠

དེ་ལ་སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབུམ་འཐོབ་“བོ།།སེམས་བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འཐོབ་“བོ།།སེམས་ལྔ་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་འཐོབ་“བོ།།སེམས་དྲུག་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་བྱེ་བ་འབུམ་འཐོབ་“བོ།།སེམས་བདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉིད་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་འབུམ་འཐོབ་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།།
དེ་ཡན་ཆད་ནི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་གྲངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བགྲང་བར་མི་སྲིད་
པས།རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བགྲང་བར་བཤད་པ།
མི་གཡོའི་སར་གནས་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དེས། །
སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་བསྡོམས་འཇིག་རྟེན་ན། །རྡུལ་ཚད་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང༌། །
གྲངས་མཉམ་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །{༦}

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བརྒྱད་པ་བསྐྱེད་པས་ནི་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབུམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་

རྡུལ་སྙེད་འཐོབ་བོ།།
ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དེས་སྔར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དག །
གྲངས་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར། །

384

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བསྡོམས་པ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཚད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །{༧}

སེམས་དགུ་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་སྔར་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་
ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་དང་མཉམ་པ་འཐོབ་བོ།།
རེ་ཞིག་བཅུ་པ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག །
ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་གྱུར་ཞིང༌། །༥༢༡
ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྡོམས་རྣམས་ན། །
རྡུལ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་འགྱུར། །{༨}

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བཅུ་པ་བསྐྱེད་པས་ནི་ཡོན་ཏན་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྡུལ་
ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།རེ་ཞིག་བཅུ་པ་འདིར་དེའི་ཞེས་བྱ་བའི་རེ་ཞིག་གི་སྒྲ་འདིས་ནི་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་གོ་རིམས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་ནི། བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དང༌། །
ལྷན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐུ་བགྲང་འདས་དང༌། །
དེ་བཞིན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དག་ཀྱང༌། །
སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་ནུས། །{༩}

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བཅུ་པ་བསྐྱེད་པ་འདིས་ནི་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་རྒྱུ་བ་མེད་པར་རང་གིས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུའི་བུ་ག་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་

385

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདས་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་རེ་རེ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བའི་འཁོར་མངའ་བ་དག་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུའང་སྟོན་པར་ནུས་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བ་མི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་“པ561

་ཡང་མ་འདྲེས་པར་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་
པར་ནུས་སོ།།ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་མ་སྨོས་པ་བསྡུ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། ཚངས་
པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང༌། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང༌། ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་

སོགས་པའི་གཟུགས་བཟུང་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཆོས་སྟོན་པར་ནུས་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་དོན་སྡུད་པའོ།།ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྒྱས་པར་
ནི་མདོ་༥༢༢ ཉིད་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཅིག་བརྗོད་པར་
འདོད་པས་བསྟོད་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་ཏེ་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་ཟླ་སྣང་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །༥༢༣
སྔོན་ཚེ་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་ས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སླར་ཡང་འབད་གྱུར་ཞིང༌། །
འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ། །
ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྙེས། །{༡༠}

561 པས

386

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དཔེར་ན་ཟླ་བས་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་
གེགས་བྱེད་པའི་མུན་པ་སྦྱོང་བ་ཉིད་དུ་མཛད་པ། ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་བརྙེས་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྙེས་ནུས་པར་མཁྱེན་ནས་དུས་ཕྱིས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འབད་པ་བརྩམས་པར་གྱུར་ལ། གང་གི་དོན་དུ་འབད་པ་འདི་བརྩམས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོག་མིན་གྱི་གནས་ཁོ་
ནར་བརྙེས་པར་གྱུར་ཏོ།།
དེ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འདིར་མཐར་ཐུག་ཅིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་
དང་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་གོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ།
ཇི་ལྟར་སྣོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། །
དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ནས། །
མཁྱེན་བཟངས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །{༡༡}༥༢༤

དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་འཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེར་རྟོགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་དེར་གཏོགས་པའི་དེ་

387

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རོ་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ།།དེ་ཡང་མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་སོ།།
འདིར་སྨྲས་པ།

གང་ཚེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བློ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར། །
བློ་མ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལ། །
ཀུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར། །
མཁྱེན་པོ་མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟ་འོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན། །{༡༢}

སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་
པར་འཇོག་ཅིང་དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇོག་པ་ན། གང་གི་ཚེ་ཞི་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་“དུ562་བློ་མི་འཇུག་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་བློ་འཇུག་པ་ན་ཅིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་

པ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་དོ།།
བློ་མི་འཇུག་ན་ནི། འོ་ན་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་པ་ཡང་མི་རིགས་པས་
དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཇི་ལྟར་འོས། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་སོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། ཀུན་ནས་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་
562 -དུ

388

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར། ཀུན་ནས་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཞིག་སྟེ། གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ཡིན། སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ཡང་མཁྱེན་པ་པོ་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ་ཞེས་ཁྱེད་ཅག་གི་གཞན་དག་ལ་སུ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་འདི་མི་རིགས་སོ། །
འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གང་ཚེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །
དེ་ཚེ་དེ་རྣམས་བསྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །
ཇི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་“བརྟེན

563་ནས་རིག་པ་ཡིན། །{༡༣}༥༢༥

འདི་ན་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་འཛིན་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་རིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་བསྲེལ་བ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ན་སྔོན་པོ་ཤེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་སྐྱེ་བ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་གདགས་སོ།།

ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གང་ཚེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །
དེ་ཚེ་དེ་རྣམས་བསྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།།
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཇི་

563 *བསྟེན

389

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་གྱུར་པའི་དཔེ་སྨོས་ཏེ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།དེའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་གི །དངོས་སུ་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉི་ག་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
གང་ཡང་མཁྱེན་པོ་མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སུ་ཞིག་
སྟོན་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་པ་འདི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །
ཟིན་དང་སྤྲུལ་པ་མཁའ་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས། །
སྒྲ་གང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འབྱུང་བ། །
དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིག །{༡༤}

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་བསོད་ནམས་བརྒྱས་ཟིན་པ། བསམ་གྱིས་

མི་ཁྱབ་ཅིང་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐུ་མངའ་བ་དེ་ནི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་
ལས་ད་དུང་དུ་ཡང་འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གསུང་
རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་པ་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ། བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་བསྐྲུན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ལས་

390

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འཇིག་རྟེན་“རྣམས564་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པར་འགྱུར་རོ།།བསོད་ནམས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པའི་
སྐུ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་ཞོག་གི་དེའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ “གྱི

565་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་འགྱུར་རོ།།སྤྲུལ་པ་དག་ལས་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང་དེའི་མཐུས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། ནམ་མཁའ་“དང566་གཞན་རྩྭ་དང་ཤིང་དང་རྩིག་པ་དང་བྲག་ལ་སོགས་
པ་ལས་དེའི་མཐུས་སྒྲ་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་“གྱི

567་དེ་ཉིད་
རིག་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་བྱ་བ་ད་ལྟར་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱ་བ་འབྱུང་
བའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན།
དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དཔེ་ཉེ་བར་བཀོད་པ།
ཇི་ལྟར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པས་འདིར། །
ཡུན་“རིང568

་འབད་པས་ཆེས་བསྐོར་འཁོར་ལོ་ནི། །
དེ་རྩོལ་ད་ལྟ་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང༌། །༥༢༦

564 རྣམ་པ
565 གྱིས
566 དག
567 གྱིས
568 *རིངས

391

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱུར་མཐོང་ལྟར། །{༡༥} དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་རྩོལ་མེད་བཞིན་དུ། །
ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐུ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི། །
འཇུག་པ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི། །
ཁྱད་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་ཁྱབ། །{༡༦}

དེ་ལ་གང་གིས་ན་རྟོག་པ་མེད་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་གདུལ་བའི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འཚམ་པ་ལྟར་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་དག་ད་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་ཞིང༌། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་འདྲ་བར་ཇི་
ལྟར་འཚམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་མཛད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་

སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་བསྐྱོད་ལ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དུས་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔར་སྨོན་ལམ་གང་བཏབ་པའི་སྨོན་ལམ་དེའི་ཤུགས་དང༌། གདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་དག་
མངོན་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་འབད་རྩོལ་མེད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་འགྲུབ་“བོ

569་ཞེས་བྱ་“བར570་
ཤེས་པར་བྱའོ།།
ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

569 *པོ
570 བ

392

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །
བསྲེགས་པས་ཞི་སྟེ་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐུ་སྟེ། །
དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །
སེམས་འགག་པ་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །{༡༧}༥༢༧

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྐུ་ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ་བསྲེགས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ།།
འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །
འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །
ཆོས་ཉིད་ཤེས་བྱའང་མ་ཡིན་ཏེ། །
དེ་ནི་ཤེས་པར་ནུས་མ་ཡིན། །༥༢༨
ཞེས་གསུངས་སོ།།
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ནི། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ་༥༢༩ ཞེས་གསུངས་སོ།།དེ་ལྟ་ན་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འཇུག་པས་སྐུ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །

393

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདི་ནི།

ཞི་སྐུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང༌། །༥༣༠ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག །
འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འབྱོར་སླད་རྟག །འདི་ནི་སྤྲོས་དང་བྲལ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར། །{༡༨}

སྐུ་གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འདོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ།།
ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་སྤྱོད་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི།

་་་་་་་་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིང༌། །
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག །
ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དཔག་བསམ་
གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་
པའི་རྒྱུ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
སྐུ་འདི་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པའི་སླད་དུ་གནས་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ།།རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཉིད་དུ་མཚོན་ཏོ།།དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཇི་སྲིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སངས་

རྒྱས་རྣམས་ཚུལ་འདིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་རྣམ་པར་བཞུགས་སོ་

394

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བསོད་ནམས་བརྒྱའི་མཚན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་རང་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པའི་མེ་ལོང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་བྱུང་བའམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་
རུང་སྟེ།ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐུ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐུ་གང་དག་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱུས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུའི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པ་མངའ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱུ་མཐུན། །
གཟུགས་སྐུ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས། །སྔར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱུང་ཚུལ་ནི། །མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད། །{༡༩}

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྔ་རོལ་འཁོར་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་འགགས་ཟིན་པ་བྱུང་མཐའ་571

མ་ལུས་

པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་དང་མ་འཆོལ་བར་དེ་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་བྱུང་
ཚུལ་དུ་མས་བཀྲ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐུ་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།
571 +*དག་

395

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པའི་བྱུང་ཚུལ་གང་དང་གང་དུ་ཇི་ལྟར་གང་གི་དོན་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་“ཀྱང་

572

ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐུ་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྟོན་པར་སྤྱོད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
སངས་རྒྱས་ཞིང་ཅི་འདྲ་དེར་ཐུབ་དབང་དང༌། །
དེ་དག་སྐུ་སྤྱོད་མཐུ་སྟོབས་ཅི་འདྲ་དང༌། །
ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་ཇི་ལྟ་དང༌། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་ཅི་འདྲ་དང་། །{༢༠}
ཅི་འདྲའི་ཆོས་དང་དེ་བདག་ཅི་འདྲ་དང༌། །༥༣༡
ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང༌། །
སྦྱིན་གང་ཇི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ། །
དེ་ནི་མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད། །{༢༡}

བཅོམ་ལྡན་འདས་“ཀྱིས
573་སྔོན་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་པ་དང༌། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཻ་ཌཱུརྱ་དང༌། པདྨ་རཱ་ག་དང་། ཨནྡ་རྙིལ་དང༌། ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། རིན་པོ་ཆེའི་ལྗོན་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ཆུ་དང་ཞེང་དང་ཀུན་ནས་ཟླུམ་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་“བརྟེན574་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་
པར་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དག་བལྟམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་

572 -ཀྱང་

573 ཀྱི
574 བརྟན

396

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

མཛད་དོ།།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གི་སྐུ་དང་སྤྱོད་པ་དག་གི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། དེ་དག་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདུས་པར་གྱུར་པ་ཇི་
སྙེད་པའམ་ཇི་ལྟ་དང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་རྣམ་པ་གང་
གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དེར་གྱུར་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་

ལུས་སྤྲས་པ། དབྱིབས་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གོས་དང་ཟས་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་
ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་དག་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང༌། ཅི་འདྲ་བའི་ཆོས་དང་སྟེ་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་
བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།
དེ་བདག་ཅི་འདྲ་དང་སྟེ་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་གཟུགས་དང་བློ་དང་ལྡན་པ། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང༌། ཆོས་ཐོས་ནས་ལྷག་
མ་དང་བཅས་པ་དང་ལྷག་མ་མེད་པའི་བསླབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང༌། སྦྱིན་པ་གང་ཅི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཆོས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གང་ཕུལ་བ་དང༌། ཇི་ཙམ་སྟེ་དུས་ཇི་ཙམ་དང་ཚད་ཇི་ཙམ་ཕུལ་བ་དེ་མ་ལུས་པར་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་འདི་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ།

397

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་ཏིང་འཛིན་དང༌། །
ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཚེ་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་གང༌། །
མ་ཚང་མེད་དེ་དག་་་་་་་་་་་

མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད་ཅེས་གོང་མ་དང་སྦྱར་རོ།།སྐུ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི་འོན་ཀྱང༌།

་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། །
སྐུ་ཡི་བ་སྤུའི་ཁུང་“བུརའང

575

་གསལ་བར་སྟོན། །{༢༢}༥༣༢

བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པར་མཛད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི།
གཞན་ཡང༌།

སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་དང་འབྱུང་འགྱུར་གང༌། །

གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །
གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཟུང་བའི། །
འགྲོ་དབུགས་འབྱིན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང༌། །{༢༣}
དང་པོའི་ཐུགས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར། །དེ་དག་སྤྱོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲུལ་“གྱི

576

། །༥༣༣

རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་བདག་བཞིན་བ་སྤུ་ཡི། །
ཁུང་བུར་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན། །{༢༤}

རེ་ཞིག་མིག་འཕྲུལ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་ཐ་མལ་པ་དག་ཀྱང་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་རྣམ་

པ་དེ་ལྟ་བུ་ཙམ་ཞིག་གིས་རང་གི་ལུས་ལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་གནས་

575 *བུའང
576 གྱིས

398

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་སྟོན་ནུས་ན། ཅི་འགྲོ་བའི་དབང་ཕྱུག་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མིག་འཕྲུལ་གྱི་
རང་བཞིན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ཐ་མི་དད་པ་མཁྱེན་ནས་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རམ། དེའི་ཕྱིར། མཁས་པ་གང་ཞིག་མ་རྟོགས་པའམ་སོམ་ཉི་ཟ་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་

མཁས་པས་དཔེ་འདིའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་འདི་ལ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ།།ཇི་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་དག་
དུས་གཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་སྟོན་པར་མཛད་པ།

དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང༌། །
རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་ཀྱི། །
སྤྱོད་དང་དེ་ལྷག་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི། །
ཐམས་ཅད་བ་སྤུའི་ཁུང་བུར་གཅིག་ཚེ་སྟོན། །{༢༥}

སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བར་ཟིན་ཀྱང་བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པར་འཇུག་པ་ཡིས། །༥༣༤
རྡུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཏུགས་འཇིག་རྟེན་དང༌། །
འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྡུལ་སྟོན་མོད། །
རྡུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་ཕྲ་མི་འགྱུར། །{༢༦}

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཞེད་པའི་སྒོ་ནས་ནམ་
མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཕྲ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རགས་པར་ཡང་མི་

399

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

འགྱུར་ལ། བཞེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྡུལ་ཡང་སྟོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མ་
ལུས་པའི577་རྟེན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པར་ཡང་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ།

རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་མཐའི་བར། །སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས། །
ཇི་སྙེད་སྟོན་པ་དེ་སྙེད་འཛམ་བུའི་གླིང༌། །༥༣༥མ་ལུས་རྡུལ་གང་དེ་དག་ལ་གྲངས་མེད། །{༢༧}

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་ཁྱོད་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཚད་གང་ཡིན་པའི་ཚད་དེའི་གྲངས་ནི་འཛམ་བུའི་
གླིང་མ་ལུས་པ་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ།།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་སྟོབས་བཅུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་ཆ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྟོབས་དང༌། །
དེ་བཞིན་ལས་རྣམ་སྨིན་བློ་དང༌། །
མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཐུགས་ཆུད་དང༌། །
577 +འཇིག་

400

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྣ་ཚོགས་ཁམས་ནི་མཁྱེན་སྟོབས་དང༌། །{༢༨}
དེ་བཞིན་དབང་མཆོག་མཆོག་མ་ཡིན། །
མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་དང༌། །
བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཏིང་འཛིན་དང༌། །
སྙོམས་པར་འཇུག་སོགས་མཁྱེན་སྟོབས་དང༌། །{༢༩}༥༣༦
སྔོན་གནས་དྲན་པ་མཁྱེན་པ་དང༌། །
དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བློ་དང༌། །
ཟག་རྣམས་ཟད་པ་མཁྱེན་སྟོབས་སྟེ། །
སྟོབས་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་གོ །{༣༠}

དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་པ།

རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
དེ་ནི་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །
བཤད་པ་ལས་བཟློག་གནས་མིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ། །
མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད། །{༣༡}

རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་
གང་ལས་གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་འདི་ལྟ་ཏེ། མི་དགེ་བ་དག་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང༌། གང་ལས་གང་ཞིག་འཐོབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པའི་ལམ་ལས་མྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྡུད་པ་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།རྒྱུ་གང་ལས་

401

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གང་ཞིག་ངེས་པར་“སྐྱེ་བ་དེ་ནི578་སྐྱེ་བ་ཅན་དེའི་གནས་ཏེ་འདིར་གནས་“པས579

་ན་

ཞེས་བྱ་བས་གནས་ཀྱི་སྒྲས་བཏགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་བརྗོད་དོ།།
བཤད་ཟིན་པ་དང་འགལ་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།གང་ཞིག་ལས་གང་མི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་བ་དག་ལས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང༌། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་

མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་མཁྱེན་པ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་
གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས།༥༣༧རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པས་གནས་580ལ་ཡང་གནས་སུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་གནས་ནི་གང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། གང་ལུས་
ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་། ངག་གིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདོད་པ་དང་སྡུག་པ་དང་དགའ་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བར་
འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ།།

578 -སྐྱེ་བ་དེ་ནི་
579 པ
580 +པ

402

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འདི་ནི་གནས་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་སྟེ། གང་ལུས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
སྤྱད་པ་དང༌། ངག་གིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདོད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང༌། དགའ་བ་དང༌། ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་“ནི581་གནས་ཡིན་ནོ།།
རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། གང་སེར་སྣས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང༌། ངང་ཚུལ་ངན་པས་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་དང༌། གནོད་སེམས་ཀྱིས་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ལེ་ལོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཐོབ་པ་དང༌། སེམས་གཡེངས་པས་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་འཇོམས་པར་
འགྱུར་བ་དང༌། མཚམས་མེད་པ་བྱེད་པས་སེམས་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དམིགས་པ་ཅན་གྱིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང༌། འགྱོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་“སྦྱངས་པར582་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ།།གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་“དེ583། གང་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའམ། བརྒྱ་བྱིན་ནམ་ཚངས་པ་འམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་དང༌།
འདི་ནི་གནས་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་སྟེ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་ཞེས་ཐམས་ཅད་བཟློག་ནས་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་། འདི་ནི་དེ་

581 ན
582 སྦྱང་བར
583 དོ།

403

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་དང་པོའ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ད་ནི་ལས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
བཤད་པ།
འདོད་དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བཟློག་དང་ཟད་དངོས་ཀྱི། །
ལས་དང་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་ལའང༌། །མཁྱེན་པ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་“འཇུག

584

་འགྱུར་“བ

585

། །༥༣༨

དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་མཛད་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་འདོད། །{༣༢}

ལས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། ལས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌།
ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ལས་དང༌། ཟད་པའི་རྒྱུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེའི་
རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་འཇིག་
རྟེན་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པར་མཛད་པའི་མཁྱེན་པ་ཤེས་བྱ་འགར་ཡང་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་

དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༣༩ གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་རྣམས་དང་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རྣམས་གནས་དང་རྒྱུ་དང་། དངོས་པོ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།

584 འདུག

585 *ལ

404

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་འདས་པའི་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གང་“དགེ586་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་གང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། དགེ་བའི་རྒྱུ་འབྱིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གང་མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་གང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་འབྱིན་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་

བ་དེ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་ལ།མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ད་

ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་ལ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཉམས་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ཞིང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གང་འདས་པ་ན་སྦྱོར་བ་ཆུང་ལ་དེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་པ་ཆུང་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང༌། རྩོམ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཆུང་བ་དང༌། ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གང་ཉན་ཐོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱིན་

པ་དང༌། གང་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང༌། གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱིན་

586 *དག

405

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གང་“ད587

་ལྟར་བྱུང་བ་ན་སྡུག་
བསྔལ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ན་
བདེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང༌། རྣམ་
པར་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ཁོ་ན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཤེས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་གཉིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ད་ནི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པ་ནི། །
ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་དམན་འབྲིང་གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་འདོད། །
དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་མོས་ལའང་མཁྱེན་པ་ནི། །༥༤༠
དུས་གསུམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཁྱབ་པ་སྟོབས་ཤེས་བྱ། །{༣༣}

འདིར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།འབྱུང་བའི་

587 དེ

406

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

“སྒྲས588་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་སྨོས་ཏེ། འདི་ལས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང༌། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བའི་བསམ་པ་ནི་ལྷག་པར་མོས་པ་དང༌། ལྷག་པར་བསམ་པ་དང་འདོད་པ་དང་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་ལ། མོས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པས་
བསྒྲིབས་པ་དེ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་མཛད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༤༡ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང༌། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དུ་མ་དང༌། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་ “པས589་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དུ་
མ་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། གང་ཟག་གང་འདོད་ཆགས་ལ་གནས་ལ་ཞེ་སྡང་ལ་མོས་པ་དང༌། གང་ཟག་གང་ཞེ་སྡང་ལ་གནས་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་མོས་པ་དང༌། གང་ཟག་གང་གཏི་མུག་ལ་གནས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་ལ་མོས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།གང་ཟག་གང་དགེ་བ་ལ་གནས་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མོས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།གང་ཟག་གང་དག་སྦྱོར་བ་ཆུང་བ་

588 *སྒྲ

589 པ

407

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང༌། གང་དག་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་ལ་བསམ་པ་ཆུང་ངུ་ལ་མོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།མོས་པ་གང་གིས་སྦྱོར་བ་ཆུང་ལ་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཁམས་ལ་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཁམས་ལ་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མ་ངེས་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཁམས་ལ་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མོས་པ་གང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། གང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གང་

གིས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང༌། གང་གིས་ཁམས་གསུམ་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཤེས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་གསུམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ད་ནི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
སངས་རྒྱས་ཁམས་“ཀྱི

590་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
མིག་སོགས་དག་གི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས། །༥༤༢
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང༌། །
རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་སྟོབས་སུ་འདོད། །{༣༤}

རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་

590 ཀྱིས

408

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གོ །སངས་རྒྱས་ཁམས་མཐའ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་གང་ཞིག་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དུ་མར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ནི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༤༣ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མིག་གི་
ཁམས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང༌། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ།།ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང༌། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ནི་མངོན་པར་
འདུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དུའོ།།འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་“ནི591་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་
མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུའོ།།ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཁམས་ནི་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུའོ།།རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུའོ།།འཁོར་བའི་ཁམས་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུའོ།།མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་ཚུལ་བཞིན་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུའོ།།དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གནས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། རབ་ཏུ་

591 *ཀྱང

409

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

གནས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཁྲིད་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌།
ཐོགས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། བསམ་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། བརྟེན་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཤེས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བཞི་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།ད་ནི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བཤད་པ།
ཀུན་ཏུ་རྟོག་སོགས་ཆེས་རྣོ་ཉིད་ནི་མཆོག་བཞེད་ལ། །
འབྲིང་གནས་སྐབས་དང་“རྟུལ

592་ཉིད་མཆོག་མིན་པར་བཤད་དང༌། །༥༤༤
མིག་ལ་སོགས་དང་ཕན་ཚུན་སྒྲུབ་ནུས་ཆུབ་པ་ལ། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་སྟོབས་སུ་གསུངས། །{༣༥}

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའོ།།ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་ནི་དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་མངའ་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་རྒྱུ་
ཅན་རྣམས་སྡུད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།དེའི་ཕྱིར་མཆོག་གི་སྒྲས་ནི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
བརྗོད་དེ། ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དོ།།མིག་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འཛིན་ཏོ།།དེའི་ཕྱིར་འདིར་དབང་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང༌། ཕན་

592 *རྡུལ

410

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ཚུན་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་འདི་ནི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༤༥ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང༌། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང༌། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྟུལ་པོར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་འབྲིང་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ།།དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་ཅི་འདྲ་བས་མཐར་སོང་བའི་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་དང༌།མཐར་སོང་བའི་ཞེ་སྡང་དང༌། མཐར་སོང་བའི་གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།མཐར་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་གྱུར་པའོ།།ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་ཅི་འདྲ་བས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་བཅོས་མ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་གང་གིས་སྣྲེལ་ཞིའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་གང་གིས་ཚར་བཅད་པའི་འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དབང་པོ་གང་དག་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་

411

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དང༌། དབང་པོ་གང་དག་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མིག་གི་དབང་པོ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནས་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དབང་པོ་གང་མིག་གི་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣ་བའི་དབང་པོ་འཇོག་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ།།སེམས་ཅན་གང་སྦྱིན་པའི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོ་
མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་བྱེད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང༌། བཟོད་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། བསམ་གཏན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ།དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་བྱེད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་
པོ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ།།
རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་
ཏུ་ཤེས་སོ།།ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ངེས་པར་

412

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། “བསམ593་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། གང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དང༌། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་ལྔ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།། “ད594་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཤད་པ།
ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི། །
བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡི་དྭགས་དང༌། །
དུད་འགྲོ་ལྷ་མི་རྣམས་དང་དམྱལ་ལ་སོགས་འགྲོ་བ། །༥༤༦
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད། །{༣༦}

དེ་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲས་ནི་ལམ་ཤུལ་བརྗོད་དོ།།ལམ་གང་ལ་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མོ།།ལམ་འགའ་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འདོད་དོ།།ལ་ལ་ནི་རང་རྒྱལ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུའོ།།ལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུའོ།།ལ་ལ་ནི་ལྷ་དག་ཏུ་ཡིན་པ་ནས་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་ཡིན་
པའི་བར་རོ།།སོགས་པའི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པར་མཚོན་པའི་དོན་

593 གསུམ

594 དེ

413

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཏོ།།དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལམ་གང་ཞིག་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དེ་ནི་དེར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་
འདི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།ཇི་སྐད་དུ།༥༤༧ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་
བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།མ་ངེས་པ་དང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་“ཏེ595། སེམས་ཅན་གང་དག་རྒྱུའི་སྟོབས་ཅན་སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ། ཟུར་ཙམ་གྱིས་གོ་བ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རུང་མ་བསྟན་ཀྱང་རུང༌སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྔོན་གྱི་རྒྱུ་དང་སྟོབས་ཤེས་ནས་ཆོས་སྟོན་
ཏོ།།མ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། གང་དག་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་
ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གལ་ཏེ་མཐུན་
པར་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་དང་ཕྲད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་གྱི། མ་ཕྲད་ན་

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་ཡང་དག་པར་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་

595 སོ།

414

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཤེགས་པ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐོས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།།ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མ་བྱས་པ། ཁོ་རེ་ཆུང་བ། བླུན་པ་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རུང་མ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྣོད་མ་ཡིན་པར་རིག་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གོ་ཆ་གྱོན་ཏོ།།གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པ་

གསུམ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་གང་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་
ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། འདོད་ཆགས་གྱི་ལམ་གང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་
ཡང་ཡོད།འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་གང་སྔོན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཞེ་སྡང་གི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཞེ་སྡང་གི་ལམ་གང་ཁོང་ ཁྲོ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། ཞེ་སྡང་གི་ལམ་གང་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། ཞེ་སྡང་གི་ལམ་གང་སྔོན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་
དོ།།གཏི་མུག་གི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ།གཏི་མུག་གི་ལམ་གང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། གཏི་མུག་གི་ལམ་གང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། གཏི་མུག་གི་ལམ་གང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ།
དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ལྡོག་

415

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་སྟེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་དྲུག་པའོ་༥༤༨ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ད་ནི་བསམ་གཏན་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལྡང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་རྣལ་འབྱོར་བྱེ་བྲག་ལ་ཐ་དད། །
བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་གང་ཞི་གནས་གང་དག་དང༌། །
སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་གྱུར་པ། །༥༤༩
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད། །{༣༧}

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རབ་ཏུ་

དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་པ་བསམ་གཏན་དག་ནི་བཞིའོ།།རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་བརྒྱད་དོ།།ཞི་གནས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དག་སྟེ། དགེ་བ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།།མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་དགུ་སྟེ།
བསམ་གཏན་བཞི་དང༌། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང༌།འདུ་ཤེས་དང༌། ཚོར་བ་འགོག་པའོ།།ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་རིག་པ་དང༌། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་“པ596་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ །རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་ནི་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲ་དང་སོ་སོ་རང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་

596 པའི

416

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པ་དག་གོ །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་
པར་གྱུར་པ་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལྡང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༥༠ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསམ་གཏན་དང༌། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལྡང་བ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན།སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང༌། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པར་

འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་ནི་གང་། རྐྱེན་ནི་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་་

ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྐྱེན་ནི་མ་རིག་པའོ།།མ་རིག་པ་ནི་རྒྱུའོ།།འདུ་
བྱེད་རྣམས་ནི་རྐྱེན་ཏོ།།འདུ་བྱེད་ནི་རྒྱུའོ།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྐྱེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས།

ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུའོ།།ལས་རྣམས་ནི་རྐྱེན་ཏོ། །ལྟ་བ་ནི་རྒྱུའོ།།སྲེད་

417

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་ནི་རྐྱེན་ཏོ།།བག་ལ་ཉལ

597་ནི་རྒྱུའོ།།ཀུན་ནས་ལྡང་བ་ནི་རྐྱེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དང༌།༥༥༡

དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་ནི་གང་རྐྱེན་ནི་གང་ཞེ་ན།
རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་སོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲ་དང༌། སོ་སོ་རང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ།།གཞན་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང༌།༥༥༢
འདི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུའོ།།འདི་ནི་རྐྱེན་ཏེ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པས་འདོད་པ་རྣམས་ལས་དབེན་པ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དབེན་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་འགོག་པ་ལས་ལྡང་ངོ་། །འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལྡང་ངོ་།།རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང༌། སྣྲེལ་ཞིར་ཡང་ངོ་།།ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་སྟོན། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་སྟོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདྲེས་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་དམིགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་

597 +བ་

418

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པར་འཇུག་པར་བྱ་བ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལས་མ་ལངས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་དམིགས་སོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སུས་ཀྱང་བལྟ་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ།།རང་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་

གནོན་ཏོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཟིལ་
གྱིས་མི་གནོན་པ་སྟེ།འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པར་འཇུག་པའོ། །གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་གང་དང་གང་གིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།གང་གིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང༌། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཤེས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འདོམས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བདུན་པའོ་༥༥༣ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ད་ནི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

419

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
ནས་བཤད་པ།
ཇི་སྲིད་གཏི་མུག་དེ་སྲིད་སྲིད་གནས་འདས་བདག་དང༌། །
སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པ་སེམས་ཅན་ནི། །
ཇི་སྙེད་དེ་སྙེད་མཐའ་ཡས་གཞིར་བཅས་ཡུལ་ཕྱོགས་དང༌། །
བཅས་རྣམས་ལ་བློ་གང་དང་གང་ཡིན་སྟོབས་སུ་བཤད། །{༣༨}

ཇི་སྲིད་གཏི་མུག་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བཤད་
དོ།།སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མུ་མཐའ་མེད་པ་བསྡུ་བར་བརྗོད་དོ།།གཞིར་བཅས་སྨོས་པས་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
དེ་བསྡུ་བ་བཤད་དོ།།ག་གེ་མོ་ཞིག་ནས་བདག་ཁ་དོག་ནི་འདི་འདྲ་བར་གྱུར། རྣམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།།དེ་ལ་ཁ་དོག་ནི་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཞེས་བྱ་བར་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པར་འགྱུར་རོ།།ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་བདག་གནས་ནས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ག་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་དྲན་པས་ནི་ཡུལ་ཕྱོགས་དང་བཅས་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པར་འགྱུར་རོ།།ལྷག་མ་ནི་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ།།དེ་ལྟར་སྔོན་གྱི་སྲིད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་དང༌།
ཡུལ་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ་དང༌། རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་“ལ་598སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་
དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ།།སྟོབས་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
598 -ལ་

420

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་འདས་པ་དག་མ་ལུས་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཚུལ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༥༤ དེ་སེམས་ཅན་དེའི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།སྔོན་གྱི་

རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་དང༌། རྒྱུ་གང་གིས་སེམས་ཅན་གང་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་དེའི་སྔོན་གྱི་རྒྱུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ་ཤེས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་འདས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་འོག་ཏུ་སེམས་གང་
གིས་དམིགས་པ་ཅན་སྐྱེ་བ་དང༌། དམིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེ་བ་དང༌། དམིགས་པ་གང་དང་བྲལ་བ་ན་འགག་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་ལྟར་ཇི་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ཡང་ཚིག་ཏུ་བསྟན་པས་བསྟན་པར་དཀའོ།།དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཕྱི་མའི་མུར་ཐུག་པར་བསྟན་ཀྱང་དེའི་ཡེ་
ཤེས་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་
སུ་དྲན་པ་ཤེས་པ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་ལ། ཚད་མེད་དེ།

421

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེའི་མཐའ་ནི་བསྟན་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།སངས་རྒྱས་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ། ཀྱེ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྲུན་པའམ། ཉན་ཐོས་ལ་བསྐྲུན་པའམ། རང་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྲུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དྲན་པར་བྱེད་དོ།།འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དྲན་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དང་དེས་ཅི་ནས་ཐེག་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ད་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང༌། །
སྐྱེ་གང་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་དང༌། །༥༥༥
བཀྲ་མང་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་དུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས། །
མ་ཆགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད། །{༣༩}

འཆི་འཕོ་བ་ནི་ཕུང་པོ་འཇིག་པའོ།།སྐྱེ་བ་ནི་ཕུང་“པོ

599་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་
བའོ། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་

གཏུགས་པ། ལས་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པའི་བཟོས་སྦྱར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ལ། དེའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་འགའ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མི་མངའ་སྟེ།
599 པོའི

422

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་འཆགས་པ་དང་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྣ་
ཚོགས་པ་མང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༥༦ དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་མིག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མིག་དེས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་བགྲང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་དག་ན་ཞིང་དུ་སྣང་བ་གང་ལ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་
བཟུང་བ་འཇིག་པ་དང་འཆགས་པ་དེ་དག་མཐོང་ངོ་།།གང་ལ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་།།གང་ལ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་སྣང་བ་འཆི་འཕོ་བ་དང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །གང་ལ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་སྣང་བ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐོར་བ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་འདོར་བ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་།།གང་ལ་ལ་ཉན་ཐོས་སུ་སྣང་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་། །གང་ལ་ལ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་སྣང་བ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་པ་ཡོན་སྦྱོང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་།།སེམས་ཅན་གང་དག་

423

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

“མི600་སྣང་བར་གྱུར་པ་དག་དང་གང་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་
རྣམས་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་“མ་གྱུར་པ601

་དང༌། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་མ་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་ན་སྣང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་མང་གི །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་དུ་སྣང་
བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཚད་མེད་དོ།།དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་མིག་གིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་

བལྟའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་གི་
མདུན་དུ་དེ་སྙེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་ཤིང་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདུལ་
ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་དགུ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ད་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མྱུར་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །
ཉོན་མོངས་དང་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་འཇིག་འགྱུར་དང༌། །
སློབ་མ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་བློ་ཡིས་འགོག་པ་ཡང་། །༥༥༧

600 *-མི
601 བྱུང་བ

424

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད། །{༤༠}

དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་
སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།གང་གིས་
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོ་བར་བྱེད་ལ་རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་
ནི་བག་ཆགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་མུར་ཐུག་པ་དང་གོམས་པ་དང་རྩ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་
མོངས་པ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་

བར་མི་ནུས་ཏེ། ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་ཕྲད་པས་ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།།
འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཡོད་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་
སྔོན

602

་སྤྲེའུར་གྱུར་པ་མཆོང་ཞིང་མཆོང་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་སྔོན་བྲམ་ཟེར་གྱུར་པའི་དམངས་མོར་བརྗོད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཟློག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་
མ་ལོག་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་

602 +དུ་

425

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་“པ603་
བག་ཆགས་ལྷག་མ་“མ་604ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་ཐམས་
ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ།
ཇི་སྐད་དུ།༥༥༨ རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ནི་ཟད། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་བསྟེན། བྱ་བ་ནི་བྱས་ཏེ་འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།
“དེ་ལ605་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་གསལ་བ་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་
ཐམས་ཅད་ཡང་606དག་པར་བཅོམ་པའོ།།ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཚད་
ཡོད་པ་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་

པ་ཟད་པ་ནི་ཚད་ཡོད་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བ་སྤོབས་པ་དང་བྲལ་བའོ།།དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་རྣམ་པའི་མཆོག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་བག་
ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
603 པའི

604 *-མ

605 -དེ་ལ་
606 +ཡང་

426

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

པོས་ཀུན་ཏུ་བཟུང་བ་མི་འཇིགས་པ་དང་སྤོབས་པ་དང་མ་བྲལ་བ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་
པའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མེད། སྤྱོད་ལམ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པས་རྡུལ་དང་དུ་བ་དང་ལྷན་
ཅིག་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའོ། །དེ་ཟག་པ་ཟད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །
ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཁྱེད་ཟག་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཟག་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་“ཀྱང607་ཆོས་གང་ཡང་ཉེ་བར་མི་ལེན་པས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་
ཏོ།།རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་བཅུ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

607 -ཀྱང་

427

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

དེ་ལྟར་གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་“པ608་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བ། དེ་དག་ལས་གཞན་
པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཐ་མི་དད་པར་བཞུགས་པ། ཡོན་
ཏན་རྒྱས་པ་རེ་རེ་ཞིང་དཔེ་ནམ་མཁའ་གཅིག་པུས་ཉེ་བར་གཞལ་བ་མངའ་བ་རྣམས། འགྲོ་བ་འདོད་པ་དང་སྲིད་པ་དང་ལྟ་བ་དང༌། མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་
ནང་དུ་ཆུད་པ་མགོན་མེད་པའི་མགོན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་
ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ།།རྒྱ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་གོ །
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་བ་སྤུའི་བུ་ག་རེ་
རེ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་དང༌། སྟོབས་དང༌། མི་འཇིགས་པ་
དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་
སུ་གཅོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤྱོད་ལ། གལ་ཏེ་གསུངས་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་“པ609

་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་སྐུ་
ཚེའི་ཚད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་ཕྲིན་ལས་གཞན་མི་མངའ་བར་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་
གསུངས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཏེ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པར་ཤེས་པའམ་བརྗོད་པར་ནུས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་
སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
608 པའི
609 པས

428

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ།

ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །
འདིར་ནི་རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །༥༥༩
སློབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྡོག་པར་འགྱུར། །{༤༡}

འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལྡིང་འདབ་གཤོག་ཡངས་པའི་རླུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་ཕ་

རོལ་གནོན་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་ནམ་མཁའ་ལ་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་གི་སྟོབས་དང་ཕ་རོལ་གནོན་པ་དང་བྲལ་བས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རེ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་ས་བཅུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བརྙེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མུ་མཐའ་མེད་པ་དག་ལས་ལྡོག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ལྡོག་པར་གནས་ན། རང་སངས་རྒྱས་སམ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས།
གང་གི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའམ་བརྗོད་པ་ལ་དེ་
དག་གི་ལོ་རབས་འདི་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟ་བུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་

ལྡོངས་པ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བཤད་པ།

429

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
དེའི་ཕྱིར་བདག་འདྲས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་ནུས་འགྱུར་རམ། །
འོན་ཀྱང་དེ་དག་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །
བཤད་ཕྱིར་དོགས་“སྤངས

610་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་སྨྲས། །{༤༢}༥༦༠

དེ་ལྟར་བདག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཤས་ཙམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་གིས་ཚམ་ཚོམ་མེད་པར་ཡོན་ཏན་
ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཆ་ཙམ་ཞིག་གླེངས་པ་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནོ།།དེ་ཉིད་སྨྲས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཤད་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ།།མདོར་བསྡུ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟབ་པ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉེ་བར་
བསྟན་ཏོ། །
དེ་ལ།

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །
ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །
ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས། །
ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །{༤༣}༥༦༡

ད་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང༌།

611

བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐབས་ཐུན་མོང་བ་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་ལ། བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་

610 སྤོངས
611 +སངས་རྒྱས་དང་།

430

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གྱུར་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།

སླར་ཡང་མི་གཡོའི་སྐུ་མངའ་ཁད་ཀྱོ ས་ ྱི སྲིད་གསུམ་བན་ནས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱོ ས། ། ྱིགཤགས་པ་དང་ནི་བལྟམས་དང་ ེ བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་“བའི612་ཞགས་པ་ནི། །༥༦༢
མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐུགས་རས་མྱ་ངན་འདས་པར་བྗེ ཀྲི་བར་མཛད། །{༤༤}

བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་སྲས་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པར་སྟོན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་དང་རྗེས་སུ་བསྟུན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་དུ་གཤེགས་ནས་ཇི་ལྟར་འཚམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །ཐུགས་རྗེས་ཏེ་གྲགས་པ་དང་ཕན་ལན་ལ་སོགས་པ་བཞེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བྱས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་འདི་“ན

613

་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །
ལྷུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་བའང་བསྟེན་མིན་ཞིང་། །
དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བློ་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །༥༦༣
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན། །{༤༥}

གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མ་ལུས་པར་

612 རེའི’

613 *ནི

431

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

སྤང་བར་མི་ནུས་ལ་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ལ་ཡོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།མཐོང་བ་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་གི་
ཕྱིར་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་

ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནོ།།འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པས།དེ་ཁོ་ན་ཉིད་“ཀྱི

614་

ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཐ་མི་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་བས་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འོད་སྲུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཉིས་དང་གསུམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་༥༦༤ ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཏེ། མ་རིག་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། པྲེ་ཥོ་ད་ར་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་ཏ་ཨ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཐེག་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཆེན་པོ་ཡང་“དེ615་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་

614 - ཀྱི་
615 - དེ

432

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བ་རྣམས་དེ་ལ་བཞུགས་
པའི་ཕྱིར་རམ། དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རམ་མི་ཤེས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན། ཐེག་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའ།ོ།
གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བསྟན་ཞེ་ན། བསྟན་
པ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པ།

གང་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཉེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་སྙིགས་མ་འདི་དག་ཡོད་གྱུར་པ། །
དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་གཏིང་ཟབ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར་ཞིང་། །
བད་གཤེ གས་གང་ཕེ ར་ཁྱི ད་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྱོ འི་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ། ། ྗེམངའ་དང་གང་ཕར་བདག་ ྱི “གིས616

་སམས་ཅན་དགེ ལ་ཞྲོ ས་ཁེ ད་ཀྱོ ས་ཞལ་བཞྱི ས་ཏེ ། །{༤༦} ེ ༥༦༥

ལུས་དང་སེམས་དག་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་སྙིགས་

མ་ལྔ་བསྟན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང༌། བསྐལ་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་དང༌། ལྟ་བ་དང༌། ཚེའི་སྙིགས་མ་རྣམས་སོ།།གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱུར་
གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ལྷག་པར་མོས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་ལ་འདོད་པ་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་པས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ལ་
འཇིག་རྟེན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྣམས་སྣོད་མ་ཡིན་

616 གི

433

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པ་འདི་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་རྣམ་པར་དགྲོལ་བར་བྱ་བ་ལ་གཡེལ་བ་བསྟེན་པར་མི་མཛད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
གྱུར་པ་མངའ་བ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགྲོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔར་སྨོན་ལམ་སྩལ་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམ་པར་
“དགྲོལ617

་བ་ལ་སྙོམ་ལས་ལ་བརྟེན་པར་མི་མཛད་ཅིང་དེའི་རྣམ་པར་“དགྲོལ618་བའི་
ཐབས་ཚོལ་བར་མཛད་དེ་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གདོན་མི་ཟ་
བར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་རྐྱེན་མང་པོ་འདི་དག་ཡོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་“དགོད

619

་པར་བྱ་དགོས་པ།
དེ་ཕྱིར་མཁས་པས་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི། །
ངལ་བ་ཉེར་སེལ་གྲོང་ཁྱེར་ཡིད་འོང་བར་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར། །
ཁྱོད་“ཀྱིས

620

་ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད། །
སྦྱར་བར་མཛད་ཅིང་རྣམ་པར་དབེན་ལ་བློ་སྦྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས། །{༤༧}༥༦༦

དཔེ་འདི་ནི་འཕགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་༥༦༧ ལས་ངེས་པར་
བྱའོ།།བསྡུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བསྟི་བའི་ཕྱིར་དེད་དཔོན་དེས་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་བར་དུ་གྲོང་ཁྱེར་མངོན་པར་སྤྲུལ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་
617 གྲོལ
618 གྲོལ
619 འགོད
620 *ཀྱི

434

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུ་རོལ་དུ་དེ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་སུ་གྱུར་ཞིང་ཞི་བའི་བདེ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཐེག་པ་གཉིས་པོ་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱི་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཉེ་བར་བསྟན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལྟར་ཚོགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་སོ།།ཐེག་པ་གཅིག་བསྟན་པ་འདི་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལ་སོགས་པ་༥༦༨ དག་ལས་ངེས་པར་བྱའོ།།
ད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་དང༌། བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལུས་ཕྱོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཡུལ་དག་ན། །
ཕྲ་རབ་རྡུལ་གྱི་རྡུལ་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ། །
བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་སྐལ་བ་དེ་སྙེད་དེ། །
འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྙད་བགྱི་མ་ལགས་སོ། །{༤༨}

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་སྒོ་ནས་བལྟམས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་མོད་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འབྱུང་
བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཇི་ཙམ་ཡིན་པ་དེའི་ཚད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་“ཀྱི

621

་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པའི་སྐལ་བ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
621 ཀྱིས

435

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་
དོ། །འདི་ནི་སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱ་
བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་བསྙད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ལ་ལྷག་པར་
མོས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་བསགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བཤད་དོ།།
དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ།
རྒྱལ་བ་ཇི་སྲིད་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞི་བར། །
འགྲོ་བ་མིན་ཞིང་ནམ་མཁའ་རྣམ་འཇིག་འགྱུར་མིན་དེ་སྲིད་དུ། །

ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་མ་མ་“ཡིས622

། །

ཚུལ་ལུགས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ག་ལ་མངའ། །{༤༩}

བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མས་བསྐྲུན་ནས་སྙིང་

རྗེ་མ་མ་ལ་གཏད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ནི་ཇི་སྲིད་

འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཇི་སྲིད་ནམ་

མཁའ་བརླག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།
གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་མུ་

མཐའ་མེད་པར་འདི་དག་གསོ་བར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཅི་འདྲ་
བ་ཞིག་ཅེ་ན།
བཤད་པ།

622 *ཡི

436

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ཁ་ཟས་དུག་བཅས་ཟ་བ་ཡི། །

སྐྱེ་“བོ623་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་བརྩེ་ཇི་ལྟ་བ། །
དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉེན་པའི་བུ་ལ་མ་“ཡི624

་སྡུག་བསྔལ་མིན། ། ༥༧༠
དེས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞིར་གཤེགས་པར་འགྱུར་མ་ལགས། །{༥༠}

འཇིག་རྟེན་ཁ་ཟས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་བརྗོད་དོ།།དེ་དག་ཀྱང་
འདི་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཟོས་ན་དུག་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་དག་ལ་འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་
ཞེན་པ་ཡང་གཏི་མུག་གི་སྐྱོན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱེ་བོ་འཁོར་བ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་ཟ་བ་ལ་བརྩེ་བ་
འཁྲུངས་པ་དེ་ལྟར་མ་ལ་བུ་གཅིག་པ་ཕངས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་ལ་གདུང་བ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྙིང་རྗེས་བཙས་པ་ལ་
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཀོ་ག་ལ་མངའ།
ཐུགས་རྗེས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཐུགས་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ན། བཅོམ་
ལྡན་འདས་འཇིག་རྟེན་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཉམས་སུ་འབབ་པའི་གཞིར་གྱུར་“པ625

་རྗེས་སུ་གཟིགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་མི་མངའོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་གྱིས། །༥༧༡
སྐྱེ་དང་འཇིག་གནས་སྐབས་དང་སྡུག་དང་མི་སྡུག་བྲལ་ཕྲད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྡུག་བསྔལ་དང༌། །

623 *བ

624 *ཡིས
625 པའི

437

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྡིག་ཅན་འགྲོ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐུགས་བརྩེའི་ཡུལ་དུ་རབ་དོང་བས། །
བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་རྗེས་ཁྱོད་ཐུགས་ཞི་ལས་བཟློག་པས་ཁྱོད་ལ་མྱ་ངན་འདའ་མི་མངའ། །{༥༡}

དེ་ལ་གང་གི་ཕྱིར་མི་མཁས་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡོད་པས་ལྷ་དང་མི་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་པས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ངེས་པར་ཐོབ་ཅིང༌། ཡུལ་སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡུལ་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།།དངོས་པོ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་ནི་སྡིག་ཏོ་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དང༌། གོང་དུ་བཤད་པའི་

སྡུག་བསྔལ་ཡང་འཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ནི་

སྐྱེ་བོ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཐུགས་མྱ་ངན་འདས་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་གནས་སོ། །
ལུགས་འདི་དགེ་སློང་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས། །
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཏུས་ནས། །ལུང་ཇི་བཞིན་དང་མན་ངག་ནི། །
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན། །{༥༢}
འདི་ལས་གཞན་ན་ཆོས་འདི་ནི། །
ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །
འདིར་འབྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། །
མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མཛོད། །{༥༣}

ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་

438

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

བོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་བརྒལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྙད་པའི་ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ།།
དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་
སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་
སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ཡང་གང་དག་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་དབུ་
མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།།
དེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་མི་ཤེས་ཤིང་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ངེས་པར་ཟིན་པ་མེད་པར་ཡི་གེ་ཙམ་ངེས་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་དེའི་ཕྱིར་

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།

ཀླུ་སྒྲུབ་བློ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་ཁ་དོག་གིས་འཇིགས་པས། །

439

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།
སྐྱེ་བོས་ལུགས་བཟངས་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྤངས་པས་དེ་ཡི་ཚིག །༥༧༢
ལེའུར་བྱས་པའི་ཁ་འབུས་ཀུ་མུ་ཏ་ཁ་བྱེ་བའི་ཆུས། །
ད་ལྟ་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རེ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྐོང་བར་བྱེད། །{༥༤}

གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང༌། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང༌། ཆོས་སྐྱོང་
ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྨྲའོ།།
ཡང་འདི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

ད་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཇིགས་རུང་འདི་ནི་སེ ན་གོམས་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བོ་ཡིས། ། ྔོངས་པར་རེ གས་ ྟོ “འགྱུར

626་འདི་ནི་གསན་རྒྱ་ཆ་ཡང་གཞན་གེ ས་ཐུགས་སུ་ཆུད་མི་འགྱུར། ། ྱིདེ་ཕྱིར་ཚུལ་ལུགས་རང་བློས་སྦྱར་བ་དེ་དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡི། ། ༥༧༣
གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལྟར་གཞན་ལུགས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་བློ་དོར་བར་
བྱ། །{༥༥}

ཇི་ལྟར་མུ་སྟེགས་ཅན་སྔོན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་མ་བཞག་པ་རྣམས་“ཀྱིས

627

་ཁམས་གསུམ་པོ་འདོད་པ་དང༌།
གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་ཉེ་བར་སྦྱོར་ནུས་པར་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་དོན་དམ་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པར་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་མང་དུ་གསན་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མངར་ཟིན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་
626 འབྱུང
627 ཀྱི

440

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དང་བྲལ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
འདི་ལྟར་དེང་སང་ཉིད་ནའང་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་གཞག་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུའི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་རྟོགས་པར་སྣང་ལ་རྒྱུའི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་འདི་
བདེན་པར་མཐོང་བ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་
པར་མཐོང་ངོ་།།དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས། གཞན་པའི་གཞུང་ལ་ཚུལ་ལུགས་རང་གི་བློས་སྦྱར་བ་དེ་དག་བལྟས་ནས་ཀྱང་བདག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ལྟར་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་དོར་བར་བྱ་སྟེ། ལུགས་གཞན་པོ་རང་གི་བློས་སྦྱར་བ་ལ་ཡ་མཚན་པར་རྟོགས་པར་མི་བྱའི། རང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ལྷག་
པར་མོས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡ་མཚན་“པར628

་རྟོགསས་པར་བྱའོ། །
སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟངས་བསྙད་ལས་བདག་“གིས629་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །
ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀས་ ྱི “སརྔོ630་སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་སྐར་ལྟར་དཀར་བའམ། །༥༧༤
སེམས་ཀྱི་སྦྲུལ་ལ་གདེངས་ཀའི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། །
འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་མྱུར་དུ་བདེ་གཤེགས་སར་བགྲོད་ཤོག །{༥༦}

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་“བ631་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བ། མི་འཕྲོགས་
628 *པར་

629 གི
630 སྔོན
631 བའི

441

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ།

པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དྲུས་མ་ལས་འོ་མ་
བཞོས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཟློག་པར་མཛད་པས་སྦྱར་བ་རྫོགས་སོ། ། ། །

ཁུངས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་མདོ་བཞིན་བྲིས། །
ཕྱིན་ཆད་སྐད་གཉིས་འབྱུང་སྲིད་ན། །

རྩ་འགྲེལ་སྒྲ་དོན་བཞིན་བསྒྱུར་ལ། །
གཟུ་བོར་བྱོས་ལ་དཔྱད་པར་གྱིས། །

ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་རིན་ཆེན་སྦས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྐུ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་

པོ་ཏི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོཙྪ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་
མཐུན་པ་ལྟར་བསྒྱུར། ཕྱིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཝརྨ་དང་།
བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དེ་ཉིད་“ཀྱིས
632་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་ཤིང་
ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། ། ། །
གཞུང་འདིའི་ཚད་ནི་བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་བམ་པོ་སུམ་གཉིས་སོ། །

632 *ཀྱི

442

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅།།རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མ་དྷྱ་མི་ཀ་ཨ་བ་ཏཱ་ར་པྲ་ཛྙཱ་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པའི། །དོན་ནི་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ633། །
དགག་“སྒྲུབ634་གཉིས་ཀ་དགག་འབའ་ཞིག ། དངོས་ལ་དགག་སྒྲུབ་“འགའ635་ཡང་མེད། །{༡}
དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོམས་བྱས་ན། །
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
མ་དགེ་བཅུ་ནི་སྤངས་ནས་ནི། །དགེ་བ་བཅུ་ནི་དང་དུ་“བླངས636། །{༢}

དངོས་པོར་ཞེན་པ་བཀག་ནས་ནི། །
རང་ལ་བསྒྲུབ་ཏུ་ཅུང་ཟད་མེད། །

633 +*་སྟེ
634 བསྒྲུབ
635 གང
636 བླང

443

དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ།
“སྣང

637་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཡང་ནི། །ཡང་དག་པ་ཡི་རང་བཞིན་མེད། །{༣}

དུ་མ་དང་ནི་གཅིག་བྲལ་ཕྱིར། །

སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ། །
ཆ་ཤས་སྣ་ཚོགས་གནས་པ་ན། །རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་པུ་ཉིད་མ་ཡིན། །{༤} དེ་ཉིད་མེད་པས་དུ་མ་གང༌། །
ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པས་ན། །
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡོད། །
དེ་ཉིད་མེད་པས་དེ་བསགས་པའི། །{༥}

རགས་པའི་གཟུགས་དང་རྫས་སོགས་གང༌། །རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་དང༌། །
ཤེས་པ་ཐ་ནི་མི་དད་པས། །
ཤེས་པ་དུ་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །{༦}
རྣམ་པ་བརྫུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །

ཤེས་པ་དེ་ཡང་བརྫུན་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟ་མིན་ན་བདེན་ཉིད་འགྱུར། །

637 སློང

444

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་སེམས་བྱུང་དང༌། །{༧}

གཅིག་དང་དུ་མ་སྤངས་པ་ཡི། །
དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་གནས་ཏེ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་ཕྱིར་རོ། །
མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་ཞེ་ན། །{༨}

མ་ཡིན་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ། །དེ་ནི་བདག་གིས་བཀག་པ་མེད། །
ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །

དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་མ་ཡིན། །{༩}

ཡེ་ནས་སྐྱེ་མེད་ངང་ཉིད་ལ། །
དགག་བྱ་མེད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད། །
མྱ་ངན་འདས་དང་མ་འདས་པ། །

སྐྱེ་མེད་ངང་དུ་ཁྱད་པར་མེད། །{༡༠}

སྐྱེ་མེད་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །
སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །
ཀུན་རྫོབ་མེད་ལ་དོན་དམ་མེད། །
སངས་རྒྱས་མེད་ལ་སེམས་ཅན་མེད། །{༡༡}

ལྟ་བ་མེད་ཅིང་སྒོམ་པ་མེད། །

445

དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ།

འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་སྤྱོད་པ་མེད། །དེ་ཡི་དོན་ནི་བསྒོམ་བྱ་སྟེ། །
རྟོག་མེད་བློ་ནི་རང་ཞིར་གཞག །{༡༢}

ངོས་གཟུང་མེད་ཅིང་ཡེངས་པ་མེད། །མཚན་མ་མེད་ཅིང་གསལ་བར་བསྒོམ། །ལངས་ལ་དངོས་པོར་སྣང་བ་ཀུན། །སྒྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཤེས་བྱས་ནས། །{༡༣} སྡོམ་པ་རྣམ་གསུམ་འབད་པས་བསྲུང༌། །ཡན་ལག་བདུན་པ་ལ་སོགས་བྱ། །སྙིང་རྗེ་ཕན་སེམས་ཆེ་བར་བྱ། །
ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བྱ་ཞིང༌། །{༡༤}

འགྲོན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་བྱ། །

སེམས་ཅན་མ་དད་སྤངས་ནས་ནི། །བདག་ཉིད་དགོན་པར་གནས་པར་བྱ། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །{༡༥}

འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྟེ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས། །
སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རུ་གནས་པ་ཡིས། །

446

དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །{༡༦}

དངོས་པོ་ལྟ་བ་ཐག་བཅད་དེ། །
བར་དུ་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་བླང༌། །ཐ་མར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེ་བས་འབད་དེ་བརྩོན་པར་བྱ། །{༡༧}

དེ་ལྟར་བདག་གིས་བཤད་འདི་ལ། །ཕྱོགས་འཛིན་པ་ཡི་སེམས་བོར་ལ། །རིགས་པ་ཡིས་ནི་དཔྱད་པར་བྱ། །
ཆོས་ལ་སྐུར་པ་གདབ་མི་བྱ། །{༡༨}
གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི། །
བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི་བརྩོན་པར་བྱ། །
བདག་གིས་འདི་བྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱུར་ཅིག །{༡༩}
དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། ། །
པཎྜིཏ་དེ་ཉིད་དང་ལོཙྪ་བ་འགོས་ཁུག་པ་ལྷ་བཙས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ། ། ། །

447

ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་།

བཀའི་སྐོར།

༡. འདུལ་བ་གཞི། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། འདུལ་བ། ༼ཀ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས།1
༢. འདུལ་བ་གཞི། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། འདུལ་བ།༼ཁ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས།2
༣. དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཇ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 51
༤. འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། ༼ཆ༽སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 44
༥. འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཞ༽སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 65
༦. སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36
༧. སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། ༼ཨ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༨ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 38
༨. འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ སྡེ། ༼ཝ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64
༩. འཕགས་པ་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས། ༼ཀ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༤ དེབ་གཟུགས་པོད་
གྲངས། 34

༡༠. འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། མདོ་སྡེ། ༼ཁ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 46

448

ཞུ་སྒྲིག་པ།

༡༡. འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ།
གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼པ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57
༡༢. འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་པ། ༼ང༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 32
༡༣. འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་
ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། ༼ང༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 42
༡༤. འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཅ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 49
༡༥. འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཝ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64 བམ་པོ་བརྒྱད་པ།
༡༦. འཕགས་པ་སཱ་ལུའི་ལྗང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཚ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 62
༡༧. འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼མ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༠ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 60
༡༨. འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཁ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 46
༡༩. འཕགས་པ་སྲིད་པ་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཛ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༣ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 63
༢༠. འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་འཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་
བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཙ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 61
༢༡. འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ད༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 55
༢༢. འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལས་སྡོམ་པ་གསུམ་
བསྟན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། ༼ཀ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 39
༢༣. ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། འབུམ། ༼ཨ༽

449

ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞསྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 25
༢༤. འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཅ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 49
༢༥. མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ས༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༧༢དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 72
༢༦. འཕགས་པ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཕ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༨ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 58
༢༧. ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ས༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༧༢དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 72
༢༨. འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད། ༼ཀ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 29
༢༩. ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཉི་ཁྲི། ༼ཀ༽སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 26
༣༠. འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼པ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57
༣༡. འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས། ༼ཀ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 34

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐོར།

༡. བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། ༼ཚ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༢ དེབ་གཟུགས་པོད གྲངས། 57
༢. དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། ༼ཙ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས།57
༣. རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། སྐྱེས་རབས། ༼གེ༽སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༨༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 96
༤. འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། བསྟོད་ཚོགས། ༼ཀ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡ དེབ་ གཟུགས་པོད་གྲངས།1

450

ཞུ་སྒྲིག་པ།

༥. ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མངོན་པ། ༼ཀུ༽སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༥༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 79
༦. ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། མངོན་པ།༼ཁུ༽སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༥༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 79
༧. མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། ༼ཀི༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༢༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64
༨. རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། ༼ཙ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57

451

ལུང་མཆན།

1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། [མ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 60 ཤོག་གྲངས། ༦༠༠ ནས་ དབུ་བཟུང་།
2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། [ཚ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57 སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གྲངས། ༨༠༡ འ ༤ ན་གསལ།
3 གོང་མཚུངས། ༨༠༡ འ ༣ ན། སྐྱེ་བ་“ཕྱི་མར་’༼“གཞན་དུ་’༽འབད་མེད་པར། །
4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། [ཙ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57 བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གྲངས། ༢༦ འ ༢ ན་གསལ། ༼*ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་གསལ་བཤད་སྔོན་སོང་རྣམས་ལ་ལུང་མཆན་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཚན་བྱང་དང་ལེའུ་གྲངས། ཤོག་གྲངས་མ་གཏོགས་དགོད་རྒྱུ་མིན་པས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྔོན་གསལ་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་དག་དྲན་པར་བྱའོ། །༽

5 གཞུང་གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༢༦འ༡ན། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཟད་“གྱུར་ཀྱང’༼“ཟད་པ་ན’༽། །་་་་་ “སྟོན’༼“བརྟེན’༣<སྣར> བརྟན༽་པ་མེད་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །
6 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འདུལ་བ་གཞི། གཞུང་ཁུངས། འདུལ་བ། [ཀ] [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡-༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས།1-2 ཤོག་གྲངས། ༩༣-༨༢ སོགས་སུ་གསལ།
7 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཇ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 51 ལེའུ་བཞི་པ། མོས་པའི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས། ༡༠༨ ག ༡༡ ན་གསལ། ༼*མདོ་འདི་མདོ་སྡེའི་ཁུངས་སུ་འདུག་ཀྱང་། དཔེ་བསྡུར་མའི་དེབ་ལྟག་ཏུ་མདོ་སྡེ་ཞེས་གསལ་ན་ཡང་། དེབ་ཀྱི་ཐོད་ཡིག་ཏུ་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་འབྱུང་།༽
8 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༡༠༨ ག ༡༡ ན། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་སྒྲོགས་གྱུར་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲག་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་སྒྲོགས་པ་མི་བཟད་འདྲ། །
9 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་

452

ཞུ་སྒྲིག་པ།

བརྩེགས། [ཆ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 44 ཤོག་གྲངས། ༣༧༣ འ ༧ ན་གསལ།
10 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༧༣ འ ༢ ན། “འབྱུང’
11 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༧༣ འ ༡ ན། “འབྱུང’
12 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཞ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 65 བམ་པོ་དྲུག་པ། ཤོག་གྲངས། ༡༨༥ འ ༡༡ ན་གསལ། ༼*རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་གཞུང་གི་མཚན་ལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བའི་མདོ་ཞེས་ཡོད་ན་ཡང་། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་ཁྲོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ཛ་པའི་ནང་དུ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་བགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞེས་པ་ཞིག་ལས། འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བའི་མདོ་ཞེས་པ་ཞིག་མ་རྙེད་ཅིང་། ཞོལ་པར་དང་སྡེ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཉིས་སུ། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་འདི་ལ་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་འགའ་ཡོད་པ་ལྟར། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན་ཡང་། མདོ་འདིར་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ཚིག་དག་དེར་དྲངས་པ་ལྟར་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་གཞུང་དུ་ཁ་འཐོར་ཏེ་གནས་པས། སྐབས་བབ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་དག་བཏུས་ཏེ་དྲངས་པའམ། འདི་ལས་གཞན་འཕགས་པ་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བའི་མདོ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པའམ། གང་ལྟར་འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་གཞུང་ཚིག་དག་དཔྱད་གཞིར་འོག་ཏུ་དགོད་རྒྱུ་ཡིན།
གོང་འཁོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ནི།
བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཞོལ་པར་གྱི་དཀར་ཆག། །གཞུང་ཁུངས། དཀར་ཆག །[༣] དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 107 ཤོག་གྲངས། ༧༣༦ འ ༣ ན། [ཛ] འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་བམ་པོ་བདུན་པ་དང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་གརྦྷ་དང་། བི་ཛ་ཡ་ཤཱི་ལ་དང་། ཤཱི་ལེནྡྲ་བོ་ངྷི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་བནྡེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཅིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། འདི་ལ་མཚན་གཞན་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བ་ཟེར་བས་དཀར་ཆག་ཆེན་མོའི་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བ་དང་གཅིག་མིན་བརྟག །ཅེས་དང་། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། སྡེ་བཀའ་དཀར་ཆག །གཞུང་ཁུངས། དཀར་ཆག །[༡] དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 105 ཤོག་གྲངས། ༢༨༤ ག ༩ ན། ཞ་པ་ལ། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ ནས་ སྐར་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དཀར་ཆག་ཆེན་མོའི་ཆོས་ཀུན་བགྲོ་བ་དང་གཅིག་མི་གཅིག་དཔྱད་གཞིར་མཛད་པའང་འདུག་གོ །
*ཞེས་དཀར་ཆག་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་གསལ་ལ། མདོ་འདི་ཞོལ་པར་དུ་ཛ་པའི་ནང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྡེ་བསྟན་དུ་ཞ་པའི་ནང་དུ་འདུག་གོ །༽

453

ལུང་མཆན

13 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༡༨༥ ག ༡༡ ན། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིག་བཟངས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བགྱིའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་སྙིང་པོ་ཙམ་དུ་བས་ཏེ། སེམས་ཙམ་མོ་རྫས་མ་ལགས་པའོ། །རྫས་མ་མཆིས་པའོ། །སྒྱུ་མ་ལྟར་རྩ་བ་མ་མཆིས་པའོ། །འདོད་པས་རྣམ་པར་བསྒྲུབས་པའོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་དང་བྲལ་བའོ། །མི་གནས་པའོ། །གནས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོག་མ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་པའོ། །གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའོ། །གཉིས་དང་བྲལ་བའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངའི་བ་མ་མཆིས་པ།ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མ་མཆིས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་པོ་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ། མི་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ། རྟོག་པ་སེལ་བ་དང་བྲལ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པར་བགྱི་བ་ཙམ་དང་། ཤེས་པ་པོ

༼“ས’༽་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་བླང་དུ་མ་མཆིས། བཀུར་དུ་མ་མཆིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་“འཚལ་བར་’༼“ཞཤེས་པར’༽བགྱི་བ་ཙམ་དུ་བས་ན། འདི་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བདག་མ་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས།སེམས་ཅན་མ་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་འདི་དག་ཆོས་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་འདི་༼“སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་’༽ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་༼“ལ་སེམས་’༽གང་སེམས་སྐྱེ་བ་ “དེ་ནི་’༼“འདི་ནི་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ“འི་སེམས་’དང་། བདེ་བའི་སེམས་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་སེམས་དང་། “ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་འདི་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞན་ཡང་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སེམས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཞི་བའི་སེམས་དང་། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་རྨ་མི་ཕྱིན་པའི་སེམས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སེམས་དང་།བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་སེམས་དང་།ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་

སེམས་དང་།’ བྱམས་༼“པས་མཉེན་’༽པའི་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་ “ཆེན་པོ’ས་མི་ཟློག་པའི་སེམས་དང་། དགའ་བ་ “ཆེན་པོ’ས་འགྱོད་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་། བཏང་སྙོམས་ “ཆེན་པོ’ས་དྲི་མ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་།
“སྦྱིན་པས་འཇུངས་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་། སྙན་པར་སྨྲ་བས་ཐིབས་པོ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་། དོན་སྤྱོད་པས་མཉམ་པའི་སེམས་དང་།

དོན་འཐུན་པས་ལྟག་ན་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་།’སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་། མཚན་མ་མ་མཆིས་པས་སྒྲིབ་པ་མ་མཆིས་པའི་སེམས་དང་། སྨོན་པ་མ་མཆིས་པས་ “མི་གཡེང་བའི་’༼“མི་གནས་པའི་’༽སེམས་དང་།༼*འདིར་རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་ཚིག་དག་དཀྱུས་དང་མི་འདྲ་བར་གསེག་ཡིག་བྱས་ཡོད།༽

14 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། གཞུང་ཁུངས། སྐྱེས་རབས། [གེ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༨༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 96 སྤེལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པ། ཤོག་

454

ཞུ་སྒྲིག་པ།

གྲངས། ༣༠༤ ག ༣ ན་གསལ།

15 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༠༤ ག ༤ ན། ཕྱོགས་མཐ“ས’༼“འ’༽༡གཏུགས་“པ’༼“བ’༽འི ༢་སྙིང་རྗེ་དང་། ། 16 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། [འ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 60 སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༥༥༥ འ ༦ ན། ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་“ཆུ’༼“ར’༽་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ། །
17 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པ། ༣༢༣ ག ༡ ན་གསལ། 18 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༢༣ ག ༡ ན། སྙིང་རྗེ་སྔོན་བཏང་སྤྱོད”ཡུལ་དང’༼“པ་ཀུན’༽། །
19 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ༥༥༥ འ ༡ ན། གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་“ཡི’ ༣༼“ཡིས’༽། །
20 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༦ ག ༢ ན། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་“པས’༤༼“ལམ’༽་རབ་བསྔོས་དགའ་བ་ལ། ། 21 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 བམ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ། ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པོའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༣༧༣ ག ༤ ན་གསལ།
22 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༧༣ ག ༤ ན། ཇི་ལྟར་བར་སྣང་གནས་ཀྱི་བྱ་ཡི་རྗེས། །ཤིན་ཏུ་སྨྲ་དཀའ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ། །དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་ས་རྣམས་ཀྱང༌། །ཡིད་དང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱིས་ཤེས་མི་ནུས། །
23 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༧༩ ག ༨ ནས ༣༨༥ ག ༣ ན་གསལ།
24 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཨ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༨ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 38 བམ་པོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས། ༧༩༠ ག ༡༥ ན་གསལ།
25 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཝ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64 བམ་པོ་གསུམ་པ། ཤོག་
གྲངས། ༡༡༣ འ ༢ ན་གསལ།

26 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༡༡༣ འ ༢ ན། ༼འདིའི་ཤོག་གྲངས། ༡༡༢ ག ༡ ན། དེ་“ལས་’༼*“ལ་ས་’ཡིན་ནམ་སྙམ།༽བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ས་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དྲི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་དང་། འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་དང་། ཤིན་ཏུ་དཀའ་རྒྱལ་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་

455

ལུང་མཆནདང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་དེ། ས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་དེ་དག་གོ །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ས་གང་ཞེ་ན། ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་གྲུབ་པའི་སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་སྟོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་’༽མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཉིད་“ཀྱིས་’༼“ཀྱི་’༽ས་དང་པོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་“འཐོབ་’༼“ཐོབ་’༽པར“-གང་’གནས་པ་“དེ་’༼“འདི་ ’༽ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སའོ། །
27 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༡༡༤ ག ༡ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མིའི་“ཁ་དོག་’ལས་༼“+ནི་’༽འདས་ལ། ལྷའི་“ཁ་དོག་’༼“མདོག་’༽་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་༼“+ཤིན་ཏུ་ ’༽འདས་པ་“ཡིན’། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །
28 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ༥༥༦ ག ༣ ན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་༼“+དེ་’༽ཐོབ་“-པར་’གྱུར་པ་ཡིས། །
29 ༼*རང་འགྲེལ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས་ཞེས་པ་ལྟར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་ཁ་ཤས་སུ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་ཁྲི། ཤོག ༣༠ བ ༦ ཞེས་ལུང་ཚན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཁུངས་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག་ནའང་། དེར་ལུང་ཚན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་སྣང་ལ། ལུང་ཚན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་ཡུལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་ཡིན་ཞིང་། གོང་གི་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་གཞུང་གི་སྐབས་དེར་དྲི་བ་དྲི་ལན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལས་གཞན་མི་སྣང་ན་དེ་མིན་པར་ངེས་སོ། །འཕགས་པ་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ། ཞེས་པ་བམ་པོ་དྲུག་དང་། ལེའུ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དེར་འདིའི་ལུང་ཚན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་དང་ཚིག་རིས་སོགས་མཐུན་པ་ཞིག་འབྱུང་ན་ཡང་། རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་ཁུངས་ཉི་ཁྲིར་གསུངས་པས་དེ་མིན་པ་གསལ་ཞིང་། གསུང་སའི་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་། ཉི་ཁྲི་གསུང་ས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་འདི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཚལ་བྱ་ཀ་ལན་ད་ཀ་གནས་པའི་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་ཁྲིའི་པོ་ཏི་གསུམ་གར་བཙལ་ཀྱང་ལུང་ཚན་སྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མ་རྙེད་ན་ལུང་ཁུངས་འདིར་དཔྱད་པར་འཚལ། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་དེའི་ནང་གི་ལུང་ཚན་དག་དཔྱད་གཞིར་གཤམ་དུ་དགོད་པར་བྱའོ། །ཡིན་ན་ཡང་རང་འགྲེལ་

དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ཕྱི་མ་མདོ་དེར་གོང་དང་འདིའི་ལུང་སྔ་མ་མདོ་དེར་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། ། ༽བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ། གཞུང་ཁུངས། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས། [ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 34 བམ་པོ་དང་པོ། གླེང་གཞིའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༧༩ ག ༣ ན་གསལ།
30 གོང་མཚུངས། ༧༩ ག ༣ ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་“དེ་’ནི་“གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་ཤེས་ལ། སེམས་ཅན’རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་༼“སེམས་དཔའི་’༽ཚིག་བླ་དྭགས་ཏེ། ༼“གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་

456

ཞུ་སྒྲིག་པ།

པའོ།།’༽ཇི་ལྟར་ཤེས་“ཞེ་’༼“ཤེ་’༽ན། “ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།’མ་བྱུང་བ་དང་༼“ཡང་དག་པར་མ་བྱུང་བ་དང་’༽“ཕྱིན་ཅི་ ’ལོག་“མ་ཡིན་’པ“རོ། །’༼“་དང་དེ་དག་’༽ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་“བོ’༼“ས’༽༢་“དག་གིས་’བརྟགས་པ་“དག་ནི་དེ་ ’དེ་“བཞིན་དུ་’༼“ལྟར ༣་’༽མ་ཡིན་“ཏ’

ེ ༼“པ་དང༌’༽། ༼“ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་རྙེད་པ་དེ་“ལྟར ༤་མ་ཡིན་པ་སྟེ།’༽
དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་“མ་བརྟགས།’རྣམ་པར་མ་བརྟགས་ “ཤིང་༼“་པའོ།།’༽བྱང་ཆུབ་ནི་“རྣམ་པར་’མ་བསྒྲུབས་“ལ’༼“པའོ།’༽།༼“བྱང་ཆུབ་ནི་’༽“མི་’དམིགས་པ“འི་ཕྱིར་རོ’༼“་
མེད་པའོ

’༽།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་“མ་’བརྙེས་“སོ།’༼“པ་མེད་དེ’༽། ཆོས་ཐམས་ཅད་“མི་’༼“མ་’༽རྙེད་“ཅིང་’༼“པའི་ཕྱིར་རོ།’༽།ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་“འོ།’༼“སྟེ’༽། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ༼“འི’༽“་སྟེ’།ཇི་སྐད་“དུ་’བརྗོད་པ་“བཞིན་དུ་’ནི་མ་ཡིན་ནོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ། གང་དག་བྱང་ཆུབ་“ཀྱི་ཕྱིར་’༼“ཏུ་’༽སེམས་“འདི་’བསྐྱེད་ “པར་བྱའོ་ཞེས་’༼“ཅིང་སེམས་འདི་’༽བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ༼“ར་བྱའོ།’༽“་དང་’།གང་དུ་བདག་༼“ཅག་’༽གིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་དེ་༼“ནི་’༽ཡོད་དོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་༼“ཏུ་’༽རློམ་སེམས་སུ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ“་སྟེ’༼“འོ།’༽ །དེ་དག་ནི་“སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་’༼“སྐྱེ་བར་སེམས་དཔའ་’༽ཞེས་བྱའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་“དེ་དག་ནི་’སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན“་ཅིང་’། སེམས་སུ་མངོན་པར་ཞེན“ནས་། བྱང་ཆུབ་“ལ་’༼“ཏུ་’༽མངོན་པར་ཞེན།
31 གོང་མཚུངས། ༧༥ འ ༥ ན། ༼“ཡང་’༽བྱང་ཆུབ་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་“ལས་བཟློག་པ’༼“དང་བྲལ་བ’༽འོ།།གང་“དེ་’༼“གིས་འདི་’༽ལྟར་“ཁོང་དུ་ཆུད་’༼“རྗེས་སུ་རྟོགས་’༽པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ༼“འི’༽“་སྟེ’། ༼“ཡང་’༽ཇི་སྐད་བརྗོད་པ་“བཞིན་དུ་’ནི་མ་ཡིན་ནོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་“དེ་ནི་ ’ཆོས་“ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་’༼“དེ་རྣམས་’༽རྟོགས་པ“ས’༼“འི་ཕྱིར’༽་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཆོས་འདི་“རབ་ཏུ་མི་’༼“མ་’༽ཤེས་“ཁོང་དུ་’༼“ཤིང་རྗེས་སུ་’༽མ་“ཆུད་པར་ ’༼“རྟོགས་བཞིན་དུ་’༽བདག་༼“ཉིད་ལ་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་༼“བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་’༽“ཞེས་ཁས་འཆེ་ན།’དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་རིང་“ངོ་།’༼“བ་ཡིན་ཞིང༌’༽། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ལས་རིང་“ངོ་’༼“བ་ཡིན་ནོ

’༽།།༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་གིས་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ “དང་བཅས་པའི་’༼“གྱི་’༽འཇིག་རྟེན་“ལ་སླུ་’༼“བསླུ་’༽བ་“འོ’༼“ཡིན་ནོ

’༽།།རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་ “གལ་ཏེ་’༼“འདི་’༽ཚིག་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་“གྱུར་’༼“འགྱུར་’༽ན་ནི། “དེའི་ཕྱིར་’༼“དེ་བས་ན་ ’༽སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་“རོ།’༼“ན’༽། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པ་འདི་“ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་’ནི་“ཚིག་’༼“གང་’༽གི་ལས་ཙམ་མ་ཡིན་“ནོ།’༼“ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་

457

ལུང་མཆནསེམས་དཔའི་སའོ

’༽

32 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ༥༥༦ ག ༦ ན། འདི་“ནི་’༼“ཡི’༽ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་“པ་ཡིན་’༼“པར་གྱུར’༽། །
33 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༦ ག ༨ ན། ས་ནས་སར་གནོན་བྱེད་ཅིང་གོང་“མར’༡་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་འདི་ཡི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་“འགག་པར་འགྱུར’༢། །དེ་ཚེ་འདི་ཡི་སོ་སོ

༼“+འི’༽་སྐྱེ་བོའི་ས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཟད། །

34 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཨ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༨ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 38 བམ་པོ་ཉི་ཤུ་པ། ཤོག་གྲངས། ༧༡༢ འ ༣ དང་། ༧༠༧ ག ༡ ན་གསལ།

35 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༧༡༢ འ ༣ ན།༼རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིར་དྲངས་པ་དང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་སྣ་ཅུང་མི་མཐུན་ཞིང་། གཞུང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཡང་ལྡོག་སྟེ་གནས་པས་འདིར་མདོ་ཚིག་ཇི་བཞིན་དགོད་པར་བྱའོ། །༽རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་ནས་“-ཡུན’རིང་༼“+པོར་’༽“དུ་’མ་ལོན་པ་“-ཡང་’༼“+རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་’༽བློན་པོའི་“-མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་ནས་’༼“+ཚོགས་’༽རྒན་“པ་’༼“+གཙོ་བོར་གྱུར་པ་’༽ཐམས་ཅད་༼“+ཀྱང་’༽རིགས་“སུ་རིགས་’དང་ལྡན་པར་སྐྱེས་པ་དང་༼“+ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་’༽དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་༼“+ལས་དང་པོ་པ་’༽བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་༼“+། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་’༽ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ

༼“+འི’༽“-་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་’རིགས་སུ་སྐྱེས་༼“+པས་ཀྱང་’༽“-པ་ལས་དང་པོ་བ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཉན་ཐོས་ནས་རྒན་པ་ཐམས་ཅད་’བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་༼“དང༌།’༽“ཀྱི’སྙིང་རྗེ

༼“འི’༽“-་ཆེན་པོའི་’དབང་གི༼“+ས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་
’༽་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ།།
36 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༧༠༧ ག ༡ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལྡིང་༼“+གི་དབང་པོ་ ’༽ཆེན་པོའི་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ༼“+འི’༽“་ལ་’གཤོག་པའི་རླུང་གི་“-སྟོབས་དང་མཐུ་བདོག་པ་ ’༼“+ཤུགས་’༽དང༌། “མྱིག’་

༼“མིག་’༽ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན“-ཡོད་’༼“+གང་ཡིན་’༽པ་དེ་“-ལྟ་བུ་’ནི་དེ་“-མ་ཡིན་’༼“+ལས་གཞན་’༽པའི་བྱ༼“འི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་རྒས་པར་གྱུར་པ’༽“-་ལུས་ཚད་དུ་ཕྱིན་པ་གཞན་’ཐམས་ཅད་ལ་“-ཡང་མེད་དོ། །’༼“+ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །’༽དེ་བཞིན་དུ་༼“+བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ།’༽ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་༼“+གི་དབང་པོ་’༽ཆེན་པོའི་རིགས་༼“ཀྱི་’༽“དང་’རྒྱུད་དུ་༼“+ཡང་དག་པར་’༽བྱུང་བ“-འི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་’ནམ་མཁའ་ལྡིང་༼“+གི་དབང་པོ་’༽ཆེན་པོའི་ཕྲུ་གུ་༼“+ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་’༽

458

ཞུ་སྒྲིག་པ།

སེམས་“-དང་པོ་’བསྐྱེད་པའིགཤོག་པའི་“-རླུང་གི་’སྟོབས་“-དང་’༼“+ཀྱིས་ཕ་རོལ་གནོན་’༽“-ཤུགས་བདོག་’པ་དང་། “-སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་’ལྷག་པའི་བསམ་“-པའི་མྱིག་’༼“པ’༽ཡོངས་སུ་དག་པའི་༼“+མིག་གི་’༽ཡོན་ཏན་“-ཡོད་ ’༼“+གང་ཡིན་’༽པ་༼“དེ་’༽ནི་༼“+བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་’༽ཉན་ཐོས་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་“-བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཚང་བས་བྱུང་བ་’ཐམས་ཅད་ལ“-མེད་དོ། །’༼“+ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ

༽

37 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༤༩༨ འ ༢ ན་གསལ། 38 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༩༨ འ ༢ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་“བཙས་མ་ཐག་ཏུ་’༼“སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་’༽རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་བློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། རང་གི་བློ་

༼“+འི་སྟོབས་ཀྱི་’༽ས་རྣམ་པར་དཔྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ནམ་༼“+དེ་’༽ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། རང་གི་བློའི་“-མཐུས་’༼“+སྟོབས་བསྐྱེད་པས་’༽བློན་པོ་

༼“+འི་བྱ་
བ་’༽ཐམས་ཅད་“-ཀྱི་བྱེད་པའི་ཚུལ་’ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་༼“+ནོ།’༽།ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་༼“+དག་’༽དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་“-བདག་ཉིད་ཆེན་པོས།’༼“+ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་’༽ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་“ཏ’

ེ ༼”གྱི

’༽། རང་གི་བློ་

༼“+འི་སྟོབས་ཀྱི་’༽ས་
རྣམ་པར་“བརྟགས་པ་’༼“དཔྱད་པས་’༽ནི་མ་ཡིན་ནོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཡུལ་“-གྱི་ཡེ་’ཤེས་“-ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས།’༼“+པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་’༽ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་“-བྱེད་པའི་ཚུལ་’༼“+བྱ་བ་ཐམས་ཅད་’༽ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །
39 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༢༩༡ འ ༨ ན་གསལ།
40 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༢༩༡ འ ༨ ན། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་“པར’༼“པ’༽། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ “ཡོད’༼”ཉིད’༽། །་་་་་་་་་་་་་དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་“ཡིན’༼“ཡི’༽། །་་་་་་་་་་་་་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་“བུར’༼“བུ’༽ཕན་ཚུན་གྱི། །་་་་་་་་་་དེ་ནས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་“ཡང་’༼“དང་’༽། །
41 གོང་མཚུངས། རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༣༢༡ ག ༣ ན་གསལ།
42 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༢༡ ག ༣ ན། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་“འཇིག་’༼“འཛིན་’༽བྱེད་པ། །་་་་་་ དབང་པོ་ “རྣམས་’དང་༼“+ནི’༽དབང་དོན་རྣམས། །འབྱུང་བ་“རྣམས་ཀྱི་’༼“ལྔ་ཡི་’༽རང་བཞིན་འདོད། །་་་་་་་་ དེ་བཞིན་བདེ་འཇོམས་“འབྱུང་’༼“བྱུང་’༽བ་ལ། །་་་་་་“ད་’༼“དེ་’༽ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །་་་་་་་ གང་གིས་“སེམས’མཐོང་

459

ལུང་མཆན

༼“+བར་’༽འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་༼“+ལ་’༽བརྗོད་“ད’

ེ ། །སེམས་“བྱུང’་

༼”འབྱུང་’༽མེད་པར་སེམས་
“མི་འབྱུང་’༼“+མེད་དེ’༽། །དོན་མེད་“ལྷན་ཅིག་’༼“+ཕྱིར་ན་ཡོད་’༽མི་འདོད་“ད’

ེ ། །་་་་ འགྲོ་བ༼“+འི’༽་དོན་མེད་
ཤེས་ནས་ནི། །
43 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༢༡ འ ༢ ན་གསལ།
44 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༢༡ འ ༢ ན། ༼“+འོན་ཀྱང་’༽དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་“འབའ་ཞིག་གིས’༼“ཡིས’༽། །
45 ༼*ལུང་ཚན་འདིའི་ལུང་ཁུངས་དངོས་གང་ཡིན་མ་ངེས་ཤིང་། ཐ་མའི་ཚིག་རྐང་། ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་པ་འདི་མེད་པ་མ་གཏོགས་ལུང་ཚིག་འདི་དང་མཐུན་པ་ཞིག །བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། ༼ཁ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༦ ཤོག་གྲངས། ༦༤༢ འ ༣ ན་སྣང་། ཚིག་རྐང་ལྔ་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཞེས་པར། རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཞེས་དོན་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་ཚིག་རིས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཚིག་རིས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་འདི་དང་དོན་འདྲ་བ་ཚིག་ལྷུག་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག །བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།༼ཞ༽ སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༥ ཤོག་གྲངས། ༩༡ ག ༡ ན་གསལ་བ་དེ་ནི། ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་སའི་གཞུང་ལས་གཅིག་མིན་ནམ་སྙམ་མོ། །ལུང་དེ་ཇི་བཞིན་དགོད་ན། གཞན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དབུ་བ་རྡོས་པ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཆུའི་ཆུ་བུར་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྨིག་རྒྱུ་བ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆུ་ཤིང་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཕུང་པོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ༽
46 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པ། ༣༢༣ འ ༦ ན་གསལ། 47 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༢༣ འ ༦ ན། ་་་་གཞན་“གྱི་’༼“གྱིས༡’༽་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །་་་་་གཅིག་“པས་’༼“པ་ ’༽་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །
48 རྩ་བ་ཤེས་རབ། རང་བཞིན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༢༡ ག ༩ ན་
གསལ།

49 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༢༡ ག ༩ ན། ་་་་་ མཁྱེན་པས་“ཀ་ཏ་’༼“ཀཱ་ཏཱ་’’<སྣར><པེ> “ཀཱ་ཏྱཱ་’༽ཡ་ན་ཡི། །་་་་་།མེད་པ་གཉིས་ཀའང་“དགག༢་པ་མཛད༼<སྣར><པེ> “ཀ་དགག་པར་གསུངས’༽། །
50 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པ། ༣༢༤ ག ༣ ན་གསལ། 51 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༣༢༤ ག ༣ ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། ༼*མཚམས་འདིར་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཚིགས་བཅད་གཞན་གཉིས་འབྱུང་།༽བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །་་་་་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྩལ་

460

ཞུ་སྒྲིག་པ།

“པས’༼“པ’༽། །དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་“བཟུང་’༼“གཟུང་’༽། །
52 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། གཞུང་ཁུངས། བསྟོད་ཚོགས།[ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 1 ཤོག་གྲངས། ༡༩༧ འ ༧ ན་གསལ།
53 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༡༩༧ འ ༧ ན། མཚན་མ་མེད་“ལ་’༼“པ་’༽མ་༼“རྟོགས་’༽“ཞུགས་’པར། །“ཁྱོད་ཀྱིས་ ’ཐར་པ་མེད་“ཅེས་’༼“པར་’༽གསུངས་༼“པའི་ཕྱིར’༽། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་“རྣམས’༼“ལས’༽། །“མ་ལུས་པར་ནི་’དེ་“ཉིད་’༼“ནི་ཚང་བར་’༽བསྟན་༼“པ་ལགས’༽། །
54 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ༥༥༦ འ ༨ ན། དེ་ཚེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་“རྒྱུ’༢༼“ར’༽། ། 55 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༦ འ ༧ ན། རང་ཤ་སྟེར་ལའང་གུས་པར་བྱས་པ་“ཡིས’༼“ཡི’༽། །སྣང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཡང་“འགྱུར’༼“གྱུར’༽། །
56 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༦ འ ༢ ན། རང་དོན་ལྷུར་ལེན་ཉིད་དུ་“འགྱུར་བ་’༼“གྱུར་པ་’༽གང༌། །་་་་སྡུག་བསྔལ་ཉེར་ཞིའི་རྒྱུར་གྱུར་སྦྱིན་ལས་“འབྱུང་’༼“བྱུང་’༽། །
57 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༧ ག ༡ ན། འཕགས་པའི་སྐྱེ་“བོ་’༡༼“བ’༽དང་“འཕྲད་’༼“ཕྲད་’༽མྱུར་དུ་འཐོབ། ། 58 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༧ ག ༣ ན། སྦྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་“འཐོབ’༡༼“ཐོབ’༽། ། 59 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༧ ག ༥ ན། དེ་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་“གཙོ་བོ་’༣༼“རྩ་བ་’༽ཡིན། །
60 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༧ ག ༥ ན། ཇི་ལྟར་བྱིན་“ཞིག་’༼“ཅིག་’༽ཅེས་སྒྲ་ཐོས་བསམས་ལས། །ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་“བྱེད་’༼“བྱིན་’༽མིན་ན། །
61 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [པ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57 བམ་པོ་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས། ༦༦༩ འ ༣ ན་གསལ།
62 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས།༦༦༩ འ ༣ ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་སཱ་ལ་ཆེན་པོའི་ཚལ་ཞིག་ཡོད་“པར་ལ་ལ་ ’༼“ལ། དེར་འགའ་’༽ཞིག་འོངས་“ཏེ།’༼“ནས་’༽“-ཤིང་’སཱ་ལ༼“+གཅིག་’༽བཅད་༼“+པ་’༽ན། “དེ་ལ་’༼“དེར་’༽ཤིང་སཱ་ལ་“-བཅད་པའི་’ལྷག་མ་༼“+དེ་’༽རྣམས་འདི་སྙམ་དུ་འདི་“-དག་’ནི་བཅད་“དོ’༼“པའོ

’༽། །བདག་༼“+ཅག་’༽ནི་
མ་བཅད་“དོ་’༼“པའོ་’༽སྙམ་དུ་མི་སེམས་“ཏ’

ེ ༼“ཤིང་’༽། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་“-ཡང་མེད།’༼“+དང་ ’༽ཁོང་ཁྲོ་བ་“+ཡང་’མེད་“དེ་’༼“དོ།།’༽“-མི’རྟོག་༼“+པ་དང༌།’༽རྣམ་པར“-མི’རྟོག་༼“+པ་མེད་དོ།།’༽“-ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། གང་’༼“+བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་’༽བཟོད་པ་༼“+དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་’༽ནི་“-བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ ’བཟོད་པ་༼“+ཡོངས་སུ་དག་པ་མཆོག་’༽ནམ་མཁའ་དང་“མཚུངས་’༼“མཉམ་’༽པ“-ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆོག་གོ །’༼“+ཡིན་

461

ལུང་མཆནནོ

’༽

63 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པ། ༣༠༩ ག
༤ ན་གསལ།

64 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ༥༥༧ ག ༩ ན། སྡུག་བསྔལ་རང་རིག་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ “ནི’༼“དེ’༽། །དེ་“བཅད་’༼“གཅད་’༽བྱ་ཕྱིར་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། །
65 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་པ། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 32 བམ་པོ་དགུ་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པ། ཤོག་གྲངས།༡༤ ག ༡ ན། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཀྱེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ཡང་མི་དམིགས། སྦྱིན་པ་པོ་ཡང་མི་དམིགས། ལེན་པ་པོ་ཡང་མི་དམིགས། སྦྱིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྦྱིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་ཡང་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་དེ་ནི། ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ཞིང་བྱིན་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་གཏོང་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་མི་དམིགས། ལེན་པ་པོ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སྦྱིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་ཡང་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་ལ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྔོ་མོད་ཀྱི། མཚན་མ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་རྒལ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ལས་འཕགས་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
66 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། ༥༥༧ ག ༡༢ ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་“ཅེས་’༼“ཞེས་ ’༽བསྟན། །
67 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་པ། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 32 བམ་པོ་དགུ་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པ། ཤོག་གྲངས།༡༢ ག ༡༠ ན། ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུས་གསོལ་པ། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ནི་གང་ལགས། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་གང་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་ཕོད་པ་སྦྱིན་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་། བཀྲེན་པ་དང་། འདྲོན་པ་དང་། སྡུག་འཕོངས་པ་དང་། སློང་བ་རྣམས་ལ་ཟས་འདོད་པ་དག་ལ་ཟས་སྦྱིན་པར་བྱེད།

462

ཞུ་སྒྲིག་པ།

སྐོམ་འདོད་པ་དག་ལ་སྐོམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། གོས་དང་། སྤོས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཉིང་ལག་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ནས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་བྱེད་ལ། དེ་འདི་སྙམ་དུ་ཡང་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་གོ །ཀྱེ་བདག་ནི་སེར་སྣ་མེད་པའོ། །བདག་ནི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་ནོ། །བདག་ནི་སློངས་མོ་སྟེར་བའོ། །ཀྱེ་བདག་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ། །བདག་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟི་བྱེད་པའོ། །བདག་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །སྦྱིན་པ་དེ་བྱིན་ནས་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྔོ་བར་བྱེད་ཅིང་། བདག་གི་སྦྱིན་པ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག །ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་མོ། །དེ་ནི་ཆགས་པ་གསུམ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དེ། གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ། ཆགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཆགས་ནས། སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཤ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ལས་མི་གཡོ་ལ་ཡང་དག་པར་མི་འདའ་སྟེ། རྒྱུ་དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
68 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ། ༥༥༧ འ ༢ ན། དམ་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་“སོག་’༼“སོགས་ ’<སྣར><པེ>གཉིས་སུ། སོག་༽པར་བྱེད། །
69 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་བཞི་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༢ ག ༡༡ ན་གསལ།༼*ས་བཅུའི་མཚན་རྣམས་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཇི་བཞིན་བཀོད་ཡོད།༽
70 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༢ ག ༡༡ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག། “-དེ་ལ་’བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲི་མ་ “དང་བྲལ་བ་’༼“མེད་པ་’༽ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་“དང་བྲལ་བ་ ’༼“སྤངས་པ་’༽ཡིན་ཏེ། དབྱིག་པ་སྤངས་མཚོན་ཆ་སྤངས། “ཁོན’་

༼“འཁོན་’༽དུ་འཛིན་པ་སྤངས་“ཤིང་ངོ་ཚ་’༼“ནས།
འཛེམ་པ་’༽དང་ལྡན་༼“+ཞིང་སྙིང་རྗེ་ལ་ཞུགས་’༽པས་༼“+། དེ་’༽སྲོག་ཆགས་“སུ་གྱུར་པ་’༼“+འབྱུང་པོ་’༽ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང༌། བདེ་“-བས་ཕན་འདོགས་ཤིང་’༼“བ་དང༌། སྙིང་བརྩེ་བ་དང༌།’༽བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན“-པ་ཡིན་’ཏེ། དེ“-ཡིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་’༼“ཀུན་“ཏུ ༡’༽རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། སྲོག་ཆགས་ལ་༼“+རྣམ་པར་’༽འཚེ་བ༼“+ར’༽་མི་བྱེད་ན། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། ལུས་“གཙེ་བ་’༼“ཀྱིས ༢་མཐོ་

463

ལུང་མཆནའཚམས་པ་’༽ཆེན་པོ་བྱ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས།
༼“མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།’༽བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་༼“+སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་ཏེ།’ ༽གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་“རེ་བ་མེད་’༼“བག་བྱེད་’༽པས་“-མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།’ དེ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་

༼“+དག་’༽ལ་གཞན་གྱིས་“-ཡོངས་སུ’བཟུང་བར་འདུ་ཤེས་ཤིང༌རྐུ་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ།“-ཆུང་ངུ་’༼“+ཐ་’༽ན་རྩྭ་དང་ལོ་མ་༼“+ཙམ་’༽ཡང་མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་ན་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གཞན་༼“+དག’༽ ལྟ་ཅི་སྨོས།
༼“འདོད་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།’༽ བདག་གི་ཆུང་མས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་ལ་“རེ་བ་ ’༼“འདོད་པ་’༽མེད་པས“-འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏ’

ེ ། དེ་གཞན་གྱིས་“-ཡོངས་སུ་’བཟུང་བའི་བུད་ “མྱེད་’༼“མེད་’༽གཞན་གྱི་ཆུང་མ་༼“+དང༌།’༽རུས་དང་མཚནམདང༌ཆོས་ཀྱིས་“བསྲུང་བ་’༼“བསྲུངས་པ་’༽རྣམས་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱང་“མྱི་སྐྱེ་’༼“མི་བསྐྱེད་’༽ན་༼“+། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དམ།’༽གཉིས་“ཀྱིས་ ’༼“+ཀྱི་དབང་པོ་’༽གཉིས་“ཕྲད་པར་བྱ་བ་’༼“སྤྲོད་པ་’༽ལྟ་ཅི་སྨོས། ༼“བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།’༽“ཡང་དག་པར་སྨྲ་ཞིང་’བདེན་པར་༼“སྨྲ་ཞིང་ཡང་དག་པར་’༽སྨྲ་“བ་དང’་

༼“ལ’༽།
དུས་སུ་སྨྲ“-བ་དང་’༼“སྟེ’༽། “-ཚོད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་’ཇི་སྐད“-དུ་’སྨྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་“པས’༼“པའོ།’༽།“-བརྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།’ དེ་“ཆུང་ངུ་’༼“ཐ་’༽ན་རྨི་ལམ་“དུ་’༼“ན་’༽ཡང་༼“+ལྟ་བ་དང་བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ“རྟོགས་པར༣་བསྒྱུར་ཏེ། བསླུ་བའི་བསམ་པས་’༽བརྫུན་གྱི་ཚིག་མི་“བརྗོད་’༼“སྨྲ་’༽ན། ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་“བརྗོད་པ་’༼“སྨྲ་བ་’༽ལྟ་ཅི་སྨོས།
ཕྲ་མའི་ཚིག་“དང་བྲལ་བ་’༼“སྤངས་པ་’༽ཡིན་ཏེ། “-དེ་’སེམས་ཅན་“གྱི་’༼“+རྣམས་ལ་’༽དབྱེན་མི་བྱེད་ཅིང་༼“+། རྣམ་པར་’༽“མྱི་’༼“མི་’༽འཚེ་བ་ལ་ཞུགས་པས། “-ཕྲ་མའི་ཚིག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།’༼“+དེས་’༽དེ་དག་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚུ་
“བི’་
༼“གི་’༽ལས་ཐོས་“ཤིང་’༼“ནས་’༽ཕ་“བིར་’༼“གིར་’༽སྙོད་པ་མ་ཡིན་༼“ཏེ། དེ་དག་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་’༽ཕ་“བི་’༼“གི་ ’༽ལས་ཐོས་ནས་ཚུ་“བིར་’༼“གིར་’༽སྙོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུམ་པ་རྣམས་“དབྱེ་བར་’མི་“བྱེད་’༼“འབྱེད་ཅིང༌།’༽བྱེ་བ་རྣམས་ལ་“དཔར་བས་’༼“+ཡང་’༽མི་“རྣོན་’༼“གནོན་’༽ཏེ། མི་འདུམ་པ་ལ་དགའ་ཞིང་མི་འདུམ་པ་ལ་མོས་པ་མ་ཡིན་པས་བདེན་ནམ་“རྫུན་’༼“བརྫུན་’༽ཡང་“རུང་’མི་འདུམ་པར་བྱ་བའི་ཚིག་མི་སྨྲའོ།། “-ཞེ་གཅོད་པའི་’ཚིག་༼“རྩུབ་མོ་སྤངས་པ་’༽“དང་བྲལ་བ་’ཡིན་ཏེ། “སྙོགས་པ་དང་།’༼“ཞེར་འདེབས་པ་དང༌།’༽བརླང་པ་དང༌། “-རྩུབ་པ་དང་།’ གཞན་ལ་གནོད་པ་དང༌། “-ཞེ་སྣད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཉེས་པ་ངོར་བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་པ་ངོར་བརྗོད་པ་ལ་གཞོལ་བ་དང་།’༼“+གཞན་གྱི་མཚང་འབྲུ་བ་དང༌།’༽གྲོང་“མའི་’༼“མིའི་’༽ཚིག་དང༌། མ་རབས་ཀྱི་ཚིག་༼“+ངོར་བརྗོད་པ་ ’༽དང༌། “-གཟུངས་སུ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།’༼“+ངོར་བརྗོད་པར་གཞོལ་བ་དང༌། བརྫུན་དང་’༽རྣར་མི་སྙན་པ་དང༌། ཁྲོ་“བ་

464

ཞུ་སྒྲིག་པ།

དང་’༼“ཞིང་’༽གཤེ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ༼“མི་སྙན་པ་དང༌། ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་’༽སྙིང་ན་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཡིད་ “-ཡོངས་སུ་’གདུང་བར་བྱེད་པ་དང༌། “-མི་སྙན་པ་དང༌། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། བདག་དང་’༼“+རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང༌།’༽གཞན་གྱི་སེམས་༼“+ཀྱི་རྒྱུད་’༽མ་“རུང་’༼“རུངས་’༽པར་བྱེད་པའི་ཚིག་“-གི་’རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་ཏེ། གང་འདི་༼“+མཉེན་པ་དང༌།’༽འཇམ་པ་དང༌ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌།“- སྙན་པ་དང་། གཟུངས་སུ་བཟུང་བ་དང་།’༼“+བརྫུན་དུ་མ་ཡིན་པ་དང༌།’༽རྣར་“འོང་བ་’༼“སྙན་པ་’༽དང༌། སྙིང་དུ་སྡུག་པ་དང༌། “ཕོ་བྲང་འཁོར་གྱི་ཚིག་’༼“གྲོང་ཁྱེར་པ་’༽དང༌། “གཙིགས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་། འགོ་བ་དང་མཉན་པར་འོས་པ་དང་། མི་གནས་པ་དང་།’སྐྱེ་བོ་མང་པོ་“དགའ་བར་འགྱུར་བ’༼“འི་སྙིང་དུ་སྡུག་པ་’༽དང༌། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང༌། “-མཁས་པས་བསྔགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཞིང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དང་།’ ཡིད་“བདེ་’༼“དགའ་’༽བར་བྱེད་པ་དང༌། ཡིད་“སིམ་’༼“ཚིམ་’༽པར་བྱེད་པ་དང༌། “བདག་ ’༼“+རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་’༽དང་གཞན་གྱི་སེམས་༼“+རྒྱུད་’༽དང་བར་བྱེད་“-པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་’པའི་ཚིག་“-གི་’རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་བརྗོད་དོ། །ཚིག་“ཀྱལ་’༼“འཁྱལ་’༽པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ༼“ལན་’༽ལེགས་པར་“ལན་’གློན་པའི་ཚིག་དང༌། དུས་སུ་སྨྲ་བ་དང༌། “བདེན་’༼“ཡང་དག་’༽པར་སྨྲ་བ་དང༌། དོན་“-དུ་’སྨྲ་བ་དང༌། ཆོས་“-སུ་’སྨྲ་བ་དང་། རིགས་པར་སྨྲ་བ་དང༌། དུལ་བར་སྨྲ་བ་དང༌། ༼“+གཟོབ༡་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌།’༽དུས་“-ལ་བབ་པར་ཤིན་ཏུ་གོ་བའི་གཏན་ཚིགས་’༼“+དང་རྨེད་’༽དང་བཅས་“པར་’༼“+པའི་ཚིག་’༽སྨྲ་

༼“བ་ཡིན་ཏེ།’༽“བར་’དེ་“ཆུང་ངུ་’༼“ཐ་’༽ན་བཞད་གད་དུ་བྱ་“-བ་ཙམ་གྱི་ཚིག་ལ་ཡང་ ’༼“+བའི་’༽ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་༼“+ཡང་’༽ཡོངས་སུ་སྤོང་ན་“-དགོས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཅིང་’༼“+།’༽ ཚིག་གིས་རྣམ་པར་“འཁྲུག་པ་’༼“གཡེང་བ་’༽ལྟ་ཅི་སྨོས།
“ཆགས་’༼“བརྣབ་’༽སེམས་མེད་པ་༼“+ཡང་’༽ཡིན་ཏེ། དེ་གཞན་གྱི་ནོར་དང༌། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དང༌། གཞན་ “-ལ་དབང་བའི་’༼“གྱི་རྫས་དང༌།’༽ཡོ་བྱད་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་“-ཇི་ལྟར་ན། གང་གཞན་གྱི་ཡིན་པ་དེ་དག་བདག་གིར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ། ཆགས་’༼“བརྣབ་’༽སེམས་མི་བསྐྱེད་“-མི་རེ་’༼“+ལ། ཆགས་པར་མི་བྱེད་ལ།’༽མི་སྨོན་“-ཅིང་ ’༼“ཏེ། ཆགས་’༽“འདོད་’པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་དོ།།
གནོད་སེམས་“དང་བྲལ་བ་’༼“་མེད་པ་ཡང་’༽ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང༌ཕན་པའི་སེམས་དང༌སྙིང་“བརྩེ་བའི་’༼“རྗེའི་’༽སེམས་དང༌། བདེ་བའི་སེམས་དང༌། འཇམ་པའི་སེམས་དང༌། “འགྲོ་བ་’༼“སྐྱེ་བོ་’༽ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་གདགས་པའི་སེམས་དང་“-། འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་ཞིང་སྙིང་བརྩེ་བའི་སེམས་དང་’ལྡན་པས།“-གང་འདི་’ཁོང་ཁྲོ་བ་དང༌། “མདུད་པར་’༼“འཁོན་དུ་’༽འཛིན་པ་དང༌། “ཐབ་’༼“ཐ་བ་’༽དང༌དྲི་མ་དང༌གནོད་སེམས་དང༌ཁོང་ཁྲོ་བ་“-ལ་སྩོགས་’༼“+སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་གང་དག་ཡིན་’༽པ་དེ་དག་སྤངས་ཏེ། “-གང་འདིཕན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་།’ བྱམས་པ་དང་ལྡན་པ“-། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་། རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་

465

ལུང་མཆན

’༼“+གང་དག་ཡིན་པ་’༽དེ་དག་“-ལ་རྣམ་པར་’རྟོག་པ་ཡིན༼“+ནོ།’༽།༼“+ལོག་པར་ལྟ་བ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།’༽ཡང་དག་པར་ལྟ་“-བ་དང་ལྡན་ཞིང་ངོ་མཚར་’༼“+བར་གྱུར་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་གནས་ཤིང༌། དགེ་མཚན་’༽དང་བཀྲ་ཤིས་༼“+རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་’༽དང༌། “-ངང་’ཚུལ་༼“+ཁྲིམས་’༽ངན་པའི་ལྟ་བ་“-སྣ་ཚོགས་’༼“+ཅན་’༽དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་དྲང་ཞིང་གཡོ་མེད་ལ་སྒྱུ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང༌དགེ་འདུན་ལ་བསམ་པ་ངེས་པ་ཡིན༼“+ནོ

’༽

71 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ། ༥༥༧ འ ༡ ན། སྟོན་ཀའི་ཟླ་ལྟར་རྟག་ཏུ་རྣམ་དག་“ད’

ེ ༼“སྟེ’༽། །
72 འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ཆ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 44 ཤོག་གྲངས། ༣༩༣ འ ༡༠ ན་གསལ།
73 གོང་མཚུངས། ༣༩༣ འ ༡༡ ན། “-འོད་སྲུང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན།’ འོད་“སྲུང་’༼“སྲུངས་’༽འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྡམས་ཤིང་གནས། ཆོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས།༼“+པ་’༽ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་ཡང་ “འཇིགས ༤༥་པར་ལྟ༼“བ’༽། ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་སློབ་ཅིང་ལུས་“-ཀྱི་ལས་’དང་། ངག་ “-གི་ལས་’དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པར་“གནས་’༼“གྱུར་’༽པས་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་ “-དེ་’བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་“སྲུང་’༼“སྲུངས་’༽དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་དང་པོ

༼“+ཞེས་བྱ་བ’༽“-འོ། །འོད་སྲུང་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་འདུལ་བ་འཛིན་ཅིང་འདུལ་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ།
འདུལ་བའི་ཚུལ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་མ་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྲུང་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་གཉིས་པའོ། །འོད་སྲུང་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་བྱམས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཐོས་ནས་སྐྲག་སྟེ། ཀུན་ཏུ་དངང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་དངང་བར་འགྱུར་བ་

དེ་ནི་འོད་སྲུང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་གསུམ་པའོ། །’༼“+ནས།’༽འོད་“སྲུང་’༼“སྲུངས་’༽གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཀྱང༌དམིགས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་འོད་“སྲུང་’༼“སྲུངས་’༽ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་པ་སྟེ། “-འོད་སྲུང་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་
ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །’

74 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ། ༥༥༨ ག ༦ ན། གང་ཚེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་ “པ’༼“པས’༽། །་་་་་དེ་“ལས’༢༼“ལ’༽་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སློང་བར་འགྱུར། །
75 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་

466

ཞུ་སྒྲིག་པ།

གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་བཞི་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༧ ག ༡ ན་གསལ། མཆན་གྲངས་ (77) པར་དྲངས་པའི་མདོ་ཚིག་ལྟར་རོ། །
76 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༧ ག ༡ ན་གསལ། ༼*ཡིན་ན་ཡང་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིར་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་མདོ་ཚིག་གི་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཅུང་ལྡོག་སྟེ་གནས་པ་ལུང་མཆན་དུ་གསལ།༽
77 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༧ ག ༡ ན། “-དེ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སློབ་སྟེ།’ མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་བསྟེན་པ་དང་། བསྒོམས་པ་དང་མང་དུ་བྱས་པའི་ཤས་ཆེ་བས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །འབྲིང་གིས་ནི་“བྱོལ་སོང་གི་’༼“དུད་འགྲོའི་’༽སྐྱེ་གནས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །ཐ་མས་ནི་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་“ཏ’

ེ ༼“རོ།’༽། དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“བྱོལ་སོང་གི་’༼“དུད་འགྲོའི་
’༽སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་“ཅི་སྟེ་’༼“གལ་ཏེ་’༽མི་༼“+རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ ’༽ར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་“-འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་’༼“སྒྲུབ་’༽སྟེ། ཚེ་ཐུང་བ་དང་ནད་མང་བ༼“+ར་འགྱུར་’༽“འོ’༼“རོ

’༽། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་
ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མི་ར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨྱིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།’ ལོངས་

སྤྱོད་ཆུང་བ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བའོ། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མྱིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨྱིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆུང་མ་དང་། གཡོག་འཁོར་མི་སྲུན་པའོ། །’༼“འཁོར་གཡོག”ཡིད་ ༤༨བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་དང༌། དགྲ་ཟླ་དང་བཅས་པའི་ཆུང་མར་འགྱུར་བའོ

’༽བརྫུན་དུ་སྨྲ་བས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་
སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མྱིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨྱིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་

ལྟ་སྟེ།’ སྐུར་པ་མང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བསླུ་༼“+བར་འགྱུར་’༽བའོ། །ཕྲ་མས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།’ ༼“+འཁོར་’༽གཡོག་མི་འདུམ་པ་དང་། ༼“+འཁོར་’༽གཡོག་ངན་པར་འགྱུར་བའོ། །“-ཞེ་གཅོད་པའི་’ཚིག་༼“རྩུབ་མོས་’༽“གིས་’ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།’ ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་པ་དང་། འཐབ་མོའི་ཚིག་༼“ཏུ་འགྱུར་བའོ།’༽“གོ’ །ཚིག་“ཀྱལ་’༼“འཁྱལ་’༽པས་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་
སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་

ལྟ་སྟེ།’༼“+གཟུང་བར་འོས་པའི་’༽ཚིག་“-མི་བཙུན་’༼“+མ་ཡིན་’༽པ་དང་། ༼“+མ་ངེས་པའི་’༽སྤོབས་པ་༼“+པར་འགྱུར་

467

ལུང་མཆནབ་’༽“-མ་བརྟགས་པ’འོ། །“ཆགས་’༼“བརྣབ་’༽སེམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།’ ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། འདོད་པ་ཆེ་བ༼“+ར་འགྱུར་བ’༽འོ། །གནོད་སེམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“-
བྱོལ་སོང་གི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་ཅི་སྟེ་མྱིར་སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་

འདི་ལྟ་སྟེ། གནོད་པར་གླགས་ལྟ་’༼“ཕན་པ་མི་ཚོལ་’༽བ་དང་། “ཕ་རོལ་’༼“གཞན་’༽གྱིས་༼“+གནོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་
རོ
’༽“མནར་བའོ’། །ལོག་པར་ལྟ་བས་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་ཁྲིད་དོ། །“བྱོལ་སོང་གི་’༼“དུད་འགྲོའི་’༽སྐྱེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དོ། །གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁྲིད་དོ། །དེ་ནས་“ཅི་སྟེ་’༼“གལ་ཏེ་’༽“མྱིར་’༼“+མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་’༽སྐྱེས་ན་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་མངོན་པར་“-འགྲུབ་པ་འདི་ལྟ་’༼“སྒྲུབ་’༽སྟེ། ལྟ་བ་ངན་པར་ལྟུང་བ་དང་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་
༼“+དུ་འགྱུར་རོ

’༽“ནོ’། ། དེ་ལྟར་“-ན་’མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་“ཆེ་ཞིང་ ’༼“ཆེན་པོ་’༽ཚད་མེད་པ་སྡུད་པར་འགྱུར་གྱིས་“-མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་བདག་གིས་སྤངས་ཏེ་ཆོས་ལ་དགའ་ཞིང་
མོས་པར་དགའ་བར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཏེ། དེ་མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་སྤངས་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གཞོག་གོ །’

78 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༦ ག ༡ ན། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་“-ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ནི་’༼“+ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རྒྱུས་ནི་ལྷ་དང་’༽མིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།།དེའི་གོང་དུ་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ཉི་“ཙེ’༼“ཚེ་བ’༽འི་སེམས་དང༌ཁམས་གསུམ་པས་སྐྲག་པའི་ཡིད་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང༌། གཞན་ལས་ཐོས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟེ་སྒྲའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ“འི་’༼“ར་’༽ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ“ར་’༼“ས་’༽ཡོངས་སུ་བསྒོམས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོངས་སུ་“སྒྲུབ་པོ’༼“འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ

’༽།།དེའི་
གོང་དུ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པ་དང༌། རང་མངོན་པར་༼“+རྫོགས་པར་’༽འཚང་རྒྱ་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། ཐབས་མཁས་པ་མེད་པ་དང༌། “-རྟེན་ཅི་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ་’༼“+རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་’༽ཟབ་“པར་’༼“མོ་’༽ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་“-ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་བོ’༼“+འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ

’༽།།དེའི་གོང་དུ་“ཡངས་
’༼“ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་’༽“ཤིང་’༼“ཞིང་’༽ཚད་མེད་པའི་“སེམས་’༼“སྙིང་བརྩེ་བ་’༽དང༌། “-སྙིང་བརྩེ་ཞིང་’སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཐབས་༼“+ལ་’༽མཁས་པས་“-ཡང་དག་པར་གཟུང་བ་’༼“བསྡུས་པ་’༽དང༌། སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་“གདབ་ ’༼“བཏབ་’༽པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་“རྒྱ་ཆེན་པོ་ ’༼“ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་’༽ལ་དམིགས་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་“རྣམ་པར་’༼“ཡོངས་སུ་’༽དག་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་“ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་’༼“འགྲུབ་’༽པར“-འགྱུར་རོ’༼“+བྱེད་དོ

’༽།།

468

ཞུ་སྒྲིག་པ།

79 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས། ༥༥༨ འ ༨ ན། བཀྲ་ཤིས་“རྣ་’༼“སྣ་’༽ནག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་བཞིན། །་་་་དེ་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་མི་འདོད ༡༼“དོ

’༽། །
80 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༨ འ ༣ ན། སྟོན་“ཁ’༼“ཀ’༽འི་དུས་ཀྱི་ཟླ་བའི་འོད་ནི་ཇི་བཞིན་དུ། །
81 གོང་མཚུངས། སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ། ༥༥༩ ག ༡ ན། ཤེས་བྱའི་བུད་ཤིང་མ་ལུས་སྲེག་པའི་མེ“-འི’།། 82 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ ག ༢ ན། བདེ་གཤེགས་སྲས་“པོ་’༼“དེ་’༽ལ། །
83 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ ག ༣ ན། གལ་ཏེ་གནས་མིན་“འཁྲུག་’༼“འཁྲུགས་’༽པ་འགའ་ཡིས་དེའི། ། 84 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ ག ༧ ན། མཐོང་བ་དེས་“ཀྱང’༡༼“ན’༽་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར། །༼*འདིའི་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་རྩ་བར། མཐོང་བ་དེས་ན། ཞེས་དང་། <སྣར><པེ>གཉིས་ཀ་མ་ཕྱི་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་ཁྲོད་ཀྱི་རྩ་བ་པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར་དུ། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཞེས་དང་། ནག་ཚོའི་འགྱུར་དུ། མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡང་། ཞེས་འབྱུང་། འདིའི་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དཀྱུས་སུ། སྡིག་པའི་ལས་དེའི་རྐྱེན་ཅན་ ་་་་ འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཞེས་པ་དང་། ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱུ་བསྡུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་དུ། སྡིག་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀྱང་གི་སྒྲའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་གཞུང་དོན་དང་མཐུན་པའི་རྩ་བ། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པ་འདྲ་ནའང་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་རྩ་བའི་འགྱུར་ནི། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཞེས་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞུང་དུ་དྲངས་པའི་རྩ་བའི་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བཅོས་གནང་པ་ལྟར། མཐོང་བ་དེས་ན། ཡིན་པ་འདྲ། ཡིན་ན་ཡང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་རྩ་སྦྱར་མ་རེ་ཟུང་དུ། རྩ་བ། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་དེ་སྦྱར་འདུག་ཀྱང་། རྗེས་རྩ་བའི་འགྱུར་ལ་འགྱུར་བཅོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པས། རྩ་བ་ལ་མཐོང་བ་དེས་ན། ཞེས་པ་དེ་བཞག་ན་བདེའོ། །རྩ་སྦྱར་མ་དེ་དག་ལྟར་ན་རྗེས་འགྱུར་བཅོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་དེ་ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་སྙམ། རང་འགྲེལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་གཅིག་ཏུ། མཐོང་བ་དེས་ཀུན་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། གཞུང་དོན་དང་རྩ་འགྲེལ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་གོ །༽
85 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ ག ༩ན། དེ་ཕྱིར་དེ“-ར’་བཀོན་ངེས་པར་འདིར་དོན་མེད།།འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ “དང་’༼“ཡང་’༽ནི་འགལ་བར་འགྱུར། །
86 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ ག ༡༠ ན། སྔོན་བྱས་པ“ཡི་’༼“འི་’༽མི་དགེ༼“+བ’༽འི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང༌། །༣་་་་་་་ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་“འཁྲིད་’༼“ཁྲིད་’༽པར་བྱེད། །
87 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ འ ༨ ན། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་“ཁྲོ་བ་’༼“ཁྲོས་པ་’༽ཡིས། །སྦྱིན་དང་ཁྲིམས་“བྱུང་’༼“འབྱུང་’༽དགེ་བ་བསྐལ་པ་བརྒྱར། །
88 འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 46 བམ་པོ་གཉིས་པ་སྟེ་ཐ་མ། ཤོག་གྲངས། ༦༢༤ འ ༡༠ ན་གསལ། 89 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༦༢༤ འ ༡༠ ན། འཇམ་དཔལ“-གྱིས་སྨྲས་པ། བུ་མོ་’ཁོང་ཁྲོ་བ་༼“+ཁོང་ཁྲོ་བ་’༽ཞེས་བྱ་བ་

469

ལུང་མཆན

༼“+ནི།’༽“-ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན། བུ་མོས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་གིས་’བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ“-འི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་གནོད་’༼“+ཉེ་བར་འཇོམས་’༽པར་“བགྱིད་’༼“བྱེད་’༽པ་“-འདི་ནི་’༼“+དེའི་ཕྱིར་’༽ཁོང་ཁྲོ་བ་༼“+ཁོང་ཁྲོ་བ་’༽ཞེས་
“བག’
ྱི ༼“བྱ’༽འོ། །
90 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ཤོག་གྲངས། ༥༥༩ འ ༡ ན། མཁས་པར་“འགྱུར’༡༼“གྱུར’༽་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི། །
91 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༠ ག ༦ ན། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་“འགྱུར’༡༼“གྱུར’༽། ། 92 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས།
༤༢༤ འ ༩ ན་གསལ།

93 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༢༤ འ ༩ ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་“-དཔའ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་’དཔའི་ས་འོད་བྱེད་པ་༼“+འདི་’༽ལ་གནས་“-ཤིང་’༼“+པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི’༽། འདོད་པ་རྣམས་ལས་དབེན་༼“+པ’༽། སྡིག་“ཏོ་ ’༼“པ་’༽མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དབེན་“ཞིང་’༼“པ’༽།“-རྣམ་པར་’རྟོག་པ་“-ཅན་’༼“+དང་བཅས་པ་’༽“-རྣམ་པར་’དཔྱོད་པ་“-ཅན།’༼“+དང་བཅས་པ་’༽དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ“-འི་’༼“+ཅན་’༽བསམ་གཏན་དང་པོ་“-ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་“-རྣམ་པར་’རྟོག་པ་དང་། “-རྣམ་པར་’དཔྱོད་པ་“-རྣམ་པར་ཞི་སྟེ།’ ༼“+དང་བྲལ་ཞིང་’༽ནང་“ཤིན་ཏུ་’༼“ཡོངས་སུ་’༽དང་“ཞིང་’༼“སྟེ།’༽སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་“-རྣམ་པར་ ’རྟོག་པ་“-དང་།’༼“+མེད་པ་’༽“-རྣམ་པར་’དཔྱོད་པ་མེད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་“-ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་དགའ་བ༼“འི’༽“་ལ་’འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་“ཏེ་ ’༼“བས’༽བཏང་སྙོམས་“སུ་’༼“ལ་’༽གནས་“པས།’༼“ཤིང་’༽དྲན་པ་དང་“-ལྡན་ཞིང་རབ་ཏུ་’ཤེས་“-པར་’༼“+བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ།’༽བདེ་བ་“ཡང་’ལུས་ཀྱིས་“རབ་ཏུ་ཚོར་ཏེ།’༼“མྱོང་ལ་’༽འཕགས་པ་རྣམས་“ཀྱི་’༼“+ཀྱིས་གང་དེ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པ་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་’༽བཏང་སྙོམས་པ༼“འོ

’༽“-དྲན་པ་ཅན་’༼“ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ།’༽དགའ་བ་མེད་“-ལ་བདེ་བ་ལ་གནས་ ’པ“འོ།’༼“འི་’༽“-ཞེས་བྱ་བར་’བསམ་གཏན་གསུམ་པ་“-ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས།༼“ཏེ་སྔ་ནས་’༽སྡུག་བསྔལ་“བ་’ཡང་སྤངས་“ལ་’༼“ཤིང་ཡིད་’༽བདེ་བ“འི་ཡིད་’དང་། “-ཉམ་ང་བའི་’ཡིད“- ཀྱང་སྔར་’༼“+མི་བདེ་བ་ཡང་’༽ནུབ་པས་”སྡུག་བསྔལ་’༼“བདེ་བ་’༽ཡང་“མེད།’༼“མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་’༽“བདེ་བ་ ’ཡང་“མེད་པའི་’༼“མ་ཡིན་པ་’༽བཏང་སྙོམས་༼“+དང་’༽དྲན་པ“-ས་’ཡོངས་སུ་དག་པ“-ས་’བསམ་གཏན་བཞི་པ་ “-ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །༼“+ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའོ།།’༽
94 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༢༥ ག ༧ ན། ༼“+གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ།’༽ དེ་༼“+རྣམ་

470

ཞུ་སྒྲིག་པ།

པ་ཐམས་ཅད་དུ་’༽གཟུགས་“སུ་’༼“ཀྱི་’༽འདུ་ཤེས་“-པ་’ལས་“རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་’༼“ཡང་དག་པར་’༽འདས་ “ནས’༼“ཏེ’༽། ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ནུབ་“སྟེ་’༼“+པར་གྱུར་ཅིང༌། སྣ་ཚོགས་ཀྱི་’༽འདུ་ཤེས་“-སྣ་ཚོགས་’ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་“མཐའ་ཡས་’ནམ་མཁའ་“-ཞེས་ཏེ།’༼“+མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་ནས་’༽ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་“-པའི་’སྐྱེ་མཆེད་“-ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་༼“+རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་’༽ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་“-པའི་’སྐྱེ་མཆེད་ལས་“རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་’༼“ཡང་དག་པར་’༽འདས་“ནས་’༼“ཏེ།’༽“མཐའ་ཡས་རྣམ་ཤེས་ཤེས་ཏེ་’རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་“པའི་’༼“སོ་སྙམ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་’༽སྐྱེ་མཆེད་“-ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་“རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་’རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་༼“རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ཡང་དག་པར་’༽འདས་“ནས་མ་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཅེས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་’༼“ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་ནས་ཅི་ཡང་’༽མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་“ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་“ཅུང་ཟད་ཀྱང་’༼“རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་ཡང་’༽མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་“རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་’༼“ཡང་དག་པར་’༽འདས་ “ནས།’༼“+ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེདཔ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་’༽འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་“-གྱི་’སྐྱེ་མཆེད་ “-ལ་ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ། །༼“+ཞེས་བྱ་“བ་༦༣སྟེ། འདི་དག་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞིའོ།།’༽ 95 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༢༥ འ ༥ ན། ༼“+ཚད་མེད་པ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།’༽“-དེ་ཆོས་དང་གཉེར་བའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་དེ་ཡང་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་དང་། རྟེན་པ་ཡིན་པས་དེ་’བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡངས་པ། རྒྱ་“ཆེ་བ་’༼“ཆེན་པོར་གྱུར་པ། མི་’༽གཉིས་“སུ་མྱེད་’པ། ༼“+ཚད་མེད་པ།’༽“ཁོན་’༼“འཁོན་’༽མེད་པ། “ལྟོད་པ་’༼“འགྲན་ཟླ་’༽མེད་པ་“བསྒྲིབས་’༼“སྒྲིབ་’༽པ་མེད་པ། གནོད་པ་“མྱེད་’༼“མེད་’༽པ། ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པ། ནམ་མཁའི་༼“+ཁམས་ཀྱི་’༽མཐས་གཏུགས་པ་ཐམས་ཅད་“-རྒྱས་པར་བཀང་’༼“+དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁྱབ་པར་བྱས་’༽ནས་“-ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དགའ་བ་དང་ལྡན་པ༼“དང་’༽། བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་“ཡངས’༡༼“ཡོངས’༽་པ།༼“+ཞེས་བྱ་བ་ནི’༽ རྒྱ་“ཆེ་བ་ ’༼“ཆེན་པོར་གྱུར་པ། མི་’༽གཉིས་“སུ་མྱེད་’པ། ༼“+ཚད་མེད་པ།’༽“ཁོན་’༼“འཁོན་’༽མེད་པ། “ལྟོད་པ་’༼“འགྲན་ཟླ་ ’༽མེད་པ་“བསྒྲིབས་’༼“སྒྲིབ་’༽པ་མེད་པ། གནོད་པ་“མྱེད་’༼“མེད་’༽པ། ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པ། ནམ་མཁའི་༼“+ཁམས་ཀྱི་’༽མཐས་གཏུགས་པ་ཐམས་ཅད་“-རྒྱས་པར་བཀང་’༼“+དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁྱབ་པར་བྱས་’༽ནས་“-ཉེ་བར་’བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ

༼“+སྔ་མ་བཞིན་ནོ

’༽། །
96 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༢༦ ག ༧ ན། ༼“+མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།’༽དེ་རྫུ་འཕྲུལ་“-གྱི་’༼“+བྱ་བ་ ’༽རྣམ་པ་དུ་མ་མྱོང་བར་བྱེད་དེ་ས་“-འདི་’ཡང་གཡོ་བར་བྱེད་དོ།།གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་རོ།།མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་“དང་’༼“+ར་“གྱུར’ ༣་“ཅིང’༤༽མི་སྣང་བ་“-ལའང་རབ་ཏུ་སྤྱོད་ད’

ེ ༼“+ར་

འགྱུར་རོ།།’༽རྩིག་པ་ལ་“-ཐགས་ཐོགས་མེད་པ་དང་།’༼“+ཡང་ཐད་ཀར་འགྲོ།’༽ར་བ་ལ་“-ཐགས་ཐོགས་མེད་པ་དང་’༼“+ཡང་

471

ལུང་མཆནཐད་ཀར་འགྲོ’༽། རི་ལ་ཡང་“-དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཐགས་’༼“+མི་’༽ཐོགས་”-མེད་ཅིང་ཆགས་པ་མེད་’པར་༼“+ཐད་ཀར་’༽འགྲོ“འོ། །’༼“སྟེ’༽དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་“-ལྡིང་བའི་’བྱ་

༼“+བ་’༽བཞིན་“-དུ་’༼“+ནོ།།’༽ནམ་
མཁའ་ལ་ཡང་“དཀྱིལ་’༼“སྐྱིལ་’༽མོ་“དཀྲུང་’༼“ཀྲུང་’༽གིས་“-གནས་པར་བྱེད་དོ’༼“+འགྲོ་སྟེ་དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་བཞིན་ནོ

’༽།།“-ཆུ་བཞིན་དུ་’ས་ལ་“-འང་ནུབ་ཅིང་’༼“+ཡང་སྟེང་དུ་’༽འབྱུང་བ་“-སྟོན་ཏོ། །’༼“+དང་བྱིའུ་འཛུལ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཆུ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།’༽“-ས་བཞིན་དུ་’ཆུ་ལ་ཡང་“-འབྱིང་བ་མེད་’༼“+མི་ནུབ་’༽པར་འགྲོ“འོ’༼“+སྟེ། དཔེར་ན་ས་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།’༽“-མྱེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་བཞིན་’དུ་བ་འཐུལ་“-ལོ’༼“+བར་ཡང་བྱེད་འབར་བར་ཡང་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་མེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ

’༽།།“-མེ་ལྕེ་འབར་རོ། །’༼“+བདག་གི་’༽“-སྤྲིན་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་’ལུས་“-ལས་ཆར་འབེབས་སོ’༼“+ལ་ཆུའི་
རྒྱུན་ཆེན་པོ་འབྱིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲིན་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ།།ཆུའི་རྒྱུན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཀུན་ཏུ་འབར་ཞིང་རབ་ཏུ་འབར་ལ། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་མཆེད་ཅིང་འབར་ཏེ་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞི་བར་བྱེད་དོ

’༽།།“ཉི་མ་དང་’ཟླ་བ་
༼“དང་ཉི་མ་’༽“-འདི་དག་’འདི་ལྟར་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་“-ཞིང་’༼“+བ་’༽འདི་ལྟར་མཐུ་ཆེ་“-ལ།’༼“+བ་’༽འདི“-ལྟར་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དག་’༼“གཉིས་ལ་’༽“ཀྱང་’༼“ཡང་’༽ལག་པས་༼“+འཛིན་ཞིང་ཀུན་ཏུ་’༽ཉུག་“-ཅིང་རེག་’པར་བྱེད་དོ།།ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་“-ཏེ’༼“+རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།’༽།
དེ་ལྷའི་རྣ་བའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་“མྱི་’༼“མི་’༽ལས་འདས་པས་ལྷ་དང་མི༼“་གཉིས་ཀ’༽འི་སྒྲ་“གཉིས་ཀ་’ཡང་ “ཉན་ཏོ’༼“ཐོས་སོ

’༽།།༼“+ཕྲ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གང་དག་’༽རིང་ཡང་རུང་ཉེ་ཡང་རུང་“-སྟེ་ཆུང་ངུ་’༼“+ཐ་’༽ན་སྦྲང་
བུ་དང༌། ཤ་སྦྲང་དང༌། བུང་བ་དང༌། སྲིན་བུ“འི་’༼“+་རྣམས་ཀྱི་’༽སྒྲ་ཡང་ཐོས་སོ།།༼“+འདི་ནི་ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།།’༽
དེ་སེམས་ཅན་“ཕ་རོལ་’༼“གཞན་དག་’༽དང་གང་ཟག་“ཕ་རོལ་གྱི་’༼“གཞན་རྣམས་ཀྱི་’༽སེམས་“ཀྱང་སེམས་ཀྱིས’ ༡༼“དང་སེམས་ཀྱི

’༽་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་༼“+ཡང་’༽འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་“-ཤེས་’༼“+སུ་’༽ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་༼“+ཡང་’༽འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་“-ཞེས་’༼“+སུ་’༽ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །༼“+དེ་བཞིན་དུ་’༽ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང༌། ཞེ་སྡང་དང་བྲལ་བ་དང༌། གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་། གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་“དང་བྲལ་བ་’༼“མེད་པ་’༽དང༌། “-ཆེ་བ་དང་།’ ཆུང་བ་དང་། ཡངས་པ་དང༌། “-དོག་པ་དང་།’༼“+ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་ཚད་མེད་པ་དང་། བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་’༽མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང༌། སྐྱོན་ཅན་དང་། སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། སེམས་“རྒྱ་ཆེན་པོ་’༼“རགས་པ་’༽ལ་༼“+ཡང་

472

ཞུ་སྒྲིག་པ།

’༽སེམས་“རྒྱ་ཆེན་པོ’༼“རགས་པ’༽འོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།སེམས་“རྒྱ་ཆུང་ངུ་ ’༼“རགས་པ་མ་ཡིན་པ་’༽ལ་༼“ཡང་’༽སེམས་“རྒྱ་ཆུང་ངུ་’༼“རགས་པ་མ་ཡིན་པ་’༽འོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་“-ཏ’

ེ ༼“+སོ།’༽།དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་“ཕ་རོལ་’༼“གཞན་དག་’༽དང་། གང་ཟག་“ཕ་རོལ་གྱི་’༼“གཞན་
རྣམས་ཀྱི་’༽སེམས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ

༼“+ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་
ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ

’༽།།
དེ་༼“སྔོན་གྱི་གནས་’༽རྣམ་པ་དུ་མ“ར་སྔོན་གྱི་གནས་’རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ། ཚེ་རབས་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།༼“+་ཚེ་རབས་’༽གཉིས་དང༌། གསུམ་དང༌། བཞི་དང༌། ལྔ་དང༌། བཅུ་དང༌། ཉི་ཤུ་དང༌། སུམ་ཅུ་དང༌། བཞི་བཅུ་དང༌། ལྔ་བཅུ་དང༌། “-ཚེ་རབས་’བརྒྱ་༼“+དང་སྟོང་’༽ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །ཚེ་རབས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། ཚེ་རབས་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། ཚེ་རབས་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽ཕྲག་དུ་མ་དང༌། ཚེ་རབས་བྱེ་བ་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽ཕྲག་དུ་མ་ “-ནས་’༼“+དང༌།’༽ཚེ་རབས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ“-འི་བར་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །’༼“+་དང༌།’༽“འདུ་བའི་བསྐལ་པ་དུ་མ་དང་།’ འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་“-དུ་མ་’དང༌། ༼“འཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང༌།’༽“འདུ་བ་དང་’འཇིག་པ༼“་དང༌། འཆགས་པ’༽འི་བསྐལ་པ་དུ་མ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།བསྐལ་པ་སྟོང་“དང་ ’༼“ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ། །’༽བསྐལ་པ་“་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་’༼“འབུམ་’༽དང༌། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་“-སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ནས་ ’༼“+དང༌།’༽བསྐལ་པ་བྱེ་བ་༼“+ཕྲག’༽ བརྒྱ་“-སྟོང་དུ་མའི་བར་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།’༼“+དང་’༽།བསྐལ་པ་“ཁྲག་ཁྲིག་ ’༼“བྱེ་བ་ཕྲག་’༽སྟོང་དང་། བསྐལ་པ་“-ཁྲག་ཁྲིག་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་དང་། བསྐལ་པ་’བྱེ་བ་“ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་’༼“ཕྲག་འབུམ་’༽ནས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་ཕྲག་’༽དུ་མའི་བར་དུ་རྗེས་སུ་དྲན་“ཏེ’༼“ནོ།’༽།“-བདག་ནི་’ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ན་“-འདུག་འདུག་གོ །’༼“+བདག’༽ མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ“-འོ།’༼“་བར་གྱུར། རུས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ’༽། རིགས་ནི་འདི་ “-ཡིན་ནོ།’༼“+ཞེས་བྱ’༽། “རུས་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །-ཁ་’ཟས་ནི་འདི་“ཟོས་སོ་’༼“+ལྟ་བུ་ཞིག་ཟ་ཟ།’༽ཚེ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག་“-ཏུ་གྱུར་ཏོ། །’༼“+ཐུབ།ཡུན་ནི་’༽འདི་སྲིད་ཅིག་“-ཏུ་རིང་དུ་’གནས་“-སོ།’༼“+གནས’༽། བདེ་བ་དང་“ཉོན་མོངས་པ་’༼“སྡུག་བསྔལ་’༽ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མྱོང་ངོ་།།༼“+བདག་’༽དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་ “-ཀྱང་’ཤི་འཕོས་ནས་འདི“-་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་’༼“ར་’༽སྐྱེས་སོ། །ཞེས་“ས་ཚིགས་’༼“རྣམ་པ་’༽དང་བཅས། “མཚན་མ་དང་བཅས།’ དན་རྟགས་དང་བཅས་༼“རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་’༽པར་“རྣམ་པ་དུ་མར་’སྔོན་གྱི་གནས་༼“རྣམ་པ་དུ་མ་’༽རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།༼“+དེ་ནི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ།།’༽དེས་ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་“-ཅིང་’༼“+པ་’༽མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་“-རྣམས་ཤི་’༼“འཆི་’༽འཕོ་བ་དང༌། སྐྱེ་བ་དང་། “ཁ་དོག་’༼“མདོག་’༽སྡུག་པ་དང་། “ཁ་དོག་’༼“མདོག་’༽མི་སྡུག་པ་དང་། བདེ་བ“-འི་ལམ་དུ་ཕྱིན་པ’༼“ར་སོང་བ’༽་དང་ངན་“-སོང་དུ་’༼“+པར་’༽སོང་བ་དང༌། ༼“བཟང་པོ་དང༌’༽ངན་པ་“དང་། བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་

473

ལུང་མཆན

’༼“རྣམས་’༽མཐོང་ངོ་།།ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་“རྗེས་སུ་འབྲང་’༼“ཉེ་བར་འགྲོ་’༽བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་“ཏེ’༼“སོ།’༽།༼“+ཀྱེ་མ་’༽སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་“ཀྱིས་’༼“ཀྱི་’༽“ངན་དུ་ ’༼“ཉེས་པར་’༽སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ངག་“གིས་’༼“གི་’༽“ངན་དུ་’༼“ཉེས་པར་’༽སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ཡིད་“ཀྱིས་ ’༼“ཀྱི་’༽“ངན་དུ་’༼“ཉེས་པར་’༽སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ༼“+ར་སྤྱོད་པ’༽་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དག་སྟེ། ལོག་པར་ལྟ་བའི་ལས་“རབ་ཏུ་’༼“ཡང་དག་པར་’༽བླངས་པའི་རྒྱུས་ལུས་ཞིག་སྟེ། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་རྣམ་པར་ལྟུང་བ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ“ར’༼“+་རྣམས་སུ’༽་སྐྱེའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ༼“+ཀྱེ་མ་’༽སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལུས་“ཀྱིས་’༼“ཀྱི་’༽ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ངག་“གིས་’༼“གི་ ’༽ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། ཡིད་“ཀྱིས་’༼“ཀྱི་’༽ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ། འཕགས་པ་༼“རྣམས་ ’༽ལ་སྐུར་པ་མི་འདེབས་པ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དག་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་ལས་“རབ་ཏུ་’༼“ཡང་དག་པར་ ’༽བླངས་པའི་རྒྱུས་ལུས་ཞིག་སྟེ། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་ལྷ“ར་’༼“་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ ’༽སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལྷའི་“མྱིག་’༼“མིག་’༽རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་༼“+འཕོ

’༽བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། “ཁ་དོག་’༼“མདོག་’༽སྡུག་པ་དང་། “ཁ་དོག་’༼“མདོག་’༽མི་སྡུག་པ་དང་།
“-བདེ་འགྲོར་སོང་བ་དང་།ངན་སོང་དུ་སོང་བ་དང་། ངན་པ་དང་། བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་ས་ཚིགས་དང་བཅས། །’༼“+ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ ’༽“མཚན་མ་’དང་བཅས། དན་རྟགས་དང་བཅས༼“། རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས’༽་པར་“-རབ་ཏུ་’མཐོང་“ཏ’

ེ ༼“སྟེ’༽། ལས་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་“-རྗེས་སུ་འབྲང་’༼“ཉེ་བར་འགྲོ་’༽བའི་སེམས་ཅན་“རྣམས་’༼“དག་’༽ཀྱང་”-ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།
97 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༢༩ འ ༨ ན། དེ་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་རྣམ་པར་ལྡང་ཡང་གང་“དུ’༢༼“དག་’༽་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་“-བའི་གནས་’༼“+བར་མཐོང་བ་དེར་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པ་ ’༽མ་གཏོགས་པར་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེའོ།།༼“+དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཐབས་མཁས་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ

’༽
98 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༣༠ འ ༨ ན། “དེ་’༼“དེས་’༽ཆོས་ཐམས་ཅད་“ལན་’༼“རྐྱེན་ལ་རྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ ’༽འཕོ་བ་“མྱེད་’༼“མེད་’༽པ་༼“+ཉིད་’༽དང༌། ༼“+རྣམ་པར་’༽འཇིག་པ་མེད་པ་༼“+ཉིད་དུ་’༽“-དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་’༼“རྟོགས་’༽པས་“-རབ་ཏུ་ལྟ་ཞིང་རྟོག་པས་’༼“དེ་བས་’༽ཀྱང་༼“+ཤས་ཆེར་’༽འདོད་པའི་“བཅིངས་པ་ ’༼“འཆིང་བ་’༽ཐམས་ཅད“་བསྲབས་’༼“བསྲབ་’༡༽པར་འགྱུར་རོ།།༼“+གཟུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་དང་’༽སྲིད་པའི་ “བཅིངས་པ’༼“འཆིང་བ་དང་’༽“-ཐམས་ཅད་བསྲབས་པར་འགྱུར་རོ། །’མ་རིག་པའི་“བཅིངས་པ་’༼“འཆིང་བ་’༽“-ཐམས་ཅད་

474

ཞུ་སྒྲིག་པ།

བསྲབས་’༼“བསྲབ་’༢༽པར་འགྱུར་རོ།།༼“+དེའི་’༽ལྟ་བ“་ལས་བྱུང་བའི་’༼“ར་གྱུར་པའི་’༽“བཅིངས་པ་’༼“འཆིང་བ་ ’༽རྣམས་ནི་སྔ་ནས་“-ཀྱང་བྱང་བ་’༼“སྤངས་པ་’༽ཡིན་“ཏེ’༼“ནོ།’༽།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་བྱེད་པ་འདི་ལ་གནས་“པའི’༣༼“པ་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔ“-འི་འདོད་ཆགས་’༼“+འ་དེ་’༽ནི་བསྐལ་པ་“-དུ་མ་དང་བསྐལ་པ་’བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་དང་། བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་དང༌། བསྐལ་པ་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽ཕྲག་དུ་མ་དང༌། བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ “-བརྒྱ་སྟོང་’ཕྲག་དུ་མ་ནས་བསྐལ་པ་“བྱེ་བ་’ཁྲག་ཁྲིག་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽ཕྲག་དུ་མར་“-སྤངས་ཤིང་མི་སྩོགས་པར་གནས་སོ’༼“+ལོག་པའི་འདོད་ཆགས་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ

’༽།།ལོག་པའི་ཞེ་སྡང་“-སྤངས་ཤིང་མི་སྩོགས་
པར་གནས་སོ’༼“ +འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ

’༽།།ལོག་པའི་གཏི་མུག་“-སྤངས་ཤིང་མི་སྩོགས་པར་གནས་
ཏ’

ེ ༼“+འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།’༽ །
99 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༣༢ ག ༤ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་༼“གསུམ་པ་’༽འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་“སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་གསུམ་’༼“+མདོར་བསྟན་’༽པའོ།།དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་༼“+པོ་ལྷའི་བདག་པོ་’༽དབང་པོར་“འགྱུར་’༼“གྱུར་’༽ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ“-འི་’༼“+་ལ་’༽འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཐབས་“-ཉེ་བར’་བསྒྲུབ་པ་ལ་“མཁས་ཤིང་’༼“+བྱང་བ་དང༌། གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་ལ་མཁས་པ་’༽“-མཐུ་ཡོད་པ་’ཡིན༼“+་ནོ

’༽།
100 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ། ༥༦༠ འ ༥ ན། བརྩོན་འགྲུས་གང་དུ་འབར་བར་“གྱུར་པ’༡༼“འགྱུར་བ’༽་ཡི། །
101 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༠ འ ༣ ན། སྣང་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་“པས་’༼“བས་’༽ལྷག་འབྱུང་“ཞིང་’༣༼“ཞེས’༽། ། 102 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཞི་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༤༣༨
ག ༨ ན་གསལ།

103 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༣༨ ག ༨ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“-དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་’༼“བརྟུན་པ་ཅན་’༽དང་“-ལྡན་ཞིང་’ཤེས་བཞིན་ “-ཅན་༼“+དང་’༽དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་༼“+གྱུར་ནས།’༽འཇིག་རྟེན་“ཀྱི་ཆགས་’༼“ལ་བརྣབ་’༽སེམས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་༼“+ཉིད་༽རྣམ་པར”སྤངས’ ༡༼“སྤོངས’༽་ཏེ། ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི“ས་’༼“ཀྱི

’༽རྗེས་སུ་ལྟ་བར་༼“ཞིང་
’༽གནས་སོ།།“ཡོངས་སུ་སྤྱོད་’༼“བརྟུན་’༽པ་༼“+ཅན་’༽དང་“-ལྡན་ཞིང་’ཤེས་བཞིན་“-ཅན་’༼“+དང་’༽དྲན་པ་དང་ལྡན་

475

ལུང་མཆནཔར་༼“+གྱུར་ནས་’༽འཇིག་རྟེན་“-གྱི་ཆགས་’༼“+ལ༢་བརྣབ་’༽སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་༼“+ཉིད་’༽རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། ཕྱིའི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བར་༼“ཞིང་’༽གནས་སོ།།༼“ནང་དང་’༽“སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་ཅན་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ།ཕྱི་ནང་གི་’༼“ཕྱིའི་’༽ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་“བར་’༼“ཞིང་’༽གནས་སོ

༼“་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ

’༽།།དེ་བཞིན་དུ་༼“+བརྟུན་པ་ཅན་དང་ཤེས་བཞིན་དང་
དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ནས།’༽ནང་གི་ཚོར་བ་༼“+རྣམས་’༽དང༌། ཕྱི“-་རོལ་གྱི་’༼“འི་’༽ཚོར་བ་༼“རྣམས་’༽དང༌། “ཕྱི་ ’ནང་“གི་’༼“དང་ཕྱིའི་’༽ཚོར་བ་༼“+རྣམས་’༽དང༌། “-དེ་’༼“+སྔ་མ་’༽བཞིན་དུ་ནང་གི་སེམས་དང༌། ཕྱི“-་རོལ་གྱི་ ’༼“འི་’༽སེམས་དང༌། “ཕྱི་’ནང་“གི་’༼“དང་ཕྱིའི་’༽སེམས་ལ་“-ལྟ་སྟེ་་་་་’༼“+གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌།’༽ ནང་གི་ཆོས་“-ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བར་གནས་སོ།’ ༼“+རྣམས་དང༌’༽།“ ་་་་་་་’ ཕྱི“-་རོལ་གྱི་’༼“འི་’༽ཆོས་“–ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བར་གནས་སོ།’ ༼“+རྣམས༌དང་’༽། “་་་་་ ཕྱི་’ནང་“-གི་’༼“དང་ཕྱིའི་’༽ཆོས་༼“+རྣམས་’༽ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བར་གནས་སོ། །
104 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༣༩ ག ༦ ན། ༼“+ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།’༽ དེ་སྡིག་“ཏོ་’༼“པ་’༽“-དང་ ’མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་“སྐྱེ་བའི་’༼“བསྐྱེད་པའི་’༽ཕྱིར་“དད་’༼“འདུན་’༽པ་“སྐྱེད་’༼“བསྐྱེད་ ’༽དོ། །“རྩོལ་ལོ’༼“འབད་དོ

’༽། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏོ། །“-སྨོན་ལམ་’ཡང་དག་པར་“-འདེབས་
སོ།’༼“+རབ་ཏུ་འཇོག་གོ

’༽།སྡིག་“ཏོ་དང་’༼“པ་’༽མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་“སྤང’༣༼“སྤོང’༽་བའི་ཕྱིར་ “་་་་
’ ༼“+ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།’༽དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་“-སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་དད་པ་སྐྱེད་དོ། །རྩོལ་ལོ། ། ་་་་་’ ༼“བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །’༽དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་དང་། “རྒྱ་ཆེར་’༼“རྒྱས་པར་’༽འགྱུར་བ་དང༌།“-དེ་བས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་’༼“+ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་’༽བ་དང་། “-བསྒོམ་པ་དང་’༼“རབ་ཏུ་’༽“ཡོངས་སུ་’རྫོགས་པར་“འགྱུར་’༼“བྱ་’༽བའི་ཕྱིར་“དད་པ་’༼“འདུན་པ་’༽“སྐྱེད་’༼“བསྐྱེད་’༽དོ། །“རྩོལ་ལོ། །’༼“འབད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།’༽
105 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༣༩ འ ༥ ན། ༼“རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།’༽“དེ་མོས་’༼“འདུན་’༽པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ་རྣམ་པར་“སྤངས་པས་’༼“སྤོང་བས་’༽ཡོངས་སུ་“གྲུབ་པ་’༼“བསྒྱུར་བ་’༽ཡོངས་སུ་སྒོམ་མོ།།༼“+དེ་བཞིན་དུ་’༽བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ “-དབེན་ལ་གནས་པ་འདོད་ཆགས་’དང་“བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། ་་་་’ སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་ “་་་་་་’༼“དང༌།’༽དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་“ ་་་་་་་’༼“ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་ནོ།།’༽

476

ཞུ་སྒྲིག་པ།

106 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༤༠ ག ༨ ན། ༼“+དབང་པོ་ལྔ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།’༽ དད་པའི་དབང་པོ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ།“-འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། ་་་་’ ༼“+ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་’༽བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་ “་་་་’ ༼“+དང༌།’༽ དྲན་པའི་དབང་པོ་“ ་་་་’༼“+དང༌།’༽ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་“ ་་་་’༼“+དང༌།’༽ ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ།༼“+དང༌།’༽འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ།“ ་་་་་་’༼“+ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ།།’༽
107 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༤༠ འ ༣ ན། ༼“+སྟོབས་ལྔ་ནི།’༽“-དད་པའི་སྟོབས་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྤངས་པས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒོམ་མོ།།བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། ་་་་ དྲན་པའི་སྟོབས་་་་ ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་་་་ ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་་་་’

108 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༤༡ ག ༨ ན། ༼“+བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།’༽ དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྤངས་པས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒོམ་མོ།།“ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་’༼“ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་’༽ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག “་་་་’ བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག “་་་་’ དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག “་་་ བག་ཡངས་’༼“ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་’༽ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག “་་་་་’ ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག “་་་་་’ བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། “་་་་’
109 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༤༢ ག ༥ ན། ༼“+འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི།’༽ ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་“སྤངས་པས་’༼“སྤོང་བས་ ’༽ཡོངས་སུ་“གྲུབ་པ་’༼“བསྒྱུར་བ་’༽“-ཡོངས་སུ་’སྒོམ་མོ། །ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ “་་་་་’ ཡང་དག་པའི་ངག “་་་་’ ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ “་་་་’ ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ “་་་་་་’ ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ “་་་་་’ ཡང་དག་པའི་དྲན་པ “་་་་’ ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། “་་་་’
110 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༤༣ འ ༡༠ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“ནི་’༼“དེ་’༽འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་“-ལ་སྩོགས་པ་’༼“+སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་’༽བདག་“-ཏུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་’དང༌། སེམས་ཅན་“-ཏུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་’དང༌། སྲོག་དང༌གསོ་བ་དང༌། ༼“+སྐྱེས་བུ་དང༌།’༽ གང་ཟག་དང་། “-ཤེད་བདག་དང་། ཤེད་ལས་སྐྱེས་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་།’ ཕུང་པོ་དང༌། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ལ་མངོན་པར་“ཆགས་པ་’༼“+ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལྷག་པར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དང༌།’༽“-ལས་བྱུང་བ། བརྐྱང་བ་དང་བསྐུམ་པ་དང་།’ རྣམ་པར་“བརྟག་’༼“བརྟགས་’༽པ་༼“+རྣམས་’༽དང༌། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་༼“+རྣམས་ ’༽དང་“-དྲན་པ་དང་།’༼“+བརྟན་པར་འཛིན་པ་རྣམས་དང༌།’༽ བདག་གིར་“བྱས་’༼“འཛིན་’༽པ་༼“+རྣམས་’༽དང༌། ནོར་

477

ལུང་མཆནདུ་“བྱས་’༼“འཛིན་’༽པ་༼“+རྣམས་’༽དང༌། “བརྟེན་པའི་’༼“འཇིག་རྟེན་གྱི་’༽གནས་“-སུ་གྱུར་’༼“+རྣམས་གང་ཡིན་’༽པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་“-ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །རབ་ཏུ་སྤོང་ངོ་། །’༼“+དང་དེ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ

’༽

111 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ། ༥༦༡ག༣ན། ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་“འཐོབ’༼“ཐོབ’༽། ། 112 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 42 བམ་པོ་དྲུག་པ། འཐབ་བྲལ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༡༥༠ ག ༢ ན་གསལ།
113 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༡༥༠ ག ༢ ན། འཇིག་རྟེན་མཁས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལས་མ་གསན་རང་གིས་གཟིགས། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་དང་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །
114 རྩ་བ་ཤེས་རབ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བཞི་པའི་སྐབས། ༣༦ག༥ན་
གསལ།

115 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་དྲུག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྒྱལ་བར་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལྔ་པའི་སྐབས། ཤོག་
གྲངས། ༤༥༤ ག ༡༡ ན་གསལ།

116 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༥༤ ག ༡༡ ན། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ “་་་་’ ཀུན་འབྱུང་བ༼“+འོ།’༽། ་་་་་ འགོག་པ༼“+འོ།’༽། ་་་་ འཕགས་པའི་བདེན་པ༼“+འོ

’༽་ཞེས་“-བྱ་བར་’ཡང་དག་པ་ ་་་་་་ “ བརྟག་’༼“ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་’༽པའི་
བདེན་པ་ ་་་་་་ “ -བྱང་ཞིང་མི་སྐྱེ་བའི་’༼“+རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་’༽བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ལམ་“-གྱི་ཡེ་’ཤེས་༼“+པ་’༽ལ་འཇུག་ ་་་་་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་“རིམ་པ་’༼“+གོ་“རིམ༡་ཐམས་ཅད་ཀྱི་’༽མཚམས་“སྦྱར་’༼“སྦྱོར་’༽བ་བསྒྲུབ ༢༼“སྒྲུབ’༽“-་པར་བྱ་བས་’༼“+་པ་ནས་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་“བསྐྱེད་པའི་’༼“འབྱུང་བའི་’༽བར་“དུ་’༼“གྱི་བདེན་པ་ལ་’༽མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་༼“ལ་ ’༽སེམས་ཅན་གཞན་“-དང་གང་ཟག་གཞན་ལ་’༼“+དག་གི་’༽བསམ་༼“+ཤེས་’༽པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་“དགའ་བར་ ’༼“ཚིམ་པར་’༽བྱེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་“-ཡང་’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།“ཐེག་’༼“བགྲོད་’༽པ་གཅིག་“-ཏུ་’༼“+པུ་ལ་’༽ཡང་དག་པར་གཞོལ་བས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་“-ཡང་’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།“-ཆོས་ཀྱི་’རང་“-གི་མཚན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་’༼“+དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་’༽པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་“-ཡང་’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཆོས་“ཀྱི་བྱེ་བྲག་ ’༼“རྣམ་པར་དབྱེ་བ་’༽རྣམ་པར་“དགོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་’༼“གཞག་པར་རྟོགས་’༽“པས’༣་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བདེན་པ་“-ཡང་

478

ཞུ་སྒྲིག་པ།

’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་༼“+ཀྱི་’༽རྣམ་པར་“དགོད་’༼“གཞག་’༽པ“-ས་’རྗེས་སུ་ “-རྟོག་’༼“+རྟོགས་པས་ཕྱེ་སྟེ་རྟོགས་’༽པའི་བདེན་“-ཡང་’པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།། “་་་་་་’ དངོས་པོའི་བདེན་པ་“-ཡང་ ’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།འགྲོ་“-བའི་རྒྱུད་ཀྱི་’༼“+བར་ཉིང་’༽མཚམས་སྦྱོར་བ“-ས་འབྱུང་’༼“+རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་’༽བའི་བདེན་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རིམས་“-དང་’༼“+ནད་ཀྱིས་’༽ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ཞི་བས་“བྱང་ཞིང་’༼“ཟད་པ་དང་’༽མི་སྐྱེ་བ༼“་ཤེས་པ’༽འི་བདེན་པ་“-ཡང་’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།མི་གཉིས་པ“-ས་’མངོན་པར་བསྒྲུབས་པས་ལམ་“-གྱི་ཡེ་’ཤེས་༼“+པ་’༽ལ་འཇུག་པའི་བདེན་པ་“-ཡང་’རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་“-འཚང་རྒྱ་བ་དང་།’༼“+ཁོང་དུ་ཆུད་པས་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་རིམ་པ་༼“གོ་“རིམ༤་ ’༽ཐམས་ཅད་༼“+ཀྱི་’༽མཚམས་སྦྱོར་བ་“-རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པས་’༼“སྒྲུབ་པ་ནས་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་༼“+བར་གྱི་’༽བདེན་པ་“-ཡང་’རབ་ཏུ་ཤེས་“སོ། །’༼“ཏེ’༽
117 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༡ག༥ན། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་མཉམ་“བཞག་’༼“གཞག་’༽སེམས་གནས་ཏེ། ། ་་་་་ །“འཇིག་’༼“འདི་’༽རྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ། །
118 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༡ ག ༨ ན། ཡུལ་དུ་“འཁྲིད་’༼“ཁྲིད་’༽པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བློས། །
119 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༡ ག ༡༠ ན། ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་“ཆོས་’༼“ཆེས་’༽ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །
120 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཅ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 49 བམ་པོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༠༦
འ ༤ ན་གསལ།

121 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༠༦ འ ༤ ན། ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་“དའི་’༼“ཏའི་’༽ཡུལ་དུ་ནི། ། ་་་་་་ བླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་“བཤད་’༼“བསྟན་’༽ནས། །
122 འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་ལ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ཚན་དག་གི་ཁྲོད་དུ། འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༼*འདིའི་མཇུག་ཏུ། འདི་ནི་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་བྱེ་མ་སྙེད་དག་ལུང་སྟོན་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ཚེག་བར་བརྒྱད་པར་སྦྱར་བའི་ལེའུ་འབུམ་པ་ལས་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ལས། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ་་་་་་ཟླ་འོད་གཞོན་ནུའི་འཁྲི་ཤིང་། གཞུང་ཁུངས། དཀར་ཆག ། [༡] དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 105 ཤོག་གྲངས། ༢༨༣ ག ༡༠ ན། འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་སོ་བདུན་པ། ཅོ་ནེ་དཀར་ཆག་སོགས་སུ་ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པ་ཞེས་འབྱུང་། འདིའི་ལེའུ་སོ་བདུན་པའི་རྗེས་སུའང་ཚན་པ་གཅིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་མཇུག་ཏུ་ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པ་ཞེས་མི་འབྱུང་བས་སྔ་མ་དེར་ལེའུའི་གྲལ་དུ་མ་བགྲངས་པར་སྙམ་མོ། །ལི་ཐང་དཀར་ཆག་ཏུ། ལེའུ་སོ་དྲུག་ཅེས་འབྱུང་བ་བརྟག་གོ །༽ཞེས་པ་ཞིག་དང་།

479

ལུང་མཆནའཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་མཚོ་འདུས་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ་རྩེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ།༼*འདིའི་མཇུག་ཏུ། མདོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་ལེའུ་རེ་རེ་ལ། ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་སྟོང་ཕྲག་གང་གཱའི་ཀླུང་གྲངས་མེད་པའི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡང་དག་པར་འདུ་བྱ་བ་སྣང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དཔལ་གྱི་གློག་གིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ལེའུ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལས་དགའ་ལྡན་ན་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྲངས་མེད་པ་དང་འཐུན་པར་འཇུག་པའི་སྟོབས་ལ་སྦྱོར་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བས་དབང་བྱེད་ཅིང་། ཕྱོགས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱ་མཚོ་འདུས་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ་རྩེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ལས། གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༢༨༣ འ ༩ ན་་་་རྩེ་བའི་ལེའུ་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ་ལེའུ་སོ་བདུན་དང་བམ་པོ་གསུམ་པ་འགྱུར་བྱང་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་མདོ་དངོས་ལ་ནང་ཚན་གྱི་ལེའུ་མེད་ཅིང་མདོ་འདི་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱི་ལེའུ་སོ་བདུན་པ་ཡིན་པ་གསལ་བས་སོ་བདུན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་པ་ཆད་པ་འདྲའོ། ། སྣར་ཐང་དཀར་ཆག་ཏུ། མདོ་དངོས་ལ་བམ་གྲངས་མེད། ཅུང་ཟད་མ་གཏོགས་སྔ་མ་ལས་བསྡུས་པར་འདུག་གོ །ཞེས་ཆོས་རྗེ་དཔའ་བོ་གསུང་། ཞེས་འབྱུང་།༽
འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་ཀླུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།༼*སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ལས། གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༢༨༣ འ ༧ ན། ་་་་འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་འབུམ་པ་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་པ། ཞེས་འབྱུང་།༽
འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ།༼*འདིའི་མཇུག་བྱང་དུ། འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཆར་དབབ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ལས། གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༢༨༣ འ ༥ ན། ཡང་འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལས་ཆར་འབབ་པའི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ། ཞེས་དང་། ཡང་འོག་གི་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དཀར་ཆག་དེར། འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ་ལས་ཆར་དབབ་པའི་ལེའུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ། ཞེས་འབྱུང་། འདིར་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཅོ་ནེའི་དཀར་ཆག་ཏུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བརྒྱ་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཡང་དེར་སྤྲིན་ཆེན་སྔ་ཕྱི་གཉི་ག་མདོའི་ཁྲོད་དུའང་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དང་མི་འགལ་བས་བུ་སྟོན་གྱིས་སྔགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་བཅུག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་། སྣར་ཐང་དཀར་ཆག་ཏུ། ལེའུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་བམ་པོ་ཕྱེད་གསུམ། ཞེས་དང་དེར། འདི་གཉིས་བྱ་རྒྱུད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་རྒྱུད་འབུམ་པར་ཡང་ཡོད་ལ་དཀར་ཆག་ཕང་ཐང་མར་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ཉུང་ངུ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་དང་། སྤྲིན་ཆེན་པོ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལེའུ་བམ་པོ་གཅིག་པ་བྱ་བ་བྱུང་། ལྔ་པའི་གསན་ཡིག་ཏུ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་ལེའུ་འབུམ་པ་ལས་རེ་བཞི་པ་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བར་གྲགས། ཞེས་འབྱུང་།༽

*ཞེས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱུད་འབུམ་པའི་ཁྲོད་དུའང་འབྱུང་། གོང་དུ་དཀར་ཆག་དང་མཇུག་བྱང་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་སྔ་ཕྱི་མི་འདྲ་བ་བཞི་ག་ཡང་མདོ་གཅིག་གི་ལེའུ་འམ་མདོ་གཅིག་ལས་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་བ་ཡིན་པ་ཧ་ཅང་གསལ་ལ། མདོ་དང་པོ་དེ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལེའུ་འབུམ་པའི་ནང་ཚན་གྱི་

480

ཞུ་སྒྲིག་པ།

མདོ་ཞིག་གམ་ལེའུ་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་མདོ་དེ་ལ་ནང་ཚན་གྱི་ལེའུ་སོ་བདུན་ནམ་སོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་དེ་འཇུག་ཏུ། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་ལེའུ་རེ་རེ་ལ་ལེའུ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ཧ་ཅང་རྒྱས་པ་ཞིག་གམ། སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལེའུ་འབུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཧ་ཅང་གསལ་ན་ཡང་མདོ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་དུ་བསྒྱུར་མེད་པ་འདྲའོ། །
མདོ་དང་པོ་དེ་ལེའུ་འབུམ་པའི་ནང་ཚན་གྱི་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་མདོ་དེར་ལུང་བསྟན་གྱི་སྐོར་གང་མང་ཞིག་དང་། ལིད་ཙ་བཱི་གཞོན་ནུ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་དེ་མདོ་དང་པོ་དེ་ཡིན་དགོས་ནའང་། རང་འགྲེལ་དུ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་ལྟར། ཤོ་ལོ་ཀའམ་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན། དང་པོ་ལྟར་ན་བམ་པོ་བཅུ་ལས་མེད་པས་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཡོང་ས་མེད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལེའུ་སོ་བདུན་ནམ་སོ་བརྒྱད་ལས་མེད་པས་ཕྱི་མར་ཡང་འཐད་དཀའ་འོ། །
ལྷག་པར་དུ་མདོ་འདིར་ལིད་ཙ་བཱི་གཞོན་ནུ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚིག་ཅིག་ཡོད་ན་ཡང་། རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་གཞུང་ཚིག་ཇི་བཞིན་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྣང་ཞིང་དོན་ལ་ཁྱད་མེད་མོད། མདོ་འདིར་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚིག་དེ་ཉིད་ཁ་འཐོར་ཏེ་གནས་པས་འབྲེལ་ཆེས་པ་དག་བཏུས་ཏེ་དྲངས་སྙམ་ན་ཡང་། རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་དེར་ཀུན་དགའ་བོ་དང་། མདོ་འདིར་ལྷའི་བུ་མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོར་གསུངས་པས་གསུང་ཡུལ་ཡང་མི་འདྲ་བས། དེབ་གཟུགས་ཁ་ཤས་སུ་མདོ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་འདུག་ནའང་། ད་ལྟ་བཀའ་འགྱུར་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པའི་མདོ་འདི་ཉིད་མིན་པ་གསལ་ལོ། །
མདོ་འདིའི་མདོ་ཚན་ཐ་མ་དེར་ལེའུ་གྲངས་སྦྱར་མེད་པ་དང་། མདོ་ཚན་ཐ་མའི་མཇུག་བསྡུ་སྟངས་སོགས་ལ་བལྟས་ཚེ། ལེའུ་ཐ་མ་དེ་རྫོགས་མེད་པར་ད་དུང་གཞུང་ལྷག་མ་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིང་། ད་དུང་ལེའུ་ག་ཚོད་ཅིག་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཐག་མི་ཆོད་ལ། རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚིག་དེ་ཡང་མདོ་འདིའི་ལེའུ་ལྷག་མ་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡོད་དམ་དཔྱད་དོ། །
རང་འགྲེལ་དུ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའང་། གོང་དུ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་འབུམ་པ་ཞེས་དང་། ་་་་་་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ཞེས་སོགས་གསལ་བ་ལྟར་ལེའུའི་གྲངས་ལས་བརྒྱད་སྟོང་པ་སོགས་ལྟར་ཤོ་ལོ་ཀའི་གྲངས་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་མིན་པ་འདྲའོ། །
རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་དེ་མདོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཚེ། མདོ་འདི་ཉིད་འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལེའུ་འབུམ་པའི་ནང་ཚན་གྱི་མདོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་དེ་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པར་སྙམ།

གོང་གསལ་ལྟར་ལྷའི་བུ་མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོར་གསུངས་པའི་ལིད་ཙ་བཱི་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚིག་དེ།

481

ལུང་མཆནབཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཝ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64 བམ་པོ་བརྒྱད་པ། ལེའུ་ཐ་མ། ཤོག་གྲངས། ༤༩༩ ག ༧ ན་གསལ། རང་འགྲེལ་དུ་ལིཙྪ་བཱི་གཞོན་ནུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་དང་། མདོ་འདིར་ཤཱཀྱའི་རིགས་གཞོན་ནུ་ལིད་ཙ་བཱིའི་བུ་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་འབྱུང་། ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚིག་དངོས་ནི་འདིར་མངས་སུ་དོགས་ནས་བཀོད་མེད་ཅིང་། གནད་བསྡུས་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཅིག་དགོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བུ་དག་ང་འདས་པའི་འོག་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་འདས་པ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ན་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་བའི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ལུས་པའི་དུལ་ལ་བབ་པ་དེའི་ཚེ་ངའི་ཉན་ཐོས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ་་་་་་ ངའི་ཆོས་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལིད་ཙ་བཱིའི་བུ་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་མཆོག་དེ་དེར་རིགས་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ་་་ ལིད་ཙ་བཱིའི་བུ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་འཐུན་པའི་དགེ་སློང་དུ་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །་་་་་ ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་འཐུན་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་མངོན་པར་བསྒྲགས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས། ་་་་ འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དང་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དང་བ་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་པར་མཁྱེན་འདོད་དག་གིས་མདོ་དངོས་སུ་གཟིགས་པར་འཚལ།
123 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༡ འ ༦ ན། ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་“འགྱུར་བ་’༼“གྱུར་པ་’༽གང་ཡིན་པ། །
124 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༡ འ ༦ ན། འགྲོ་བ་དགྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་“བསྔོ་’༼“སྔོ་’༽བྱེད་ཅིང༌། ། 125 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༢ ག ༣ ན། རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་“འཐོབ་’༼“ཐོབ་’༽འགྱུར་བས། ། 126 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 36 ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༤༦༨འ ༧ ན་གསལ།
127 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༤༦༨འ༧ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་“-དེ་ལྟར་’བྱང་ཆུབ་སེམས་“དཔའི༩༥༼“དཔའ’༽་ས་ལྔ་པ་ལ། “-སའི་’ལམ་༼“+ཤིན་ཏུ་’༽ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་“གོ’༼“སྟེ’༽། དེ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་“སྟེ’༼“གོ

’༽ །བཅུ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་

482

ཞུ་སྒྲིག་པ།

སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ༼“+ར’༽་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པ༼“+ར’༽་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་“-མི་’སྐྱེ་བ་“-མཉམ་’མེད་པ་“-ཉིད་’དང༌། “ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱུང་བ་མཉམ་’༼“མ་སྐྱེས་ ’༽པ་“ཉིད་’དང༌། “-ཆོས་ཐམས་ཅད་’དབེན་པ་“-མཉམ་པ་ཉིད་’དང༌། “ཆོས་ཐམས་ཅད་སྔ་’༼“གདོད་མ་’༽ནས་རྣམ་པར་དག་པ་“-མཉམ་པ་ཉིད་’དང༌།“- ཆོས་ཐམས་ཅད་’སྤྲོས་པ་མེད་པ་“-མཉམ་པ་ཉིད་’དང༌། “-ཆོས་ཐམས་ཅད་’བླང་བ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་དང་“སྒྲ་བརྙན་ ’༼“བྲག་ཅ་’༽དང་། ཆུ“འི་’ཟླ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དང་། སྤྲུལ་པ་“དང་མཚུངས་པ་’༼“ལྟ་བུར་’༽མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་“-ཡོད་པ་’དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་“-དང་།’ གཉིས་“-ཀ་མ་ཡིན་པ་’༼“+སུ་མེད་པར་’༽མཉམ་པ་ཉིད་“-དེ།ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་པོ་འདི་དག་གིས་བྱ་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་གོ །’དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་“ལ་’༼“ཀྱི་’༽རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་“-རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་དང་།’༼“+རྟོགས་པ་ན་རྣོ་ཞིང་རྗེས་སུ་’༽“-འཐུན་པར་སེམས་ཤིང་མི་འཐུན་པར་མི་བྱེད་’༼“མཐུན་པའི་བཟོད་’༽པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་”འཐུན་པའི་བཟོད་པ་རྣོན་པོས་ ’༼“+མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་’༽“འཐོབ་’༼“ཐོབ་’༽སྟེ།
128 རྩ་བ་ཤེས་རབ། རྐྱེན་བརྟག་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའོ། ། ༣ འ ༦ ན་གསལ།
129 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༢ ག ༤ ན། དེ་ཉིད་དེ་ལས་“འབྱུང’༡༼”བྱུང’༽་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག། །
130 གོང་མཚུངས། ༥༦༢ ག ༥ ན། དེ་ནི་དེ་ལས་“འབྱུང’༤༼“བྱུང’༽་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
131 གོང་མཚུངས། ༥༦༢ འ ༨ ན། ས་བོན་བཞིན་དུ་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་དེ་“གཟུང’༼“བཟུང’༽་མེད་པ་འམ། །
132 གོང་མཚུངས། ༥༦༢ འ ༦ ན། གང་“ཕྱིར’༤༼“གི’༽་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ། 133 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ཚོགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་པ། ༢༩ ག ༧ ན་གསལ།
134 གོང་མཚུངས། ༢༩ ག ༩ ན། “བསྐྱེད་བྱ་ ’༼“སྐྱེ་དང་’༽“སྐྱེད་བྱེད་ ’༼“བསྐྱེད་པ་ ’༽གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །
135 གོང་མཚུངས། མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པ། ༡༥ འ ༡ ན།“བུད་’༼“གལ་ཏེ་ ’༽ཤིང་“-གང་ ’དེ་མེ་ཡིན་ན། །
136 གོང་མཚུངས། རྐྱེན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ། ༣ འ ༣ ན་གསལ།
137 གོང་མཚུངས། ཚོགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་པ། ༢༩ ག ༨ ན་གསལ།
138 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༣ ག ༤ ན། རབ་ཏུ་བྱ་བར་ནུས་པ་ “དེ་’༼“དེའི་’༽ཕྱིར་འབྲས་བུར་ངེས་བརྗོད་ཅིང༌། །གང་ཞིག་ “དེ་སྐྱེད་’༼“དེས་བསྐྱེད་’༽ནུས་པ་དེ་ནི་གཞན་ནའང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། །
139 གོང་མཚུངས། ༥༦༣ ག ༨ ན། ཇི་ལྟར་ནས་དང་གེ་སར་དང་ནི་ “ཀེང་’༼“ཀིང་’༽ཤུ་ཀ་ལ་སོགས། །སཱ་ལུའི་མྱུ་

483

ལུང་མཆནགུ“འི་’སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་མིན་ནུས་ལྡན་མིན། །
140 གོང་མཚུངས། ༥༦༣ ག ༨ ན། དེས་ན་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་“པས’༡༼“ནས’༽། ། 141 རྩ་བ་ཤེས་རབ། རྐྱེན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ། ༣ ག ༢ ན་གསལ།
142 གོང་མཚུངས། ༣ ག ༢ ན། རྐྱེན་ལ་སོགས་“ལ’༡༼“པ’༽་ཡོད་མ་ཡིན། །
143 གོང་མཚུངས། ༤ འ ༧ ན་གསལ།
144 གོང་མཚུངས། ༤ འ ༥ ན། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་“སྐྱེ’༢༼“སྐྱེད’༽་མི་འགྱུར། །
145 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༣ འ ༨ ན། ཇི་ལྟར་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་“ནི ༡༼“- ནི’༽དམའ་བ་དག །དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་“ན་’༼“ནི་’༽མིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །
146 གོང་མཚུངས། ཤོག་གྲངས། ༥༦༣འ༦ན། གལ་ཏེ་གཅིག་ཚེ་ཡིན་ན་འདིར་དུས་གཅིག་མེད་དེ་“ཡང་’༼“ཡོད་ ’༽མིན། །
147 རྩ་བ་ཤེས་རབ། སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པ།༡༡འ༡ན་
གསལ།

148 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་སཱ་ལུའི་ལྗང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཚ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 62 ཤོག་གྲངས། ༣༢༠ འ ༤ ན་གསལ། 149 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། གཞུང་ཁུངས། བསྟོད་ཚོགས། [ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས།1 ཤོག་གྲངས། ༡༩༦ འ ༢ ན་གསལ། ཞིག་དང་མ་ཞིག་པ་དག་གིས། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དག །སྒྱུ་མ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། །ཀུན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །༼རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་དང་འདི་གཉིས་ཚིག་རིས་ཅུང་མི་འདྲ་ན་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ལས་ཞེས་དང་། གཞུང་དེའི་འགྲེལ་ཚིག་ལ་བརྟགས་ན་ཚིགས་བཅད་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན།༽
150 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༤ ག ༣ ན། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་“སྐྱེད་’༼“བསྐྱེད་ ’༽པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ན། །ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་དང་གཉི་“ག་’༼“གའི་’༽གཉིས་བྲལ་ཞིག་“སྐྱེད་’༼“བསྐྱེད་’༽གྲང༌། ། 151 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། དུས་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པ། ༨༠༧འ༡ན་གསལ།

152 གོང་མཚུངས། ༨༠༧ འ ༡ ན། འབྲས་བུ་ཡོད་“ཉིད་’༼“པར་’༽གང་འདོད་དང༌། །འབྲས་བུ་མེད་“ཉིད་’༼“པར་’༽གང་འདོད་ལ། །ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་“ལ། །’སོགས༼“། །བརྒྱན་’༽འི་“རྒྱན་ནི་ ’དོན་༼“+ཡང་’༽མེད་༼“པར་’༽འགྱུར། ། 153 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ཚོགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་པ། ༢༩ འ ༡༠ ན་གསལ།

484

ཞུ་སྒྲིག་པ།

154 གོང་མཚུངས། ༢༩ འ ༩ ན། “སྐྱེད་པར་བྱེད་’༼“སྐྱེ་བ་ཡོད་’༽པ་མ་ཡིན་ན། །
155 གོང་མཚུངས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ༤༠ ག ༧ ན་གསལ། 156 གོང་མཚུངས། ༤༠ ག ༧ ན། “ཇི་ལྟར་’མྱ་ངན་འདས་པ“་ནི། །’དངོས་༼“+པོ་’༽དང་༼“+། །’༽དངོས་མེད་གཉིས་༼“+ཀར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །’༽ཡིན་ཏེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཇི་ལྟར་མྱ་ངན་འདས་པ་ལ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སྣང་བ་དང་ནི་མུན་པ་བཞིན། ། ༼རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ལྟར་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་གནད་བསྡུས་ཏེའམ་འབྲེལ་ཡོད་དག་དྲངས་པས། ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཚིག་རྐང་བཞི་འབྱུང་ཞིང་། རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་ནི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེད་སྔ་ཕྱི་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། གཞུང་འདིར་དྲངས་པའི་ལུང་རྣམས་སུ་འདི་ལྟ་བུ་རེ་ཟུང་ཡོད་ན་ཡང་གསལ་བཤད་བྱས་མེད། ལུང་ཁུངས་དང་གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཚིག་རིས་ཅུང་མི་མཐུན་ན་ཡང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། གཞུང་འདིར་དྲངས་པ་དང་ཚིག་རིས་མཚུངས་པ་ཞིག་རྩ་ཤེར་མི་རྙེད་པས་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་འདི་ཡིན་པར་སྙམ།༽
157 གོང་མཚུངས། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ༡༤ ག ༤ ན་གསལ། 158 གོང་མཚུངས། ༡༤ ག ༤ ན། བྱེད་པ་པོར་གྱུར་མ་གྱུར་“པ’༢༼“དང་’༽། །གྱུར་མ་གྱུར་དེ་མི་བྱེད་“ད’

ེ ༼“དོ

’༽། །་
་་་་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་ག་ལ་“ཡོད།’༼“ཞིག’༽ །
159 གོང་མཚུངས། མྱ་ངནལས་འདས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ༤༠ ག ༡༡ ན་གསལ། 160 གོང་མཚུངས། ༤༠ ག ༡༢ ན། དངོས་“པོ་’མེད ༼“་པ’༽་དང་དངོས་པོ་དག །གྲུབ་ན་དེ་ནི་“གྲུབ་’༼“འགྲུབ་’༽པར་འགྱུར། །

161 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ཤོག་གྲངས། ༥༦༤ ག ༦ ན། འདིར་ནི་“རིག’༼“རིགས’༽་པ་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་“གོ’༼“ཀོ

’༽་ཅི་ཞིག་བྱ། །་་་་་་་ དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་“པས’༼“པ’༽་ཅི་ཞིག་
དགོས། །
162 གོང་མཚུངས། ༥༦༤ ག ༡༠ ན། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་“ད’

ེ ༼“ཡིན’༽་དེ་ཉིད་དེ། །
163 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 42 བམ་པོ་དྲུག་པ། འཐབ་བྲལ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༡༤༧ འ ༩ ན་གསལ།
164 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༤ འ ༧ ན། “གཟུང’༼“བཟུང’༽་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །་་་་་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་“བཞག’༼“གཞག’༽།
165 གོང་མཚུངས། ༥༦༤ འ ༦ ན། རྣམས་“ཀྱིས’༼“ཀྱི

’༽་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང༌། །

485

ལུང་མཆན

166 གོང་མཚུངས། ༥༦༤ འ ༤ ན། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་“གྱིས’༼“གྱི

’༽་དམིགས་པ་ཡིས། །
167 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[མ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༠ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 60 བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༦༥༩ ག ༣ ན་གསལ།
168 གོང་མཚུངས། ༦༥༩ག༣ན། ལྷའི་བུ་གལ་ཏེ་་་་་་་ འགྱུར་ན་ནི༼“+། དེ’༽་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་་་་་་་ ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་“-ཡང་དག་པར་’འདས་པ།་་་ མཆོག་དང་ལྡན་པ་“-དང་།’ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་“-ཡང་དག་པར་’འདས་པ་ཡིན་ཏེ། “-ལྷའི་བུ་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པའང་མེད། ལྡོག་པའང་མེད་
དོ། །དོན་དམ་པར་ན་དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཡང་མེད། ཚུ་རོལ་ཡང་མེད། དབུས་ཀྱང་མེད་དེ། ལྷའི་བུ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་བརྗོད་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷའི་བུ་དོན་ནི་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་

མི་འཇུག་གོ །དོན་དམ་པར་གང་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ།’ ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་“ན’༼“ནི’<སྣར><པེ>ནི༽་མ་ཡིན་ནོ། །“-ལྷའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ན་’ཆོས་ཐམས་ཅད་“-དང་། སྒྲ་ཐམས་ཅད་’ནི་བརྫུན་ཏེ་སླུ་བའི་ཆོས་སོ“-་ཞེས་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བཤད་པ་དེ་བརྫུན་དུ་མི་འགྱུར་རམ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་བརྫུན་དུའང་མི་འཆད། བདེན་པར་ཡང་མི་འཆད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དེ་དོན་དམ་པར་ན་བདེན་པ་དང་བརྫུན་པར་མི་འཆད་དོ། །ལྷའི་བུ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པས་བཤད་པ་དེ་བདེན་ནམ་འོན་ཏེ་བརྫུན། ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲུལ་པས་བཤད་པ་ནི་བདེན་པའང་མ་ཡིན་བརྫུན་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར་མཁྱེན་ཏོ། །གང་དོན་དམ་པར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་བདེན་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ། བརྫུན་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷའི་བུས་སྨྲས་པ། ཅི་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་དམ་པའི་

བདེན་པ་སྟོན་ཏམ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ།’ ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། “-གང་སྟོན་པ་དང་’གང་གིས་སྟོན་པ་དང་། ཅི་སྟོན་པ་དང་། གང་ལ་སྟོན་པ“-་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་པ’འི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་༼“+ནི’༽དོན་དམ་པར་ན་རབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའོ། །རབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་༼“+པར་’༽མི་ནུས་སོ། །
169 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༥ ག ༡༠ ན། བདག་གིས་བུ་འདི་“སྐྱེད’༼“བསྐྱེད’༽་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང༌། །ཤིང་ཡང་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་“རྟོག’༢༼“རྟོགས’༽་དེས་ན། །

486

ཞུ་སྒྲིག་པ།

170 གོང་མཚུངས། ༥༦༥ འ ༡༠ ན། གང་ཕྱིར་“གཅིག’༡༼“ཅིག’༽་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ཡང༌། །
171 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[ཁ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 46 བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས།
༢༡༥ འ ༢ ན་གསལ།

172 གོང་མཚུངས། ༢༡༦ག༡ན། “མ་རིག་པ་ཡི་’འདུ་བྱེད་༼“རྣམས་ནི་མ་རིག་’༽རྐྱེན་“ཡིན་’༼“+ཅན་’༽ཏེ། །འདུ་བྱེད་དེ་ “ཡང་ཡང་’དག་༼“དེ་’༽ཉིད་དུ་“མེད’༼“ཡོད་མིན’༽། །“མ་རིག་པ་དང་’འདུ་བྱེད་“དེ་དག་ཀྱང་’༼“མ་རིག་པ་གཉིས་སྟོང་པ་སྟེ’༽། །རང་བཞིན་“སྟོང་སྟེ’༼“གྱིས་ནི་’༽གཡོ་“བ་མེད་པ་ཡིན’༼“དང་བྲལ་བའོ

’༽། །
173 རྩ་བ་ཤེས་རབ། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༢༦ འ ༥ ན་གསལ། 174 གོང་མཚུངས། ༢༦འ༤ན། དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་“ཕྱིར’༼“པ’༽། །དེ་ཕྱིར་“ཆད་མིན་’རྟག་“མ་ཡིན’༼“མིན་ཆད་པའང་མིན’༽། །
175 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༥འ༨ན། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་“འགྱུར’༼“གྱུར’༽་ན། ། 176 འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས།[ཆ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 44 བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༣༦༢ ག ༡༡ ན་གསལ།
177 གོང་མཚུངས། ༣༦༢འ༦ན། གང་མངོན་པར་འདུ་“བྱེད་པ་’༼“བྱ་བ་’༽མེད་པས་ཆོས་རྣམས་་་་་་་ ཆོས་རྣམས་ཉིད་མངོན་པར་འདུ་“མི་’བྱེད་ པ་༼“མེད་པ་’༽དང༌། གང་མ་སྐྱེས་པས་ཆོས་རྣམས་“-མ་’༡༨༦སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱེད་དེ།
178 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ༨༠༠ ག ༡༠ ན་གསལ། 179 གོང་མཚུངས། ༨༠༠ག༡༠ན། “བདག་ནི་མྱ་ངན་མི་འདའ་ཞེས། །’སྟོང་མིན་སྟོང་“ལྟར་’༼“ལྡན་’༽མཐོང་མིན་ཏེ། །༼“མྱང་འདས་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །’༽ལོག་ལྟས་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་“གསུང་ངོ་’༼“ཀྱིས་གསུངས’༽། །
180 རྩ་བ་ཤེས་རབ། འདུ་བྱེད་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ། ༡༩ འ ༤ ན་གསལ།
181 གོང་མཚུངས། ༡༩འ༤ན། “རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་’སྟོང་པ་ཉིད༼“་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ནི’༽། །“ལྟ་ཀུན་’ངེས་པར་“འབྱུང་བར་ ’༼“འབྱིན་པར་རྒྱལ་བས་’༽གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་“བསྒྲུབ་’༼“སྒྲུབ་’༽ཏུ་མེད་པར་གསུངས། ། ༼*གང་ལས་གསུངས་ཤེ་ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ཆ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 44 ཤོག་གྲངས། ༣༦༣ ག ༧ ན། འོད་སྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ལ་གནས་པ་སླའི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོད་སྲུང་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་

487

ལུང་མཆནཅད་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྲུང་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །འོད་སྲུང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ནད་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྨན་པས་དེ་ལ་སྨན་བཏང་ནས་སྨན་དེས་དེའི་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་དེ་སྨན་ལྟོ་ན་འདུག་པ་དེ་ཉིད་མི་འབྱུང་ན། འོད་སྲུང་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ནད་དེ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མི་འགྱུར་ལགས་ཏེ། གང་སྨན་དེས་ནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱོད་ནས་སྨན་ལྟོར་མཆིས་པ་ཉིད་མ་བྱུང་ན་མི་དེའི་བྲོ་ནད་ཤིན་ཏུ་ཚབས་ཆེ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འོད་སྲུང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན་འོད་སྲུང་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་གང་དུ་གསུངས་པའི་གཞུང་ཁུངས་སུ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ 57-༡༡༨༠ དང་དེ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ 59-༧༤༤ དུ་འདིའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་དྲངས་ཡོད་ལ། འགྲེལ་བཤད་61-༣༨༥དུ་མདོ་ཚན་འདི་དངོས་སུ་དྲངས་ཡོད།༽
182 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽
183 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༥ འ ༦ ན་གསལ།
184 གོང་མཚུངས། ༥༦༥ འ ༦ ན། དེ་ཉིད་’༼“ཕྱིར་’༽བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་དུ། །
185 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ༨༠༡ འ ༡༠ ན་གསལ། 186 གོང་མཚུངས། ༨༠༡ འ ༩ ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་རྟོགས་“པ’༼“པར’༽། །
187 རྩ་བ་ཤེས་རབ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ། ༣༦ ག ༩ ན་གསལ།

188 གོང་མཚུངས།༣༦ ག ༩ ན། དམ་པའི་དོན་ནི་“བསྟན་’༼“རྟོགས་’༽མི་“ནུས’༼“འགྱུར’༽། །
189 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽
190 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༦ ག ༡ ན། ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་“པ’༼“པར’༽་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར། ། 191 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 42 བམ་པོ་དྲུག་པ། མི་འམ་ཅི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༡༢༣ འ ༩ ན་གསལ།
192 རྩ་བ་ཤེས་རབ། རང་བཞིན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པ། ༢༡ འ ༥ ན་གསལ།
193 གོང་མཚུངས། ༢༡ འ ༥ ན། གང་ཞིག་“རང་བཞིན་གྱིས’༼“ངོ་བོ་ཉིད’༽་ཡོད་པ། །
194 གོང་མཚུངས། འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་གཅིག་པ། ༣༡ག༡ན་གསལ། 195 གོང་མཚུངས། ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བདུན་པ། ༢༥ འ ༨ ན་གསལ།
196 གོང་མཚུངས། ༢༥ འ ༧ ན། སྤྲུལ་པ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་པ་“ནི’༼“ན’༡༩༥༽། །

488

ཞུ་སྒྲིག་པ།

197 གོང་མཚུངས། ༢༤ འ ༦ ན་གསལ།
198 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 42 བམ་པོ་དྲུག་པ། མི་འམ་ཅི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༡༢༦ ག ༣ ན་གསལ།
199 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༦ག༨ན། དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་“ཡང’༼“ཡོད’༽་མིན་པའི། །
200 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་སྲིད་པ་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཛ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༣ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 63 ཤོག་གྲངས། ༤༧༨ འ ༡༠ ན་གསལ།

201 གོང་མཚུངས། ༤༧༨ འ ༡༠ ན། ༼བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་མ་ག་དྷཱའི་རྒྱལ་པོ་བཟོ་སྦྱངས་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །༽རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།་་་ ལྷན་ཅིག་“-ཏུ་ཡོངས་སུ་’སྤྱོད་པ་རྨིས་ལ།་་་་་ བཟང་མོ་“དེ་’དྲན་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་“ཇི’༼“ཅི’༽་སྙམ་དུ་སེམས“། རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་ཡོད་དམ། གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། འོ་ན་’གང་རྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་“ལ་མངོན་པར་ཞེན་’༼“དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་རྨིས་ལ། དེ་ཉལ་བ་ལས་སད་ནས་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་དྲན་’༽པའི་མི་དེ་“ཅི་’མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། ་་་་་་་ རྨི་ལམ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་ཡང་“ཤིན་ཏུ་’མ་མཆིས་ཤིང་་་་་་་་་ མི་དེ་ནི་ཕོངས་ཤིང་དུབ་“པའི’༡༼“བའི’༽་སྐལ་བ་ཅན་དུ་་་་་་་་ གཟུགས་རྣམས་མཐོང་“ན’༼“ནས’༽་ཡིད་བདེ་བར་“འགྱུར་བའི’༼“གྱུར་པའི’༽་གཟུགས་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ནས་ཆགས་པ“ར་འགྱུར་རོ’༼“སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ

’༽། །“རྗེས་སུ་ཆགས་ནས་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་ཏུ་’ཆགས་ནས་འདོད་ཆགས་
ལས་་་་་ ཡིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་“ད’

ེ ༼“དོ།’༽།ལས་དེ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པར་གྱུར་ནས་འགག་
གོ །“འགག་པ་ནི’༼“འགགས་པ་ན’༽་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན“། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན། བྱང་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན། སྟེང་དུ་མ་ཡིན། འོག་ཏུ་མ་ཡིན།’ ༼“+་པ་ནས་’༽ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་“བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་’མ་ཡིན་ནོ“།’༼“་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌’༽། དུས་གཞན་ཇི་ཙམ་ཞིག་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་་་་་་་ བུད་མེད་བཟང་མོ་ལྟ་བུར་༼“+ཡིད་’༽ལས་དེ་“ཡིད་’༼“+ཉིད་’༽ལ་མངོན་དུ་༼“ཕྱོགས་པར་’༽འགྱུར་རོ། །་་་་་ རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ཡང་ན་ནི་ལྷ“འི’་

༼“དག་གི་’༽ནང་དུ“། ཡང་ན་ནི་མིའི་ནང་དུ། ཡང་ན་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ནང་དུ། ཡང་ན་ནི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ། ཡང་ན་ནི་དུད་འགྲོ་རྣམས་སུ།’ ༼“་ཞེས་བྱ་བ་ནས་’༽ཡང་ན་ནི་ཡི་དྭགས་རྣམས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ“།’༼“་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌’༽། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་གང་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་

489

ལུང་མཆནབ༼“+ར’༽་མངོན་པ་དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་“རྒྱུད’༼“རྒྱུན’༽་འབྱུང་ངོ།།རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡང་མེད་ལ་འཆི་འཕོ་

༼“+བ་’༽དང་སྐྱེ་བར་མངོན་
པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་

༼“+བ་’༽ཞེས་བྱ།
གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ་ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ༼“འོ།’༽།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་འབྱུང་བའི་“ཚེ’༡༼“ཆ’༽་ཡང་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། “ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །’༼“རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།’༽རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མས་སྟོང་༼“+ངོ་།’༽།འཆི་འཕོ་བ་ནི་
འཆི་འཕོ
༼“་བ’༽ས་སྟོང་༼“+ངོ་།’༽།ལས་ནི་ལས་ཀྱིས་སྟོང་༼“+ངོ་།’༽།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྟོང་༼“+ངོ་།’༽།སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བས་སྟོང་ལ་ལས་རྣམས་ཆུད་མི་ཟ་བར་༼“+ཡང་’༽མངོན་“-པ་ཡང་ཡོད་དོ། །’༼“ནོ་’༽

202 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༦ག༡༠ན། མཐོང་གི་དངོས་༼“+པོ་’༽༢གཞན་“རྣམ་པར’༼“རྣམས’༣༽་མ་ཡིན་ལྟར། །
203 གོང་མཚུངས། ༥༦༦ འ ༩ ན། དགེ་མི་དགེ་མེད་བློ་ཅན་“ཐར’༼“མཐར’༽་འགྱུར་ཏེ། །ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པ“འང’་དགག་པ་མཛད། །
204 གོང་མཚུངས། ༥༦༦ འ ༧ ན། བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་“ཆེས’༼“ཆོས’༽་ཟབ་དོན། །
205 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྔ་པ། ༧༩༣འ༦ན་གསལ། 206 གོང་མཚུངས། ༧༩༣ འ ༦ ན། དེ་“ཡིས’༼“ཡི’<སྣར><པེ>༽་དེ་དེ་སྔར་དཔྱད་བྱ། །
207 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་འཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཙ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 61 ཤོག་གྲངས། ༨༢༩ ག ༡༧ ན་གསལ། ༼*ཚིགས་བཅད་འདི་དག་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ལས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ཁ་འཐོར་ཏེ་གནས་ཤིང་གོ་རིམ་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་མི་འབྱུང་ངོ་། །༽
208 གོང་མཚུངས། ༼འདིར་ཁྱོན་བསྡོམས་ཚིགས་བཅད་བདུན་ཡོད་པ་ལ་གྲལ་རིམ་གྱི་ཡིག་གྲངས་བདུན་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་ཤོག་གྲངས་སོགས་འདི་ལྟར།༽ དང་པོ། ༨༢༩ ག ༡༧ ན། གཉིས་པ། ༨༣༤ ག ༧ ན། གསུམ་པ། ༨༣༣ ག ༡༩ ན། བཞི་པ། ༼*ཚིགས་བཅད་བཞི་པ་འདི་ཇི་བཞིན་ཞིག་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོར་མི་སྣང་།༽ ལྔ་པ། ༨༣༥ ག ༦ ན། དྲུག་པ། ༨༣༧ ག ༧ ན། བདུན་པ། ༨༣༤ ག ༩ ན། ་་་་་འཇིག་རྟེན་“འཐུན’༼“མཐུན’༽་པར་མི་འཇུག་ན། །་་་་་་༼*འདིའི་ནང་དུ་“མཐུན’ཚང་མར་ “འཐུན་’བྲིས་ཡོད།༽ དོན་དང་དོན་མིན་མེད་མི་གཟིགས་ལ། །་་་་་་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་“གསུང་བ’༼“གསུངས་

490

ཞུ་སྒྲིག་པ།

པ’༽། །་་་་་་་་་“སྲེག་’༼“བསྲེག་’༽པའི་བསྐལ་པ་“སྟོན་’༼“བརྗོད་’༽མཛད་པ། །
209 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༦ག༣ན། གཟུང་བ་མེད་“པར’༼“པས’༽་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང༌།།
210 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ ག ༣ ན། དངོས་པོ་“བཏགས’༡༼“བརྟག’༽་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་“འགྱུར’༼“གྱུར’༢༽་ཞིང༌། ། 211 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ ག ༥ ན། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ༼“+ར’༽་ན་གང་དུ་ཡོད། །
212 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ ག ༡༡ ན། རྨི་ལམ་ཇི་“ལྟ’༼“བཞིན’༽་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན། །
213 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ འ ༡༠ ན། མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་“སྐྱེད’༼“བསྐྱེད’༽་སེམས། །
214 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ འ ༩ ན། རྣ་སོགས་“ལྷག་མ་’གསུམ་པོ

༼“་ལྷག་མ’༽འང་སྐྱེ་བ་མེད། །
215 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ འ ༨ ན། རྨི་ལམ་ཇི་“ལྟ’༼“ལྟར’༽་དེ་བཞིན་སད་འདིར་ཡང༌། །
216 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽

217 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ད] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 55 བམ་པོ་དགུ་པ། གཟི་བརྗིད་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས། ཤོག་གྲངས། ༢༣༠ ག ༤ ན་གསལ།
218 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༧ འ ༦ ན། “མི’༼“མ’༽་སད་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། ། 219 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ འ ༤ ན། དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པ༼“ས’༽་བློ་གང་གིས། །
220 གོང་མཚུངས། ༥༦༧ འ ༡ ན། སྐྲ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྗེས་འབྲེལ་“པ’༼“བ’༽འི། །
221 གོང་མཚུངས། ༥༦༨ ག ༢ ན། སྨིན་མེད་དེ་ལྟར་དེ་ལ་བློ་མི་“འགྱུར’༼“འབྱུང༌’༽། །
222 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། གཞུང་ཁུངས། མངོན་པ།[ཀུ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༥༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 79 འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གསུམ་པ། ཤོག་གྲངས། ༡༦ འ ༩ ན་གསལ།
223 གོང་མཚུངས། ༡༦ འ ༩ ན། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དང་རང་“བྱུང’༼“འབྱུང’༽་གཉིས། །
224 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༨ག༦ན། ནུས་པ་མེད་“པར’༣༼“པ’༽་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད། །
225 གོང་མཚུངས། ༥༦༨ ག ༧ ན། ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་“འགྲུབ’༼“གྲུབ’༽་པ་ནི། །
226 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པ། ༨༠༢ འ ༢ ན་

491

ལུང་མཆནགསལ།

227 གོང་མཚུངས། ༨༠༢ འ ༢ ན། ༼*རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་དང་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཚིག་གཉིས་ཅུང་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་།༽ འབྲས་བུ་མེད་པར་རྒྱུ་“ལ’༼“ཡི’༽་ནི། །རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་“ཏ’

ེ ༼“པ’༽། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་“རྒྱུ་རྣམས’༼“འབྲས་བུ’༽་
ཀུན། །“འབྲས་བུ’༼“རྒྱུ’༽་ཉིད་དུ་༼“+ནི’༽་ཐལ་བར་འགྱུར། །
228 རྩ་བ་ཤེས་རབ། མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པ། ༡༦ འ ༦ ན་གསལ།
229 གོང་མཚུངས། ༡༦ འ ༥ ན། གང་ལ་ལྟོས་ནས་གང་“ཞིག’༡༼“ཞེས’༽་འགྲུབ། །
230 གོང་མཚུངས། ༡༦ འ ༤ ན་གསལ།
231 གོང་མཚུངས། ༡༦ འ ༣ ན། ཅི་སྟེ་“གྲུབ’༢༼“འགྲུབ’༽་པ་ལྟོས་ཤེ་ན། །
232 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༨འ༧ན། དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ༼“ར’༽་རིགས་མ་ཡིན། །
233 གོང་མཚུངས། ༥༦༨ འ ༧ ན། མིག་བློ༼“འི’༽་སྐྱེ་བ་རང་ནུས་གང་ཞིག་ལས། །
234 གོང་མཚུངས། ༥༦༨ འ ༣ ན། སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་“བཟུང’༼“གཟུང’༽་བར་སེམས་ཁས་ལེན། །
235 གོང་མཚུངས། ༥༦༩ ག ༢ ན། “མིག’༣༼“དམིགས’༽་དབང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ནི། །
236 གོང་མཚུངས། ༥༦༩ ག ༤ ན། ནུས་པ་སྨིན་ཡོད་སད་པར་མེད་“གྱུར’༼“འགྱུར’༽་ན། །དྲུག་པའི་ནུས་སྨིན་ཇི་ལྟ༼“ར’༽་འདིར་མེད་པ། །
237 འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཅ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༩དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 49 བམ་པོ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གྲངས། ༣༩༨ འ ༡༠ ན་གསལ།
238 གོང་མཚུངས། ༣༩༨ འ ༡༠ ན།༼*ཚིགས་བཅད་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཚིགས་བཅད་གཞན་ཁ་ཤས་འབྱུང་ན་ཡང་འདིར་དྲངས་མེད།༽ སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་༼“པ་’༽ཙམ“་སྟེ’། །་་་་་་་་༼༣༩༩ ག ༡ན༽ རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །་་་
་་་་

239 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་གསུམ་པ། ༢༡༢ ག ༡༠ ན། ༼*འདིར་གཞུང་དུ་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ལས་གནད་བསྡུས་ཏེ་དྲངས་འདུག་ན་འང་། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མདོ་ཚིག་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དགོད་ན་འདི་ལྟར། ༢༡༠ ག ༧༽དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུང་ཤིག་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ། །ལེགས་སོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་གསོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱིར་ཉན་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་

492

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚིག་སྟེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཀུན་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མི་གཉིས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མདོར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྲིད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྲིད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདུན་ནོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདུས་པ་ཕན་ཚུན་དུ་ལྟོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་བདག་དང་ཕ་རོལ་དང་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་གནས་པ་མེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྲིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཏེ། རྒྱུ་དང་། རིགས་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་། ལས་དང་། འབྱོར་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྲིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྔོན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་སོ་སོ་རང་གི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་ལྟ་བ་དང་། ཉེས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ན་ཅི་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་མའི་ཁང་པ་ན་གླང་པོ་དང་། བ་ལང་དང་། ལུག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་བཤད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་ཡང་། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁང་པ་ཡང་ཁང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱང་དགེ་སློང་གི་ངོ་བོར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གླང་པོ་དང་། བ་ལང་དང་། ལུག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་གུད་ན་མི་འཁོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །“བློ་གྲོས་ཆེན་པོ’་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་ “གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་’དེ། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་

493

ལུང་མཆནརྣམ་པ་བདུན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་“སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ནི་ཀུན་གྱི་ཐ་ཤལ་’ཏེ། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །
240 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ང] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 42 བམ་པོ་བརྒྱད་པ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་པ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ། ཤོག་གྲངས། ༢༡༠ ག ༡༠ ན་གསལ།
241 གོང་མཚུངས། ༢༡༠ ག ༡༠ ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་“ལ’༡༼“དག’༽་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་་་་་་་་་་ ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཏེ“། འདི་ལྟ་སྟེ།’ མིག་གི་དབང་པོ་དང༌།་་་་་་་་་ ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ། དེ་ལ་“མིག་ནི་མིག་གིས་མ་
མཆིས། དབང་པོ་ནི་དབང་པོས་མ་མཆིས་པའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། མིག་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའོ། །གང་ལ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ། །གང་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བ། གང་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མི་འགག་པ། གང་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་

གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ། །’༼“མིག་གི་དབང་པོ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་སོ།།’༽གང་དུས་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་མིག་“མ་ལགས།’༼“+གི་’༽དབང་པོ་མ་ལགས་སོ།།གང་མིག་“མ་ལགས་ཤིང་’༼“+གི་’༽དབང་པོ་མ་ལགས་པ་ ༢༼“+དེ་’༽དེའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཚལ་བར་བགྱི། འདི་ལྟ་སྟེ“།’དཔེར་ན་“ཆད’༼“ཆང’༽་པ་སྟོང་པ་ནི་་་་་་་་་ དོན་དམ་པར་ནི་སྟོང་པ་“ཡང་’མི་དམིགས་“ཆད’༼“ཆང’༽་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་མིག་“དང’༼“+གི’༽“་དབང་པོ་ཡང་“ཆད’༼“ཆང’༽་པ་སྟོང་པ་ལྟར་བརྫུན་ཞིང་མ་མཆིས་ལ། ཡང་དག་པ་མ་ལགས་སྟེ།“གསོབ། གསོག །ལོག་པ། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན། བྱིས་པ་འདྲིད་པ། གླེན་པ་རྨོངས་པར་བགྱིད་པ་སྟེ།’༼“+ ལོག་པར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིས་པ་འདྲིད་པ་མ་མཆིས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པ།’༽འདི་ལྟར་མིང་དུ་གདགས་པར་བས་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ནི་མིག་༼“དང་’༽“ཀྱང་མི་དམིགས།’ དབང་པོ་“ཡང་’མི་དམིགས་ན་དེ་ནི་་་་་་་་ སེམས་ཅན་རྣམས་“གཟུད་པའི’༼“*གཟུང་བའི’༽༡་སླད་དུ་༼“+མིག་གི་’༽དབང་པོ་ཞེས་བཏགས་ཀྱི་་་་་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྟེ།“ཆོས་གང་ཆོས་གང་གིས་སྟོང་པ་དེ་ལ་དེས་ཐ་སྙད་དུ་བགྱི་བ་ནི། བརྫུ་ན་པ། མ་
མཆིས་པ། གསོབ། གསོག །ལོག་པ། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་བྱིས་པ་འདྲིད་པ། གླེན་པ་རྨོངས་པར་བགྱིད་པ། རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག་གོ །གང་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ། །གང་དུས་གསུམ་དུ་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་མིང་མ་མཆིས་པ། མཚན་མ་མ་མཆིས་པ། བརྫུན་པ། མཚན་ཉིད་མ་མཆིས་པ། གདགས་སུ་མ་མཆིས་པ། གདགས་པ་མ་ལགས་པ། མ་ཤེས་པ། ཤེས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། མ་ཐོས་པ། ཐོས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། རྣམ་པར་མ་རིག་པ། རྣམ་པར་རིག་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། མ་རྟོགས་པ། རྟོགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། མ་ཐོབ་པ། ཐོབ་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། མ་མཐོང་བ། མཐོང་བར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པ། མ་རྙེད་པ། རྙེད་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་པའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་

དུ་ཞེ་ན། མ་མཆིས་ཤིང་མཆིས་པ་མ་ལགས་པའི་སླད་དུའོ། །’༼“ དེ་ལ་མིག་ནི་མིག་ཉིད་དུ་མཆིས་པ་མ་ལགས་ལ། དབང་པོ་ནི་དབང་པོ་ཉིད་དུ་མཆིས་པ་མ་ལགས་སོ།།དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། མིག་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ལགས་ཏེ། ཆོས་གང་ལ་རང་བཞིན་མཆིས་པ་མ་

494

ཞུ་སྒྲིག་པ།
ལགས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ལགས་སོ།།གང་དངོས་པོ་མ་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའོ།།དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པའོ།།དེ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་’༽འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གི་རྨི་ལམ་ན་“རྒོད’༼“དགོད’༽་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། རྩེ“ས་པ’༼“་བ’༽“་དང་། དགའ་མགུར་སྤྱད་པ’་དག་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་སད་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་ལ་དེ་དྲན་ཡང་རྙེད་པར་མི་འགྱུར“། འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་’རོ།།དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན།།རྨི་ལམ་ན་ཡང་“མི་’དེས་“རྒོད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། རྩེས་པ་དང་། དགའ་མགུར་སྤྱད་པ’་དེ་དག་མ་རྙེད་ན། ཉལ་བ་ལས་སད་པའི་ཚེ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ་ཏེ། ཐོབ་པ་དང་། རྙེད་པར་བགྱི་བ་དེའི’༼“འདིའི’༽་གནས་མ་མཆིས་སོ།།“བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རྨི་ལས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་རྒོད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། རྩེས་པ་དང་། དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་དེ་དག་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་’༼“དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ།’༽དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ།“དེ་དག་ནི་འདས་པ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་གདགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ། །གང་དུས་གསུམ་དུ་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་’༼“+དེའི་སླད་དུ་’༽དེ་དག་ནི་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ཞེས་བགྱི་སྟེ།
242 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༩འ༧ན། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་ “ལ’༼“པ’༽། །
243 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༦ ག ༨ ན་གསལ།
244 གོང་མཚུངས། ༡༩༦ ག ༨ ན། ༼“མ་’༽ཤེས་པ་“མེད་པར༼“ནི’༽་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས་“པའང་ ’མེད༼“་པ’༽། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག །རང་“དངོས’༼“བཞིན’༽་མེད་“ཅེས’༼“པར’༽་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། 245 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༦༩འ ༤ ན། འདི་“ཡི’༼“ནི’༽་ཡོད་པ༼“ར’༽་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །

246 གོང་མཚུངས། ༥༦༩ འ ༣ ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་བར་“འགྲུབ’༼“གྲུབ’༽་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་ “འགྲུབ’༼“གྲུབ’༽་ན། །
247 གོང་མཚུངས། ༥༧༠ ག ༣ ན། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་“གྱུར’༼“འགྱུར’༽་དེ་ལས། །
248 གོང་མཚུངས། ༥༧༠ ག ༦ ན། ཁྱོད་“ཀྱི’༡༼“ཀྱིས’༽་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །
249 འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་དགུ་པ་སྟེ་ཐ་མ། ཤོག་གྲངས། ༤༤༡ ག ༩ ན་
གསལ།

250 གོང་མཚུངས། ༤༤༡ག༩ན། ཇི་ལྟར་རལ་“ག’

ྲི ༼“+ས’༡༽་རང་༼“+གི’༽་སོ“-་དང་’། །༼“+གཅོད་པར་མི་བྱེད་’༽“ཇི་
ལྟར་མཛུབ’༼“སོར’༽་མོ་“རང་རྩེ་ལ’༼“+་ནི’༽། །“མི་གཅོད’༼“རང་ལ’༽་རེག་པར་མི་“འགྱུར་བ’༼“་བྱེད་ལྟར’༽། །“དེ་

495

ལུང་མཆནབཞིན’༼“རང་རིག’༽་སེམས་“ཀྱིས་རང་བལྟའོ’༼“ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ

’༽། །
251 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༠ག༩ ན། གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པ༼“ར’༽་མི་“རིགས’༣༼“རིག’༽་པ། །གཞན་ལ་མོ་གཤམ་“བུས་གནོད་ཅི’༤༼“བུ་གནོད་ཇི’༽་ཞིག་བྱ། །
252 གོང་མཚུངས། ༥༧༠ འ ༩ ན། ཕྱི་རོལ་གྱུར་“ལ’༦༼“པ’༽་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །
253 གོང་མཚུངས། ༥༧༠ འ ༨ ན། དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་“འགྲུབ’༼“གྲུབ’༽་ཡོད་མིན། །
254 གོང་མཚུངས། ༥༧༠ འ ༧ ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་“བྱུང’༨༼“འབྱུང’༽་གྱུར་པ་“སྟེ’༩༼“དེ’༽། །
255 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་དྲུག་པ། འཐབ་བྲལ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པ། ༡༥༠ ག ༢ ན་གསལ།
256 གོང་མཚུངས། ༡༥༠ ག ༢ ན། འཇིག་རྟེན་“མཁས’༼“མཁྱེན’༽་པ“འི’༼“ས’༽“་བདེན་པ་གཉིས་ཡིན་ཏ’

ེ ༼“་གཞན་ལ་མ་

གསན་པར’༽། །“ཁྱོད་’༼“བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་’༽ཀྱིས་“གཞན་ལས་མ་གསན་རང་གིས་གཟིགས’༼“བསྟན་པར་མཛད’༽། །“དེ་གཉིས་’༼“གང་ཞིག་’༽ཀུན་རྫོབ་“བདེན་དང་’༼“དེ་བཞིན་’༽དོན་དམ་སྟེ། །་་་་་་བདེ་བའི་དོན་དུ་དད་པ་“སྐྱེད’༼“སྐྱེ’༽་འགྱུར་བ། །་་་་ ཕྱུག་པོའི་ཁྱིམ་དང་དབུལ་“པོའི’༡༼“བོའི’༽་ཁྱིམ་“དག’༼རྣམས’༽་དང༌། །་་་་་“ད’

ེ ༼“འདི’༽་ལ་དགའ་
བའི་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ན། །འགྲོ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་“དེ་’ལ་“མི་འབྱུང་སྟེ’༼“ནི་འཇུག་འགྱུར་ཏེ’༽། །་་་་་་་་ ནད་རྣམས་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་“རྒྱུད’༼“རྒྱུན’༽་གནོད་པར་འགྱུར། །་་་་་་་ དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་ཐོས་གྱུར་“ན’༡༼“ནས’ ༽ ། །འཇིགས་ཤིང་ཇི་བཞིན་མི་རྟོགས་སྤོང་བར་“འགྱུར’༢༼“བགྱིད’༽། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་སྤངས་གྱུར་“པས’༼“ནས’༽། །་་་་་་་་ སྡུག་བསྔལ་“བརྒྱད’༼“བརྒྱ’༽་དག་བྱིས་པས་མྱོང་བར་འགྱུར། །་་་་་ མ་ལོག་བློ་ཡིས་རྣམ་པར་རྟོགས་“གྱུར’༣༼“མྱུར’༽་ན། །་་་་་ ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་“དབེན’༤༼“འབྱིན’༽་པ་སྟེ། །་་་ གང་གིས་ཐོས་ནས་དགའ་བ་“བསྐྱེད’༼“སྐྱེ’༽་འགྱུར་བ། །་་་་་་་ ཀུན་ཀྱང་ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་གཟིགས། །༼*ཐ་མའི་ཚིགས་བཅད་འདི་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཐོག་མར་འབྱུང་།༽
257 ༼*དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡི་གེ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །་་་་་ ཞེས་འབྱུང་ན་ཡང་མདོ་དེར་ལུང་ཚིག་འདི་དང་ཚིག་རིས་མཐུན་པ་ཞིག་མ་རྙེད་ན་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གིས་བཙལ་བར་བྱའོ། །༽
258 རྩ་བ་ཤེས་རབ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ། ༣༦ ག ༩ ན་
གསལ།

259 གོང་མཚུངས། ༣༦ ག ༩ ན། དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་“ནུས’༼“འགྱུར’༽། །དམ་པའི་དོན་“ནི’༼“ལ’༽་མ་ “རྟོགས’༼“བརྟེན’༽་པར། །
260 ༼*ཁ་ཤས་ཀྱིས་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདིའི་ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ། འོག་གི་མདོ་དེར་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག་ནའང་། མདོ་དེར་ལུང་ཚིག་འདི་

496

ཞུ་སྒྲིག་པ།
དང་ཅུང་མཐུན་པ་ཞིག་གཤམ་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་ཚིག་དེ་ལས་མེད་ཀྱང་། མདོ་ཚིག་དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་གྱི་ལུང་ཚིག་ཇི་བཞིན་མི་འབྱུང་ཞིང་། ལུང་གི་ཚིག་ཕྱི་མ་དག་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ནས་མི་འདྲ་བར་ཡོད་ན་ལུང་ཁུངས་འདི་མིན་པར་ངེས་སོ། །༽བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལས་སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། དཀོན་བརྩེགས། [ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 39 བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༢༢ ག ༣ ན་གསལ། དེས་ན་ངས་འདི་སྐད་དུ་འཇིག་རྟེན་ནི་ང་ལ་རྒོལ་གྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །་་་
261 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༠འ༣ན། ཇི་ལྟར་ཕུང་པོ་སྤངས་ནས་ཞིར་ཞུགས་ “པ’༢༼“པས’༽། །
262 གོང་མཚུངས། ༥༧༡ ག ༢ ན། ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་“བརྟེན’༡༼“བསྟེན’༽་པར་བྱ། །
263 འཕགས་པ་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་དྲུག་པ། མངོན་སུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པའི་སྐབས། ༤༧༡ འ ༢ ན་གསལ།
264 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༡ ག ༧ ན། མུ་སྟེགས་སྤོ་མཐོན་རི་འཇོམས་“དག’༼“ངག’༡༽་རང་བཞིན། །
265 འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བརྒྱད་པ། ༤༠༢ འ ༣ ན་གསལ།
266 གོང་མཚུངས། ༤༠༢འ ༣ ན། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ“འི་རྣམས’༼“་དང༌’༽། །དེ་བཞིན་རྐྱེན་དང་རྡུལ་ “ཕྲན’༼“དག’༽་དང༌། །གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་“ལ’༼“དུ’༽་ནི་“རྣམ་པར་རྟོག’༼“ངས་བཤད་དོ།’༽།
267 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོ། ༢༩༣ འ ༣ ན་གསལ།
268 གོང་མཚུངས། ༢༩༤ ག ༡ ན། འདས་པ་ཟབ་མོ་“འདི་བཤད’༼“ཞེས་བསྟན’༽་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ “ཞེས’༼“*ཤེས’༡༽་གྱིས། །
269 འཕགས་པ་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་དྲུག་པ། མངོན་སུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པའི་སྐབས། ༤༧༠ འ ༢ ན་གསལ།
270 གོང་མཚུངས། ༤༧༠ འ ༢ ན། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“-སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་’ལུགས་སུ་“མཐུན་’༼“འབྱུང་བའི་

497

ལུང་མཆནརྣམ་’༽པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་“བར’༼“པར’༽་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་རྟོག་གོ །དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདེན་པ“-ར་མངོན་པར’༼“+རྣམས’༽་མི་ཤེས་པ་ནི་“ཡང་དག་’༼“དོན་དམ་’༽པར་མ་རིག་པ“་སྟེ’༼“+འོ།’༽།མ་རིག་པས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ།།འདུ་བྱེད་ལ་“གནས’༼“བརྟེན’༽་པའི་སེམས་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་“ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཉེ་བར’༼“*སྐྱེ་བ’༡༽་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ།།མིང་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི་“དྲུག་གི་’སྐྱེ་མཆེད་“དོ།’༼“དྲུག་གོ

’༽།དབང་པོ་དང་ཡུལ་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཕྲད་པ༼“+ས’༽་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་རེག་པའོ། །རེག་པ“འི་རྗེས་ལས་’༼“དང་ལྷན་ཅིག་’༽སྐྱེས་པ་ནི་ཚོར་བའོ། །ཚོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ནི་སྲེད་པའོ། །སྲེད་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི་“-ཉེ་བར་’ལེན་པའོ།།“-ཉེ་བར་’ལེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྲིད་པའོ།།ལས་“དང་’༼“ཀྱི་’༽རྒྱུ་མཐུན་
པ“འི’་
༼“ནི་’༽“འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །’སྐྱེ་བ་“ནི’༼“སྟེ’༽་ཕུང་པོ་

༼“+རྣམས’༢༽འབྱུང་བའོ།།ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ནི་རྒ་བའོ།།རྒས་“ནས་’༼“པའི་’༽ཕུང་པོ་འཇིག་པ་ནི་འཆི་བའོ།།འཆི་ཞིང་འབྲལ་བའི་ཚེ་མྱོས་ཤིང་ཆགས་པ“ར་གྱུར་པའི’༼“་དང་བཅས་པས’༽་སེམས་“-ལ་’ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ནོ།།མྱ་ངན་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་དུ་ “རྗོད’༼“+བརྗོད’༽་པ་ནི་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པའོ། དབང་པོ་ལྔའི་ཉམས་སུ་བབ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལོ།།ཡིད་ཀྱི་ལྟ་བ“-འི’་ཉམས་སུ་བབ་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ།།སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མང་པོ་འབྱུང་བ་ནི་འཁྲུག“ས’་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་“-ཆེན་པོ་དང་’སྡུག་བསྔལ་གྱི་“སྡོང་པོ’༼“ལྗོན་པ’༽“་འབའ་ཤིག’་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་༼“+འདི་’༽མངོན་པར་“གྲུབ’༼“འགྲུབ’༽་པར་འགྱུར་རོ

༼“+་སྙམ་མོ

’༽།།“དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ་
བྱེད་པ་པོ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས་ལས་རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དེ་ན་དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། གང་འདི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ། བཀའ་སྩལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་གནས་པ་དག་གོ །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དངོས་པོ་ནི་འདུ་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་ལ་མགོ་རྨོངས་པ་ནི་མ་རིག་པའོ། །མ་རིག་པའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ནི་དྲུག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །དྲུག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་འབྲེལ་བ་ནི་རེག་པའོ། །རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་ཚོར་བའོ། །ཚོར་བས་མི་ངོམས་པ་ནི་སྲེད་པའོ། །སྲེད་པས་མནར་ཏེ་སྡུད་ཅིང་མི་གཏོང་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བ་འདི་དག་ནི་སྲིད་པའོ། །སྲིད་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ནི་རྒ་བའོ། །རྒ་བ་དང་བྲལ་བ་ནི་

འཆི་བའོ། །’དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་༼“ཀུན་དུ་’༽རྨོངས་པར་བྱེད་“དོ།’༼“པ་དང༌’༽། འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ༽། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་“ཏོ།’༼“པ་དང༌’༽།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’ ༼“པའོ

’ ༽།།རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་

498

ཞུ་སྒྲིག་པ།
ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་ཉིང་“-གི་’མཚམས་“-ཀྱང་’སྦྱོར་“རོ།’༼“བར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌’༽། མིང་དང་གཟུགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’༽།།མིང་དང་གཟུགས་ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་“ཉེ་བར་རྟོན་’༼“རྟེན་’༽པ༼“+ར’༽་ཡང་བྱེད་“དོ།’༼“པ་དང༌’༽། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’ ༼“པའོ

’༽།།“དྲུག་གི་’སྐྱེ་མཆེད་༼“དྲུག་’༽ཀྱང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡང་སྟོན་“ཏོ།’༼“པ་དང༌’༽། རེག་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་ “ཏོ’༼“པའོ

’༽།།རེག་པ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་རེག་པར་ཡང་བྱེད་ “དོ།’༼“པ་དང༌’༽། ཚོར་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’ ༽། །ཚོར་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་
བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་གཉི“ས་ཀ་’༼“་ག་’༽ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་“བ༡་མྱོང་བར་ཡང་བྱེད་པ་དང༌། “སྲེད’༢༼“སྲིད’༽་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’༽།།“སྲེད’༣༼“སྲིད’༽་པ་
ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་“མངོན་པར’༼“ཀུན་ཏུ’༽་ཆགས་པར་ཡང་བྱེད་“ཏོ།’༼“པ་དང༌’༽།“ཉེ་བར་’ལེན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’༽། །“ཉེ་བར་
’ལེན་པ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། “-ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་འཆིང་བ་ཡང་བྱེད་དོ།’༼“གོང་མ་ལྟ་བུ་དང༌’༽། སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’ ༼“པའོ

’༽།།སྲིད་པ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་རྒྱུ“ད’་གཞན་“དུ་ཡང་’གནས་པར་བྱེད་“དོ་’༼“པ་དང༌།’༽སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’༽།།སྐྱེ་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། “ཕུང་པོ་འབྱུང་བར་ཡང་བྱེད་
དོ། །’༼“གོང་མ་ལྟ་བུ་དང༌།’༽རྒ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’༽།།རྒ་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་
བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་ཡང་བྱེད་“དོ།’༼“པ་དང༌’༽། འཆི་བ“ར་འགྱུར་བའི’༼“་དང་ཕྲད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི’༽་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’ ༽།།༼“ཇི་སྲིད་དུ་’༽འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་“དོ།’༼“པ་དང༌’༽། ཡོངས་སུ་“མ’༼“མི’༽་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡང་འབྱིན་“ཏོ’༼“པའོ

’༽།།
271 གོང་མཚུངས། ༤༧༤ ག ༡༢ ན། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་ནི་༼“རྐྱེན་’༽མ་རིག་པ“འི་རྐྱེན’་མེད་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་“རྟོན’༼“*བརྟེན’༡༽་པ་མེད་པའོ།།འདུ་བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་གོ །ཞེས་བྱ་བ་ནི་༼“རྐྱེན་’༽འདུ་བྱེད་“ཀྱི་རྐྱེན་’མེད་“པས’༢༼“པ’༽་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་“རྟོན’༼“*བརྟེན’༣༽་པ་མེད་པའོ། །
272 གོང་མཚུངས། ༤༧༧ འ ༣ ན། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདུ་བ་“ཡོད་པས་’༼“ལས་’༽ནི་འདུས་བྱས་“འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ’༼“འབྱུང་ངོ་’༽།།“འདུ་བ་དང་’བྲལ་བ“ས་’༼“ལས་’༽ནི་“འཕེལ་བ་མེད་དོ’༼“འདུས་བྱས་མི་འབྱུང་ངོ་’༽།།“རྒྱུ་རྐྱེན་

499

ལུང་མཆནདང་ལྡན་པས་’༼“ཚོགས་པ་ལས་’༽ནི་“འདུ་བྱེད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ’༼“འདུས་བྱས་འབྱུང༌ངོ་’༽། །“རྒྱུ་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པས་’༼“མ་ཚོགས་པ་ལས་’༽ནི་“འཕེལ་བ་མེད་དོ’༼“མི་འབྱུང་ངོ་’༽།།དེ་ལྟ༼“ས་’༽“་བས་ན་’བདག་གིས་“དེ་ལྟ་བུའི་’འདུས་བྱས་ཉེས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་“ཅན་’༼“ཆགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་’༽ཤེས་པར་བྱས་“ཏེ་’༼“ལ་’༽འདུ་བ་༼“འདི་’༽དང་“རྒྱུ་རྐྱེན་དང་ལྡན་པ་’༼“ཚོགས་པ་’༽འདི༼“འི་’༽“་དག་’རྒྱུན་གཅད་པར་ཡང་བྱ“འོ། །’༼“་ཞིང་’༽སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བ“འང་’༼“ཐོབ་པར་ནི་’༽“མངོན་དུ་’མི་བྱའོ་“ཞེས་ཏ’

ེ ༼“སྙམ་མོ།’༽ས །ཀྱེ་རྒྱལ་
བའི་སྲས་དག་དེ་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་“ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་’༼“དུ་གྱུར་པ་’༽ཉེས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་“ཅན་’༼“ཆགས་ཤིང་ ’༽“སྙིང་པོ་དང་’༼“ངོ་བོ་ཉིད་’༽“རང་བཞིན་’མེད་པ་༼“དང༌། མ་སྐྱེས་’༽“སྐྱེ་བ་མེད་’པ་“འགག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ ’༼“མ་འགགས་པར་སོ་སོར་’༽རྟོག་པ༼“་ན་’༽
273 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽
274 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༡ འ ༡ ན། ཕུང་པོ་འཇིག་རྟེན་“གྲགས’༡༼“གྲངས’༽་ཏེ་ལྔ་ཆར་ཡོད། །
275 གོང་མཚུངས། ༥༧༢ ག ༡ ན། གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་“ཞིག’༼“ཅིག’༽། །སེམས་ཡོད་ “འདི’༼“ཉིད’༽་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་“ཞིག’༼“ཅིག’༽། །
276 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། གཞུང་ཁུངས། མངོན་པ།[ཁུ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༥༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 79 གང་ཟག་དགག་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དགུ་པ། ཤོག་གྲངས། ༨༨༠ འ ༤ ནས་གསལ།
277 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། གཞུང་ཁུངས། འབུམ། [ཨ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 25 བམ་པོ་དགུ་པ། ལེའུ་དྲུག་ཅུ་ལྔ་པ། ཤོག་
གྲངས། ༢༨༡ འ ༡ ན་གསལ།

278 འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་ལྔ་པ། ༢༨༩ འ ༡༠ ན་གསལ།
279 གོང་མཚུངས། ༢༨༩ འ ༩ ན། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ“ར’། །སེམས་ཙམ་དུ་“ཡང་’༼“ནི་༽ངས་བཤད་དོ། །
280 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཅ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༤༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 49 དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པ། ཤོག་གྲངས། ༣༩ ག ༡ ནས་གསལ།
281 གོང་མཚུངས། བློ་གྲོས་ཡངས་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་པ། ༣༡ འ ༤ ན་གསལ།

500

ཞུ་སྒྲིག་པ།

282 གོང་མཚུངས། ༣༡ འ ༣ ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་“ཀླུང་’༼“རྒྱུན་’༽ལྟར་འབབ། །
283 འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་དགུ་པ་སྟེ་ཐ་མ། ༤༢༧ ག ༥ ན་གསལ། 284 གོང་མཚུངས། ༤༢༧ ག ༧ ན།༼*འདིའི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་དེ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། <ཝཱ་ཎ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་བཙུག་ལག་སློབ་ཁང་།>གི་མཆན་དུ། ཇི་ལྟར་ནད་པ་སོ་སོ་ལ། །ཞེས་སྡེ་བཀའ་ལས་འབྱུང་ཞེས་ཡོད་ན་ཡང་། དཔེ་བསྡུར་མར་གཞུང་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་འདིའི་མ་ཕྱི་ཡང་སྡེ་བཀའ་ཡིན་ན། ཡང་སྙིང་སྡེ་བཀའ་དངོས་ལས་གང་ཡིན་བལྟ་དགོས་སོ། །༽ སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་“གསུང་’༼“གསུངས’༽། །
285 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་གསུམ་པ། ༢༡༤ ག ༥ ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་“སྡེ་’བརྗོད་པ་ལས་་་་་་་་་་་ གཏི་མུག་“གི’༼“གིས’༽་ཟིལ་གྱིས་༼“ག’༽ནོན་པ།་་་་་་་་ རྟག་པ་“དང་།’ བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་“ནི’༡༼“མི’༽་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་༼“+དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་སྨྲ་བ་འདི་༼“+ནི་’༽མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་ཇི་ལྟར་“མི་’འདྲ་བ་༼“མ་’༽ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་“-མེད་པ།’ བྱེད་པ་“མེད’༼“པོ་མ་ཡིན’༽་པ། ཡོན་ཏན་མེད་པ། ཁྱབ་པ་མི་འཇིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་སྟོན་པར་“བགྱིད་’༼“བྱེད་’༽དོ།།་་་་་་་་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བསྟན་པ“ཪ’༢་བྱས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་“འཇིག’༼“འཇིགས’༽་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་༼“བར་བྱ་’༽བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་སྒོ་བསྟན་“པས’༣༼“པ’༽་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། “-འདི་ལ་’བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་“ཏུ’༼“ལ’༽་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ།།་་་་་་་་ བཟོ་དང་། ལག་“ཟུངས’༼“གཟུངས’༽་དང་། ཆུ་དང་། ་་་་་་་དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ“ར’་བསྟན་པ“ས’་

༼“ནི་’༽མུ་
སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བའི་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲའོ།།བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི

༼“ས’༽་མུ་སྟེགས་བྱེད་“-ཀྱི་’བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་༼“རྣམ་པར་’༽ལྷུང་བའི་་་་་ མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་“ཞེ་ན།’༼“ཞེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌།’༽ 286 གོང་མཚུངས། ༢༡༣ འ ༩ ན་གསལ།
287 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༢ འ ༡༡ ན། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་“བསལ’༡༼“གསལ’༽་བ་ནི། །་་་་ དང་པོ“ར’་ཤེས་བྱ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན། །༼*འདིའི། ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །ཞེས་པའི་བསལ་ལ། རང་འགྲེལ་དང་ནག་ཚོའི་འགྱུར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་རེ་ཟུང་དུ། གསལ། འབྱུང་ཞིང་། པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་གཞན་གཅིག་སོགས་འགྲེལ་པ་འགར། བསལ། འབྱུང་། འཇུག་ཊཱིཀ་གསལ་མེའི་དེབ་གཟུགས་

501

ལུང་མཆནཤིག་ཏུ་རྩ་བར། བསལ། བས་འཕུལ་ཅན་བཞག་ནའང་། འགྲེལ་པའི་ནང་དུ། གསལ། གས་འཕུལ་ཅན་བཞག་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་སྔ་ཕྱི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པའོ། ། ༽

288 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༥ འ ༢ ན་གསལ།
289 གོང་མཚུངས། ༡༩༥ འ ༢ ན། འབྱུང་“བ’༼“རྣམས’༽་མིག་“གིས་གཟུང’༼“བཟུང’༽“་མིན་པས’༼“མ་ཡིན་ན’༽། །དེ་ “དངོས’༼“བྱུང’༡༽་མིག་“གི’༼“བཟུང’༽་ཇི་ལྟར་“ཡིན’༼“ཞེས’༽། །གཟུགས་“ཉིད་གཟུང་བར་རབ་བཀག་པ’ ༼“ལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ན’༽། །“གཟུགས་ཉིད་’ཁྱོད་ཀྱིས་“དེ་ལྟར་གསུངས།’༼“གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་པ་བཟློག’༽། །
290 འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ད] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 55 བམ་པོ་གཉིས་པ། བཟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༩ ག ༩ ན་གསལ།
291 གོང་མཚུངས། ༤༩ ག ༡༠ ན། གང་“ལས’༢༼“ལ’༽་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། །
292 གོང་མཚུངས། ༢༥༠ ག ༡༡ ན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་“དག’༼“ཕྲག’༽་ཏུ། །ང“ས་ནི’༼“ཡིས’༽་མདོ་“སྡེ’ ༼“རྣམས’༽་གང་“བཤད’༼“གསུངས’༽་པ། །“ཚིག་འབྲུ’༼“ཡི་གེ’༽་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། །“ཐམས་ཅད’༼“ཡོངས་སུ་བསྒྲག’༽“བརྗོད’་པར་ནུས་མ་ཡིན། །“ཚིག’༼“དངོས་པོ

’༽་གཅིག“རྣམ་པར་བསྒོམས་ན’་ནི༼“་བསམ་བྱས་ནས’༽། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བསྒོམས་“པར་’འགྱུར༼“་ཏེ’༽། །སངས་རྒྱས་“ཇི་སྙེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས’༼“ཀུན་“གྱིས༣༡༤་ཆོས་མང་
པོ
’༽། །“ཆོས་རྣམས་མང་པོ’༼“ཇི་སྙེད’༽་རབ“་བཤད’༼“་ཏུ་བསྟན’༽་པ༼“་རྣམས’༽། །ཆོས་རྣམས་“ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད’༼“ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན’༽། །མི་གང་དོན་ལ་མཁས་“པ་དག’༼“རྣམས་ཀྱིས’༽། །“ཚིག’༼“གནས་’༽འདི་༼“ལ་ནི་ ’༽“བསླབས་པར་གྱུར་པ་ལ’༼“བསླབ་བྱས་ན’༽། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་“དཀོན་མ་ཡིན’༼“རྙེད་མི་དཀའ’༽། །
293 རྩ་བ་ཤེས་རབ། རང་བཞིན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པ། ༢༠ འ ༡ ན་གསལ།
294 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༢ འ ༢ ན། འབྲས་འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་“ཡི’༼“ཡིས’༽་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །
295 གོང་མཚུངས། ༥༧༣ ག ༢ ན། ཤིན་ཏུ་ཆེས་བཀྲའི་འཇིག་རྟེན་འཛིན་པའང་“དེ་ཡི’༼“ཡིན་དེའི’༽་ཕྱིར། །
296 གོང་མཚུངས། ༥༧༣ ག ༦ ན། གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་“འཐུག’༼“མཐུག’༽་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །དེས་ “ནི’༼“ན’༽་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
297 གོང་མཚུངས། ༥༧༣ ག ༡༠ ན། འབྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་“ཏ’

ེ ༣༼“ཏོ

’༽། །
298 གོང་མཚུངས། ༥༧༣ འ ༧ ན། གང་“གིས’༼“ཕྱིར’༽་སྤྲིན་ཚོགས་དང་མཚུངས་གཏི་མུག་སྟུག་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ། ། 299 གོང་མཚུངས། ༥༧༣ འ ༢ ན། གལ་ཏེ་གཏི་མུག་བརྟེན་ནས་ལས་“འབྱུང’༼“བྱུང’༽་གཏི་མུག་མེད་པར་དེ། །་་་་་

502

ཞུ་སྒྲིག་པ།

བློ་“བཟང’༼“བཟངས’༽་ཉི་མས་མུན་པ་སྟུག་པོ་རྣམ་པར་བསལ་བ་“ཡི’༡༼“བཞིན’༽། །
300 གོང་མཚུངས། ༥༧༤ ག ༤ ན། གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་“འགྱུར་བ’༼“གྱུར་པ’༽། །
301 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་ལྔ་པ། གནོད་སྦྱིན་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པ། ༡༡༩ ག ༢ ན་གསལ།
302 གོང་མཚུངས། ༡༡༩ ག ༥ ན། ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་“གྱུར’༼“འགྱུར’༽་ཏེ། །
303 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༤ག ༡༠ ན། མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་ “པ’༢༼“ན’༽། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་“ས’༼“སྨྲས’༽་འདི་མ་ངེས་པའོ། །
304 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་དྲུག་པ། མི་འམ་ཅི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་གསལ།
305 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་དྲུག་པ། མི་འམ་ཅི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པ། ༡༢༥ འ ༦ ན། “ཡང་དག་ཏུ་ནི་ ’འགྲོ་བ་དག༼“་ནི་’༽“།’ རྨི་འདྲར་བཤད“པར་ཤེས་པར་གྱིས’། །༼“དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་མ་བཞག །’༽་་་་་ ལོག་པའི་བློ་ “ལྡན’༼“ཅན’༽་མངོན་པར་ཞེན། །
306 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་བཞི་པ། གྲུལ་བུམ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པ། ༡༠༥ ག ༥ ན། གྲོང་ཁྱེར་“དེ་ནི་ ’ཕྱོགས་བཅུ༼“ར་ཡོད་མིན་གཞན་ནའང་’༽“་ཀུན་ན་’མེད། །“གཞན་དུ་’གྲོང་ཁྱེར་“དེ་ནི་’མིང་ཙམ་༼“ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བཞག’༽“སྟེ།’ །
307 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་དྲུག་པ། མི་འམ་ཅི་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པ། ༡༢༥ ག ༣ ན། ཆུ་“ཡིན་པར་ ’༼“ཡི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་’༽ནི༼“། །’༽མཐོང་“གྱུར་ཀྱང་། །’༼“ཡང་’༽སྨིག་རྒྱུ་ལ་“ནི་’ཆུ་མེད“་དོ’། །དེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་“རྟོག’༣༼“རྟོགས’༽་པས་“དཀྲུགས’༤༼“བཀྲུས’༽། །སྡུག་པ་མིན་“ལ’༼“པར’༽་སྡུག་པར་རྟོག །
308 གོང་མཚུངས། ༡༢༣ འ ༩ ན་གསལ།
309 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༤ འ ༡༠ ན། སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཇིག་རྟེན་༢༼“+གཞན’༽དུའང༌། །་་་་་ ཉིད་“ཀྱིས’༣༼“ཀྱི

’༽་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས། །
310 གོང་མཚུངས། ༥༧༤ འ ༧ ན། དེ་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་“བོ’༼“བ’༽་ཡོད་མ་ཡིན། །
311 འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[ཝ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༦༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64 བམ་པོ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས། ༢༠ འ ༡ ན་གསལ།
312 གོང་མཚུངས། ༢༠ འ ༡ ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་“ན’༤༼“ནི’༽། །“གཟོད’༼“གདོད’༽་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་
པ། །

503

ལུང་མཆན

313 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༤ འ ༦ ན། འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གྲགས་པར་ཡོད་“ཅི’༼“ཇི’༽་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་“འབྱུང’༼“འགྱུར’༽་བས་ན། །
314 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པ། ༨༡༤ འ
༡ ན་གསལ།

315 གོང་མཚུངས། ༨༡༤ འ ༡ ན། “ཇི་ལྟར་’གཟུགས་༼“+ལ་’༽སོགས་༼“+པ་’༽མ་གཏོགས་པར། །༼“ཇི་ལྟར་’༽བུམ་པ་ཡོད་“མ་ཡིན་པ’༼“མིན་ལྟར’༽། །དེ་བཞིན་རླུང་“ལ་’སོགས་“པ་ནི། །’མ་གཏོགས་༼“པར། །’༽གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་༼“པ་’༽མ་ཡིན༼“་ནོ

’༽། །
316 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོ། ༢༩༥ འ ༣ ན་གསལ།
317 གོང་མཚུངས། ༢༩༥ འ ༣ ན། ་་་་རེ་རེ“འང’་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད། །་་་་་ སོ་སོ“ར’་

༼“རང་’༽ཡོད་“པ་’མ་ཡིན་
ཏེ། །“ཇི’༼“ཅི’༽་ལྟར་འདུས་པ་“སྐྱེད’༼“སྐྱེ’༽་བར་འགྱུར།
318 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པ། ༨༠༣ ག ༤
ན་གསལ།

319 གོང་མཚུངས། ༨༠༣ ག ༤ ན། དངོས་པོ་རྟག་པ་ལས་“སྐྱེས་པ’༼“བྱུང་བ’༽། །“ཅི་ལྟ་བུར་ན་’མི་རྟག་༼“པར་ནི་ཇི་ལྟར་ ’༽འགྱུར། །“ནམ་ཡང་’རྒྱུ་“དང་’འབྲས་“བུ་གཉིས’༼“མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ’༽། །“མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་’༼“ནམ་ཡང་ ’༽མཐོང་༼“བ་’༽མ་ཡིན༼“་ནོ

’༽། །
320 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བདུན་པ། ༢༥ འ ༨ ན་གསལ།
321 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༤ འ ༤ ན། རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་“གཉིས་ཀ’༼“གཉི་ག’༽་ལས། །

322 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[ས] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༧༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 72 ཤོག་གྲངས། ༢༠༡ འ ༣ ན་གསལ།
323 གོང་མཚུངས། ༢༠༡འ ༣ ན། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བརྡ“ར་བཏགས་པ’་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་“པས’༼“ན’༽་འདི་“ཡོད’༼“འབྱུང༌’༽། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་“བ་’སྟེ། ༼“གང་’༽འདི་“ལྟ་སྟེ།’མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད“།’༼“་རྣམས་’༽
324 རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོ། ༢༩༢ འ ༥ ན་གསལ།

504

ཞུ་སྒྲིག་པ།

325 གོང་མཚུངས། ༩༢ འ ༥ ན། རིང་པོ་ཡོད་“པས’༼“ན’༽་ཐུང་ངུ་བཞིན། །་་་་ མར་མེ་“བྱུང’༼“འབྱུང’༽་བས་འོད་བཞིན་ནོ། །
326 རྩ་བ་ཤེས་རབ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ༡༤ འ ༨ ན་གསལ། 327 གོང་མཚུངས། ༡༤ འ ༨ ན། བྱེད་“པ་’པོ་ལས་༼“ལ་’༽བརྟེན་བྱས་ཤིང༌། །་་་་་ འགྲུབ’༡༼“གྲུབ’༽་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །
328 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༤ འ ༡ ན། “རྟོག་པ་འདི’༣༼“རྟོགས་པ་ཉིད’༽་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ། །

329 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ།[ཙ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༡༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57 ཤོག་གྲངས། ༥༣ ག ༦ ན་གསལ། 330 གོང་མཚུངས། ༥༣ ག ༦ ན། དེ་དང་དེ་“བརྟེན’༢༼“རྟེན’༽་གང་འབྱུང་“ད’

ེ ༼“བ’༽། །རང་གི་“དངོས་པོར’༼“ངོ་བོར་
དེ་མ’༽་སྐྱེས“་མ་ཡིན’། །རང་གི་“དངོས་པོ་’༼“ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་’༽གང༌“མ་སྐྱེས’། །“ད’

ེ ༣༼“དེས’༽་ནི་“སྐྱེ’༼“སྐྱེས’༽་ཞེས་
ཇི་“ལྟར’༼“སྐད’༽་བྱ། །
331 རྩ་བ་ཤེས་རབ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ། ༣༧ ག ༢ ན་གསལ།

332 གོང་མཚུངས། ༣༧ ག ༣ ན། དེ་ནི་“བརྟེན་ནས’༼“རྒྱུར་བཅས’༽་གདགས་པ་སྟེ། །
333 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[ཕ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༨ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 58 ཤོག་གྲངས། ༥༩༨ ག ༦ ན་གསལ།

334 གོང་མཚུངས། ༥༩༨ ག ༦ ན། ༼“གང་ཞིག་’༽རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་“གང་ཡིན་’དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ༼“+འི་’༽“་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད’༼“རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན’༽། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་“ཡིན’༼“དེ’༽་སྟོང་པར་“གསུངས’༼“བཤད’ ༽། །༼“གང་ཞིག་’༽སྟོང་ཉིད་“གང་ཡིན’༼“ཤེས’༽་དེ“་ནི’་བག་ཡོད་“པ’༼“ཡིན’༽། །
335 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༥ ག ༢ ན། “རྟག’༼“རྟོག’༽་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །
336 གོང་མཚུངས། ༥༧༥ ག ༥ ན། རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་“ད’

ེ ༣༼“ཏེ’༽། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་
འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་“གསུང’༼“གསུངས’༽། །
337 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་

505

ལུང་མཆནདྲུག་པ། ༨༢༠ ག ༥ ན་གསལ།

338 གོང་མཚུངས། ༨༢༠ ག ༥ ན། “གལ་ཏེ་’༼“དངོས་པོ་’༽རང་བཞིན་“དངོས’༼“གྱིས’༽་ཡོད་ན། །་་་་་དེ་“ནི’༼“ཉིད’༽་འདི༼“ར་’༽“་རུ་དགག་པར་བྱ’༼“ནི་འགོག་པ་ཡིན’༽། །
339 གོང་མཚུངས། ལྟ་བ་དགག་པ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པ། ༨༡༠ ག ༧ ན། རྩོད་པ“འི་ཆེད་དུ་མ’༼“་མཛད་ཕྱིར’༽་གསུངས་“ཏ’

ེ ༼“མ་ཡིན’༽། །“དེ་ལྟའང་འདིས་ནི་གཞན་སྨྲ་རྣམས། །སྲེག་སྟེ’༼“འོན་ཀྱང་’༽མེ་ཡིས་བུད་
ཤིང་“བཞིན།’༼“ལྟར། །འདི་ཡིས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་སྲེག’༽།
340 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༥ ག ༢ ན། རྣམ་དཔྱོད་པ་“ནི’༡༼“ན’༽་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །

341 རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ༥༦ ག ༡ ན། ༼“རྩོད་མེད་’༽ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན༼“། །’༽“་’དེ་དག“། །རྣམས’་ལ་༼“ནི་’༽ཕྱོགས་མེད་“རྩོད་པ་མེད’༼“དོ

’༽། །
342 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ༨༠༠ འ ༦ ན། “ཁྱོད་ལ་’རང་༼“གི་’༽ཕྱོགས་༼“ལ་’༽ཆགས་ཡོད་ཅིང༌། །གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་༼“ཁྱོད་’༽མི་དགའ་ན། །་་་་ གཉིས་སྤྱོད་ཞི་བར“ཡོད’༼“་ཡོང’༽་མི་འགྱུར། །
343 འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་དྲུག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དགུ་པ། ༡༦༧ འ ༨ ན་གསལ།
344 གོང་མཚུངས། ༡༦༧ འ ༧ ན། ང་རྒྱལ་རྒྱགས་པས་བཅོམ་པ༼“ས’༽་ལོག་པ་སྟེ། །
345 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༥ འ ༧ ན། དེ“འི’་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། ། 346 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༤༣ ག ༤ ན་གསལ།
347 གོང་མཚུངས། ༤༣ ག ༦ ན། “གཟུང’༼“བཟུང’༽་ཡོད་རིགས་ན་“གཟུང’༼“བཟུང’༽་དུ་མེད། །
348 གོང་མཚུངས། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༢༦ ག ༡ ན་གསལ། 349 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༦ ག ༢ ན། མི་འདོད་དེ་“རིག’༡༼“རིགས’༽་མིན་པའང་བདག་ལྟའི་ཕྱིར། །
350 གོང་མཚུངས། ༥༧༦ ག ༢ ན། གང་དག་དུད་འགྲོ༼“+ར’༽་བསྐལ་མང་“བརྐྱལ’༼“སྐྱེས’༽་གྱུར་པ། །
351 ༼*མདོ་ལུང་འདི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་དུའང་དྲངས་མོད། མདོ་ཁུངས་དངོས་མ་རྙེད།༽

352 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[ས] སྤྱིའི་པོད་

506

ཞུ་སྒྲིག་པ།

གྲངས། ༧༢ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 72 བམ་པོ་གཉིས་པ། བདག་གི་ཚོམས་ཏེ་ཉི་ཤུ་གསུམ་པ། ཤོག་གྲངས། ༦༥༠ འ ༩ ན། ༼*ལུང་ཚིག་འདི་རང་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་སུ་ཡང་དྲངས་ཤིང་། ལུང་གི་ཚིག་རིས་ཀྱང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་སུ་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་སྦྱར་བའི་ཚིགས་བཅད་འདི་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ་བཅུ་ཕྲག་བརྒལ་བ་ཞིག་སྣང་ན་ཡང་། འགྱུར་གྱི་རྐྱེན་ནམ་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་ཕྱི་མ་འདི་དང་ཚིག་རིས་མཐུན་པ་ཞིག་མི་སྣང་། སློབ་དཔོན་པྲཛྙཱ་ཝརྨ་ཡིས་མཛད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་གཤམ་དུ་བཀོད་པའི་ལུང་ཚིག་དེ་ཡིན་པར་སྣང་ན་ཡང་དཔྱད་པར་འཚལ། འགྲེལ་པ་དེར། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ། གཞུང་ཁུངས། མངོན་པ། [ཐུ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༦༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 83 ཤོག་གྲངས། ༧༣༤ འ ༨ ནས། བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་སེམས་ཉིད་དུལ་བ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།་་་་་་་ ཕ་རོལ་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་བདེ་བ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདེ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས། སོགས་ཀྱིས་སོ། །༽ བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ལྟ་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་གྱུར་པའི །མཁས་པས་བདེ་འགྲོ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །
353 གོང་མཚུངས། ༦༨༡ ག ༣ ན། སེམས་༼“+འ’༽དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་“དུལ་བ་ཡིས’༼“ཐུལ་བས་ནི’༽་བདེ་བ་འདྲེན། །
354 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༦ ག ༧ ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་“ད’

ེ ༡༼“ཏེ’༽། །མང་
བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་“བར’༼“པོར’༽་འགྱུར། །
355 ༼*མདོ་ལུང་འདི་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་མཛོད་རང་འགྲེལ་དུའང་དྲངས་མོད་ལུང་ཁུངས་དངོས་གང་ཡིན་མ་རྙེད།༽
356 ༼*ཚིགས་བཅད་འདི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཞེས་འབྱུང་མོད་ལུང་ཁུངས་དངོས་གང་ཡིན་མ་ངེས།༽ 357 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༦ ག ༡༡ ན། གཞན་གྱིས་བསགས་“ལ’༼“ལས’༽་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར། །

358 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༤༣ ག ༣ ན་གསལ།
359 གོང་མཚུངས། ༤༣ ག ༣ ན། དེ་༼“དག་’༽འབྱུང་“བ’དང་འཇིག་པ་ཡིན། །
360 གོང་མཚུངས། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༢༥ འ ༡ ན།
361 གོང་མཚུངས། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༤༣ ག ༡༠ ན། ་་་་་དེ་བཞིན་
“ད’
ེ ༼“དུ’༽་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང༌། །་་་་་དེ་ལ་སོགས་“པར’༣༨༣༼“པ’༽་ཐལ་བར་འགྱུར། །
362 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༦ ག ༡༡ ན། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་“ན’༢༼“དེ’༽། །སྔར་ “རྣམ’༣༼“རྣམས’༽་དཔྱད་ཚེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན། །
363 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༤༣ འ ༡ ན་གསལ།

507

ལུང་མཆན

364 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༦ འ ༩ ན། དེ༼“འི’༽་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས། །
365 ༼ལུང་ཁུངས་བཙལ་བར་བྱའོ། །༽

366 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༦ འ ༧ ན། རྟག་བདག་“སྤངས’༼“སྤོང’༽་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ། 367 གོང་མཚུངས། ༥༧༦ འ ༦ ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་“ཡིས’༢༼“ཡི’༽། །
368 ༼ལུང་ཁུངས་བཙལ་བར་བྱའོ། །༽

369 གོང་མཚུངས། ༥༧༦ འ ༢ ན། དེ་ནི་ཕུང་༼“+པོ་’༽ལས་གཞན་བདག་འགོག་“པ’སྟེ། །
370 མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༩༩ འ ༩ ན་གསལ།
371 ༼*དེབ་གཟུགས་འགར་ལུང་ཁུངས་གོང་གི་ (352) ཡོད་ས་དེར་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་ནའང་དེར་འདི་དང་ཚིག་དོན་མཐུན་པ་ཞིག་མ་རྙེད་ན་དཔྱད་པར་འཚལ།༽
372 ༼*གོང་གི་ལུང་ཁུངས་ (352) པའི་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན།༽
373 ༼*ལུང་འདི་མཛོད་འགྲེལ་སོགས་སུ་དྲངས་འདུག་ནའང་ལུང་ཁུངས་དངོས་གང་ཡིན་མ་རྙེད།༽
374 རྩ་བ་ཤེས་རབ། མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པ། ༡༥ འ ༡ ན་གསལ།
375 གོང་མཚུངས། ༡༧ ག ༣ ན། ་་་་་་ ཉེ་བར་“ལེན་པའི’༼“བླང་བའི’༽་རིམ་པ་ཀུན། །
376 གོང་མཚུངས། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པ། ༡༤ འ ༧ ན་གསལ། 377 གོང་མཚུངས། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༤༣ ག ༦ ན། དེ་ལྟར་“ལེན་ལས’༡༼“ལན་པས’༽་གཞན་མ་ཡིན། །
378 ༼*དེབ་གཟུགས་ཁ་ཤས་སུ་འདིའི་ལུང་ཁུངས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོར་ངོས་འཛིན་བྱས་འདུག་ནའང་། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོར་ལུང་ཚིག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་རྙེད་དོ། །༽
379 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༧ འ ༨ ན། རྟེན་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་“བརྟེན’༼“བསྟན’༽་ཞིང༌། །་་་་་ དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཚོགས་༢༼“+པ’༽ཙམ་ཉིད་“མིན་ཏ’

ེ ༣༼“དེ’༽། ། ༼*དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྣམས་
དང། །ཞེས་པ་འདི་ལ་ནག་ཚོའི་འགྱུར་དུ། ངེས་གསུངས་ཞེས་ངེས་འབྱུང་ཞིང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་་་་་བདག་ཏུ་འདོགས་སོ་ཞེས་ངེས་པར་ཏེ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདག་ཏུ་བཏགས་སོ་ཞེས་ངེས་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། འོག་གི་འགྲེལ་དང་བསྡུར་ཚེ་ངེས་གསུངས་ཡིན་པ་འདྲ་ན་ཡང་དཔྱད་པར་འཚལ།༽
380 འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། ཤཱཀྱ་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ། ༣༠༦ ག ༡ ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་“འདི’༼“དེ’༽་ནི་ཁམས་དྲུག་

508

ཞུ་སྒྲིག་པ།

“པ’༼“དང༌’༽། རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་“པ’༼“དང་’༽། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་“སྤྱོད་པ’༼“རྒྱུ་བ’༽་བཅོ་བརྒྱད་“པ’༼*འོག་གི་དེ་ལ་ཁམས་དྲུག་ནི་ས་དང་སོགས་ནི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དྲངས་པའི་མདོ་ཚིག་དེ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དག་ལས་གནད་བསྡུས་ཀྱིས་བཀོད་འདུག ༽

381 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༧ འ ༣ ན། “དཔྱིས་’༼“ཅིས་’༽ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཚར། ། ༼*འདི་ལ་ནག་ཚོའི་འགྱུར་དུ། ཅིས་ཀྱང་ཞེས་ཅིས་འབྱུང་ཞིང་། རང་འགྲེལ་དུའང་ཅིས་འབྱུང་། འོན་ཀྱང་པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་བ་རྐྱང་བའི་འགྱུར་དང་། འགྲེལ་བཤད། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་དཔྱིས་ཏེ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་ཞེས་དཔྱིས་འབྱུང་ན་དཔྱད་དོ། །༽
382 གོང་མཚུངས། ༥༧༧ འ ༢ ན། འདི་“ན’༡༼“ནི’༽་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །་་་་ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་ “གནམ’༢༼“གནས’༽་པོར་“འགྱུར’༼“གྱུར’༽་ཉིད་དོ། །
383 གོང་མཚུངས། ༥༧༨ ག ༡ ན། ཕུང་པོ“ར’་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང༌། །་་་་ གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་ “རྟོག’༢༼“རྟོགས’༽་པའོ། །
384 གོང་མཚུངས། ༥༧༨ ག ༡ ན། གཞན་“ན’༤༼ནི’༽་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །
385 རྩ་བ་ཤེས་རབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། ༣༡ འ ༤ ན། ་་་་་་ དེ་ལ་ཕུང་མེད་“དེ་’དེར་༼“དེ་’༽མེད། །
386 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༧༨ ག ༡༠ ན། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་“སྟུག’༼“སྡུག’༽་ལ་གནས་པ༼“+འི’༽། །
387 གོང་མཚུངས། ༥༧༨ འ ༧ ན། གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་“གྱུར’༼“འགྱུར’༽་ན། །
388 གོང་མཚུངས། ༥༧༨ འ ༣ ན། “མི’༼“མིན’༽་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང༌། །དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་མཐོང་“འགྱུར་བ’༼“གྱུར་པ’༽། ། ༼*མི་འདོད་ཅེས་པ་འདི་ལ་ནག་ཚོའི་འགྱུར་དུ། གཞན་མིན་དང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་སྡེ་བསྟན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུའང་མིན་འབྱུང་། པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་བ་དང་། རང་འགྲེལ་པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དཔར་མ། འཇུག་ཊཱིཀ་གསལ་མེ་སོགས་འགྲེལ་པ་རེ་ཟུང་སོགས་སུ། མི་འདོད་ཅེས་མི་འབྱུང་ངོ་། །དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། མིན་འདོད་ཅེས་མིན་ཡིན་པ་སོང་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་གཞུང་དེ་དེབ་གཟུགས་རྩ་སྦྱར་མ་ཁ་ཤས་སུ་རྩ་བ། མི་འདོད་གཟུགས་སོགས་ཞེས་མི་ཅན་དེ་བཀོད་འདུག་པ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །༽
389 གོང་མཚུངས། ༥༧༨ འ ༡ ན། དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་“པོ’༡༼“པོས’༽་མིན། །
390 གོང་མཚུངས། ༥༧༩ ག ༢ ན། འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་“བརྟེན་འགྲུབ’༼“རྟེན་གྲུབ’༽་པར་འགྱུར། །
391 གོང་མཚུངས། ༥༧༩ ག ༥ ན། སིལ་བུར་གནས་ལ་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་“འགྱུར’༼“གྱུར’༽། །

509

ལུང་མཆན

392 གོང་མཚུངས། ༥༧༩ ག ༩ ན། ད་ལྟ“ར’་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན། ། ༼*ཚིགས་བཅད་འདིའི། ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལ་ཞེས་པར་རྩ་བའི་འགྱུར་གཉིས་དང་རང་འགྲེལ། འཇུག་ཊཱིཀ་གསལ་མེ་རྣམས་སུ་གཏོགས་འབྱུང་ནའང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་འགྲེལ་པ་དག་ཏུ། ཤིང་རྟར་རྟོགས་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་དུས་སུའང་ཞེས་རྟོགས་འབྱུང་ཞིང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་རྩ་སྦྱར་མ་འགའི་རྩ་བར། ཤིང་རྟར་གཏོགས་ཞེས་རྩ་བ་གཏོགས་ཅན་སྦྱར་བ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་སྦྱར་མ་དེ་དག་ཏུ། ད་ལྟར་ཡང་ནི་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡང་ནི་ཞེས་པའི་རྩ་བ་བཀོད་འདུག་པའང་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ལ། འདི་ལའང་རྩ་འགྱུར་གཉིས་སོགས་སུ་ད་ལྟར་ཡང་ནི་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །༽
393 གོང་མཚུངས། ༥༧༩ འ ༩ ན། འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་“ཇི’༼“ཅི’༽་ལྟར་འགྱུར། །
394 གོང་མཚུངས། ༥༧༩ འ ༢ ན། རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་“འདིར’༡༼“འདིས’༽། །
395 གོང་མཚུངས། ༥༧༩ འ ༡ ན། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་“ད’

ེ ༼“ཏེ’༽་ཆ་ཤས་ཅན། །་་་་་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་
དུ༼“+འང’༽་གྲུབ། །
396 གོང་མཚུངས། ༥༨༠ ག ༥ ན། ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་“ཡིན’༼“མིན’༽་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །
397 གོང་མཚུངས། ༥༨༠ ག ༧ ན། བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་“བསྲེགས’༣༼“སྲེག’༽་ཡན་ལག་གོ།
398 གོང་མཚུངས། ༥༨༠ ག ༨ ན། བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་“པ’༼“པོ

’༽་ཉིད་དུ་འདོད། །
399 གོང་མཚུངས། ༥༨༠ ག ༩ ན། ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་༼“པ’༽་པོ“འང’་

༼“ཡང’༽་ཡིན། །
400 གོང་མཚུངས། ༥༨༠ ག ༡༡ ན། ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་“མིན’༼“མེད’༽། ། ༼*གཞན་ཉིད་མིན་ཞེས་པ་འདི་ལ་ནག་ཚོའི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་པ་དང་། པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་འགྱུར་སྡེ་བསྟན་གྱི་དཔེ་གཉིས་སུ་མིན་འབྱུང་ན་ཡང་། པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་འགྱུར་སྣར་པེའི་བསྟན་འགྱུར་གཉིས་དང་། རང་འགྲེལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། འཇུག་ཊཱིཀ་གསལ་མེ་སོགས་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་མེད་འབྱུང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་རྩ་སྦྱར་མ་ཁ་ཤས་སུ་རྩ་བ་གཞན་ཉིད་མིན་ཞེས་པ་བཀོད་པ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །༽
401 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༤༣ ག ༣ ན། ་་་་ དེ་༼“དག’༽་འབྱུང་“བ’དང་འཇིག་པ་ཡིན། །ཉེ་བར་“བླང་བ’༢༼“བླངས་པ’༽་“ཇི’་

༼“ཅི’༽་ལྟ་བུར། །
402 གོང་མཚུངས། ༤༣ འ ༩ ན། ་་་་ བདག་ནི་བྱས་པར་འགྱུར་བ་“དང་’༼“འམ’༽། །འབྱུང་བ“འམ’༼“འང’༽་རྒྱུ་མེད་
ཅན་དུ་འགྱུར། །

403 གོང་མཚུངས། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༢༥ འ ༡ ན་གསལ། 404 གོང་མཚུངས། ལྟ་བ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༤༢འ༤ ན། འདས་པའི་དུས་ “ན’༼“ནི’༽་བྱུང་གྱུར་ཞེས། །བྱ་བ་“ད’

ེ ༼“འདི’༽་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྔོན་ཚེ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་
“འདི’༼“དེ’༽་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །་་་་

510

ཞུ་སྒྲིག་པ།

405 གོང་མཚུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། ༣༢ འ ༥ ན་གསལ། 406 ༼*གོང་གི་མཆན་གྲངས་(400) པར་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་རྩ་ཚིག་གོ །༽
407 རྩ་བ་ཤེས་རབ། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༢༥ འ ༡ ན་གསལ། 408 གོང་མཚུངས། མེ་དང་བུད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པ། ༡༧ ག ༢ ན་གསལ།
409 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༠ ག ༡༠ ན་གསལ། ༼*རྩ་ཚིག་གྲངས་ ༡༦༣ པའོ། །༽
410 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽
411 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༠ འ ༡༠ ན། གང་“ཕྱིར’༼ལ’༽་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །་་་་ ང་ཡི“ར’་འཛིན་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། །
412 རྩ་བ་ཤེས་རབ། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ༢༦ ག ༥ ན་གསལ། 413 ༼*གོང་གི་མཆན་གྲངས་ 260 པར་གསལ། ༽
414 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༠ འ ༢ ན། “ཡན་ལག’ཡོན་ཏན་༼“ཡན་ལག’༽་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བུད་ཤིང་ལ་སོགས་དང༌། །
415 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ ག ༣ ན། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་“སྐྱེད’༼“བསྐྱེད༽་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང༌། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་“སྐྱེད’༼“བསྐྱེད’༽་ན་ནི་དེ་མེད་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །
416 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ ག ༦ ན། གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ལས་སྔར་གང་ཞིག་འགྱུར་“བ་སྨྲོས’༼“དེ་སྨོས༽། །
417 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ ག ༧ ན། དེ་དག་ནུས་པ་གཅིག་པས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་“འགྱུར’༡༼“གྱུར’༽་ཞིང༌། །
418 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ ག ༡༡ ན། “ཞེས’༤༼“ཤེས’༽་བྱ་ཡོད་མིན་་་་
419 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ འ ༧ ན། ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདི“ར’་ནི་ཁྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །
420 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ འ ༧ ན། གང་ཚེ་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་“རྣམ’༥༼“རྣམས’༽་འཇོམས་པ། །དེ་ཚེ་ཁྱོད་“ཀྱིས’༦༼“ཀྱི

’༽་སུན་དབྱུང་སུན་ནི་འབྱིན་པར་ནུས་མ་ཡིན། །
421 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ འ ༥ ན། གང་ཕྱིར་རང་གི་ཚིག་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་“ཀྱིས’༧༼“ཀྱི

’༽། །
422 གོང་མཚུངས། ༥༨༡ འ ༢ ན། སུན་འབྱིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཕྲད་“སུན’༣༼“གསུམ’༽་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། ། 423 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢༩ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 29

511

ལུང་མཆནབམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ། ཤོག་གྲངས། ༥༥༥ ག ༥ ན། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཅི་“མ་’སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་༼“མ་སྐྱེས་པའི་’༽“འ’ཐོབ་པ་“སྐྱེས་པ་’འཐོབ་ “བམ’༼“པར་འགྱུར་རམ’༽། འོན་ཏེ་༼“མ་’༽སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་“འཐོབ་པ་’མ་སྐྱེས་༼“པའི་ཐོབ་’༽པ་འཐོབ༼“་པར་འགྱུར’༽།རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་“འཐོབ་པ་’མ་སྐྱེས་༼“པའི་ཐོབ་’༽པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་ལ། མ་སྐྱེས་“པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཐོབ་པ་’༼“པས་ཀྱང་མ་’༽སྐྱེས་༼“པའི་ཐོབ་’༽པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ།།ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་༼“ཡང་’༽ཅི་“འ’ཐོབ་པ་“ཡང་’མེད་“ལ་ ’༼“ཅིང་’༽མངོན་པར་རྟོགས་པ་“ཡང་’མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་“འ’ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་“དེ་’༼“མོད་ཀྱི།’༽གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་“འ’ཐོབ་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་“ཀྱིས་གདགས་པའོ།༼“དུ་ཡིན་ལ’༽། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ“འམ’༼“་དང༌’༽། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ“འམ’༼“་དང༌’༽། ཕྱིར་མི་འོང་བ“འམ’༼“་དང༌’༽། དགྲ་བཅོམ་པ“འམ’༼“་དང༌’༽། རང་སངས་རྒྱས་“སམ’༼“་དང༌’༽། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“འམ’༼“ཡང་’༽“། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ ’འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་“ཀྱིས་གདགས་པ’༼“དུ’༽་ཡིན“་ཏེ།’༼“་གྱི་’༽དོན་དམ་པར་ནི་“འ’ཐོབ་པ་“ཡང་’མེད་༼“ཅིང་ ’༽མངོན་པར་རྟོགས་པ་“ཡང་’མེད༼“་དོ

’༽

424 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༢ ག ༣ ན། གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟས་གཟུང་ལ་སོགས་ “རྣམས་ཚེ’༼“རྣམ་འཚེ’༽་མཐོང་འགྱུར་ལ། །ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པ“ར’་ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་པར། །་་་་ སྦྱང་བར་བྱ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་“འ’གྱུར་“བའི’༼“པའི’༽་གཏན་ཚིགས་ནི། །
425 བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པ། ༨༢༠ ག ༨ ན། ་་་་ དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་“ན’༼“ལ’༽འང༌། །
426 རྩ་བ་ཤེས་རབ། ཕུང་པོ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པ། ༨ ག ༡༢ ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩད་བྱས་
“ཏ’
ེ ༼“ཚེ’༽༤། །་་་་ དེ་“ཡིས’༼“ཡི’༽༥་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན། །
427 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༢ ག ༡༠ ན། དངོས་སུ་གོ་བྱ་ཉིད་འགྱུར་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོ་བོའང་ཡོད་“གྱུར’༼“འགྱུར’༽་ན། །
428 གོང་མཚུངས། ༥༨༢ འ ༩ ན། “ཞུས’༼“ནུས’༽་པ་ཆེས་སླ་ཇི་“ལ’༼“ལྟ’<སྣར><པེ>གཉིས་སུ། -ལ་དེ་༽་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །་་་་་ རྟོག་གེ་ངན་པའི་དྲ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་“རྩོལ’༼“གཅོལ’<སྣར><པེ>གཉིས་སུ། བཅོལ༽་བྱེད། །
429 གོང་མཚུངས། ༥༨༢ འ ༥ ན། ཕྲད་པ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལན་གྱི་ཆེད་དུ་“འདིར’༣༼“འདི’༽་གཏང་བྱ། །

512

ཞུ་སྒྲིག་པ།

430 གོང་མཚུངས། ༥༨༢ འ ༣ ན། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་“རྣམས’༼“རྣམ’༽་དགྲོལ་ཕྱིར། ། ༼*འདིའི་རྣམས་དགྲོལ་ཞེས་པའི་རྣམས་ལ། རང་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད། ནག་ཚོའི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་པ། སྣར་པེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་རྩ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་རྣམས་སུ། རྣམ་དང་། འཇུག་ཊཱིཀ་སོགས་འགྲེལ་པ་ཁ་ཤས་དང་པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་པ་སྡེ་བསྟན་དུ། རྣམས་འབྱུང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་རྩ་སྦྱར་མ་ཁ་ཤས་སུ་རྩ་བ། རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར་ཞེས་རྣམས་ས་མཐའ་ཅན་གྱི་རྩ་བ་སྦྱར་བ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །༽ 431

བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། གཞུང་ཁུངས། ཉི་ཁྲི།[ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༢༦ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 26 བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༩༤ འ ༥ ན། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔ“འ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ’འི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ་་་་ མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། “དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།’ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་“དེ’༼“དོ།’༽།༼*མདོ་འདིར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེའི་སྐབས་སུ་བཅུ་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་འབྱུང་ཞིང་། ལུང་ཚན་འདིར་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་འབྱུང་ནའང་། རང་འགྲེལ་དུ་རྩ་བར་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་འདི་གཉིས་མ་ཐེ་བའི་བཅུ་དྲུག་དྲངས་འདུག༽

432 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་བཅུ་དྲུག་པ། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ༤༩༩ འ ༣ ན་གསལ།
433 རྩ་བ་ཤེས་རབ། འདུ་བྱེད་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པ། ༡༩ འ ༥ ན། ་་་་་་ སྟོང་པ༼“འང’’༽་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །
434 གོང་མཚུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། ༣༢ འ ༦ ན་གསལ། 435 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༣ ག ༤ ན། ལུས་དང་ཡིད་“ཀྱིས’༼“ཀྱང’<སྣར><པེ>གཉིས་སུའང་། ཀྱང་།༽་བསྙད་པར་བྱ། །
436 ༼*འགྲེལ་པ་འགར། ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། ། ནས། དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིག་རྐང་ལྔ་པོ་འདི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཏུ་བགྲངས།༽
437 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༤ ག ༣ ན། དེ་ལ་༼“གང་དག་’༽ནང་སྟོང་པ་ཉིད་༼“དུ་འགྱུར་བ་ན་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་’༽གང་༼“དག་ཡིན་’༽ཞེ་ན། ནང་གི་ཆོས་རྣམས་“ཏ’

ེ ༼“ཞེས་
བྱ་བ་ནི’༽། མིག་དང་། ་་་་་་ དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་“མེད༼“མ་ཡིན’༽་པ་དང༌། འཇིག་པ་“མེད་པའི་’༼“མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་’༽ཕྱིར།
438 རྩ་བ་ཤེས་རབ། རང་བཞིན་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པ། ༢༠ འ ༣ ན། རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་

513

ལུང་མཆནརྐྱེན་༼“དག’༽་ལས“ནི’། །་་་་་ རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་“ཡི’༡༼“ཡིན’༽། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་“འགྱུར’ ༼“གྱུར’༽། །རང་བཞིན་བྱས་པ་“ཅན’༼“ཡིན་ནོ

’༽་ཞེས“བྱར’། །་་་་་ རང་བཞིན་“དག’༼“ཉིད’༽་ནི་བཅོས་མིན་
དང༌། །
439 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད། ༽
440 འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བདུན་པ་སྟེ་ཐ་མ། ༢༤༠ འ ༡ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་“དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།’ དོན་དམ་པ་ནི་“མི་’སྐྱེ“འོ།’༼“་བ་མེད་པ་དང༌’༽། “མི་’འགག་“གོ།’༼“པ་མེད་པ་དང༌’༽། “མི་ ’འཇིག་“གོ’༼“པ་མེད་པ་དང་’༽། “མི་ལེན་ནོ།’༼“འོང་བ་མེད་པ་དང༌’༽། “མི་འདོར་རོ།’༼“འགྲོ་བ་མེད་པ་དང༌’༽། ཡི་གེ་“དག་གིས་སྨྲ་བར་’༼“རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་’༽བྱ་བ་མ་ཡིན་“ནོ།’༼“པ་དང་’༽། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་“མི་བརྗོད་དོ།’ ༼“རབ་ཏུ་བསྙད་དུ་མེད་ཅིང་སྤྲོས་པས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ’༽། རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ“ར’༼*<སྣར><པེ>གཉིས་སུ། པ།༽་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་“པ་སྟེ’༼“ཅིང’༽་ཞི་བ“འོ། །’འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ༼“ར་བྱ’༽འོ།།རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་“སྐྱེས་ཀྱང’༼“བྱུང་ཡང’༽་རུང་མ་“སྐྱེས་ཀྱང’༼“བྱུང་ཡང’༽་རུང་“མི་འཇིག་པ་ ’སྟེ། “རིགས་ཀྱི་བུ་དེའི་ཕྱིར’༼“གང་གི་དོན་དུ’༽་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་དག་བྲེགས་“ཏེ།’༼“ནས་ ’༽གོས་ངུར་སྨྲིག་“གྱོན་ལ’༼“བགོས་ཏེ། ‘༽ཡང་དག་པར་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་“འབྱུང་ངོ་།’༼“བྱུང་ཞིང༌’༽། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཆོས་“འདི་ཁོ་ན’༼“ཉིད་དེ༡’༽་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། “མགོའི་ཐོད’༼“སྐྲའམ་གོས’༽་ལ་མེ་“འབར་ ’༼“ཤོར’༽་བ་“བཞིན་དུ’༼“ལྟར’༽་བརྩོན་འགྲུས་“བརྩམས་ཤིང’༼“རྩོམ་ཞིང’༽་གནས་“སོ’༼“པ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་མེད་
པའོ
’༽། །རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་“མེད་དུ་ཟིན’ ༼“ཡོད་པར་མ་གྱུར’༽་ན༼“་ནི’༽་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ “+དོན’༢མེད་པར་འགྱུར་“རོ། །’༼“ཞིང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་“འབྱུང’༼“བྱུང’༽་བ་“ཡང’དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་“པ’༣༼“པར་དེ’༽་ཡོད་པ“ས་ན’་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་༼“ལ’༽་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
441 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༤ འ ༥ ན། དེ་ལ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཕྱི“རོལ་གྱི་’༼“འི’༽་ཆོས་རྣམས་“ཏེ།’༼“ཞེས་བྱ་བ་ནི་’༽“འདི་ལྟ་སྟེ།’གཟུགས་“དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་རྣམས་སོ’༼“ལ་སོགས་པའོ

’༽།།དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་“མེད་’༼“མ་ཡིན་’༽པ་དང་། འཇིག་
པ་“མེད་པའི་’༼“མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་’༽ཕྱིར། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་“ངོ་།’༼“སྟེ’༽། “དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།’ དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ར། །
442 གོང་མཚུངས། ༣༤༥ ག ༤ ན། “དེ་ལ་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་’ཕྱི་

514

ཞུ་སྒྲིག་པ།

དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས“་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཕྱིའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཞེ་ན། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་།
འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནང་གི་མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང། ཡིད་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར།’ ཕྱི་“རོལ་གྱི་ཆོས་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་’དང་། “ཆོས་རྣམས་ནི་’ནང་གི་ཆོས་“མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང། ཡིད་’རྣམས་ཀྱི“ས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི’་རང་བཞིན་“དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་’༼“མེད་པ་ཉིད་’༽ནི་ཕྱི་

༼“དང་’༽ནང་༼“གི་’༽སྟོང་པ་ཉིད་“ཅེས་བྱའོ། །༼“དོ ‘༽
443 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༣ འ ༩ ན། འཛིན་པ་“བ’ཟློག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། ། 444 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༥ འ ༧ ན། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་“+སྟོང་པ་ཉིད་’༢གང་ཞེ་ན། “ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།’ ཆོས་“ཐམས་ཅད’༼“རྣམས’༽་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ༼“་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ’༽འོ། །
445 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཤོག་གྲངས། ༡༩༧ ག ༨ ན། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་“སྤང་’༼“གཞོམ་ ’<སྣར><པེ>གཉིས་སུ། སྤངས།༽པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་“སྟོན’༼“བསྟན་པར’༽་མཛད“ན’། །གང་ལ་དེ་ལ“ཞེན་གྱུར་’༼“འང་འཛིན་ཡོད་’༽པ། །དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་“ཤིན་ཏུ་’སྨད༼“་པར་མཛད’༽། །
446 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༣ འ ༧ ན། ཚད་མེད་དཔེ་“ཡིས’༣༼“ཡི’༽་མུ་མཐའ་ནི། ། 447 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༥ འ ༣ ན། “དེ་ལ་’ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། “ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།’ ཤར་ཕྱོགས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་
ངོ་“། །ལྷོ་ཕྱོགས་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །ནུབ་ཕྱོགས་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །བྱང་ཕྱོགས་ནི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །འོག་གི་ཕྱོགས་ནི་འོག་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །སྟེང་གི་ཕྱོགས་ནི་སྟེང་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །’

448 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༣ འ ༢ ན། མྱ“ང’་

༼“ངན་’༽འདས་དངོས་“པོའི་’བློ་ཅན་གྱི། །
449 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༦ ག ༥ ན། དེ་ལ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་ “མེད’༼“མ་ཡིན’༽་པ་དང༌། འཇིག་པ་“མེད་པའི’༼“མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི

’༽་ཕྱིར། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་“དེ་ཡང’༼“ནི’༽་མྱ་

515

ལུང་མཆནངན་ལས་འདས་པས་སྟོང་“ངོ།’༼“སྟེ’༽།
450 གོང་མཚུངས། ༣༤༦ ག ༩ ན། དེ་ལ་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་“འདོད་པའི་ ’ཁམས་༼“གསུམ་མོ། །’༽“དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། “དེ་ལ་’འདོད་པའི་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་། “གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་།
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་བྱས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། ། ’

451 གོང་མཚུངས། ༣༤༦ འ ༦ ན། དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། “དེ་ལ་’འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང༌། འགག་པ་མེད་པ་དང༌། འཇིག་པ་མེད་པ་དང༌། གནས་པ་“མེད་པ་དང་།༼“ལས་’༽གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མེད་པ༼“འོ།།’༽“་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།’༼“དེ་ལ་ ’༽འདུས་མ་བྱས་“དེ་ཡང་’༼“ནི་’༽འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་“ངོ་། །༼“སྟེ་’༽
452 གོང་མཚུངས། ༣༤༧ ག ༡ ན། དེ་ལ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ༼“མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་སྟེ།’༽ “གང་ལ་མཐའ་’༼“ཡོད་པ་མ་ཡིན་’༽“མི་དམིགས་’པ་དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པ༼“འོ།’༽“་སྟེ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།’ མཐའ་༼“ལས་འདས་པ་’༽ནི་མཐ“ས’༼“འ་ལས་འདས་པས’༽་སྟོང༌“ངོ་། །’༼“སྟེ་’༽“དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །’
453 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༤ ག ༧ ན། འགྲོ་འོང་བྲལ་“ཕྱིར’༡༼“ཞིང’༽་རྨི་ལམ་ལྟའི། ། 454 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༧ ག ༥ ན། ་་་་་གང་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་“+དང’༢་དབུས་“མེད’༼“མ་དམིགས’༽་པ་དེ་ལ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་མེད་“པ་སྟེ’༼“དོ།’༽།༼“དེ་ལ་ ’༽ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་“མེད’༼“མ་ཡིན’༽་པ་དང༌། འཇིག་པ་“མེད་པའི’༼“མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི

’༽་ཕྱིར། ཐོག་མ་དང་
“དབུས་དང་’ཐ་མ་༼“དང་དབུས་’༽རྣམས་ནི་ཐོག་མ་དང་“དབུས་དང་’ཐ་མ་༼“དང་དབུས་’༽རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ“། དེ་ནི་
ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །’

455 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༤ ག ༩ ན། དོར་བ་“ཅེས’༼“ཞེས’༽་བྱ་འཐོར་བ་དང༌། །་་་་ དོར་མེད་“གཏོང་བ’༼“སྟོང་པ’༽་མེད་པ་སྟེ། །འགའ་ཡང་“དོར’༼“འབོར’༽་མེད་གང་ཡིན་པའོ། །
456 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༧ ག ༡༠ ན། དེ་ལ་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། “ཆོས་གང་ལ་ཡང་དོར་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།’

516

ཞུ་སྒྲིག་པ།

༼“དོར་བ་ནི་འཐོར་བ་དང་འབོར་བ་དང་གཏོང་བའོ།།དེ་ལ་’༽དོར་བ་མེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པས་སྟོང་“ངོ། །’༼“སྟེ’༽“དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །’

457 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༤ འ ༨ ན། མ་མཛད་དེ“འི’་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ། ། 458 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༧ འ ༨ ན་གསལ། 459 གོང་མཚུངས། ༣༤༧ འ ༨ ན། དེ་ལ་རང་བཞིན་“གྱིས་’སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། “འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ ’༼“གང་’༽ཆོས་“ཐམས་ཅད་’༼“རྣམས་’༽ཀྱི་རང་བཞིན་“གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་’མ་བྱས། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་པ་སྟེ།’༼“་ཤིང་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་’༽“ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་།

འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །’

460 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༤ འ ༥ ན། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་༼“བ’༽་དྲུག་དང་། ། 461 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༨ ག ༡ ན་གསལ། 462 གོང་མཚུངས། ༣༤༨ ག ༡ ན། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
“གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་དང་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་རྣམས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་

དང་།’འདུས་བྱས་“ཀྱི་ཆོས་’རྣམས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་“ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་
མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །’

463 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༤ འ ༥ ན། རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་“དོ’༡༼“དེ’༽། ། 464 གོང་མཚུངས། ༥༨༥ ག ༨ ན། ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཚན་ཉིད་“ད’

ེ ༢༼“དོ

’༽། །
465 གོང་མཚུངས། ༥༨༥ ག ༡༡ ན། མི་འཁྲུག༼“ས’༽་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས། །

517

ལུང་མཆན

466 གོང་མཚུངས། ༥༨༥ འ ༡༠ ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་“ཆོས’༼“ནི’༽་སུམ་ཅུ་བདུན། །
467 གོང་མཚུངས། ༥༨༥ འ ༧ ན། ་་་་་་་་་རྣམ་ཐར་རྣམས་“ཀྱི’༡༼“ཀྱིས༽། །
468 ༼*འགྲེལ་པ་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན། སྡེ་བསྟན། ༦༤༣ ག ༩ ན་གསལ། གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་གཞིའི་ཤོག་གྲངས་ ༤༠ འ ༦ ན་གསལ། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ༣༩༠ ག ༥ ན་གསལ།༽
469 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། གཟུངས་ཀྱི་སྒོར་འཇུག་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པ། ༣༩༣ འ ༧ ན། མི་འཇིགས་པ་༼“ནི་’༽བཞི་༼“ཡིན་’༽ཏེ། “གང་ཞེ་ན།༼“འདི་ལྟ་སྟེ།’༽ ང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན། ཀྱེ་མ་དེ་ལ་ཆོས་༼“འདི་’༽རྣམས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་“ལྷ་དང་བཅས་པ་དང་། བདུད་དང་བཅས་པ་དང་། ཚངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།’ དགེ་སྦྱོང་“དང་’༼“ངམ’༽། བྲམ་ཟེ“ར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུའི་’༼“་འམ། ལྷའམ་། བདུད་དམ། ཚངས་པའམ་སུ་ཡང་རུང་སྟེ།’༽ འཇིག་རྟེན་ན། ཆོས་དང་མཐུན་པར་“འགའ་ཞིག་ ’བདག་ལ་རྒོལ་ལོ་སྙམ་པའི་རྒྱུ་“དེ་’ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། འདིར་རྒྱུ་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས། བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་། བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་སྟེ། གནས་ཀྱིས་ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་སྒྲ་ཡང་དག་པར་སྒྲོག་གོ།ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེའམ། ལྷའམ། བདུད་དམ། ཚངས་པའམ། སུ་ཡང་རུང་བས་ཆོས་དང་འཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐོར་བར་མི་ནུས་པ་བདག་གིས་བསྐོར་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།’
470 གོང་མཚུངས། ༣༩༤ ག ༥ ན། ༼“ཀྱེ་མ་’༽ང་ཟག་པ་ཟད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན། ཀྱེ་མ་དེ་ལ་ཟག་པ་“འདི་དག་ ’༼“དེ་རྣམས་’༽“མ་’ཟད་“དོ་’༼“པར་མ་གྱུར་ཏོ་’༽ཞེས་༼“བྱ་བར་བདག་ལ་’༽“ལྷ་དང་བཅས་པ་དང་། བདུད་དང་བཅས་པ་དང་། ཚངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་།’དགེ་སྦྱོང་“དང་’༼“ངམ’༽། བྲམ་ཟེར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུའི་འཇིག་རྟེན་ན། ཆོས་དང་མཐུན་པར་འགའ་ཞིག་བདག་ལ་རྒོལ་ལོ་སྙམ་པའི་རྒྱུ་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། འདིར་རྒྱུ་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས། བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་། བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་སྟེ། གནས་ཀྱིས་ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་སྒྲ་ཡང་དག་པར་སྒྲོག་གོ།ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེའམ། ལྷའམ། བདུད་དམ། ཚངས་པའམ། སུ་ཡང་རུང་བས་ཆོས་དང་འཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐོར་བར་མི་ནུས་པ་བདག་གིས་བསྐོར་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ༼*འདིའི་བཤད་པ་མདོ་ཁུངས། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༥༡༤ ག ༡༡ ན་གསལ། མདོ་འདིའི་གཞུང་མཚན་སོགས་གཤམ་དུ་དགོད་རྒྱུ་ཡིན།༽
471 གོང་མཚུངས། ༣༩༤ འ ༦ ན། ངས་གང་“དག་’བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་“གསུངས་’༼“བསྟན་’༽པ་དེ་དག་བསྟེན་

518

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ན། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ༼“་ལྟ་བུ’༽འི་གནས་མེད་“པ་དེ་ལ་དེ་དག་བསྟེན་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུྱར་རོ་’༼“དོ

’༽ཞེས་ལྷ་དང་བཅས་པ་དང་།་་་་ ༼*འདིའི་བཤད་པ་མདོ་ཁུངས། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༥༡༦ ག ༩ ན་གསལ། མདོ་འདིའི་གཞུང་མཚན་སོགས་གཤམ་དུ་དགོད་རྒྱུ་ཡིན།༽ 472 གོང་མཚུངས། ༣༩༥ ག ༦ ན། ༼“གང་ཡང་’༽ངས་༼“ལམ་’༽འཕགས་པ༼“འི’༽་ངེས་པར་འབྱིན་པ“འི་ལམ་གང་དག་བསྟན་ཏེ།’དེ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་པར་ཟད་པར་༼“འགྱུར་བར་’༽ངེས་པར་འབྱུང་བ་༼“བསྟན་པ་’༽དེ་དག་༼“ལ་ནན་ཏན་བྱས་’༽“བསྒྲུབས་’ན། སྡུག་བསྔལ་ཡང་དག་པར་ཟད་པར་“མི་’འགྱུར་བ༼“ར་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ’༽་དེ༼“་ལྟ་བུ’༽འི་གནས་མེད་“པ་’དེ་“ལ་དེ་དག་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཟག་པ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལྷ་དང་བཅས་པ་དང་།་་་་་་་ ༼*འདིའི་བཤད་པ་མདོ་ཁུངས། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༥༡༩ ག ༩ ན་གསལ། མདོ་འདིའི་གཞུང་མཚན་སོགས་གཤམ་དུ་དགོད་རྒྱུ་ཡིན།༽
473 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༥ འ ༥ ན། སོ་སོ“ར’་ཡང་དག་རིག་རྣམས་“ན’༼“ནི’༽། །སྤོབས་སོགས་“ཚད’༼“ཆད’༽་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །
474 གོང་མཚུངས། ༥༨༥ འ ༣ ན། སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྐྱོབ་“པ’༡༼“པའི’༽། །
475 གོང་མཚུངས། ༥༨༦ ག ༡ ན། གང་ཕྱིར་“སྟེན’༼“སྟོན’༽་དེས་མི་འཕྲོགས་པ། །
476 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། གཟུངས་ཀྱི་སྒོར་འཇུག་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པ། ༣༩༦ ག ༧ ན། ༼“དེ་ལ་’༽སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་“བཅྭ’༼“བཅོ

’༽་བརྒྱད་དེ། “བཅྭ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན།’༼“འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་འབྱོར་གང་གི་ནམ་ལ་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་“གང་གི་ནུབ་མོ་’བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་༼“ཏུ་ ’༽མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་༢༼“+དག་དང༌།’༽“ནས། འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་བཅས་པ་དང་། བདུད་དང་བཅས་པ་
དང་། ཚངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགུ་དང་། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་

ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་ནས། གང་གི་“ནུབ་མོ་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་’༼“ནམ་ལ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་’༽མྱ་ངན་ལས་འདས་པ“འི’༼“ར’༽་“དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱི་’༼“འགྱུར་བ་དེའི’༽་བར་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་“མེད་པ་དང་’༼“མི་མངའོ།’༽།ཅ་ཅོ་“མེད་པ་དང་’༼“མི་མངའོ།’༽།བསྙེལ་བ་“མེད་པ་དང་’༼“མི་མངའོ།’༽། “ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སེམས་’༼“ཐུགས་’༽མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་“མེད་པ་དང་།’༼“མི་མངའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།’༽སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་དང༌། འདུན་པ་ཉམས་པ་“མེད་པ་’དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་“མེད་པ་’དང༌། དྲན་པ་ཉམས་པ་“མེད་པ་’དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་“མེད་པ་’དང༌། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་ “མེད་པ་’དང༌། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་“མེད་པ་དང་’༼“’མི་མངའོ།’༽། “-རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཉམས་པ་མེད་

519

ལུང་མཆནཔ་དང་།’ ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང༌“བ་དང་’། ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང༌“བ་དང་’། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་“བ་དང་’། འདས་པའི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་“མཐོང་བ་ལ’༼“གཟིགས་པ’༽་འཇུག“པ་དང་’། མ་འོངས་པ“འི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ལ་འཇུག་པ་’དང་། ད་ལྟར་ “གྱི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་འཇུག་པ’༼“བྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ’༽འོ།།“དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་སྟེ།’

477 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ།[པ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༧ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 57 བམ་པོ་ལྔ་པ། ཤོག་གྲངས། ༥༢༣ ག ༤ ན་གསལ།༼*འདི་ལ་གཞུང་མང་པོར། འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ཞེས་འབྱུང་ན་ཡང་། བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་རྣམས་སུ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཀོད་དོ། །༽
478 གོང་མཚུངས། ༥༢༣ ག ༤ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་དེའི་ལུས་འཁྲུལ་པས་བྱིས་པའམ། མཁས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་དང་མཐུན་པ“ས’༼“ར’༽་“རྒོལ་བར་’༼“རྩོད་པར་’༽འགྱུར་བའི་འཁྲུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་“སྐུའི་འཕྲིན་’༼“ལུས་ཀྱི་ ’༽ ལས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་“གཟིགས་པ་’༼“ལྟ་བ་’༽དང་། རྣམ་པར་“གཟིགས་པ་’༼“ལྟ་བ་’༽དང་། བསྐུམ་པ་དང་། “སྨྱང’༢༼“སྨྱོང’<སྣར>རྨྱང༽་བ་དང༌། ཆོས་གོས་“སྣམ་’སྦྱར་༼“མ་’༽དང༌། “ཐང་བ’༼“ཐད་པ’༽་དང༌། ལྷུང་བཟེད་དང༌། ཆོས་གོས་ཐོགས་པས། སྤྱོད་ལམ་མཛེས་པ༼“ར་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཡོད་’༽“། བཞུད་པ་དང་། བྱོན་པ་དང་། འཆག་པ་དང་། བཞེངས་པ་དང་། བཞུགས་པ་དང་། གཟིམས’་པ་དང༌། གྲོང་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དང་། གྲོང་རྡལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། འབྱུང་བ་ན་“ཞབས་ཀྱི་’༼“རྐང་’༽མཐིལ་ས་ལ་མི་རེག་སྟེ། འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་པ་ས་ལས་འབྱུང་ཞིང་དྲི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་པདྨ་མངོན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“ཞབས’༣༼“རྐང་པ’༽་འཇོག་གོ །དེ་ལ་གང་“དུད་འགྲོའི’༼“བྱོལ་སོང་གི’༽་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ “ཞབས’༤༼“རྐང་པ་’༽་ལ་རེག་པ་དེ་དག་ཞག་བདུན་རབ་ཏུ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།ཤི་འཕོས་ན༼“ས་ཀྱང་ ’༽“ཡང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་’༼“ལྷ་དག་གི་ནང་’༽དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ཆོས་གོས་སོར་བཞི་ཙམ་གྱིས་མི་རེག་མོད་ཀྱི། “རྣམ་པར་འཐོར་’༼“རྫི་’༽རླུང་“གི་’༼“ཡུག་པའི་’༽རླུང་གིས་ཀྱང་བཟློག་པར་མི་ནུས་སོ།།ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་མནར་མེད་པའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་བདེ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“སྐུ’༥༼“ལུས’༽་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ།།“རིགས་ཀྱི་བུ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་དེའི་གསུང་གི་འཁྲུལ་པས་’བྱིས་

520

ཞུ་སྒྲིག་པ།
པའམ་མཁས་པ“ས’་

༼“དག་’༽ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་དང་“འཐུན་པས་རྒོལ་བར’༼“མཐུན་པར་རྩོད་པར’༽་འགྱུར་བའི་ “གསུང་’༼“ངག་’༽གི་འཁྲུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དུས་སུ་“གསུང་’༼“སྨྲ་’༽བ། “ཚིགས་སུ’༦༼“ཚིག་ཏུ’༽“་གསུང་’༼“སྨྲ་’༽བ། ཡང་དག་པར་“གསུང་༼“སྨྲ་ ’༽བ། “-བདེན་པར་གསུང་བ།’ཇི་སྐད་“གསུངས་’༼“སྨྲས་’༽པ་དེ་བཞིན་“དུ་མཛད་’༼“བྱེད་’༽པའོ།།ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ།།སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ།།མི་ཟློས་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ། །དོན་དང་ཚིག་འབྲུས་བརྒྱན་པའི་ཚིག་དང་ལྡན་པའོ།།སྐད་ཅིག་བརྗོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“གསུང༧༼“ངག’༽་འཁྲུལ་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ།།“རིགས་ཀྱི་བུ་ཡང་’གང་གི་ཕྱིར་དེའི་“ཐུགས༨༼“སེམས’༽་འཁྲུལ་པས་བྱིས་པའམ་། མཁས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་འཁྲུལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་དོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་’མཉམ་པར་གཞག་པའི་གནས་མི་འདོར་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་“མཛད་པ་’༼“བྱ་བ་ ’༽ཐམས་ཅད་“མཛད་’༼“བྱེད་’༽ཀྱང་སེམས་དེར་མི་གཏོང་ཞིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“སེམས’༼“ཐུགས༡’༽་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ།།ཇི་ལྟར་དེའི་“སེམས’༼“ཐུགས༢’༽་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་“སེལ་བའི’༼“སྤངས་པའི’༽་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་“བཅྭ’༼“བཅོ

’༽་
ལྔ་པའོ།།༼’འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་དང་པོའ།ོ།’༽
479 གོང་མཚུངས། ༥༢༥ ག ༣ ན། ་་་་་་ ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བ“སྟེ’། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་སྟི་བྱས་ཀྱང་མཐོ“ས་པར’༼“་བར’<སྣར>སོགས་སུ། མཐོ་བར།༽་མི་སེམས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་སྟི་མ་བྱས་ཀྱང་སྲོ་ཤི་བར་མི་འགྱུར་རོ།།གང་གི་ཕྱིར་དེ་འགྱོད་པས་རྗེས་སུ་ཅ་ཅོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་“བ’༣༼“བར’༽་བྱ་དཀའ་བའི་བྱ་བའམ།།་་་་་ འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན’་ལས་བཅུ་དྲུག་པའོ།།༼“འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །’༽
480 གོང་མཚུངས། ༥༢༦ ག ༢ ན། ་་་་་་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟར་བདག་༼“ལ་’༽བསྙེལ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ “འཕྲིན’ལས་བཅུ་བདུན་པའོ།།༼“འདི་“ནི༡སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་གསུམ་པའོ།།’༽
481 གོང་མཚུངས། ༥༢༦ འ ༣ ན། ་་་་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འཆག་གམ“། བཞེངས་སམ། བཞུགས་སམ། གཟིམས་སམ། བཤོས་གསོལ་ལམ། གསུང་ངམ། ཅང་མི་གསུང་ཡང་རུང་སྟེ།’༼“ ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ།’༽ རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ།༼“འི་ ’༽ཏིང་ངེ་འཛིན་ཟབ་མོའི་མཆོག་ཐོབ་པ། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་

521

ལུང་མཆནགཤེགས་པའི་བྱིན་“གྱི་རླབས’༼“གྱིས་བརླབས’༢༽་མ་གཏོགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་ཅན་གང་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་རུང་མཉམ་པར་མ་བཞག་ཀྱང་རུང་སྟེ།།སུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ལ་བལྟ་བར་ནུས་པ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟར་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལྟར་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་’སེམས་ཅན་རྣམས་“ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་མི་གཡེང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་’༼“ལ་’༽ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་“བཅྭ’༼“བཅོ

’༽་བརྒྱད་པའོ། །༼“འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཞི་པའོ།།’༽
482 གོང་མཚུངས། ༥༢༧ འ ༦ ན། ་་་་་་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ༼“+འང’༣༽་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་༼“+པ’༤༽ མེད་དོ།།ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདྲེས་པ་མེད་ཅིང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་“ཀྱི་ཞིང་’རྣམས་ལ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་དོ།།་་་་་་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་“ཡང་’རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད། ༼“ངང་’༽ཚུལ་“ཁྲིམས་འཆལ་པ་’༼“ངན་པ་ཅན་’༽རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད། ཕན་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་“ཡང་’ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་མེད།གནོད་པ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ “ཡང་’ལན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མེད། “འདུལ’༼“གདུལ’༽་བར་འོས་པ་རྣམས་ལ་“ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་’༼“རི་མོར་’༽མ་ཡིན། ལོག་པར་ངེས་པ་རྣམས་ལ་“ཡང་’སྨོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐ་
དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅུ་དགུ་པའོ། །’༼“ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་ལྔ་པའོ།།’༽ 483 གོང་མཚུངས། ༥༢༨ འ ༤ ན། ་་་་་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ལམ་བསྒོམས་པ་ཡིན་གྱི་ལམ་མ་བསྒོམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། “ལུས་བསྒོམས་པ། སེམས་བསྒོམས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམས་པའོ། །’དེ་བཞིན་དུ་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ཤེས་རབ་བསྒོམས་པ་ཡིན་གྱི་མ་བསྒོམས་པ་༼“ཡང་’༡༽་མ་ཡིན་ནོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་“གྱི’༼“པ་དང༌’༽། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་’འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་པར་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ“། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་འཕགས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི།
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཏང་སྙོམས་དེ་ནི་རང་གི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གཉེན་པོའི་རྗེས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན། མཐོ་བར་སེམས་པ་མ་ཡིན། དམའ་བར་སེམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་པ་མི་གཡོ་བར་གྱུར་པ། དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ། རྟོག་པ་དང་སེལ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། དུས་ལ་ལྟ་བ། དུས་ལས་མ་ཡོལ་བ། མི་གཡོ་བ། མི་སེམས་པ། མི་རྟོག་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། རྣམ་པར་མ་བསྒྲུབས་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ།

ཡང་དག་པ། དེ་ཁོ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ།’༼“་ཞེས་བྱ་བ་ནས།’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནིབཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ“ས’། སེམས་ཅན་“ཐམས་ཅད་’༼“རྣམས་’༽ལ་བཏང་སྙོམས་དེ་ལྟ་བུ་

522

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་ཉི་ཤུ་པའོ། །༼“་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་དྲུག་པའོ།།’༽
484 གོང་མཚུངས། ༥༣༠ ག ༢ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་ “དོ’༢༼“པའོ

’༽།།་་་་་་་ ༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་“ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།’༼“དང༌’༽། ཆོས་སྟོན་པ་“ལ་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།’༼“དང༌’༽། སེམས་ཅན་འདུལ་བ་“ལ་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།’༼“དང༌’༽། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བ་“ལ་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།’༼“དང༌’༽། རབ་ཏུ་དབེན་པ་“ལ་འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ།’༼“དང༌’༽། ་་་་་ དེའི་ཕྱིར་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུན་པ་ནི་ཉམས་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །’༼“ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བདུན་པའོ།།’༽
485 གོང་མཚུངས། ༥༣༡ ག ༣ ན། ་་་་་་་་ གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྣོད་ཆོས་ཉན་པ་གང་བསྐལ་པར་ཡང་ཆོས་ཉན་པས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་བ་རྙེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཆོས་སྟོན།༼“་ཞིང་’༽ཁ་ཟས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་ཀྱང་བསྐལ་པར་ཡང་མི་ལྡང་ངོ་།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བས་ཐ་ན་གང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་འདའ་ཞིང་“བཞུད་ད’

ེ ༼“འགྲོ་སྟེ’༽། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་“སྐུ་མཉེལ་’༼“ལུས་ངལ་’༽བའམ་། “གསུང་མཉེལ་’༼“ངག་
ངལ་’༽བའམ། “ཐུགས་མཉེལ་’༼“སེམས་ངལ་’༽བ་མེད་དོ།།་་་་་་་་ ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་“ཀྱིས’འཕགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྔགས་པ“ར’་བྱེད་དེ“།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པའོ། །’༼“ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ།།’༽
486 གོང་མཚུངས། ༥༣༢ ག ༤ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲན་པ་ནི་“ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་’༼“ཡོང་ཡེ་’༽ཉམས་པ་མེད་དོ།།་་་་་་ རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་༼“ཏུ’་༡༽མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་ཏུ་འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་“གཟིགས་’༼“བལྟས་ ’༽ཀྱང་“དེ་ལ་’༢དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྙེལ་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་དོ།།སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ “མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ཀྱང་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡེ་ཤེས་“ཡང་’གཏོང་བ་༼“ཡང་’༽མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ༼“ས’༽་ནི་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་དགོད་པ་དང༌། ་་་་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་རྣམ་པར་“གཟིགས་པས’༼“ལྟ་བས་’༽དྲན་པ་ཉམས་པ་མེད་དེ། ་་་་་་ དེ་ཇི་ལྟར་བདག་“དྲན་ཞིང་བསྙེལ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པའོ། །’༼“ཅེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། འདི་

523

ལུང་མཆནསངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་དགུ་པའོ།།’༽
487 གོང་མཚུངས། ༥༣༣ ག ༤ ན། ་་་་་་་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་“ཆོས་ཐམས་ཅད་’མི་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། “ཆོས་ཐམས་ཅད་’ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།།་་་་་་་ དེའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཞེས་“བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཐའ་གང་དང་མཉམ་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཐའ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་
མོ། །ཞེ་སྡང་གི་མཐའ་གང་དང་མཉམ་པ་ཞེ་སྡང་དང་བྲལ་བའི་མཐའ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་མོ། །གཏི་མུག་གི་མཐའ་གང་དང་མཉམ་པ་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བའི་མཐའ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་མོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཐའ་གང་དང་མཉམ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཐའ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་མོ། །འཁོར་བའི་མཐའ་གང་དང་མཉམ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ཡང་དེ་དང་མཉམ་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་དག་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པས་དེའི་ཕྱིར་མཉམ་

པར་གཞག་པ་ཞེས་བྱའོ། །’༼“་ཞེས་༣བྱ་བ་ནས། ཁམས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་མེད་དེ།།’༽དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །“དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཉམས་པ་མེད། ཡོངས་སུ་
ཉམས་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་མིག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སའི་ཁམས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཆུའི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན། མེའི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རླུང་གི་ཁམས་ལ་ཡང་མི་གནས་སོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་མི་གནས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལ་མི་གནས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལ་མི་གནས། འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་མི་གནས། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་མི་གནས་སོ། །མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་

མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །’དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་“ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པའོ། །’༼“ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་པའོ།།’༽
488 གོང་མཚུངས། ༥༣༤ འ ༨ ན། ་་་་་་་ ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་དགོད་“པ’༡༼“པར’༽་བསྟན་པ་ཤེས་པའོ།།སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་༼“༢+དུ’༽ཡོངས་སུ་ཤེས་པའིཤེས་པའོ།།་་་་་་་ ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཉམས་པ་མེད་“ཅིང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་’པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པའོ།།༼“འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་གཅིག་པའོ།།’༽
489 གོང་མཚུངས། ༥༣༥ འ ༩ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མེད་དོ།།“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་’༼“དེ་ལ་’༽རྣམ་པར་གྲོལ་བ་“གང་ཞེ་ན’༼“སྟེ’༽། ་་་་་་ ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་མི་འཕོ། “ད’༣༼“དེ’༽་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཡང་མི་གནས་སོ།།མིག་དང་གཟུགས་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །རྣ་བ་“དང་། སྒྲ་དང་། སྣ་དང་། དྲི་དང་། ལྕེ་དང་། རོ་དང་། ལུས་དང་། རེག་བྱ་དང་།’༼“ལ་སོགས་པ་’༽ཡིད་དང་ཆོས་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་

524

ཞུ་སྒྲིག་པ།

བའོ།།སེམས་རང་བཞིན་༼“གྱིས་’༽འོད་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ“། །ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ལ་’༼“་ཞེས་བྱ་བ་ནས་’༽ཆོས་སྟོན་ཏོ“། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པའོ’༼“་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པའོ

’༽ ། །
490 གོང་མཚུངས། ༥༣༦ འ ༩ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་’ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་“བའོ’༼“ངོ་’༽།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དེ་དང་ལྡན་པས་ལྟ་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ། སྨྲ་བ“ས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ།’༼“་དང་’༽ཅང་མི་སྨྲ་བ“ས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ།’༼“་དང་’༽ཟ་བ“ས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ།’༼“་དང་’༽སྤྱོད་ལམ་“ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ།’༼“དང་’༽མཚན་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ“། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ།
སྤྱི་གཙུག་བལྟར་མི་སྣང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ། བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ། འོད་གཏོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ། གོམ་པ་འདོར་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ། གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་ཏེ།’༼“་

ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང་’༽སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་གང་སེམས་ཅན་འདུལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ“། །དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་པའོ’༼“་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་གསུམ་པའོ

’༽། །
491 གོང་མཚུངས། ༥༣༧ འ ༡༠ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའོ།།“ཕྱད་’༼“ཆད་’༽པར་ལུང་སྟོན་པའོ།།ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཚིག་སྨྲ་བའོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་དེ་ཡང་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །མི་མཐོ་བའོ།།མི་དམའ་བའོ།།“མ་ཡོ་’༼“མི་གཡོ་’<པེ>ལའང་། མི་གཡོ

༽བའོ།།ལྡབ་ལྡིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ“། །གྱ་གྱུ་མ་ཡིན་པའོ། །མི་བརླང་བའོ། །མི་
རྩུབ་པའོ། །མ་འཆལ་བའོ། །འཇམ་པའོ། །མཉན་པའོ། །ལས་སུ་རུང་བའོ། །ར་ར་པོ་མ་ཡིན་པའོ། །བྱུང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའོ། །བརྟབས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་མྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ། །རབ་ཏུ་མྱུར་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའོ། །ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཚིག་གོ།ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་གདངས་སྙན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་གསལ་བའོ། །ཐགས་ཐོགས་མེད་པའོ། །རྫོགས་པའོ། །སྙན་པའོ། །འབྲེལ་བའོ། །བསྒྲགས་པའོ། །མཆོད་པར་གྱུར་པའོ། །མཛེས་པའོ། །རྡུལ་མེད་པའོ། །རྡུལ་དང་བྲལ་བའོ། །ཐ་བ་མེད་པའོ། །དྲི་མ་མེད་པའོ། །དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །རྨོངས་པ་མེད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་ཟུར་ཕྱིན་པའོ། །ཆགས་པ་མེད་པའོ། །རབ་ཏུ་གྲོལ་བའོ། །འོད་གསལ་བའོ། །དྲང་བའོ། །མི་དམན་པའོ། །མ་འཛིངས་པའོ། །དིབ་དིབ་པོ་མ་ཡིན་

525

ལུང་མཆནཔའོ། །བདེ་བ་སྐྱེད་པའོ། །ལུས་ཚིམ་པར་བྱེད་པའོ། །སེམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པའོ། །འདོད་ཆགས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེ་སྡང་འདུལ་བའོ། །གཏི་མུག་སེལ་བའོ། །བདུད་འཇོམས་པའོ། །སྡིག་པ་སེལ་བའོ། །རྒོལ་བ་འདུལ་བའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །རྔའི་སྒྲའོ། །མཁས་པ་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་དབྱངས་སོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྒྲའོ། །ཚངས་པའི་སྒྲའོ། །རྒྱ་མཚོའི་རླབས་ཀྱི་སྒྲའོ། །སྤྲིན་གྱི་སྒྲའོ། །སའི་སྒྲ་དབྱངས་སོ། །ཁྲུང་ཁྲུང་གི་སྒྲའོ། །རྨ་བྱའི་སྒྲ་སྐད་དོ། །ཁུ་བྱུག་གི་སྒྲའོ། །ཤང་ཤང་ཏེའུའི་སྒྲའོ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲའོ། །རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲའོ། །པི་བང་དང་།པི་བང་རྒྱུད་གསུམ་པ་དང་། ཁར་རྔ་དང་། གླིང་བུ་དང་། དུང་དང་། སིལ་སྙན་གྱི་སྒྲའོ། །ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །གསལ་བའོ། །ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །མཉན་པར་འོས་པའོ། །ཟབ་པའོ། །བརྫུན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྣ་བ་བདེ་བར་བྱེད་པའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པའོ། །ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཉམས་པ་མེད་པའོ། །ཚིག་དང་ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་ངེས་པའི་ཚིག་གོ།དོན་དང་ལྡན་པའོ། །ཆོས་དང་ལྡན་པའོ། །དུས་དང་ལྡན་པའོ། །དུས་ཚིགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའོ། །དུས་ལས་མི་གཡོ་བའོ། །དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་སྟོན་པའོ། །སྦྱིན་པས་བརྒྱན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །བཟོད་པས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱིས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བཏགས་པའོ། །བྱམས་པས་ཤིན་ཏུ་བརྩམས་པའོ། །སྙིང་རྗེས་སྐྱོ་བ་མེད་པའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བའོ། །འོད་གསལ་བའོ། །བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བརྟག་པའོ། །ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་འཇོག་པའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་གཅོད་པའོ། །ཕུང་པོ་གསུམ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱངས་པའོ། །བདེན་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་

བསྒོས་པའོ། །མཁས་པས་མ་སྨད་པའོ། །འཕགས་པས་བསྔགས་པའོ། །’༼“ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་’༽ནམ་མཁའི་ཚད་ “ཀྱི’༥༡༠༼“ནི’༽་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའོ།།རྣམ་པ༼“འི་མཆོག’༽་ཐམས་ཅད་“ཀྱི་མཆོག་’དང་ལྡན་པའོ། །༼“་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང༌།’༽ རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པའོ’༼“ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་བཞི་པའོ

’༽།།
492 གོང་མཚུངས། ༥༤༠ ག ༣ ན། “རིགས་ཀྱི་བུ་’གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། ཡིད་ཀྱིས་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པས་མ་ཡིན་གྱི། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་’ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པའོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའོ“། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་པ་རིག་པའོ། །’༼“་ཞེས་བྱ་བ་ནས་’༽ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་བསམས་པའོ།།༼“ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པའོ།།’༽ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པའོ།།དམིགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའོ།།རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའོ།།སྲིད་པ་གསུམ་བསལ་བའོ།།“ང་རྒྱལ་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའོ། །’བདུད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ“། །སྒྱུ་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །ངར་འཛིན་པ་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་སྤངས་

526

ཞུ་སྒྲིག་པ།

པའོ། །མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་དང་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཏོག་དང་བྲལ་བའོ། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པའོ།།ནམ་འཁའ་ལྟར་

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །’༼“ ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང༌།’༽ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ།།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ “འཕྲིན་’ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པའོ’༼“་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅོ་ལྔ་པའོ

’༽།།
493 གོང་མཚུངས། ༥༤༡ ག ༥ ན། གཞན་ཡང་འདས་པའི་དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ །“ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན།’འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱུང་བ་དང་ཞིག་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་’དེ་དག་ན་རྩྭ་དང་། ཤིང་
གེལ་བ་དང༌། སྨན་དང་། ནགས་ཚལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་’དེ་དག་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །སེམས་ཅད་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་

དག་ཏུ་’༼“དང་།’༽སངས་རྒྱས་༼“འ’༽བྱུང་བ་ཇི་སྙེད་པ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌།’༽ སངས་རྒྱས་རེ་རེས་ཆོས་བསྟན་“ཅིང་’༼“ཞིང’༽་བརྗོད་པ་ཇི་སྙེད་པ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌།’༽“སེམས་ཅན་’ཇི་སྙེད་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ“ར’༼“་ལ’༽་བཏུལ་བ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌།’༽“སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཅིག་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པར་བཏུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །སེམས་ཅན་’ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཏུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་“ཀྱང་’རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཚེའི་ཚད་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཆོས་གནས་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དབུགས་འབྱུང་བ་དང་རྔུབ་པ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཟས་ཀྱི་མཆོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདས་པའི་རྣམ་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་

ཏོ། །དབང་པོ་སྣ་ཚོགས་དང་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་

ཞིང་’༽སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།སེམས་གང་གི་འོག་ཏུ་སེམས་གང་བྱུང་བ་དེ་“དག་ ’ཐམས་ཅད་ཀྱང་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་’བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་ “མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ཏེ། ༼“དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་པས་སོ།།’༽དེ་“དང’༼“ཡང’༽་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འདས་པ་བཏང་བ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་སོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་“བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཕྱད་’༼“ཁྱད’༡༽་པར་ཆོས་སྟོན་“ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་སུམ་ཅུ་པའོ’ ༼“ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པའོ

’༽།།

527

ལུང་མཆན

494 གོང་མཚུངས། ༥༤༢ འ ༣ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ །“ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན།’ སེམས་ཅན་ནམ། ཆོས་སམ། ཞིང་གང་དག་“ཁ་’ཅིག་མ་འོངས་པ“འི་དུས་’ན་“འབྱུང་བའམ། འགག་པའམ།’ འབྱུང་བར་འགྱུར་བའམ། འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ། །བསྐལ་པའི་མེས་ཚིག་པར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་།
ཆུས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་དག་ན་སའི་ཁམས་སུ་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་དུ་འགྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། རྩྭ་དང་། ཤིང་གེལ་བ་དང༌། སྨན་དང་། ནགས་ཚལ་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། སྐར་མའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། ཞིང་རབ་འབྱམ་རེ་རེར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་མཆོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དབུགས་འབྱུང་བ་དང་། རྔུབ་པ་དང་། འཆག་པ་དང་། འདུག་པ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རབ་འབྱམ་རེ་རེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐར་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞིང་རབ་འབྱམ་རེ་རེ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་ཇི་སྙེད་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་

མཁྱེད་ཀྱང༼“ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང༌།’༽་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་’མ་འོངས་པའི་སེམས་ཀྱི་“རྒྱུན’༼“རྒྱུད་ ’༽བསྐལ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟ་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ།༼“ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ།’༽“འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་འཕྲིན་ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པའོ’༼“འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅུ་བདུན་པའོ

’༽།།
495 གོང་མཚུངས། ༥༤༤ ག ༦ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པ༼“ར’༽་འཇུག་གོ །“ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། འདི་ལ་’དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་བགྲང་བ༼“འི་’༽“་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་’ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽།།“ད་ལྟར་བྱུང་བའི་’༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ།’༼“དང༌’༽།“ད་ལྟར་བྱུང་བའི་’ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌’༽“ད་ལྟར་བྱུང་བའི་’རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་
ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐར་མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྩྭ་དང་། ཤིང་གེལ་པ་དང་། སྨན་དང་། ནགས་ཚལ་རྣམས་

རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་།’༽“ཕྱོགས་བཅུ་དག་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་’སའི་ཁམས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་

༼“རྡུལ་
གྱི་’༽ཆར་བརླགས་པ་ཐམས་ཅད་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ། །’༼“ཤེས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་’༽“ཕྱོགས་བཅུའི་ ’ཆུའི་ཁམས་སྐྲའི་རྩེ་མོས་བླངས་པ“འི་ཐིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་’བགྲང་བའི་ཚུལ་“གྱིས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་

528

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ཏོ།’༼“དང༌’༽།“ཕྱོགས་བཅུའི་’མེའི་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་“ཐམས་ཅད་ཀྱང་’བགྲང་བའི་ཚུལ་“གྱིས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ།’༼“དང༌’༽།“ཕྱོགས་བཅུའི་’རླུང་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་“-ཀྱང་’གཟུགས་སུ་གྱུར་པ་ལ་བབ་པའི་ཚུལ་“གྱིས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ།’༼“དང༌’༽།“ཕྱོགས་བཅུའི་’ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་“-ཀྱང་’སྐྲའི་རྩེ་མོས་རྒྱས་པར་དགང་བའི་ཚུལ་ “གྱིས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ’༼“གྱི་བར་གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ

’༽། །༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽“ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་
རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་’སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་༼“ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་སྐྱེས་’༽པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
“ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་མིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་

ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཐར་པའི་རྒྱུ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང་། དེ་བཞིན་དུ་’༽ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལྷའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ། །’༼“ཤེས་སོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང༌། ’༽“དེའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཐར་པའི་
རྒྱུ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གདུལ་བར་འོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་

མཁྱེན་ཏོ། །གདུལ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་གི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཀྱང་’དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་༼“ནི་’༽གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ།།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པའོ

༼“་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་པའོ

’༽།།
496 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༦ ག ༥ ན། འདུས་མ་བྱས་“པའི་’༼“ཀྱི་’༽མཚན་ཉིད་གང་། །“རེ་རེ་’༼“དེ་དེ་’༽ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །
497 གོང་མཚུངས། ༥༨༦ ག ༥ ན། ད་ལྟ༼“+ར’༽་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང༌། །
498 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༤༩ ག ༤ ན། དེ་ལ་“མི་
གམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། འདས་པ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་ལ་མི་དམིགས། མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདས་པ་ལ་མི་གམིགས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་

ལ་མི་དམིགས་སོ། །’ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་“མེད་’༼“མ་ཡིན་’༽པ་དང༌། འཇིག་པ་“མེད་པའི་’༼“མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་’༽ཕྱིར། ་་་་
་་་

499 གོང་མཚུངས། ༣༤༩ འ ༣ ན། དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་རྟེན་ཅིང་

529

ལུང་མཆནའབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང༌། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་པ་ནི་འདུས་པས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིེད་ཅེས་བྱ་བའོ། །
500 གོང་མཚུངས། ༣༥༠ ག ༣ ན། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟེ། དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དམིགས་སུ་མེད་པས། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །
501 གོང་མཚུངས། ༣༥༠ ག ༨ ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་པས་སྟོང་བས། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ་། །
502 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༦ འ ༨ ན། དེ་“ཉིད’༼“ནི’༽་དངོས་མེད་“ངེས’༼“དེས’༽་སྟོང་ཉིད། །
503 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༥༠ ག ༨ ན། ཇི་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པས་མ་བྱས་མཐོང་བས་མ་བྱས་པས་ན་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
504 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༦ འ ༨ ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་“འབྱུང’༼“བྱུང’༽་བ་འམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་“ན’༼“ནི’༽། །
505 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཁྲི་བརྒྱད།[ཀ] བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པ། ༣༥༠ འ ༨ ན། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
506 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ༥༨༧ ག ༣ ན། རྟག་ཏུ་འགོག་པར་རྟོགས་པའི་བསམ་“གཏན’་༼“ལྡན’༽་ཡིན་མོད་ཀྱི། །

530

ཞུ་སྒྲིག་པ།

507 གོང་མཚུངས། སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ། ༥༨༧ ག ༡༠ ན། རིང་དུ་སོང་༼“+བ་’༽འདིར“་འདི’་ནི་སྐད་ཅིག་དང༌། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་“འབྱུང་’༼“འགྱུར་’༽ཞིང༌། །ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལེགས་འབར་བ“འང’་ཐོབ། །
508 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པའི་སྐབས། ༤༩༩ འ ༣ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་༼“+དག་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་ཡན་ “ཅད’༼“ཆད’༽་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་༼“+ཀྱི་’༽སྐད་ཅིག་“རེ་རེ་’༼“+དང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་’༽ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་༼“+ཅིང་ལྡང་’༽སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་“ཤེས’༼“ཞེས’༽་ནི་མི་བྱའོ། ། ༼*མདོ་འདིར་ས་བདུན་པའི་སྐོར་ཤོག་གྲངས་ ༤༨༨ ག ༥ ནས་ ༥༠༨ ག ༡༡ བར་དུ་གསལ།༽
509 གོང་མཚུངས། བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ་མི་གཡོ་བའི་སྐབས། ༥༨༧ ག ༡༠ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་གྲུ་༼“+བོ་ཆེ་’༽ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ“ར་༼“ལ་’༽མ་“ཕྱིན་གྱི་’༼“ཐུག་གི་’༽བར་དུ་ཆེད་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ༼“+གང་གི་ཚེ་’༽རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་“ཞེན་’༼“ཕྱིན་’༽མ་ཐག་ཏུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་“བསྩུ་བས་’༼“བསྐྱོད་ནས་’༽ཆེད་དུ་“བསྐྱོད་’༼“འབད་ ’༽མི་དགོས་པ༼“ར་འགྲོ་སྟེ’༽“་ཡིན’། དེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཉིན་གཅིག་གིས་ཅི་ཆོད་པ་དེ་ནི་སྔོན་“ཆེད་’༼“ཆད་ ’༽དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བས་ལོ་བརྒྱར་ཡང་དེ་“ལྟར’༼“སྲིད་དུ’༽་ཚད་མེད་པར་ཕྱིན་པར་མི་ནུས་སོ།།ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་“-སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་’དགེ་བའི་རྩ་བ༼“འི’༽་“+ཆེན་པོའི’ ཚོགས་ “ཡང་དག་པར’༼“ཤིན་ཏུ’༽་བསགས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ“འི་གྲུར་ཞུགས་’༼“་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་’༽པ་ཡང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས། “ཡུད་ཙམ་ཅིག་ཏུ་’ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་༼“ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་ ’༽“-ས་’ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་“ཇི་’༼“ཅི་’༽ཙམ་“ཡང་དག་པར་’གནོན་པ་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽དུ་ཡང་“ཡང་དག་པར་’༼“དེ་སྙེད་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་’༽གནོན་པར་མི་ནུས་སོ། །༼*མདོ་འདིར་ས་བརྒྱད་པའི་སྐོར། ༥༡༠ ག ༢ ནས ༥༣༣ འ ༡ བར་དུ་གསལ།༽
510 གོང་མཚུངས། ༥༡༢ འ ༧ ན། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །དེ་ལྟར་༼“བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་’༽མི་གཡོ་བ“འི་ས་’༼“་འདི་’༽ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་༼“བསྐྱེད་པ་’༽དང༌“ཤུགས་ལ་གནས་པ་དེའི’༼“+། ‘༽ཆོས་ཀྱི་སྒོའི་“རྒྱུད་’༼“རྒྱུན་’༽དེ་ལ་༼“གནས་པ་དེ་’༽ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་“ཀྱིས་’ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ༼“ར’༽་མཛད་“ད’

ེ ༼“དོ།’༽ །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་

531

ལུང་མཆན

“ཏོ།’༼“ཏེ’༽།རིགས་ཀྱི་བུ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ“འང’་

༼“ཡང་’༽ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུ་༼“གང་’༽ངེད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་“དང་།’༼“ལ་སོགས་པ་’༽སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་༼“མ་འདྲེས་པ་’༽ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་“ཅིང་ ’༼“ཀྱི

’༽། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་“དག་’ཡོངས་སུ་བཙལ་བའི་ཕྱིར་༼“སྦྱོར་བ་བྱོས་ཤིག །’༽བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་“གཏོང་ཤིག’༼“དོར་ཞིག’༽ །རིགས་ཀྱི་བུ་“འདི་ལྟ་སྟེ།’ ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་༼“ལ་གནས་པ་’༽ཐོབ་ཀྱང་། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་“འདི་དག་’༼“མ་ ’༽ཞི་བ་“མ་ཡིན་’རབ་ཏུ་༼“མ་’༽ཞི་བ་“མ་ཡིན་ཏེ།’ ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་“ཡོངས་སུ་རྒྱུ་བར་’༼“ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་ ’༽གྱུར་“ན།’༼“པ་’༽“དེ་ལྟར་’རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་“ཡོངས་སུ་མནར་བ་’༼“ཡིད་གཡེན་སྤྱོ་བ་འདི་དག་ ’༽ལ་སོམས༼“་ཤིག’༽ །“འདི་ལྟར་’༼“གཞན་’༽ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་“ཁྱོད་གྱི་’སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་“སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཡོངས་
སུ་འགྲུབ་པར་བྱ་བར་བཏབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །འདི་ལྟར་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་འདི་ནི་དེ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་སྟེ། འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཙེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་བོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་བོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ངེད་ཀྱི་ལུས་ཚད་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཚད་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚད་མེད་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་པ་ཚད་མེད་པ་ལ་ལྟོས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བུ་གང་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་བ་གཅིག་པུར་ཟད་དེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྣང་བ་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། ཡོངས་སུ་མཐའ་ཡས་པར་སོང་ལ་ཡོངས་སུ་མཐའ་ཡས་པར་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཀྱང་བགྲང་བར་དཀས། དེ་དག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་སྐྱེད་ཅིག །འདི་ལྟར་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཚད་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ལྟོས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མ་ནོར་བར་བགྲང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྟེ། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་དེ་དག་ལ་སྩོགས་པ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ལས་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་གཞལ་དུ་མེད་པ་དེ་དག་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་མཛད་དོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །ཁྱེད་ཀྱིས་

ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ན་’༼“དང་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་ནས།’༽གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་༼“ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་’༽མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མཛད་དུ་ཟིན་ན། ༼“དེ་’༽དེ་ཉིད་“དེའི་མཐའ་ལས་བརྒལ་བའི་’༼“ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་’༽མྱ་ངན་ལས་འད“ས’༼“འ་བར’༽་ “པར་’འགྱུར་ཏེ།
511 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ། ༥༨༧ འ ༤ ན། ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩ༼“ར’༽་བཅས་ཉེ་

532

ཞུ་སྒྲིག་པ།

བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང༌། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་“ས་’༼“ཁམས་’༽གསུམ་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །འབྱོར་པ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་བྲལ་མ་ལུས་“འ’ཐོབ་པར་ནུས་མ་ཡིན། །
512 གོང་མཚུངས། ༥༨༧ འ ༡ ན། འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་རྣམས་བཅུ་པོ་ཐོབ་པར་“འ’གྱུར་ཞིང་དེ་དག་གིས། ། 513 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ་མི་གཡོ་བའི་སྐབས། ༥༢༢ འ ༥ ན། “དེས་ལུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པས་’བསྐལ་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཚེ་༼“ཚད་’༽བྱིན་གྱིས་“བརླབ་’༼“རློབ’་༽པ“འི’༼“ས’༽་“ཕྱིར།’ཚེ“འི་’༼“ལ་’༽དབང་༼“བ་ ’༽“རབ་ཏུ་’འཐོབ་“བོ’༼“པོ

’༽།།ཏིང་ངེ་འཛིན་“ཤིན་ཏུ་རྟོགས་’༼“ངེས་པར་སེམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་’༽པའི་ཡེ་ཤེས་“ལ་ ’༼“ཀྱིས་’༽འཇུག་“པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་’༼“པས་’༽སེམས་“ཅན་གྱི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་’༽འཐོབ་“བོ’་༼“པོ

’༽།།འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་༼“བཀོད་པ་’༽དུ་མས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་“ཅིང་ཤིན་ཏུ་ཀླུབས’པའི་བྱིན་ “གྱི་རླབས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་’༼“གྱིས་བརླབས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་’༽ཡོ་བྱད་“ཀྱི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་ ’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ“འི’་བྱིན་“གྱི་རླབས།’༼“གྱིས་བརླབས’ ་ཀྱིས་༽དུས་༼“ཇི་ལྟ་བ་ ’༽བཞིན་དུ་“མ་ནོར་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར’༼“སྟོན་པས་’༽ལས་“ཀྱི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་“ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་’༼“ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་’༽སྐྱེ་བ“འི་’༼“ལ་’༽དབང་ “རབ་ཏུ་’༼“བ་’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽།།སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། དུས་གང་དུ་ཅི་དགའ་བར་མངོན་པར་“འཚང་རྒྱ་བ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་’༼“རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་“པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་’༽སྨོན་ལམ་“ཀྱི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་ ’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽།།འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གང་“བ’༼“ར་’༽“ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་’༼“ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་’༽མོས་པ“འི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽།།སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་“དང་’༼“གྱི་’༽རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་“ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་’༼“ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ ’༽རྫུ་འཕྲུལ“གྱི་སྟོབས་རབ་ཏུ་’༼“་ལ་དབང་“བ་’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་དང༌། མི་
འཇིགས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དང༌། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང༌། མངོན་པར་“འཚང་རྒྱ་བ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ༼“རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་’༽ཡེ་ཤེས་“ཀྱི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་ ’༽འཐོབ་“བོ’་

༼“པོ

’༽།།མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སྣང་བ་“ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་’༼“ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་’༽ཆོས་“ཀྱི་’༼“ལ་’༽དབང་“རབ་ཏུ་’༼“བ་’༽འཐོབ་“བོ’༼“པོ

’༽། །
514 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ། ༥༨༨ ག ༨ ན། དམ་པ་“འ’ཐོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་མཆོག་ཏུ་༼“འ’༽བྱུང་བར་༼“འ’༽གྱུར་“པ’༼“བ’༽འང་ཡིན། །

533

ལུང་མཆན

515 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པའི་སྐབས། ༥༥༩ འ ༧ ན། ༼“དེ་ལ་’༽ཏིང་ངེ་འཛིན་“བརྒྱ་སྟོང་’གྲངས་“མྱེད་’༼“མེད་’༽པ་༼“འབུམ་’༽ཕྲག་བཅུ“འི་’༼“ཇི་སྙེད་པའི་’༽ཐ་མ་ལ་༼“བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་’༽ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་“ཀྱི་’༼“དང་’༽ཁྱད་པར་“གྱིས་མངོན་’༼“མེད་ ’༽པར་དབང་བསྐུར་བ་༼“དང་ལྡན་པ་’༽ཞེས་བྱ་བ“འི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་’་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽ཕྲག་བཅུའི་“ཐ་གྲུ་’༼“གཏོས་’༽དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ“འི་ ’༼“ཆེན་པོའི་’༽“པད་མོ་’༼“པདྨའི་’༽རིན་པོ་ཆེ་“ཐམས་ཅད་ཀྱིས་’རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་“དུ་’༼“ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པས་ ’༽སྤྲས་“ཤིང་བརྒྱན་’པ་“འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་བྱུང་བ། སྒྱུ་མའི་
རང་བཞིན་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་པར་སྣང་བ་ལྷ་རྫས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཻ་ཌཱུརྱའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཅན། ཙན་དན་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྙིང་པོ་ཅན། ཨསྨ་གར་བྷ་རབ་ཀྱི་ཟེ་བ་ཅན། འཛམ་བུ་ཆུ་ཀླུང་གི་
གསེར་ལྟར་སྣང་བའི་ལོ་མ་ཅན། འོད་གཟེར་ཚད་མྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྷུན་ཅན། རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནང་ཡོངས་སུ་སྤྲས་པ་རིན་པོ་

ཆེ་མུ་མེད་པའི་དྲ་བས་ཀུན་ནས་ཡོག་པ།’༼“ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་’༽སྟོང་གསུམ་“བརྒྱ་སྟོང་’༼“འབུམ་’༽ཕྲག་བཅུ༼“ར’༽་ཚང་བའི་རྡུལ་“ཤིན་ཏུ་’ཕྲ་“བ’༼“རབ་ཀྱི་རྡུལ་’༽སྙེད་ཀྱི་“རིན་པོ་ཆེའི་པད་མོ་ཆེན་པོའི་’༼“པདྨའི་’༽འཁོར་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ལུས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམ་ཞིང་དེའི་“ཚུལ་དང་མཐུན་’༼“རྐྱེན་དུ་འབབ་’༽པར་གནས་སོ།།དེ་“ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་དབང་བསྐུར་བ་དང་ལྡན་པའི་’ཏིང་ངེ་འཛིན་༼“དེ་ ’༽ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་“རིན་པོ་ཆེའི་པདྨོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་’༼“པདྨ་’༽དེ་ལ་འདུག་པར་ཀུན་ཏུ་སྣང་“སྟེ’༼“ངོ་།’༽།“རིན་པོ་ཆེའི་པདྨོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་’༼“དེ་’༽དེ་ལ་“བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་’འདུག་“མ་ཐག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་པདྨོའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་འཁོར་རིན་པོ་
ཆེའི་པདྨོ་ཇི་སྙེད་བྱུང་བ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་པད་མོ་དེ་དག་ལ་འཁོད་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིེད་ལ་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ།’༼*ཞེས་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ན་ཡང་མང་དོགས་ནས་མ་དྲངས་སོ། །དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་འདིའི་མན་ཤོག་གྲངས། ༥༦༠ འ ༥ ནས་གཟིགས་པར་འཚལ།༽པ་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ནས་གདན་འཛོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ནས་འོད་ཟེར་དག་ཕྱུང་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་དབང་བསྐུར་བར་མཛད་དོ། །
516 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་སྐབས། ༥༨༨ འ ༧ ན། དེ་དག་བྱིན་“གྱི་’༼“གྱིས་’༽བརླབས༡་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས། །་་་་་་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་“བ’༼“པ’༽འང་སྟོན། །
517 འཕགས་པ་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་བཅུ་བཞི་པ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་

534

ཞུ་སྒྲིག་པ།

དང་པོའི་སྐབས། ༣༩༧ ག ༧ ན་གསལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་“ཡུད་ཙམ་’ཐང་ཅིག་༼“ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་ ’༽“ཏུ་’ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་རབ་ཏུ་འཐོབ་ཅིང་༼“དེ་དག་ལ་’༽སྙོམས་པར་འཇུག་པ་༼“ཡང་འཇུག་པ་’༽དང༌། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང༌།དེ་དག་གི“ས’་བྱིན་“གྱི་རླབས་’༼“གྱིས་བརླབས༢’༽ ་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་༼“གྱི་’༽ཁམས་བརྒྱ་“སྐྱོད་’༼“གཡོ་བར་བྱེད་’༽པ་དང༌། “སངས་རྒྱས་ཀྱི་’ཞིང་བརྒྱར་༼“+ཡང་’༽འགྲོ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་“བྱ་བ་’༼“བྱེད་པ་’༽དང༌། སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་“བྱ་བ་ ’༼“བྱེད་པ་’༽དང༌། བསྐལ་པ་བརྒྱར་༼“ཡང་’༽གནས་པར་“བྱ་བ་’༼“བྱེད་པ་’༽དང༌། ༼“བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་’༽སྔོན་“གྱི་མཐའ་’དང་ཕྱི་མའི་“མཐའི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་རབ་ཏུ་’༼“མཐར་’༽འཇུག་པ་དང༌།ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང༌། ལུས་བརྒྱ་“ཡོངས་སུ་བསྟན་’༼“ཀུན་ཏུ་སྟོན་’༽པ་དང༌། ལུས་རེ་རེ་“ལ་’༼“ཡང་འཁོར་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་“དཔའི་འཁོར་ ’༼“དཔའ་བརྒྱ་’༽བརྒྱ་“ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྩོམ་མོ། །’༼“དང་ལྡན་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའོ་’༽ 518 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས། ༥༨༨ འ ༧ ན། དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་“འཐོབ’༣༼“ཐོབ’༽་པར་འགྱུར་“ཏ’

ེ ༤༼“བ་སྟེ’༽། །
519 གོང་མཚུངས། ༥༨༩ ག ༥ ན། ་་་་་་་་“ས’༡༼“པས’༽་ལྔ་པ་“པོ’༢༼“འོ

’༽། །
520 གོང་མཚུངས། ༥༨༩ ག ༨ ན། ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་“བསྒྲུབ་’༼“སྒྱུར་’༽དང་སླར་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །ཡང་དག་པར་ནི་“བ’སྒྱུར་བ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །
521 གོང་མཚུངས། ༥༨༩ འ ༧ ན། ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་“འ’གྱུར་ཞིང༌། །
522 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཕལ་པོ་ཆེ། [ཁ] ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་སྟེ་ས་བཅུའི་ལེའུ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པའི་སྐབས། ༥༦༦ འ ༧ ནས་གསལ།༼* རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་ཚིག་རིས་ཇི་བཞིན་མེད་ན་ཡང་། མདོ་འདིར་ས་བཅུ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང་རང་འགྲེལ་དུ་དེ་དོན་གནད་བསྡུས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པར་གསལ། འདིར་རྩ་བའི་མདོ་ཚིག་ཡོངས་རྫོགས་དྲངས་ན་མང་དོགས་པས་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གིས་ཤོག་གྲངས་གོང་གསལ་ལ་གཟིགས་པར་འཚལ།༽
523 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༨༩ འ ༣ ན། གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་ཟླ་སྣང་གསལ་བར་“གྱུར་པའི་’༼“འགྱུར་བའི་’༽ཕྱིར། །
524 གོང་མཚུངས། ༥༩༠ ག ༣ ན། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད་གྱུར་ན༼“ས’༽། །མཁྱེན་བཟང༼“ས’༽་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད། །
525 གོང་མཚུངས། ༥༩༠ ག ༩ ན། དེ་ཚེ་དེ་རྣམས་༼“བ’༽སྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །་་་་་་ དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་༼“ཉེ་བར་’༽“བརྟེན་’༼“རྟེན’༢༽་ནས་རིག་པ་ཡིན། །

535

ལུང་མཆན

526 གོང་མཚུངས། ༥༩༠ འ ༧ ན། ཡུན་རིང༼“ས’༽་“ཆེས་’འབད་པས་༼“ཆེས་’༽བསྐོར་འཁོར་ལོ་ནི། །དེ“འི’་རྩོལ་ད་ལྟ“ར’་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང༌། །
527 གོང་མཚུངས། ༥༩༠ འ ༣ ན། བསྲེགས་པས་ཞི་“དེ་’༼“སྟེ་’༽རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་སྐུ་སྟེ། ། དེ༼“འི’༽་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། ། སེམས་འགག“ས’་པ“ས’་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །
528 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། ཤེས་རབ་སྣ་ཚོགས། [ཀ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༣༤ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 34 ཤོག་གྲངས། ༣༥༤ ག ༦ ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་“བལྟ’༼“ལྟ’༽། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་“རིག་པར་བྱ་མིན་པས’༼“ཤེས་བྱའང་མ་ཡིན་ཏེ’༽། །དེ་ནི་“རྣམ་པར་’ཤེས་༼“པར་’༽“མི་’ནུས༼“་མ་ཡིན’༽། །
529 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽

530 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༠ འ ༡ ན། ཞི་སྐུ་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་“ཞིང་ ’༼“ཅིང༌’༽། །
531 གོང་མཚུངས། ༥༩༡ ག ༥ ན། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཅི་འདྲ“ར’་

༼“དེར་’༽ཐུབ་དབང་“དེ་’དང༌། །དེ་དག་སྐུ་སྤྱོད་མཐུ་
སྟོབས་“ཇི་’༼“ཅི་’༽འདྲ་དང༌། །ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་ཇི་ལྟ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་ “ཇི་’༼“ཅི་’༽འདྲ་དང་། །“ཇི་’༼“ཅི་’༽འདྲའི་ཆོས་དང་དེ་བདག་“ཇི་’༼“ཅི་’༽འདྲ་དང༌། །
533 གོང་མཚུངས། ༥༩༡ འ ༦ ན། དེ་དག་སྤྱོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲུལ་“གྱི’༢༼“གྱིས’༽། །
535 གོང་མཚུངས། ༥༩༢ ག ༣ ན། ཇི་སྙེད་སྟོན་པ་དེ་སྙེད་འཛམ་བུ༼“འི’༽་གླིང༌། །
536 གོང་མཚུངས། ༥༩༢ ག ༧ ན། སྙོམས་པར་འཇུག་སོགས་“བློ་’༼“མཁྱེན་’༽སྟོབས་དང༌། །
537 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༧༦ ག ༡ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་༼“+དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ ’༽ཡེ་ཤེས་བླ་ན་མེད་པས་གནས་་༣༼“+པ’༽ལ་ཡང་གནས་སུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་
ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་གནས་ནི་གང་། གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞེ་ན།
རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། གང་ལུས་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་། ངག་གིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདོད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ།།

536

ཞུ་སྒྲིག་པ།

འདི་ནི་གནས་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་སྟེ། གང་ལུས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང༌། ངག་གིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང༌། ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདོད་པ་དང་། སྡུག་པ་དང༌། དགའ་བ་དང༌། ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་“ནི’་༤༼“ན’༽་གནས་ཡིན་ནོ།།
རིགས་ཀྱི་བུ་༼“+འདི་ནི་’༽གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། གང་སེར་སྣས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང༌། “འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་’༼“ངང་ཚུལ་ངན་པས་’༽ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་དང༌། གནོད་སེམས་ཀྱིས་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། ལེ་ལོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཐོབ་པ་དང༌། སེམས་“-རྣམ་པར་’གཡེངས་པས་“ངེས་པར་གྱུར་ ’༼“སྐྱོན་མེད་’༽པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། “གང་’འཆལ་“པའི་’༼“བའི་’༽ཤེས་རབ་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་“ལེགས་པར་’༼“ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་’༽འཇོམས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མཚམས་མེད་པ་བྱེད་པས་སེམས་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དམིགས་པ་ཅན་གྱིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་“ནི་’༼“+དང༌། འགྱོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་“སྦྱངས་པར༡་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ།།’༽གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་“དེ’་༢༼“དོ།’༽“ནི་གནས་མ་ཡིན་ནོ།’། ༼“+གང་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའམ། བརྒྱ་བྱིན་ནམ་ཚངས་པ་འམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌།’༽

འདི་ནི་གནས་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་སྟེ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་༼“ཞེས་ཐམས་ཅད་བཟློག་ནས་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལས་དང་པོའ’ོ༽*འདིའི་རྗེས་སུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ན་ཡང་མང་དོགས་ནས་མ་དྲངས་སོ། །དོན་གཉེར་དང་ལྡན་པ་ཚོས། གོང་གསལ་ལྟར་གྱི་དཔེའི་ཤོག་གྲངས་༤༧༦ འ ༡ ནས་གཟིགས་པར་འཚལ།
538 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༡ འ ༨ ན། མཁྱེན་པ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་“འཇུག’ ༣༼“འདུག’༽་འགྱུར་“བ’༤༼“ལ’༽། །
539 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༨༡ ག ༧ ན། “རིགས་ཀྱི་བུ་’གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་རྣམས་དང་། ལས་“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་’༽པ་རྣམས་གནས་དང་། རྒྱུ་དང་། དངོས་པོ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽།།ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཅེ་’༼“ཤེས་ཤེ་’༽ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་འདས་པའི་ལས་“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་ ’༽པ་གང་“དགེ་’༼“དག་’༥༽པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ། གང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགེ་བའི་རྒྱུ་ “ལས་བྱུང་བ་’འབྱིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།ལས་“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་

’༽པ་གང་མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་གང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་“ལས་བྱུང་

537

ལུང་མཆནབ་’འབྱིན་པ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽ལས་
“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་’༽པ་གང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་“དམན་པ་ལ་བརྟེན་’༼“ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་’༽པར་འགྱུར་བ་“དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ།’༼“དང་’༽།“ལས་ལེན་པ་’གང་“མ་འོངས་པའི་དུས་ན་’ཁྱད་པར་“ལ་བརྟེན་’༼“གྱི་ཆ་དང་མཐུན་’༽པར་འགྱུར་བ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽། །“ལས་ལེན་པ་གང་’༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་“དམན་པ་ལ་རྟེན་’༼“ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་’༽ལ།མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཁྱད་པར་“བརྟེན་’༼“གྱི་ཆ་དང་མཐུན་’༽པར་འགྱུར་བ་“དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ།’༼དང༌’༽། “ལས་ལེན་པ་གང་’ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཁྱད་པར་“ལ་རྟེན་’༼“གྱི་ཆ་དང་མཐུན་’༽ལ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་“དམན་པ་ལ་བརྟེན་’༼“ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་’༽པར་འགྱུར་བ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’‘༼ཤེས་
སོ
’༽།།“ལས་ལེན་པ་གང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཡང་དམན་པ་ལ་རྟེན་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་དམན་པ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་
དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ལས་ལེན་པ་གང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཡང་ཁྱད་པར་ལ་རྟེན་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་

ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ཞིང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།དེ་བཞིན་དུ་’༽ལས་“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་’༽པ་གང་འདས་པ་ན་སྦྱོར་བ“ར་དམན་’༼“ཆུང་’༽ལ་དེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་“དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌’༽།“ལས་ལེན་པ་གང་’༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽རྩོམ་པ་ཆུང་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང༌། “ལས་ལེན་པ་གང་ ’རྩོམ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་“ཆུང་ངུར་’༼“དུ་’༽འགྱུར་བ་༼“ཆུང་བ་’༽དང༌། ལས་“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་’༽པ་གང་ཉན་ཐོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱིན་པ་“དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌’༽།“ལས་ལེན་པ་’གང་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་“ཀྱི་རྒྱུ་འབྱིན་པ་དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དང༌’༽། “ལས་ལེན་པ་’གང་སངས་རྒྱས་“ཉིད་’ཀྱི་

༼“བྱང་ཆུབ་ཀྱི་’༽རྒྱུ་འབྱིན་པ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽།།༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽ལས་“ལེན་’༼“ཡང་དག་པར་བླངས་’༽པ་གང་“ད’ ༼“དེ་’༽་ལྟར་བྱུང་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དང༌། “ལས་ལེན་པ་གང་’ད་ལྟར་བྱུང་བ་ན་བདེ་“ལ་’ལ་མ་འོངས་པ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བ་༼“དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།’༽།“རིགས་ཀྱི་བུ་’དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང༌། མ་འོངས་པ་དང༌། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དང་། “རྐྱེན་’༼“རྒྱུ་ ’༽གང་ཡིན་པ་དང༌། རྣམ་པར་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་“དེ་’དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ཁོ་ན་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་“བ’རྟེན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ནས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་གཉིས་པའོ། ། 540 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༢ འ ༦ ན། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི“ས’་འབྱུང་བའི་སྟོབས་

538

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ཀྱིས་འདོད་པ་ནི། །་་་་་ དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་མོས་ལ༼“འང’༽་མཁྱེན་པ་ནི། ། ༼*འདིའི། འདོད་སོགས་ཀྱིས། ཞེས་པའི་ཀྱི་ལ་རང་འགྲེལ་དང་། ནག་ཚོའི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་པ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་འགྲེལ་པ་མང་པོར་དྲུག་སྒྲ་འབྱུང་ལ། པ་ཚབ་ཀྱི་རྩ་འགྱུར་རྐྱང་པ་དང་། འཇུག་ཊཱིཀ་གསལ་མེར་བྱེད་སྒྲར་སྣང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེབ་གཟུགས་རྩ་སྦྱར་མ་ཁ་ཤས་སུ་རྩ་བ་བྱེད་སྒྲ་ཅན་དེ་སྦྱར་བ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །༽
541 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༨༤ ག ༣ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་ “རྣམས་’༼“དག་’༽དང༌། གང་ཟག་གཞན་“དག་གི་’༼“རྣམས་ཀྱི་’༽མོས་པ་དུ་མ་དང༌། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་“པས’༼“པ་ཇི་ལྟར་’༽ སེམས་
ཅན་གཞན་དག་དང་། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དུ་མ་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཅེ་’༼“ཤེས་ཤེ་’༽ ན། གང་ཟག་གང་འདོད་ཆགས་ལ་གནས་“ཤིང་’༼“ལ་’༽ཞེ་སྡང་ལ་མོས་པ་དང༌། གང་ཟག་གང་ཞེ་སྡང་ལ་གནས་“ཤིང་’༼“ལ་’༽འདོད་ཆགས་ལ་མོས་པ་དང༌། གང་ཟག་གང་གཏི་མུག་ལ་གནས་“ཤིང་’༼“ལ་’༽འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་ལ་མོས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།གང་ཟག་གང་དགེ་བ་ལ་གནས་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མོས་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།གང་ཟག་གང་དག་སྦྱོར་བ་“དམན་ཞིང་’༼“ཆུང་བ་’༽བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་“དེ་དག་ཀྱང་་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ།’༼“དང༌’༽།“གང་ཟག་’གང་དག་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་“ཞིང་’༼“ལ་ ’༽བསམ་པ་“དམན་པ་’༼“ཆུང་ངུ་’༽ལ་མོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽།།མོས་པ་གང་གིས་སྦྱོར་བ་“དམན་ཞིང་’༼“ཆུང་ལ་’༽ཁྱད་པར་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། “མོས་པ་གང་གིས་ ’སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་“ཤིང་དམན་པ་’༼“ལ་ཆུང་ངུ་’༽ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། “མོས་པ་གང་གིས་’༼“ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་’༽ལོག་པ་ཉིད་དུ་“ངེས་ལ་’ངེས་པའི་ཁམས་“ཐོབ་’༼“ལ་འཇོག་’༽པར་འགྱུར་བ་དང༌། ༼“ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཁམས་ལ་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་དང༌།’༽“མོས་པ་གང་གིས་’མ་ངེས་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཁམས་“ཐོབ་’༼“ལ་འཇོག་’༽པར་འགྱུར་བ་དང༌། “མོས་པ་གང་གིས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’ མོས་པ་གང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་“ཡང་དག་པར་’༼“ཤིན་ཏུ་’༽འདའ་བར་འགྱུར་བ་དང༌།“མོས་པ་’གང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་“ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བ་’དང་། “མོས་པ་’གང་གིས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་“ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བ་’དང༌། “མོས་པ་’གང་གིས་ཁམས་གསུམ་པ་ལས་“ཡང་དག་པར་’༼“ཤིན་ཏུ་’༽འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“མོས་པ་གང་གིས་དམན་པ་ལ་སྟེན་ཅིང་ཁྱད་པར་གནོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མོས་

539

ལུང་མཆནཔ་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་དམན་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །མོས་པ་གང་གིས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པ་དང་། ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །མོས་པ་གང་གིས་རྩེ་མོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མོས་པ་གང་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའང་དེ་བཉིན་

གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་གསུམ་པའོ། །
542 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༢ འ ༣ ན། སངས་རྒྱས་ཁམས་“ཀྱི’༼“ཀྱིས’༽་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །མིག་སོགས་“རྣམས་ཀྱི་’༼“དག་གི་’༽རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས། །
543 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༨༦ འ ༦ ན། ༼“རིགས་ཀྱི་བུ་’༽གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མིག་གི་ཁམས་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང༌། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་
མཁྱེན་ཅེ་ན།’ ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །“རྣ་བའི་
ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅེ་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །སྣའི་ཁམས་དང་། དྲིའི་ཁམས་དང་། སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅེ་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ལྕེའི་ཁམས་དང་། རོའི་ཁམས་དང་། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། ། ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅེ་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅེ་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅེ་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །སའི་ཁམས་དང་། ཆུའི་ཁམས་དང་། མེའི་ཁམས་དང་། རླུང་གི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཅེ་ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་

མཁྱེན་ཅེ་ན། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བར་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’༼“དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤེ་ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང༌། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །’༽འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ནི་མངོན་པར་འདུ་“བྱེད་པའི་’༼“བྱ་བའི་’༽མཚན་ཉིད་དུ༼“འོ

’༽“་རབ་ཏུ་མཁྱེན་

ཏོ’།།འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་“ནི’༼“ཀྱང’༽་མངོན་པར་འདུ་“མི་བྱེད་’༼“བྱ་བ་མེད་’༽པའི་མཚན་ཉིད་དུ༼“འོ

’༽“་

རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ’།།ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཁམས་ནི་གློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ༼“འོ

’༽“་རབ་ཏུ་

མཁྱེན་ཏོ’།།རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ༼“འོ

’༽“་རབ་ཏུ་མཁྱེན་

540

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ཏོ’།།འཁོར་བའི་ཁམས་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ༼“འི’༽་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ༼“འོ

’༽“་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ’།།མྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་ཚུལ་བཞིན་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ༼“འོ

’༽“་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ’།།དེ་ལྟར་ན་འཇིག་
རྟེན་གནས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཁྲིད་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཐོགས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། “སྦྱོར་བའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང་།’ བསམ་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང༌། “ངེས་པར་སེམས་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དང་།’༼“བ’༽རྟེན་པའི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་༼“ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་བཞི་པའོ། །
544 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༣ ག ༢ ན། འབྲིང་གནས་སྐབས་དང་“རྟུལ’༼“རྡུལ’༽་ཉིད་མཆོག་མིན་པར་བཤད་དང༌། །
545 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༤༨༩ འ ༩ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང༌། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽།།རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང༌། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་“མཁྱེན་ཅེ་’༼“ཤེས་ཤེ་’༽ན། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྟུལ་པོར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་འབྲིང་ཡང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།དབང་
པོ་“རྣོ་བ་’༼“རྣོན་པོ་’༽ཡང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“དབང་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དབང་པོ་
དམན་པ་ཡང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་“ཇི་ལྟ་བུས་’༼“ཅི་འདྲ་བས་’༽མཐར་“ཕྱིན་པའི་’༼“སོང་བའི་ ’༽འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་དང༌།མཐར་“ཕྱིན་པའི་’༼“སོང་བའི་’༽ཞེ་སྡང་“སྐྱེ་བ་’དང༌། མཐར་“ཕྱིན་པའི་’༼“སོང་བའི་ ’༽གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།༼“མཐར་སོང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་གྱུར་པའོ།།’༽ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་“ཇི་ལྟ་བུས་’༼“ཅི་འདྲ་བས་’༽འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་བཅོས་མ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་
དབང་པོ་“ཇི་ལྟ་བུས་’༼“གང་གིས་’༽སྣྲེལ་ཞིའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང༌། གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་“དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ།’༼“དང༌’༽། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་“ཇི་ལྟ་བུས་’༼“གང་གིས་’༽ཚར་བཅད་“ཅིང་ ’༼“པའི་’༽འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་’དབང་པོ་“ཇི་ལྟ་བུས་དབང་པོ་’གང་དག་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། དབང་པོ་

541

ལུང་མཆནགང་དག་“མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དབང་པོ་གང་དག་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དབང་པོ་གང་དག་’༼“ངེས་པར་ ’༽འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽། །“རིགས་ཀྱི་བུ་’གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མིག་གི་དབང་པོ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་པ་ནས’༽“། །རྣ་
བའི་དབང་པོ་དང་། སྣའི་དབང་པོ་དང་། ལྕེའི་དབང་པོ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཕོའི་དབང་པོ་དང་། མོའི་དབང་པོ་དང་། སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་

དང་།’ ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ

༼“ར’༽་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །“དབང་པོ་གང་མིག་གི་དབང་པོའི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་ལ་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཏེ། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་མ་ཡིན་པ་དེའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་

ཏོ། །དབང་པོ་གང་’༼“དེ་བཞིན་དུ་’༽རྣ་བའི་དབང་པོ“འི’་

༼“ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ།།’༽“རྒྱུ་ལས་བྱུང་ལ་སྣའི་དབང་
པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་གང་སྣའི་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ལ་ལྕེའི་དབང་པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་གང་ལྕེའི་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་གང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་

གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’སེམས་ཅན་གང་སྦྱིན་པའི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་“སྟོན་ཏོ’༼“བྱེད་དོ

’༽། །“སེམས་ཅན་གང་’ཚུལ་ཁྲིམས་༼“དང’༽“ཀྱི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་
དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་’བཟོད་པ“འི’་༼“དང’༽“དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེའང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་བཟོད་པའི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་’བརྩོན་འགྲུས་༼“དང’༽“ཀྱི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེའང་བཟོད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་’བསམ་གཏན་༼“དང’༽“གྱི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེའང་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་

བསམ་གཏན་གྱི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་’ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ“འང’་

༼“ཡང’༽“བསམ་གཏན་’༼“སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་དེ་’༽ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་’༼“དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་’༽གཏམ་“སྟོན་ཏོ’༼“བྱེད་དོ

’༽། །དེ་བཞིན་ཏུ་“བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་
ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་’གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་༼“ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ།།’༽“དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་
མཁྱེན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་

542

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེའང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་ཐ་མའི་དབང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ་དེའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པས་ཐ་མའི་གཏམ་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་སྐལ་བ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཅན་སྐལ་བ་མེད་པར་སྣང་བ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྣོད་མ་ཡིན་པར་རིག་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་གོ །སེམས་ཅན་སྐལ་བ་ཡོད་པའི་དབང་པོ་ཅན་སྐལ་བ་ཡོད་པར་སྣང་བ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐལ་བ་ཡོད་པར་རིག་ནས་རི་མོར་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་ཏེ།’

རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་༼“ན་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྣམས་“ཀྱང་’༼“ནི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་’༽“རབ་ཏུ་མཁྱེན’༼“ཤེས་སོ།’༽།“དབང་པོ་’ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་ཀྱང་༼“ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ ’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན’༼“ཤེས་སོ།’༽།༼“ངེས་པར་’༽འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ“འི་དབང་པོ་’་རྣམས་“ཀྱང་’༼“ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན’༼“ཤེས་སོ།’༽།༼“ངེས་པར་’༽འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་༼“ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏེ’༼“ཤེས་སོ།’༽།སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། “བསམ’ ༡༼“གསུམ’༽་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། གང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དང༌། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། “རྒྱུ་འཐུན་’༼“མཐར་ཐུག་’༽པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། “སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་’མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏེ’༼“ཤེས་སོ།’༽།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་ལྔ་པའོ། །
546 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༣ ག ༥ ན། དུད་འགྲོ་ལྷ་མི་རྣམས་དང་དམྱལ་“བ་’༼“ལ་ ’༽སོགས་འགྲོ་བ། །
547 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ༤༩༤ འ ༡ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་“ཐམས་ཅད་དུ་’༼“ཀུན་ཏུ་’༽འགྲོ་བའི་ལམ་༼“ཤེས་པ་’༽ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ “མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཅེ་’༼“ཤེས་
ཤེ་’༽ན། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་༼“ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།མ་ངེས་༼“པ་དང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་’༽པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་
སོ
’༽།།“ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ། །’ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ “ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་’༼“ནི་འདི་ལྟར་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ།’༼“ཤེས་“ཏེ’༢༽། སེམས་ཅན་གང་དག་རྒྱུའི་སྟོབས་ཅན། སྔོན་གྱི་

543

ལུང་མཆནསྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཟུར་ཙམ་གྱིས་གོ་བ། དབང་པོ་“རྣོ་བའི་’༼“རྣོན་པོའི་’༽སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རུང་། མ་བསྟན་ཀྱང་རུང༌སྟེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྔོན་གྱི་རྒྱུ“འི’་

༼“དང་’༽སྟོབས་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ནས་“ཅི་ནས་དེ་དག་མྱུར་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་’ཆོས་སྟོན་ཏོ།།མ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་“རབ་ཏུ་མཁྱེན་’༼“འདི་ལྟར་ཤེས་’༽ཏེ། གང་དག་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད“ཀྱི་’༼“་ཅན་གྱི་’༽སེམས་ཅན་དེ་དག་གལ་ཏེ་ “འཐུན་’༼“མཐུན་’༽པར་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་དང་ཕྲད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་གྱི་མ་ཕྲད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ༼“ས’༽་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་ཡང་དག་པར་གསུང༼“ས་ཏེ’༽“་སྟེ’། ༼གང་གི་ཕྱིར་’༽“འདི་ལྟར་’དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐོས་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།།ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་“ཀྱང་’༼“འདི་ལྟར་’༽རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏེ’༼“ཤེས་སོ།’༽།ཡོངས་སུ་“སྦྱོང་’༼“སྦྱང་’༽བ་མ་བྱས་པ། ཁོ་རེ་ཆུང་བ་བླུན་པ། སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རུང་། མ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པས། དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྣོད་མ་ཡིན་པར་རིག་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གོ་ཆ་གྱོན་ཏོ།།“རིགས་ཀྱི་བུ།’གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ཏེ། “རྣམ་པ་’གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་༼“གང་’༽སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། འདོད་ཆགས་གྱི་ལམ་༼“གང་’༽རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད།འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་༼“གང་’༽སྔོན་གྱི་

༼“བག་ལ་ཉལ་གྱི་’༽རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཞེ་སྡང་གི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ཏེ། ཞེ་སྡང་གི་ལམ་གང་ཁོང་ ཁྲོ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། ཞེ་སྡང་གི་ལམ་གང་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། ཞེ་སྡང་གི་ལམ་༼“གང་’༽སྔོན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།།གཏི་མུག་གི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ ’༼“ཤེས་’༽ཏེ།གཏི་མུག་གི་ལམ་༼“གང་’༽མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། གཏི་མུག་གི་ལམ་༼“གང་ ’༽འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། གཏི་མུག་གི་ལམ་༼“གང་’༽ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ། །’༼“ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞིང༌།’༽
548 གོང་མཚུངས། ༤༩༧ འ ༡ ན། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། “ལོག་’༼“ལྡོག་ ’༽པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཐོགས་པ་མེད་པ༼“ར’༽་འཇུག་སྟེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་དྲུག་

544

ཞུ་སྒྲིག་པ།

པའོ། །
549 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༣ ག ༧ ན། སྙོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་“པར་ ’༼“དང་’༽བརྒྱད་གྱུར་པ། །
550 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ༤༩༩ འ ༦ ན། ་་་་་སྙོམས་པར་འཇུག་པ“འི’་

༼“དང༌།’༽ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། རྣམ་པར་བྱང་ “དང་།’༼“བའི་’༽ལྡང་བ་༼“ཤེས་པ་’༽ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།ཇི་
ལྟར་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཅེ་’༼“ཤེས་ཤེ་’༽ན།།སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང༌། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་“ཡང་’དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །སེམས་ཅན་རྣམས་
༼“ཀྱི་’༽རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽། །
551 གོང་མཚུངས། ༥༠༠ ག ༢ ན། ་་་་ བག་ལ་ཉལ་༢༼“+བ’༽ནི་རྒྱུའོ།།
552 གོང་མཚུངས། ༥༠༠ ག ༥ ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་“དག་པར་འགྱུར་’༼“བྱང་’༽བའི་རྒྱུ་ནི་གང་། རྐྱེན་ནི་གང་ཞེ་ན། “སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་’རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་སོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲ་དང༌། སོ་སོ་“བདག་ཉིད་’༼“རང་གི་’༽ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ༼“འོ།’༽“་སྟེ’། གཉིས་པོ་འདི་དག་གོ’ །གཞན་ཡང་“སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་’གཉིས་“དང་རྐྱེན་གཉིས་’ཏེ། ཞི་གནས་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་དང༌། ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པའོ། །
553 གོང་མཚུངས། ༥༠༠ འ ༣ ན། འདི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུའོ།།འདི་ནི་རྐྱེན་ཏེ། དེ“འང’་༼“ཡང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
དམིགས་པ་ཚད་མེད། རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཚད་མེད་དེ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དམིགས་པར་འཇོག་པ་ཡང་ཡོད་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་འཛིན་པས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་ལ་དམིགས་པར་འཇོག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྣྲེལ་ཞིའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་གོ །’༼“དེ་བཞིན་དུ་ ’༽རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་“འདི་ལྟ་བུ་’དང་ལྡན་པས་འདོད་པ་“དག་’༼“རྣམས་’༽ལས་དབེན་པ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་དབེན་པ། ༼“རྣམ་པར་’༽རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། ༼“རྣམ་པར་’༽དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་འགོག་པ་ལས་ལྡང་ངོ་། །འགོག་པ་ལ“ས’་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལྡང་ངོ་།།རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་“རྗེས་སུ་’༼“ལུགས་དང་’༽མཐུན་པར་༼“ཡང་’༽སྙོམས་པར་འཇུག་གོ །༼“ལུགས་དང་’༽མི་མཐུན་

545

ལུང་མཆནཔ“ར་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གོ’༼“དང༌’༽། “ཐོད་རྒལ་དུ་’༼“སྣྲེལ་ཞིར་’༽ཡང་“སྙོམས་པར་འཇུག་གོ’༼“ངོ་’༽།།ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་སྟོན། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་སྟོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདྲེས་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་དམིགས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་བྱ་བ་མེད་དོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལས་མ་“བཞེངས་’༼“ལངས་’༽པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད “དོ།’།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་དམིགས་སོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སུས་ཀྱང་བལྟ་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི

༼“ས’༽་ཟིལ་གྱིས་༼“ག’༽ནོན་ཏོ།།རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི

༼“ས’༽་ཟིལ་གྱིས་༼“ག’༽ནོན་ཏོ།།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི

༼“ས’༽་ཟིལ་གྱིས་༼“ག’༽ནོན་ཏོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཟིལ་གྱིས་མི་༼“ག’༽ནོན་པ་སྟེ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟིལ་གྱིས་མི་༼“ག’༽ནོན་པར་འཇུག་“གོ’༼“པའོ

’༽། །གདམས་
པ་“གང་’དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་༼“གང་དང་’༽གང་གིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“དེ་བཞིན་དུ་’༼“གང་གིས་’༽རང་སངས་རྒྱས་༼“རྣམས་’༽དང༌། “དེ་བཞིན་དུ་’༼“གང་གིས་’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་“ཀྱི་དེ་དག་ཀྱང་’༼“ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འདོམས་ཤིང་དེ་བཞིན་
དུ་རྗེས་སུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་བདུན་པའོ། །
554 གོང་མཚུངས། ༥༠༤ ག ༡༡ ན། དེ་སེམས་ཅན་དེའི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་ནོ།།སྔོན་གྱི་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་དང༌། རྒྱུ་གང་གིས་སེམས་ཅན་གང་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་དེའི་སྔོན་གྱི་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་ ’༽ཏེ་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།“འདས་པའི་’སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་༼“འདས་པ་’༽ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།སེམས་“ཀྱི་’༼“གང་གིས་
’༽དམིགས་པ་“གང་གི་’༼“ཅན་གྱི་’༽འོག་ཏུ་༼“སེམས་༽གང་“ལ་’༼“གིས་’༽དམིགས་པ“འི་སེམས་’༼“ཅན་’༽སྐྱེ་བ་དང༌། དམིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེ“ས་པ་’༼“བ་’༽དང༌། དམིགས་པ་གང་“མ་ཚང་བས་’༼“དང་བྲལ་བ་ན་’༽འགག“ས’་པ་དེ“འང’་

༼“ཡང་’༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།དེ་ལྟར་ཇི་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་
གི་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཇུག་པ་“སེམས་’དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་༼“ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་’༽བ་དེ་བསྐལ་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དུ་ཡང་ཚིག་ཏུ་བསྟན་པས་

546

ཞུ་སྒྲིག་པ།

བསྟན་པར་དཀའོ།།དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དེ་ལྟ་བུ“ར’་སོ་སོ“འི’༼“ར’༽་སེམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་“མཁྱེན་ཏོ’༼“ཤེས་སོ

’༽།།ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཉེ་བར་
བཟུང་སྟེ་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་’ཕྱི་མའི་མུར་ཐུག་པར་བསྟན་ཀྱང་དེའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ“འི་མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽པ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་ལ་ཚད་མེད་དེ། དེའི་མཐ“འི’༼“འ’༽“་གནས’་ནི་བསྟན་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།སངས་རྒྱས་“ཀྱི་ ’ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ༼“ས’༽་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ། ཀྱེ་སེམས་ཅན་༼“གང་’༽དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་“བསྐྱེད་’༼“བསྐྲུན་’༽པའམ། ཉན་ཐོས་ལ་“བསྐྱེད་’༼“བསྐྲུན་’༽པའམ། རང་སངས་རྒྱས་ལ་ “བསྐྱེད་’༼“བསྐྲུན་’༽པ་དེ་ལྟ་བུ་“དེ་’དྲན་པར་གྱིས་ཤིག “།དྲན་པར་གྱིས་ཤིག་’ཅེས་དྲན་པར་“མཛད་’༼“བྱེད་ ’༽དོ།།འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་༼“སེམས་ཅན་’༽དེ་དག་གིས་ཀྱང་དྲན་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་ལ་“དེ་’དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པ་༼“དེ་དང་’༽དེས་“གང་གི་ཕྱིར་’ཅི་ནས་“ཀྱང་’ཐེག་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་“ཏ’

ེ ༼“ཏོ།’༽ །འདི་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་བརྒྱད་པའོ། །
555 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༣ འ ༨ ན། སྐྱེ་གང་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནམ་མཁ“འ’༼“འི’༽་
མཐར་ཐུག་དང༌། །

556 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ༥༠༧ ག ༦ ན། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་མིག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མིག་དེས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་༼“ཀྱི་’༽ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ཀླས་པ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཚད་མེད་“པ།’གྲངས་མེད་པ། བགྲང་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་༼“དེ་’༽དག་ན་ཞིང་༼“དུ་སྣང་བ་’༽གང་“དག་ཁ་ཅིག་སྣང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་’༼“ལ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་’༽འཇིག་པ་དང་འཆགས་པ“ར་གཟིགས་སོ’༼“་དེ་དག་མཐོང་ངོ་’༽།།“སེམས་ཅན་’གང་“དག་ཁ་ཅིག་’༼“ལ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་’༽སྣང་བ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་’འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ“བར་གཟིགས་སོ། །’༼“་དང་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་།། གང་ལ་ལ་ ’༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔ“འ་གང་དག་ཁ་ཅིག་’༼“ར་’༽སྣང་བ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་’འཆི་འཕོ་བ་དང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། “བཙའ་བར་གཟིགས་སོ’༼“འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་’༽། །༼“གང་ལ་ལ་’༽སངས་རྒྱས་“གང་དག་ཁ་ཅིག་’༼“སུ་ ’༽སྣང་བ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་’མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་“དང་།’ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་

༼“བ’༽སྐོར་བ་
“དང་།’ ཚེའི་འདུ་བྱེད་འདོར་བ་“དང་།’ ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ“ར་གཟིགས་སོ’༼“་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་ ’༽།།༼“གང་ལ་ལ་’༽ཉན་ཐོས་“གང་དག་ཁ་ཅིག་’༼“སུ་’༽སྣང་བ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་’རྣམ་པར་“འ’གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་

547

ལུང་མཆནམྱ་ངན་ལས་འདའ་བ“ར་གཟིགས་སོ’༼“་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་’༽། །༼“གང་ལ་ལ་’༽རང་སངས་རྒྱས་“གང་དག་ཁ་ཅིག་ ’༼“སུ་’༽སྣང་བ་“དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་’རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་“ཅིང་’༼“པ་’༽ཡོན་སྦྱོང་བ“ར་གཟིགས་སོ’༼“་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་’༽།།སེམས་ཅན་གང་དག་༼“+མི’*རང་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་ཁ་ཤས་སུ། དགག་སྒྲའི་མི་འདི་བླངས་འདུག་ནའང་། གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་དང་། ལུང་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟགས་ཚེ་དགག་སྒྲའི་མི་དེ་དགོས་པར་སྙམ་མོ། ། ༽སྣང་བར་“མ་’གྱུར་པ་དག་དང་། གང་དག་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་“དང་ལྡན་པ་༼“པོ་’༽རྣམས་ཀྱི“ས’་མིག་“གི་’ལམ་དུ་“མ་གྱུར་པ’༼“བྱུང་བ’༽་དང༌། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་དང༌། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ ༼“འི’༽་ལྷའི་མིག་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་“ས་’ཕྱོགས་ན་སྣང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་མང་གི །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་“ཏེ’༼“ནོ།’༽།དེ་“ལྟར་’༼“བཞིན་དུ་’༽སྣང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་“ནི་’ཚད་མེད་དོ།།དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་མིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་“གཟིགས་ཏེ’༼“བལྟའོ།’༽ །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་དག་གི་མདུན་“ན’༼“དུ་’༽དེ་སྙེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་ཤིང་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདུལ་ཡང་དེ་“དག་’མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ།འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་’ལས་དགུ་པའོ། །
557 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༣ འ ༥ ན། སློབ་མ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་བློ་ཡིས་འགོག་པ་ “གང་’༼“ཡང་’༽། །
558 འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བམ་པོ་བཞི་པ། ༥༠༩ འ ༢ ན། རིགས་ཀྱི་བུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ༼“ས’༽་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་བདག་༼“གི་’༽སྐྱེ་བ་ནི་ཟད། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་བསྟེན། བྱ་བ་ནི་བྱས་ཏེ། འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་༼“ཏེ།’༽ཟག་པ་མེད་པ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ༼“ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་’༽རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ“ས’་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་“རྫོགས་པར་བྱས་’༼“དེ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་’༽ཏེ་གནས་སོ།།“དེ་ལ་’ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽པ་དེ་ནི་༼“རྣམ་པར་’༽དག་པ། དྲི་མ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ། འོད་གསལ་བ། བག་ཆགས་ཀྱི“ས’་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་“ལེགས་’༼“ཡང་༡དག་’༽པར་བཅོམ་པའོ།།ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཚད་ཡོད་པ“འི’་བག་ཆགས་“ལེགས་’༼“ཡང་དག་’༽པར་མ་བཅོམ་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཚད་ཡོད་པ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བ། སྤོབས་པ་དང་བྲལ་བའོ།།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

548

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་རྣམ་པ༼“འི་མཆོག’༽་ཐམས་ཅད་“ཀྱི་མཆོག་’དང་ལྡན་པ་“དང་།’ བག་ཆགས་ཀྱི“ས’་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་“ལེགས་’༼“ཡང་དག་’༽པར་བཅོམ་པ། “སྙིང་རྗེ་’༼“ཐུགས་རྗེ་’༽ཆེན་པོས་ཀུན་ཏུ་བཟུང་བ། མི་འཇིགས་པ་དང་སྤོབས་པ་དང་མ་བྲལ་བ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི

༼“ས’༽་ཟིལ་གྱིས་མི་༼“ག’༽ནོན་པ་སྟེ།
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའོ།།དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མེད། སྤྱོད་ལམ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པས་རྡུལ་དང་དུ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་“མཁྱེན་’༼“ཤེས་’༽པ་“དེ་’ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་“སོ’༼“པའོ

’༽། །དེ་ཟག་པ་ཟད་པ་“མཁྱེན་པ་’དེ་“འདི་’ལྟ་བུ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་༼“ཉེ་བར་’༽ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་དང་། ༼“ཉེ་བར་’༽ལེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་“ཀུན་ཏུ་’༼“ཡོངས་སུ་’༽རྟོག་པ་ལས་“ཀུན་དུ་’བྱུང་བ་དག་ཁྱེད་ཟག་པ་དང་༼“ཉེ་བར་’༽ལེན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཟག་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་“ཀྱང་’༢ཆོས་གང་ཡང་༼“ཉེ་བར་’༽མི་ལེན་“ཏེ། དེ་དག་མི་ལེན་’པས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་“དཔེ་’ཉེ་བར་བཀོད་པའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་“ཏེ’༼“ཏོ།’༽།རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་“འཕྲིན་ ’ལས་བཅུ་པའོ། །
559 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༣ འ ༢ ན། འདི༼“ར’༽་ནི་རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །
560 གོང་མཚུངས། ༥༩༤ ག ༡ ན། དེ༼“འི’༽་ཕྱིར་བདག་འདྲས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །་་་ བཤད་ཕྱིར་དོགས་ “སྤངས’༼“སྤོངས’༽་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་སྨྲས། །
561 གོང་མཚུངས། ༥༩༤ ག ༥ ན། ཡོན་ཏན་འདི་དག་“འ’ཐོབ་པར་འགྱུར། །
562 གོང་མཚུངས། ༥༩༤ ག ༥ ན། སླར་ཡང་མི་གཡོ

༼“འི’༽་སྐུ་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་བྱོན་ནས་སྤྲུལ་རྣམས་
ཀྱིས། ། གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམ༼“ས’༽་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྤྱོད་ཅན་རེ་“བའི’༼“རེའི’༽་ཞགས་པ་ནི། །༼*རྩ་བ་འདིའི་ནང་གི །མི་གཡོའི་སྐུ་མངའ་ཞེས་པའི་གཡོ་ལ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་དྲུག་སྒྲ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམས་དང་ཞེས་པའི་བལྟམས་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་འབྱུང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་རྩ་སྦྱར་གྱི་དཔེ་འགར་དྲུག་སྒྲ་དང་ས་མཐའ་མེད་པའི་རྩ་བ་བཀོད་པ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་

549

ལུང་མཆནམཐུན་ནོ། །༽

563 གོང་མཚུངས། ༥༩༤ ག ༩ ན། གང་ཕྱིར་འདི་“ན’༡༼“ནི’༽་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ལྷུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་“ལའང’༼“བའང’༽་བསྟེན་མིན་ཞིང་། །དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བློ་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་“ལ’༼“པ’༽། །
564 ༼*ལུང་ཁུངས་མ་རྙེད།༽
565 གོང་མཚུངས། ༥༩༤ འ ༧ ན། བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྗེ

༼“འི’༽་ཐབས་དང་ལྷན་
ཅིག་པ། །མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་“གིས’༥༧༩༼“གི’༽་སེམས་ཅན་དགྲོལ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ། ། 566 གོང་མཚུངས། ༥༩༤ འ ༥ ན། དེ་ཕྱིར་མཁས་པ༼“ས’༽་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི། །་་་་་་ ཁྱོད་ཀྱི“ས’་

༼“ཀྱི

’༽ཐེག་པ་འདི་ནི་སློབ་མ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་ལ་ཡིད། །སྦྱར་“ཞིང་’༼“བར་མཛད་ཅིང་’༽རྣམ་པར་དབེན་ལ“ལའང’་བློ་སྦྱངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས། ། ༼*དེ་ཕྱིར་མཁས་པས། ཞེས་པ་འདིའི་པའི་རྗེས་སུ། བྱེད་སྒྲའི་ས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་འབྱུང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་རྩ་སྦྱར་གྱི་དཔེ་འགར་རྩ་བ་ས་མེད་པ་བཀོད་པ་ནི་འོག་གི་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །༽

567 དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། གཞུང་ཁུངས། མདོ་སྡེ། [ཇ] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༥༡ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 51 བམ་པོ་དྲུག་པ། སྔོན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བདུན་པ། ཤོག་གྲངས། ༡༦༩ ག ༤ ན། དགེ་སློང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འདི་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་ལ་འདོང་བའི་ཕྱིར་འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པ་དེར་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ལྷགས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་ནང་ན་ལམ་མཚོན་པ་མཛངས་ཤིང་གསལ་ལ། ཡིད་གཞུངས་ཤིང་མཁས་པ་གཅིག་པུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མྱ་ངམ་དཀོན༼<སྣར>སོགས་སུ། དགོན༽་པ་དེ་ལས་འདྲོན༼<སྣར>སོགས་སུ། འགྲོན༽་པ་མང་པོ་དེ་དག་སྒྲོལ་ལོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་དེ་དག་ངལ་ཞིང་ཆད་དེ་སྐྲག་ནས་འདི་སྐད་ཅེས། ཀྱེ་འཕགས་པ་མཚོན་མ་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་བདག་ཅག་ངལ་ཞིང་ཆད་དེ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པས་མྱ་ངན་དེ་ལས་མ་འདས་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག །འབྲོག་དགོན་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་བས་སླར་ལྡོག་གོ་ཞེས་བྱས་པ་དང་། དགེ་སློང་དག་དེ་ནས་མཚོན་མ་དེ་དག་ཐབས་མཁས་པས་མི་དེ་དག་སླར་ལྡོག་པར་འདོད་པར་ཤེས་ནས་འདི་སྙམ་དུ་ཉོན་མོངས་འདི་དག་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུར་མི་འགྲོ་བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་དེས་དེ་དག་ལ་སྙིང་བརྩེ་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པ་སྦྱར་ཏེ། དགོན་པའི་དབུས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱའམ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་འདས་པ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་མངོན་པར་སྤྲུལ་ནས་དེ་ནས་དེས་མི་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས། ཁྱེད་ཅག་མ་འཇིགས་ཤིག །སླར་མ་ལྡོག་པར་ཡུལ་ཆེན་པོ་འདིར་ངལ་སོས་ཤིག་བྱ་བ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིར་གྱིས་ཤིག །འདིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཐོབ་པར་གནས་པར་གྱིས་ཤིག །འདིར་ངལ་སོས་ནས་སུ་ལ་དགོས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་ཆེན་པོ་དེར་འདོང་ངོ་ཞེས་བསྒོ་བ་དང་། དགེ་སློང་དག་དེ་ནས་དགོན་པར་ཕྱིན་པའི་མི་དེ་དག་བདག་ཅག་ནི་འབྲོག་དགོན་པ་

550

ཞུ་སྒྲིག་པ།

ལས་ཐར་ནས་འདིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཐོབ་སྟེ་གནས་སོ་སྙམ་ནས་ངོ་མཚར་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དགེ་སློང་དག་དེ་ནས་མི་དེ་དག་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དེར་ཞུགས་ནས་ཕྱིན་པ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར། རྒལ་བ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར། བདག་ཅག་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་བསིལ་བར་གྱུར་པར་སེམས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མཚོན་མས་དེ་དག་ངལ་སོས་པར་ཤེས་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དེ་མི་སྣང་བར་བྱས་སོ། །མི་སྣང་བར་བྱས་ནས་མི་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཁྱེད་ངལ་བསོ་བའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་ཆེན་པོ་དེ་དང་ཡང་ཉེ་བས་སེམས་ཅན་ཁྱེད་འདོང་ངོ་ཞེས་བསྒོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། ཁྱེད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོན་མའོ། །
568 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། གཞུང་མཚན། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། གཞུང་ཁུངས། དབུ་མ། [ཀི] སྤྱིའི་པོད་གྲངས། ༡༢༥ དེབ་གཟུགས་པོད་གྲངས། 64 བམ་པོ་བཞི་པ། ཤོག་གྲངས། ༥༣༣ འ ༢ ན། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །༼*དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་བདེན་པའི་ལེའུ་སོགས་སུ་གསལ་ཞིང་། མདོ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གོང་འཁོད་ཤོག་གྲངས་དེར་གསལ།༽
569 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས། ༥༩༥ ག ༤ ན། ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་“ཁྱོད་’༼“དེ་’༽ལ་ཐུགས་བརྩེ་མ་མ་“ཡིས’༼ཡི༽། །ཚུལ་ལུགས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ག“ང’་ལ་མངའ། ། ༼*དགོངས་པ་རབ་གསལ་རྩ་སྦྱར་མའི་དཔེ་འགར། མཐའི་ཚིག་གང་ལ་མངའ་ཞེས་ཡོད་པའི་རྩ་བ་སྦྱར་འདུག་མོད། འོག་གི་འགྲེལ་དུ། ག་ལ་མངའ། ཞེས་འགྲེལ་ཡོད་པ་ལྟར་མཐའི་ཚིག་ག་ལ་མངའ་ཞེས་ཡོད་པའི་རྩ་བ་སྦྱར་ན་འགྲེལ་དང་མཐུན་ནོ། །༽
570 གོང་མཚུངས། ༥༩༥ ག ༧ ན། སྐྱེ་“བོ’༢༼“བ’༽་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་བརྩེ་ཇི་ལྟ་བ། །དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉེན་པའི་བུ་ལ་མ་ཡི༼“ཡིས’༽་སྡུག་བསྔལ་མིན། །
571 གོང་མཚུངས། ༥༩༥ ག ༩ ན། གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་༼“པོ་’༽མེད་པར་ཞེན་པ༼“འི’༽་“ཡི་ ’བློ་ཅན་གྱིས། །
572 གོང་མཚུངས། ༥༩༥ འ ༤ ན། སྐྱེ་བོས་ལུགས་བཟང༼“ས’༽་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྤངས་པས་དེ་ཡི་ཚིག། ། 573 གོང་མཚུངས། ༥༩༥ འ ༡ ན། ངེས་པར་རྟོགས་“འགྱུར་’༡༼“འབྱུང་’༽འདི་ནི་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ལུགས་རང་བློས་སྦྱར་བ་“འདི་’༼“དེ་’༽དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡི། ། 574 གོང་མཚུངས། ༥༩༦ ག ༤ ན། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང༼“ས’༽་བསྙད་ལས་བདག་“གིས’༼“གི’༽་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་“སྔོར’༼“སྔོན’༽་སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་སྐར་ལྟར་དཀར་
བའམ། །

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་

བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །༄༅། ། ནམཿསམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །